POLIROM
Top 10+

JUNOT DÍAZ

Scurta şi minunata viaţă a lui Oscar Wao

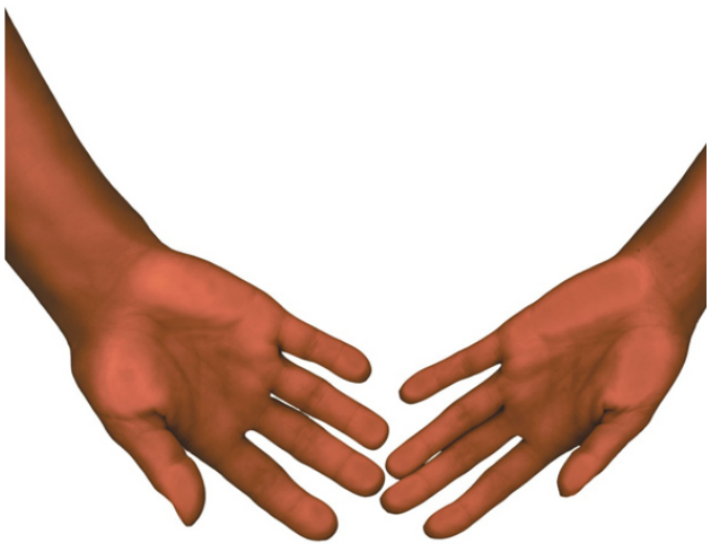

JUNOT DÍAZ

Scurta şi minunata viaţă a lui Oscar Wao

Traducere din limba engleză
de Daniela Rogobete

POLIROM
2017

Junot Díaz, *The Brief Wondrous Life of Oscar Wao*
Copyright © 2007 by Junot Díaz
All rights reserved
© 2008, 2017 by Editura Polirom, pentru traducerea în limba română

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53

ISBN ePub: 978-973-46-6748-1
ISBN PDF: 978-973-46-6749-8
ISBN print: 978-973-46-6684-3

Coperta: Carmen Parii

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

JUNOT DÍAZ s-a născut în 1968 la Santo Domingo, Republica Dominicană, dar s-a mutat împreună cu familia în America, la New Jersey, unde a avut parte de ani întregi de sărăcie. În timpul facultăţii cunoaşte o serie de scriitori de renume, printre care Toni Morrison, iar aceştia îl încurajează să se orienteze spre o carieră literară. În prezent este profesor de *creative writing* la MIT şi redactor coordonator la Boston Review. Volumul de povestiri *Drown*, cu care Junot Díaz a debutat în 1996, a fost un adevărat eveniment literar: întîmpinat de critici cu un entuziasm fără precedent şi distins cu PEN/Malamud Award, a devenit un bestseller naţional şi, în acelaşi timp, un reper de neocolit al prozei contemporane. De acelaşi succes se bucură şi romanul *Scurta şi minunata viaţă a lui Oscar Wao* (2007), cîştigător al National Book Critics Circle Award 2007 şi al Premiului Pulitzer 2008: o poveste hilară şi înduioşătoare, dar, în acelaşi timp, o experienţă lingvistică unică, pentru că în proza extraordinar de bogată a lui Díaz se confruntă nu doar două lumi, ci şi două limbaje, două feluri de a vedea şi a descrie lumea, într-un aliaj ameţitor de engleză şi spaniolă, de rigoare ştiinţifică şi culoare vernaculară.

Elizabeth de León

„Ce importanţă au scurtele, nenumitele vieţi... pentru **Galactus**??“

Cei patru fantastici
Stan Lee şi Jack Kirby
(Vol. I, nr. 49, aprilie 1966)

Hristoase, îndură-te de lucrurile adormite!
De Wrightson Road şi cîinele ce zace în putregaiuri,
de cîinele din mine, rătăcind pe străzi nebănuite;
dacă iubirea pentru aceste insule
mi-o dai să-mi fie de povară,
înalţă-mi sufletul în aripi, să fiu peste nelumea de ocară.
Căci, iată, au început să-mi toarne-n suflet cu otravă
baştani cu case mari, maşini, orgii, gîlceavă,
metişi, cioroi, mauri şi franţuziţii fraţi creoli,
de-mi vine să las totul, să fie lumea bîlciul lor –
să plec şi să mă scald în mare,
s-o iau de-a puia-gaia la picior...
Cunosc aceste insule de la Monos la Nassau,
un marinar cu tigvă ruginită
şi ochii verzi ca marea în abis
pe care-l poreclesc Shabine, în graiul lor,
un nume al negrilor corciţi, iar eu, Shabine, am văzut
cînd mahalalele imperiului erau un paradis.
Eu sînt o biată corcitură care iubeşte marea,
eu sînt cu educaţie – solidă, colonială,
eu am un sînge olandez şi negru şi englez,
şi fie sînt un nimeni, fie o naţie întreagă.
DEREK WALCOTT

Se spune că la început a venit din Africa, adus de ţipetele sclavilor; că a fost blestemul de moarte al localnicilor tainos, rostit exact în momentul în care o lume pierea şi alta începea; că a fost un demon împins înspre Creaţie prin uşa de coşmar care s-a deschis în Antile. *Fukú americanus* sau, mai colocvial, fukú – în general un cuvînt de ocară sau un fel de blestem; mai exact Ocara şi Blestemul Lumii Noi. Numit de asemenea şi fukú al Amiralului pentru că Amiralul îi fusese totodată şi moaşă, şi una dintre cele mai importante victime europene; în ciuda faptului că a „descoperit“ Lumea Nouă, Amiralul s-a stins din viaţă sărman şi sifilitic, auzind (zice-se) voci divine. În Santo Domingo, Pămîntul Pe Care-L Iubea Cel Mai Mult (pe care în final Oscar îl va numi Punctul Zero al Lumii Noi), însuşi numele Amiralului a devenit sinonim cu ambele feluri de fukú, mic şi mare; a-i rosti numele cu voce tare sau chiar şi numai a i-l auzi înseamnă a atrage paguba asupra ta şi alor tăi.

Indiferent de nume sau origine, se crede că sosirea europenilor pe teritoriul insulei Hispaniola a dezlănţuit fukú asupra lumii şi, de atunci încoace, e vai de noi toţi. O fi Santo Domingo Kilometrul Zero atunci cînd vine vorba despre fukú, calea sa de acces, dar şi noi, cu toţii, sîntem copiii lui, fie c-o ştim sau nu.

Totuşi fukú nu-i doar o istorie străveche, o poveste cu stafii ale trecutului, lipsită de puterea de a mai speria pe cineva. Pe vremea părinţilor mei, fukú era ceva al dracului de real, ceva în care omul obişnuit putea să creadă. Fiecare cunoştea pe cineva care fusese distrus de un fukú, aşa cum fiecare cunoştea pe cineva care lucra la Palacio. Plutea în aer, s-ar putea spune, deşi, ca în cazul tuturor lucrurilor foarte importante de pe Insulă, nu era ceva despre care oamenii să vorbească pe faţă. Dar în acele vremuri de demult, fukú era de temut; îşi avea chiar şi un fel de reprezentant suprem, un mare preot, s-ar putea spune. Şi anume dictatorul-pe-viaţă de atunci, Rafael Leónidas Trujillo Molina[1]. Nimeni nu ştie dacă Trujillo era slujitorul Blestemului sau stăpînul acestuia, agentul

sau declanşatorul său, dar era clar că el şi blestemul aveau o înţelegere, că între ei era o *legătură strînsă*. Se credea, chiar şi în cercurile celor educaţi, că oricine complota împotriva lui Trujillo atrăgea asupra sa cel mai puternic fukú, care cobora pînă la a şaptea generaţie şi mai departe. Chiar şi numai dacă gîndeai ceva rău despre Trujillo, *fuá*, un uragan ţi-ar fi spulberat familia făcînd-o să fie înghiţită de mare, *fuá*, un bolovan ar fi căzut din senin şi te-ar fi strivit, *fuá*, crevetele mîncat astăzi ar fi fost cîrcelul care te-ar fi ucis mîine. Aşa se explică de ce oricine încerca să-l asasineze era, fără excepţie, nimicit, de ce tipii care în cele din urmă i-au venit de hac au sfîrşit cu toţii într-un mod atît de îngrozitor. Dar afurisitul de Kennedy? El a fost cel care a dat undă verde asasinării lui Trujillo în 1961, cel care a ordonat CIA-ului să furnizeze arme pe teritoriul Insulei. Proastă idee, şefu'. Pentru că ceea ce experţii CIA au omis să-i spună lui Kennedy era fix lucrul pe care orice dominican, de la cel mai bogat jabao din Mao pînă la cel mai sărac güey din El Buey, de la cel mai în vîrstă anciano sanmacorisano pînă la cel mai mic carajito din San Francisco, îl ştia: şi anume că asupra familiei oricui îl omora pe Trujillo urma să cadă un fukú atît de înspăimîntător încît cel legat de Amiral ar fi părut un jojote, prin comparaţie. Vreţi un răspuns clar la întrebarea Comisiei Warren: „Cine l-a omorît pe JFK"? Daţi-mi voie, mie, umilului vostru Privitor, să dezvălui o dată pentru totdeauna Adevărul Adevărat în faţa lui Dumnezeu: nu a fost nici Mafia, nici LBJ, nici stafia lui Marilyn Futu-i Monroe. Nu au fost nici extratereştrii, nici KGB-ul, nici vreun puşcaş singuratic. Nu au fost nici Fraţii Hunt din Texas, nici Lee Harvey, nici Comisia Trilaterală. A fost Trujillo; a fost el fukú. De unde, în coñazo, credeţi că a apărut blestemul familiei Kennedy?[2] Dar Vietnamul? De ce credeţi că cea mai mare putere a lumii a pierdut primul ei război în faţa unei ţări din Lumea a Treia precum Vietnamul? Adică, negrule, *fii serios*. Te-ar putea interesa faptul că tocmai atunci cînd SUA îşi înteţea implicarea în treburile Vietnamului, LBJ pornea o invazie ilegală asupra Republicii Dominicane (28 aprilie 1965)? (Santo Domingo a fost Irak, înainte ca Irakul să fie Irak.) Un succes militar răsunător pentru SUA şi multe dintre unităţile şi echipele serviciilor secrete care au luat parte la „democratizarea" din Santo Domingo au fost imediat trimise pe mare spre Saigon. Ce credeţi că duceau cu ei

aceşti soldaţi, tehnicieni şi năluci, în rucsacurile lor, în valize, în buzunarele cămăşilor, pe firele de păr din nări, prins de tălpile pantofilor? Un dar mic pentru America din partea poporului meu, o mică răsplată pentru un război nedrept. Aţi ghicit, oameni buni. Fukú.

Iată de ce este important să ne amintim că fukú nu loveşte întotdeauna precum fulgerul. Uneori lucrează cu răbdare, distrugîndu-l treptat pe bietul negrotei, aşa cum s-a întîmplat cu Amiralul sau cu americanii de pe orezăriile de la periferiile Saigonului. Uneori e lent, iar alteori e rapid. În felul acesta devine cumplit, face în aşa fel încît să nu ştii de unde loveşte, să nu-ţi poţi aduna curajul pentru a-l înfrunta. Dar de un lucru să fii sigur: întocmai precum Efectul Omega al lui Darkseid, precum blestemul lui Margoth[3], indiferent cîte ocolişuri şi digresiuni ar face rahatul acesta, întotdeauna – credeţi-mă, întotdeauna – îşi găseşte victima.

Dacă eu cred sau nu în ceea ce mulţi au descris drept Marele Blestem American, asta nu are importanţă. Să trăiţi şi voi la fel de mult timp cît am trăit eu în inima patriei fukú, ascultaţi şi voi întruna genul acesta de istorisiri. Toată lumea din Santo Domingo are o poveste fukú care îi bîntuie familia. Am un unchi cu douăsprezece fiice în Cibao care credea că fusese blestemat de către o iubită mai de demult să nu aibă niciodată fii. Fukú. Am o mătuşă care credea că fericirea îi fusese refuzată pentru că a rîs la înmormîntarea unei rivale. Fukú. Abuelo al meu, din partea tatălui, crede că diaspora a fost răzbunarea lui Trujillo faţă de el pueblo care l-a trădat. Fukú.

Mi-e perfect indiferent dacă nu credeţi în aceste „superstiţii“. De fapt mi-e mai mult decît indiferent – e chiar perfect. Pentru că indiferent în ce credeţi, fukú crede în voi.

Acum cîteva săptămîni, pe cînd terminam această carte, am postat din curiozitate subiectul *fukú* pe forumul RD. Cam atît de prosteşte mă port zilele astea. Discuţiile stîrnite au încins ecranul. Ar trebui să vedeţi cît de multe răspunsuri am primit. Vin întruna. Şi nu doar de la dominicani. Puertoricanii vor să vorbească despre fufus, iar haitienii au şi ei un rahat asemănător. Există o infinitate de astfel de poveşti fukú. Chiar şi maică-mea, care nu prea vorbeşte niciodată despre Santo Domingo, a început să mi le

împărtăşească pe ale ei.

După cum cred că aţi ghicit deja, am şi eu o poveste fukú. Aş vrea să pot spune că este cea mai bună dintre toate – fukú numărul unu –, dar nu pot. Povestea mea nu este cea mai înspăimîntătoare, cea mai limpede, cea mai dureroasă sau cea mai frumoasă.

Se întîmplă doar să fie cea care mi-a ieşit în cale.

Nu sînt întru totul sigur dacă lui Oscar i-ar fi plăcut descrierea aceasta. Poveste fukú. El era omul care avea SF-ul şi fabulosul în sînge, credea că acesta era genul de poveste pe care o trăiam cu toţii. Ar fi întrebat: Ce poţi găsi mai SF decît Santo Domingo? Mai fabulos decît Antilele?

Dar acum că ştiu cum se sfîrşeşte totul, trebuie să întreb la rîndul meu: Dar mai fukú?

O ultimă observaţie, Toto, înainte ca întreg Kansasul să plece la plimbare: în Santo Domingo, prin tradiţie, ori de cîte ori pomeneai sau auzeai fără să vrei numele Amiralului sau ori de cîte ori un fukú îşi iţea capetele cele multe, nu exista decît un singur mod de a face astfel încît dezastrul să nu se încolăcească în jurul tău, o singură vrajă de dezlegare infailibilă, care să te protejeze pe tine şi familia ta. Fapt deloc surprinzător, aceasta consta dintr-un cuvînt. Un simplu cuvînt (de obicei însoţit de o încrucişare hotărîtă a degetelor arătătoare).

Zafa.

Era mai cunoscut în vremurile de demult, mai important, ca să zicem aşa, în Macondo decît în McOndo. Există totuşi oameni, precum tío Miguel din Bronx, care încă mai spun zafa la tot pasul. Aşa este el, de modă veche. Dacă cei de la Yanks comit vreo greşeală în ultima rundă a meciului, este zafa; dacă cineva aduce scoici de pe plajă, este zafa; dacă-i serveşti unui om parcha, e zafa. Zafa timp de douăzeci şi patru de ore, în speranţa că ghinionul nu va avea timp să se adune. Chiar şi acum, cînd scriu aceste cuvinte, mă întreb dacă această carte nu-i vreun fel de zafa. Propria mea vrajă de dezlegare.

1. Pentru aceia dintre voi care aţi ratat cele două secunde obligatorii de istorie dominicană: Trujillo, unul dintre cei mai nenorociţi dictatori

ai secolului XX, a condus Republica Dominicană între 1930 şi 1961 cu o brutalitate de-a dreptul necruţătoare. Un mulato corpolent, sadic, cu ochi mici ca de porc, care îşi albea pielea, purta pantofi cu talpă înaltă şi avea o înclinaţie pentru galanteria erei napoleoniene, Trujillo (cunoscut şi ca El Jefe, Ratatul Hoţ de Vite şi Faţă de Cur) a ajuns să controleze aproape orice aspect al vieţii politice, culturale, sociale şi economice din RD printr-o puternică (şi familiară) combinaţie de violenţă, intimidare, masacru, viol, racolare şi teroare; a tratat ţara ca şi cînd ar fi fost o plantaţie, iar el stăpînul acesteia. La prima vedere era tipicul el caudillo latino-american, dar puterea lui era cumplită din perspective pe care prea puţini istorici sau scriitori le-au surprins vreodată cu adevărat sau şi le-au imaginat, aş spune eu. Era Sauron al nostru, Arawn, Darkseid al nostru, Dictatorul nostru de Acum şi-n Vecii-vecilor, un personaj atît de straniu, de pervers, de înfricoşător, încît nici măcar un scriitor SF nu l-ar fi putut inventa. A fost faimos pentru că a schimbat TOATE NUMELE TUTUROR PUNCTELOR DE REPER din Republica Dominicană în onoarea sa (Pico Duarte a devenit Pico Trujillo şi Santo Domingo de Guzmán, primul şi cel mai vechi oraş al Lumii Noi, a devenit Ciudad Trujillo); pentru că a creat monopoluri dezastruoase din fiecare bucăţică de patrimoniu naţional (ceea ce l-a transformat repede într-unul dintre cei mai bogaţi oameni de pe planetă); pentru că a construit una dintre cele mai mari baze militare ale emisferei (la dracu', tipul avea bombardiere); pentru faptul că şi-o trăgea cu orice fată bună care-i ieşea în cale, chiar şi cu nevestele subordonaţilor săi, cu mii şi mii şi mii de femei; pentru că se aştepta, ba nu, *insista*, să fie tratat de către su pueblo cu o veneraţie absolută (ca dovadă, sloganul naţional era „Dios y Trujillo"); pentru că a condus ţara ca pe o tabără de instrucţie din Marină; pentru că şi-a privat, fără absolut nici un motiv, prietenii şi aliaţii de poziţii şi proprietăţi; şi pentru însuşirile sale aproape *supranaturale.*

Printre realizările lui remarcabile se numără: genocidul împotriva comunităţilor haitiene şi dominicano-haitiene din 1937; una dintre cele mai lungi, cele mai devastatoare dictaturi susţinute de către SUA din Emisfera Vestică (şi dacă naţia latino se pricepe la ceva anume, atunci se pricepe la a tolera dictatorii susţinuţi de SUA, aşadar ştiţi că aceasta a fost o victorie greu obţinută, pentru care chilienii şi argentinienii îşi mai revendică încă drepturile); crearea primei cleptocraţii moderne (Trujillo a fost Mobutu înainte ca Mobutu să fie Mobutu); mituirea sistematică a senatorilor americani; şi în final, dar nu şi în ultimul rînd, unificarea popoarelor dominicane într-un

stat modern (a făcut ceea ce instructorii săi din Marină nu au fost în stare să facă în timpul Ocupaţiei).

2. Iată ceva pentru voi, fraierilor care n-aveţi decît conspiraţii în cap: în noaptea în care John Kennedy Jr., Carolyn Bessette şi sora ei, Lauren, plecau în maşina lor Piper Saratoga, slujnica preferată a tatălui John-John, Providencia Parédes, dominicană, se afla în curtea Marthei gătindu-i lui John-John mîncarea lui preferată: chicharrón de pollo. Dar fukú mănîncă întotdeauna primul şi mănîncă singur.

3. „Eu sînt Regele mai Vîrstnic: Melkor, cel dintîi şi cel mai puternic dintre toţi cei de neam Valar, cel care a existat înaintea lumii şi a creat-o. Umbra hotărîrii mele coboară asupra tărîmului Arda şi tot ce se află acolo se pleacă uşor şi sigur în faţa voinţei mele. Dar asupra tuturor celor pe care-i iubeşti, gîndul meu va apăsa precum un nor al Pierzaniei şi îi va prăbuşi în întuneric şi disperare. Oriunde vor merge, răul se va stîrni. Ori de cîte ori vor vorbi, cuvintele lor vor aduce sfat nechibzuit. Orice vor face se va întoarce împotriva lor. Vor pieri în deznădejde, blestemînd şi viaţa, şi moartea.“

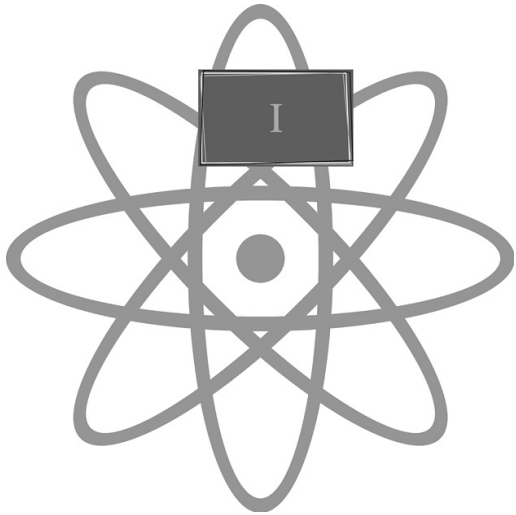
I

Tocilar de ghetou la marginea lumii
1974-1987

EPOCA DE AUR

Eroul nostru nu era unul dintre acei crai dominicani, despre care vorbeşte mereu toată lumea – nu era nici aruncător de baseball ori vreun şmecher bachatero, nici vreun playboy cu un milion de cuceriri la activ.

Şi cu excepţia unei perioade timpurii din viaţa sa, tipul n-a avut niciodată prea mult noroc la femei (foarte nedominican din partea lui).

Avea şapte ani pe-atunci.

În zilele acelea binecuvîntate ale tinereţii sale, Oscar era într-o oarecare măsură un fel de Casanova. Unul dintre acei iubăreţi preşcolari care încerca întotdeauna să sărute fetele, care apărea întotdeauna în spatele lor în timpul unui merengue şi le dădea un ghiont din pelvis, primul negru care a învăţat să danseze perrito şi care-l dansa cu orice ocazie. Pentru că în zilele acelea era (încă) un băiat dominican „normal“ crescut într-o familie „tipic“ dominicană, crailîcul lui în faşă fiind încurajat în egală măsură de moştenirea genetică şi de către prieteni. În timpul petrecerilor – şi erau multe, multe petreceri în zilele acelea de mult trecute ale anilor ’70, înainte ca Washington Heights să fie Washington Heights, înainte ca Bergenline să devină un cartier al spaniolilor întins pe o sută de străzi – cîte-o rudă ameţită de băutură îl împingea întotdeauna pe Oscar înspre vreo fetiţă şi apoi urlau cu toţii atunci cînd băiatul şi fata imitau mişcările din şold ale adulţilor.

Dacă l-aţi fi văzut, ofta mama sa, în ultimele ei zile. Era micul nostru Porfirio Rubirosa[1] .

Toţi ceilalţi băieţi de vîrsta lui evitau fetele de parcă ar fi fost vreo variantă nereuşită a Căpitanului Trips. Nu şi Oscar. Micuţului îi plăceau femeile, avea „iubite“ cu duiumul. (Era un puşti îndesat, cu tendinţe de îngrăşare, dar mama sa îl purta ferchezuit în ceea ce privea tunsorile şi hainele şi, înainte ca proporţiile capului său să se schimbe, avusese nişte ochi drăgălaşi şi scînteietori şi nişte obrăjori foarte drăguţi, vizibili în toate fotografiile sale.) Fetele – prietenele surorii sale, Lola, prietenele mamei sale, chiar şi vecina lor, Mari Colón, o funcţionară la poştă de vreo treizeci şi ceva de ani care-şi dădea cu ruj pe buze şi umbla de parcă avea un clopot în loc de cur – toate se îndrăgosteau de-a binelea de el. Ese muchacho está bueno! (Îi dăuna oare faptul că era sincer şi, în mod evident, lipsit de atenţie? Nicidecum!) În RD, vara, în timpul vizitelor făcute la locuinţa familiei sale din Baní, se purta cel mai urît, stînd mereu în faţa casei lui Nena Inca şi strigîndu-le femeilor care treceau pe acolo – Tú eres guapa! Tú eres guapa! – pînă cînd un adventist de ziua a şaptea s-a plîns bunicii sale, iar aceasta a pus capăt paradei de frumuseţe cît ai zice peşte. Muchacho del diablo! Aici nu sîntem la cabaret!

Era cu adevărat o Epocă de Aur pentru Oscar, una care a atins apogeul în toamna celui de-al şaptelea an al său, atunci cînd avea două iubite micuţe în acelaşi timp, primul şi singurul lui ménage à trois. Cu Maritza Chacón şi Olga Polanco.

Maritza era prietena Lolei. Cu părul lung, cuminţică şi atît de drăguţă încît ar fi putut juca rolul tinerei Dejah Thoris. Olga, pe de altă parte, nu era prietenă a familiei. Locuia în casa de la capătul străzii, pe care mama lui n-o vedea deloc cu ochi buni, pentru că era plină de puertoricani care trîndăveau tot timpul pe verandă, bînd bere. (Ce, n-ar fi putut face asta în Cuamo? zicea supărată mama lui Oscar.) Olga avea vreo nouăzeci de veri, care păreau toţi să poarte numele de Hector, Luis sau Wanda. Şi din moment ce mama ei era una maldita borracha (ca s-o citărm pe mama lui Oscar), Olga mirosea a cur în unele zile, lucru pentru care copiii începuseră s-o strige doamna Pişolcea.

Doamna Pişolcea sau nu, lui Oscar îi plăcea că era tăcută, că îl lăsa s-o trîntească la pămînt şi să se lupte cu ea, că era interesată

de figurinele lui din *Star Trek*. Maritza era pur şi simplu frumoasă, în cazul ei nu mai avea nimeni nevoie de motive, şi era întotdeauna prin preajmă – şi numai o sclipire de geniu l-a convins să-şi încerce norocul cu amîndouă deodată. La început s-a prefăcut că era eroul lui preferat, Shazam, cel care voia să-şi dea întîlnire cu ele. Dar după ce ele au fost de acord, a renunţat la orice închipuire. Nu era Shazam – era Oscar.

Acelea erau nişte vremuri mai nevinovate, aşa că relaţia lor se rezuma la a sta aproape unul de celălalt în staţia de autobuz, la ţinutul de mînă pe ascuns şi la două sărutări foarte serioase pe obraji, mai întîi Maritza, apoi Olga, la adăpostul unor tufişuri ca să nu poată fi văzuţi din stradă. (Ia uitaţi-vă la micul macho, spuneau prietenele mamei lui. Que hombre.)

Trioul a durat doar o singură şi minunată săptămînă. Într-o zi după ore, Maritza l-a prins pe Oscar într-un colţ în spatele leagănelor şi i-a spus pe şleau: ori ea, ori *eu*! Oscar a ţinut-o de mînă pe Maritza şi i-a vorbit serios şi pe îndelete despre dragostea lui pentru ea şi i-a amintit că fuseseră de acord să o *împartă*, dar Maritza nu voia să accepte nimic din toate astea. Avea trei surori mai mari, ştia tot ce trebuia să ştie despre ce însemna să *împartă*. Să nu mai vorbeşti cu mine pînă n-o termini cu ea! Maritza, cea cu piele de ciocolată şi ochi mici, degaja deja energia Ogún cu care îi va toca pe ceilalţi pentru tot restul vieţii ei. Oscar a plecat acasă abătut, la desenele lui animate din epoca predulcegăriei coreene – la *Herculoizi* şi *Fantoma spaţială*. Ce ţi s-a întîmplat? l-a întrebat mama lui. Aceasta se pregătea să meargă la a doua slujbă, iar eczema de pe mîinile ei arăta ca o mîncare greţoasă care s-a stricat. Atunci cînd Oscar a început să scîncească: Fetele!, mami León aproape a explodat. Tú ta llorando por una muchacha? L-a ridicat pe Oscar în picioare, trăgîndu-l de urechi.

Mami, opreşte-te, a strigat sora lui, gata!

L-a aruncat la podea. Dale un galletazo, a gîfîit ea, şi apoi vezi dacă puta aia mică te respectă.

Dacă ar fi fost un alt fel de negru, poate ar fi luat în considerare el galletazo. Nu era doar din cauză că nu avea nici un fel de tată care să-l înveţe şmecheriile bărbăteşti, ci pur şi simplu îi lipseau orice înclinaţii agresive şi marţiale. (Spre deosebire de sora lui, care se bătea cu băieţi şi cu cete întregi de fete morena cărora le

displăceau nasul ei subţire şi părul drept.) Spiritul combativ al lui Oscar era zero; chiar şi Olga cu braţele ei ca nişte scobitori l-ar fi putut snopi în bătaie ca pe-un prost. Agresivitatea şi intimidarea ieşeau din discuţie. Aşa că s-a tot gîndit. Nu i-a luat mult pînă să se hotărască. La urma urmei Maritza era frumoasă, iar Olga nu; Olga mirosea uneori a pişat, iar Maritza nu. Maritza era primită la ei acasă, iar Olga nu. (O puertoricană aici? pufnea mama lui, Jamás!) Logica lui se apropia de matematica da/nu a insectelor, ca a oricărui negrotei pe care atît îl duce capul. S-a despărţit de Olga în ziua următoare, pe terenul de joacă, cu Maritza alături de el – şi Olga, vai, cît a mai plîns! Tremurînd ca o cîrpă în hainele ei ponosite şi pantofii care erau cu patru numere mai mari! Cu mucii curgîndu-i şiroaie şi tot restul!

În anii care au urmat, după ce el şi Olga se transformaseră amîndoi în nişte monştri supraponderali, Oscar nu-şi putea înăbuşi uneori sentimentul de vinovăţie atunci cînd o vedea trecînd strada în fugă sau privind în gol lîngă staţia de autobuz pentru New York, nu putea să nu se întrebe în ce măsură despărţirea lui rece contribuise la starea ei jalnică de acum. (Despărţirea de ea, îşi amintea el, nu-l făcuse să simtă nimic; n-a fost mişcat nici măcar atunci cînd ea începuse să plîngă. I-a spus doar: Nu fi copil!)

Ceea ce *chiar* l-a durut, totuşi, a fost cînd Maritza l-a părăsit pe *el*. În lunea de după ce-o trimisese pe Olga la toţi dracii, a ajuns în staţia de autobuz cu mult îndrăgita lui cutie pentru pacheţelul de prînz, ilustrată cu *Planeta maimuţelor*, ca să descopere că frumoasa Maritza se ţinea de mînă cu Nelson Pardo cel urît ca moartea. Nelson Pardo cel care arăta întocmai precum Chaka din *Tărîmul celor pierduţi*! Nelson Pardo cel care era atît de prost încît credea că luna este o pată pe care Dumnezeu uitase s-o cureţe. (Şi la care va şi ajunge, nu peste mult timp, i-a asigurat el pe toţi cei din clasa lui.) Nelson Pardo cel care urma să devină expertul în inginerie al cartierului înainte de a se înrola în Marină şi de a-şi pierde opt degete de la picioare în Primul Război din Golf. La început, Oscar a crezut că era o greşeală; îi intra soarele în ochi, nu dormise de ajuns cu o noapte înainte. Stătea lîngă ei şi îşi admira cutia pentru prînz – cît de realist şi diabolic arăta Dr. Zaius. Dar Maritza nici măcar nu voia să-i *zîmbească*! Se prefăcea că el nu era acolo. Ar trebui să ne căsătorim, i-a spus ea lui Nelson, iar Nelson a rînjit

prosteşte, uitîndu-se în susul străzii ca să vadă dacă nu vine autobuzul. Oscar era prea rănit ca să mai scoată vreo vorbă; s-a aşezat pe bordură, simţind ceva copleşitor cum i se umflă în piept, băgîndu-l în toţi sperieţii, şi înainte să-şi dea seama, plîngea; atunci cînd sora lui, Lola, a venit la el să-l întrebe ce se întîmplase, n-a făcut decît să clatine din cap. Uitaţi-vă la mariconcito, rîdea cineva batjocoritor. Altcineva i-a lovit cu piciorul mult iubita lui cutie pentru pachetul de prînz şi i-a zgîriat-o chiar de-a lungul feţei Generalului Urko. Cînd s-a urcat în autobuz, încă plîngînd, şoferul, un fost dependent de PCP recuperat, persoană notorie, i-a spus: Doamne fereşte, da' nu fi aşa *copil,* ce dracu'!

Cum o afectase despărţirea pe Olga? Ceea ce întreba el cu adevărat era: *Cum îl afectase despărţirea pe Oscar*?

Lui Oscar i se părea că din momentul în care îl părăsise Maritza – hocus-pocus! – viaţa lui începuse să se ducă de rîpă. În următorii cîţiva ani s-a îngrăşat din ce în ce mai mult. Prima parte a adolescenţei, mai ales, l-a lovit în plin, boţindu-i faţa în ceva ce n-ai fi putut numi drăguţ, umplîndu-i pielea de coşuri, făcîndu-l conştient de sine; iar pasiunea lui – faţă de genurile de literatură SF – la care nimeni nu zicea nici pîs înainte, devenise deodată sinonimă cu a fi un ratat cu R mare. Nici în ruptul capului nu-şi putea face prieteni, era prea nătîng, prea timid şi (dacă e să-i credem pe puştii din cartier) prea *ciudat* (avea obiceiul de a folosi cuvinte pompoase, pe care le memorase doar cu o zi înainte). Nu se mai apropia nicicum de fete pentru că, în cel mai bun caz, acestea îl ignorau – în cel mai rău caz, ţipau şi-l numeau gordo asqueroso! A uitat să danseze perrito, a uitat mîndria pe care o simţea atunci cînd femeile din familie îl numiseră hombre. Şi mult, *mult* timp n-a mai sărutat nici o fată. Era ca şi cînd aproape tot talentul pe care-l avusese la capitolul fete dispăruse în acea săptămînă blestemată.

Asta nu însemna că „iubitele" lui o duceau mult mai bine. Se părea că acea Karma proastă, lipsită de iubire, care îl lovise pe Oscar le lovise şi pe ele. Pînă în clasa a şaptea, Olga devenise imensă şi înfricoşătoare, din cauza vreunei gene de trol ascunse pe undeva prin fiinţa ei, începuse să bea Bacardi direct din sticlă şi a fost în cele din urmă retrasă de la şcoală pentru că avea obiceiul să strige *NATAS*! în mijlocul casei. Chiar şi sînii ei, cînd în fine i-au apărut, erau fleşcăiţi şi înspăimîntători. Odată, în autobuz, Olga îl

numise pe Oscar *mîncător de prăjituri*, şi el aproape că-i răspunsese „Uite cine vorbeşte, puerca!“, dar i-a fost teamă de ea, nu cumva să se dea înapoi şi să-l strivească; popularitatea lui, deja muribundă, n-ar fi putut supravieţui unei astfel de paliza, l-ar fi aşezat laolaltă cu puştii handicapaţi şi cu Joe Locorotundo, cel care era faimos pentru că se masturba în public.

Şi frumoasa Maritza Chacón? Ipotenuza triunghiului nostru, ce se alesese de ea? Ei bine, înainte să poţi rosti: *O, Atotputernică Isis*, Maritza se transformase în cea mai zburdalnică guapa din Paterson, una dintre Reginele Noului Peru. Pentru că au rămas vecini, Oscar o vedea tot timpul; era o Mary Jane de ghetou, cu părul negru şi bogat ca norii de furtună, probabil singura fată peruană de pe planetă cu un pelo mai creţ decît al surorii lui (nu auzise de afro-peruani încă sau de vreun oraş numit Chincha), cu un trup destul de frumos încît să-i facă pe bătrîni să-şi uite neputinţele şi, începînd din clasa a şasea, se întîlnea cu bărbaţi de două sau de trei ori mai în vîrstă decît ea. (Poate că Maritza nu se pricepea la prea multe – nici la sport, nici la şcoală, nici la muncă – dar se pricepea la bărbaţi.) Asta însemna oare că scăpase de blestem – că era mai fericită decît Oscar şi Olga? Nu s-ar fi zis. Din cîte putea Oscar să vadă, Maritza era o fată căreia părea să-i facă plăcere să fie pălmuită de iubiţii ei. Asta pentru că i se întîmpla *tot timpul*. Dacă un băiat m-ar lovi *pe mine*, spunea Lola înţepată, i-aş sări în *cap*.

S-o fi văzut pe Maritza: împărţind săruturi franţuzeşti în faţa casei sale, intrînd sau ieşind din maşina vreunui bădăran, trîntită pe trotuar. Oscar avea să urmărească săruturile franţuzeşti, intratul şi ieşitul, trîntitul, pe tot parcursul adolescenţei sale lipsite de veselie, lipsite de sex. Ce altceva putea face? Fereastra dormitorului lui dădea spre intrarea casei ei, aşa că o urmărea întotdeauna în timp ce-şi picta miniaturile *Dungeons and Dragons* sau citea ultima apariţie Stephen King. Singurele lucruri care s-au schimbat în acei ani au fost modelele de maşini, dimensiunea curului Maritzei şi genul de muzică ce năvălea urlînd din boxele maşinilor. Mai întîi freestyle, apoi epoca hip-hop-ului Ill Will şi, chiar spre sfîrşit, doar pentru puţin timp, Héctor Lavoe şi băieţii.

Îi zicea bună aproape în fiecare zi, cu totul fals şi prefăcîndu-se fericit, iar ea îi răspundea bună, indiferentă, dar asta era tot. Nu-şi

imagina că ea îşi mai amintea sărutul lor – pe care el bineînţeles că nu-l putea uita.

INFERNUL IMBECIL

Liceul era Don Bosco Tech – şi din moment ce Don Bosco Tech era o şcoală de băieţi catolică, urbană, înţesată pînă la refuz cu vreo cîteva sute de adolescenţi hiperactivi şi nesiguri, bineînţeles, pentru un tocilar gras, atras de lecturile SF, aşa cum era Oscar, se transformase într-o nesfîrşită sursă de nelinişte. Pentru Oscar, liceul era echivalentul unui spectacol medieval, ca şi cînd ai fi fost pus pe butuci şi forţat să înduri loviturile cu pietre şi furia dezlănţuită a unei gloate de idioţi nebuni, o experienţă în urma căreia era de presupus că ar fi trebuit să devină o persoană mai bună, dar, în realitate, nu se întîmpla deloc aşa – şi dacă existau anumite învăţăminte care trebuiau să fie culese din chinul acelor ani, Oscar nu şi-a dat cu adevărat seama niciodată care anume erau acelea. Intra în şcoală în fiecare zi ca un puşti tocilar, gras şi singuratic, cum era, şi nu se putea gîndi decît la ziua dezrobirii, cînd urma să fie eliberat din oroarea aceea fără sfîrşit. Hei, Oscar, au şi poponari pe Marte? Hei, Kazoo, ia aminte la *asta.* Prima dată cînd a auzit termenul de *infern imbecil* a ştiut exact unde anume era localizat şi cine îi erau locuitorii.

Ca elev în al doilea an de liceu, Oscar s-a trezit cîntărind cît o matahală de 122 de kile (130 atunci cînd era deprimat, şi asta se întîmpla des) şi devenise limpede pentru oricine, în special pentru cei din familie, că ajunsese el parigüayo[2] al cartierului. Nu avea nici una din Măreţele Puteri ale masculului tipic dominican, nu ar fi putut agăţa o fată nici dacă viaţa i-ar fi depins de asta. Nu putea, nici să-l fi omorît, să facă sport sau să joace domino, era complet necoordonat, arunca mingea ca o fată. Nu avea nici o aplecare spre muzică, afaceri sau dans, nici energie, nici zvîc, nici mii de parai. Şi cel mai groaznic lucru: nici înfăţişare ca lumea. Îşi purta părul semicîrlionţat în stil afro-puertorican, afişa nişte ochelari enormi, de sectorist – dispozitivele lui „antifete“, după cum îi numeau Al şi Miggs, singurii lui prieteni –, etala cu ostentaţie o umbră neatrăgătoare de mustaţă deasupra buzei de sus şi mai avea o

pereche de ochi apropiaţi, care-l făceau oarecum să pară retardat. Ochii lui Mingus. (O comparaţie pe care-o făcuse el însuşi într-o zi cînd căuta prin colecţia de discuri a mamei sale; ea era singura dominicană de modă veche de care să fi auzit că ieşise pe vremuri cu un moreno, asta pînă cînd tatăl lui Oscar pusese capăt acelui capitol aparte al Partidului Africanilor din Lumea Întreagă.) Ai aceiaşi ochi ca ai bunicului tău, îi spusese Nena Inca într-una din vizitele sale în RD, ceea ce ar fi trebuit să fie o uşurare – cui nu-i place să semene cu un strămoş de-al său? –, doar că acest strămoş anume îşi sfîrşise zilele în închisoare.

Oscar fusese întotdeauna un tocilar necopt – genul de puşti care citea Tom Swift, căruia îi plăceau revistele de benzi desenate şi care se uita la *Ultraman* –, dar pînă la vremea liceului, preferinţa sa pentru genul SF devenise absolută. Atunci cînd noi, ceilalţi, învăţam să batem mingea la perete şi să facem aruncări la baseball, să conducem maşinile fraţilor noştri mai mari şi să şparlim chiştoace de sub nasul părinţilor noştri, el se înfrupta dintr-un şuvoi continuu de Lovecraft, Wells, Burroughs, Howard, Alexander, Herbert, Asimov, Bova şi Heinlein şi chiar şi din babacii care începeau deja să cadă-n uitare – E. E. „Doc“ Smith, Stapledon şi tipul care a scris toate cărţile cu Don Savage – trecînd flămînd de la o carte la alta, de la un autor la altul, de la o epocă la alta. (Avea noroc că bibliotecile din Paterson erau atît de slab dotate încît mai păstrau încă în circulaţie multe din tembelismele generaţiei trecute.) Nu l-ai fi putut desprinde de nici un film, show de televiziune sau desen animat cu monştri, nave spaţiale, mutanţi, dispozitive sau destine distrugătoare, magie sau ticăloşi malefici. Doar în aceste direcţii Oscar dădea dovadă de geniul pe care bunica sa insista să-l considere parte a patrimoniului de familie. Putea să scrie în limba elfilor, putea să vorbească în graiul Chakobsa, putea face diferenţa între un Slan, un Dorsai şi un Lensman cu ajutorul unor amănunte precise, ştia mai multe despre Universul Miraculos decît Stan Lee şi era un fan împătimit al jocurilor cu eroi. (Dacă ar fi fost bun şi la jocurile pe calculator, atunci ar mai fi marcat nişte puncte, dar în ciuda faptului că deţinea un Atari şi un Intellivision, nu avea reflexele necesare pentru asta.) Probabil dacă ar fi fost şi el în stare, ca mine, să-şi ascundă ciudăţeniile, ar fi îndurat mai uşor toate rahaturile, dar

nu a putut. Tipul îşi purta idioţenia aşa cum un Jedi îşi purta sabia de lumină sau o Lensman, lentilele. N-ar fi putut trece drept Normal nici dac-ar fi vrut.[3]

Oscar era un introvertit social care tremura de frică în timpul orei de sport, urmărea emisiuni imbecile ca *Doctor Who* şi *Blake's 7*, putea face diferenţa între un luptător Veritech şi un rătăcitor Zentraedi şi folosea o mulţime de cuvinte idioate, sforăitoare, precum *perpetuu* şi *ubicuu* atunci cînd vorbea cu negroteii care de-abia reuşeau să termine liceul. Era unul dintre acei tocilari care se ascundeau tot timpul în bibliotecă, care îl adora pe Tolkien şi mai tîrziu romanele lui Margaret Weis şi Tracy Hickman (personajul lui preferat era, bineînţeles, Raistlin) şi care, pe măsură ce se scurgeau anii '80, a căpătat o obsesie legată de Sfîrşitul Lumii. (Nu exista film, carte sau joc apocaliptic pe care el să nu le fi văzut, citit sau jucat – Wyndham, Christopher şi Lumea Gamma erau preferatele sale absolute.) V-aţi făcut o impresie. Adolescenţa lui tocilară făcea ca orice umbră de şansă la o dragoste tinerească să se evapore. Toţi ceilalţi treceau prin spaima şi bucuria primelor pasiuni, a primelor întîlniri, a primelor sărutări, în timp ce Oscar şedea în spatele clasei, în spatele ecranului DM-ului său şi-şi privea adolescenţa trecînd pe lîngă el. E naşpa să fii lipsit de adolescenţă, cam cum ar fi să fii închis într-un dulap pe Venus, în clipa cînd soarele răsare pentru prima dată într-o sută de ani. Ar fi fost o chestie dacă, asemenea tocilarilor între care am crescut eu, nu l-ar fi interesat fetele, dar vai, el continua să fie un enamorao pătimaş care se îndrăgostea uşor şi profund. Avea iubiri secrete prin tot oraşul, genul de fete corpolente, cu păr creţ, care n-ar fi refuzat un ratat ca el, dar la care el nu înceta să tot viseze. Afecţiunea lui – acea masă gravitaţională de dragoste, teamă, dor, dorinţă şi poftă trupească pe care o îndrepta asupra oricărei fete din împrejurimi indiferent de înfăţişare, vîrstă sau disponibilitate – îi frîngea inima în fiecare zi. În ciuda faptului că el o considera o forţă imensă şi dezlănţuită, era de fapt mai degrabă fantomatică, pentru că nici o fată nu părea s-o observe vreodată cu adevărat. Din cînd în cînd li se mai întîmpla să tresară sau să-şi încrucişeze braţele atunci cînd trecea el prin preajmă, dar cam asta era tot. Plîngea adesea din dragoste pentru vreo fată. Plîngea în baie, acolo unde nimeni nu-l putea auzi.

Oriunde altundeva succesul lui la femei, de trei ori nul, n-ar fi stîrnit comentarii, dar noi vorbim despre un puşti dominican, dintr-o familie dominicană: se presupunea că tipul trebuia să aibă Nivelul Atomic G, că trebuia să agaţe tipele cu mîinile-amîndouă. Toată lumea observase lipsa lui de succes şi pentru că erau dominicani, toată lumea vorbea despre asta. Su tío Rudolfo (doar de curînd eliberat din ultima şi definitiva sa confruntare cu Justiţia şi care locuia acum în casa lor de pe Strada Principală) era în mod special generos cu sfaturile. Ascultă, palomo: trebuie să pui gheara pe o muchacha y metéselo. Asta va rezolva *totul*. Începe cu o fea. Coje acea fea y metéselo! Tío Rudolfo avea patru copii cu trei femei diferite, aşa că negroteiul era, fără îndoială, expertul în metéselo, un rezident al familiei.

Singurul comentariu al mamei lui? Să-ţi faci griji în privinţa notelor. Iar în momente mai introspective: măcar bucură-te că nu ai avut norocul meu, hijo.

Ce noroc? pufnea su tío.

Exact, spunea ea.

Prietenii lui, Al şi Miggs? Ştii, omule, eşti cam prea gras.

Su abuela, La Inca? Hijo, eşti cel mai buenmoso bărbat pe care-l ştiu!

Lola, sora lui Oscar, era mult mai practică. Acum că anii ei zurlii se sfîrşiseră – şi care fată dominicană nu trece prin aşa ceva? – se transformase într-una din acele dominicane dure din Jersey, o alergătoare de cursă lungă care-şi conducea propria maşină, avea carnetul ei de cecuri, îi numea pe bărbaţi tîrfe şi ar fi mîncat şi rahat în faţa ta fără nici o urmă de vergüenza. Cînd era în clasa a patra fusese molestată de o cunoştinţă mai veche, iar acest lucru era ceva bine-cunoscut în familie (şi, prin extensie, într-o parte considerabilă din Paterson, Union City şi Teaneck), şi faptul că supravieţuise acelui urikán de durere, judecăţi şi bochinche o făcuse mai tare decît diamantul. De curînd îşi tăiase părul scurt – scoţînd-o din nou din sărite pe mama ei –, în parte, cred eu, pentru că atunci cînd fusese mică, familia i-l lăsase să-i crească pînă mai jos de fund, un motiv de mîndrie, ceea ce sînt sigur că atacatorul ei observase şi admirase.

Oscar, îl avertiza Lola în mod repetat, o să mori virgin dacă nu începi să te *schimbi*.

Crezi că eu nu ştiu asta? Încă cinci ani tot aşa şi pun pariu cu tine că cineva o să încerce să dea numele meu unei biserici.

Taie-ţi părul, renunţă la ochelari, fă sport. Şi descotoroseşte-te de revistele alea porno. Sînt greţoase, o supără pe mami şi n-o să ai în veci parte de-o întîlnire adevărată de pe urma lor.

Un sfat înţelept pe care în final nu l-a urmat. A încercat de cîteva ori să facă sport, ridicări, abdomene, plimbări de-a lungul străzii dimineaţa devreme, chestii de felul ăsta, dar observa cum toţi ceilalţi în afară de el aveau cîte o fată şi-l apuca disperarea, cufundîndu-se din nou în mîncare, *Penthouse*-uri, temniţe închipuite şi autocompătimire.

Se pare că sînt alergic la perseverenţă, spunea Oscar, iar Lola îi răspundea: Ha! La *încercat* eşti tu alergic.

N-ar fi fost nici pe jumătate atît de rău dacă Paterson şi zonele limitrofe ar fi semănat cu Don Bosco sau cu acele romane feministe SF ale anilor ’70 pe care le mai citea uneori – o zonă pe de-a-ntregul interzisă tuturor bărbaţilor. Paterson, totuşi, însemna fete aşa cum NYC însemna fete, Paterson însemna fete tot aşa cum Santo Domingo însemna fete. Paterson avea fete nebune şi dacă asta nu era suficient de guapa pentru tine, ei bine, mama ta de nenorocit, n-aveai decît s-o iei spre sud şi acolo dădeai de Newark, Elizabeth, Jersey City, Oranges, Union City, West New York, Weehawken, Perth Amboy – o fîşie urbană cunoscută printre negrii de pretutindeni drept Negrapolis. Aşa că, de fapt, vedea fete – fete caraibiene, hispanofobe, la tot pasul.

Nu era în siguranţă nici măcar în propria casă – prietenele surorii lui făcîndu-şi întotdeauna de lucru pe-acolo, oaspeţi permanenţi. Atunci cînd erau ele prin preajmă, nu mai avea nevoie de nici o *Penthouse*. Prietenele Lolei nu erau prea deştepte, dar erau frumoase de belea: genul acela de fete latino trăsnet, care nu ieşeau decît cu halterofili moreno sau crai latino cu arme ascunse prin cuibuşoarele lor. Făceau parte cu toatele din echipa de volei şi erau înalte şi bine făcute ca nişte mînji, iar atunci cînd ieşeau să alerge arătau aşa cum ar fi putut arăta echipa de atletism din raiul teroriştilor. Erau las cigüapas ale ţinutului Bergon: la primera era Gladys, cea care se plîngea fără încetare că avea pieptul prea mare, că poate şi-ar fi găsit iubiţi normali dacă ar fi avut o pereche mai mică de sîni; Marisol, cea care urma să ajungă la MIT şi care-l *ura*

pe Oscar, dar pe care Oscar o plăcea cel mai mult dintre toate; Leticia, proaspăt debarcată, jumătate haitiană, jumătate dominicană, acel amestec special despre care guvernul dominican jurase că *no existe* şi care vorbea cu accentul cel mai pronunţat, o fată atît de bună încît refuza să se culce cu *trei iubiţi la rînd*! N-ar fi fost chiar atît de rău dacă puicuţele astea nu l-ar fi tratat pe Oscar ca pe un paznic de harem surdomut, dîndu-i ordine, punîndu-l să alerge în toate părţile ca să le facă lor comisioanele, amuzîndu-se pe seama jocurilor şi a înfăţişării lui; pentru ca situaţia asta de căcat să fie şi mai urîtă, furnizau cu voioşie, la nesfîrşit, amănunte ale vieţii lor sexuale, fără nici o consideraţie faţă de el, în timp ce el stătea în bucătărie, agăţîndu-se cu disperare de ultimul număr din *Dragon*. Hei, urla el, în caz că aveaţi dubii, mai există şi-o bucată de mascul pe-aici.

Unde? rostea Marisol cu blîndeţe. Nu văd nici unul.

Cînd se apucau să vorbească despre cum toţi tipii latino păreau să vrea să iasă doar cu fete albe, intervenea şi el: *mie* îmi plac fetele hispanice, la care Marisol îi răspundea cu o infinită condescendenţă. Grozav, Oscar. Singura problemă e că nici o fată hispanică n-ar ieşi cu tine.

Lasă-l în pace, spunea Letitia. Eu cred că eşti drăguţ, Oscar.

Mda, sigur, rîdea Marisol, dîndu-şi ochii peste cap. Acum probabil că va scrie o carte despre tine.

Acestea erau furiile lui Oscar, panteonul lui personal, fetele pe care le visa cel mai adesea, pe care le purta în minte atunci cînd şi-o freca şi care, în cele din urmă, şi-au făcut loc în poveştile lui. Visa ba că le salvează de extratereştri, ba că se întorcea în cartier, bogat şi vestit – El e! Stephen King dominicanul! – şi atunci apărea Marisol, cu cărţile lui în braţe, ca să i-o semneze pe fiecare. Oscar, te rog, însoară-te cu mine. Oscar, amuzat: Regret, Marisol, nu mănsor cu tîrfe proaste. (Dar apoi bineînţeles că o făcea.) Pe Maritza încă o mai urmărea de la distanţă, convins că într-o bună zi, după ce aruncau cu bombe nucleare (sau izbucnea ciuma, dacă nu erau invadaţi de Tripozi) şi civilizaţia era ştearsă de pe faţa pămîntului, el sfîrşea prin a o salva de o haită de spirite iradiate şi împreună porneau la drum de-a lungul unei Americi distruse, în căutarea unui viitor mai bun. În astfel de plăsmuiri apocaliptice, la care visa cu ochii deschişi, el era întotdeauna un fel de Doc Savage plátano,

un supergeniu care combina artele marţiale de înaltă clasă cu eficienţa ucigătoare a armelor de foc. Nu era prea rău pentru un negru care nu trăsese niciodată nici măcar cu o puşcă cu aer comprimat, nu dăduse nici un pumn şi nu avusese un scor mai mare de o mie la testele de admitere SAT.

OSCAR ESTE CURAJOS

Ultimul an de şcoală îl găsise buhăit, melancolic şi, cel mai crud lucru dintre toate, singur, cu toată lipsa aceea de fete din viaţa lui. Cei doi tovarăşi tocilari, Al şi Miggs, printr-o răsturnare fantastică a norocului, reuşiseră amîndoi în anul acela să facă rost de fete. Nimic special, rebuturi la drept vorbind, dar totuşi fete. Al o întîlnise pe a lui în Menlo Park. Ea se dăduse la *el*, se lăuda el, şi atunci cînd l-a informat, după ce, bineînţeles, i-a supt-o, că avea o prietenă *disperată* să cunoască pe cineva, Al îl luase tîrîş pe Miggs de lîngă veşnicul său Atari şi ieşiseră la un film, iar restul era, cum se spune, istorie. Pînă la sfîrşitul săptămînii, Miggs îşi luase şi el porţia şi de-abia atunci a aflat şi Oscar toată tărăşenia. În timp ce erau cu toţii în camera lui, pregătindu-se pentru o altă aventură „care să-ţi facă părul măciucă“ a Campionilor împotriva Distrugătorilor Aducători de Moarte. (Oscar fusese nevoit să renunţe la faimoasa lui campanie a Epocii de Apoi pentru că nimeni altcineva în afară de el nu mai catadicsea să continue jocul pe ruinele apocaliptice ale unei Americi devastate de viruşi.) La început, după ce a aflat de dubla procopseală, Oscar n-a zis prea multe. Doar a învîrtit zarul cu zece feţe pe toate părţile. Apoi a spus: Băi, fraţilor, chiar aţi avut noroc. Îl rodea faptul că nu se gîndiseră să-l includă şi pe el în aventurile lor cu fetele; îl ura pe Al pentru că-l chemase pe Miggs şi nu pe el şi îl ura pe Miggs pentru că făcuse rost de-o fată, punct. Al putea să aibă o iubită – asta i se părea lui Oscar ceva de înţeles; Al (pe numele lui adevărat, Alok) era unul dintre acei indieni înalţi şi frumuşei, care n-ar fi putut să fie niciodată acuzat de nimeni cum că era un tocilar atras de jocurile cu eroi. Ceea ce nu putea pricepe era faptul că Miggs avea o iubită, asta îl uluia şi îl îmbolnăvea de gelozie. Oscar îl considerase întotdeauna pe Miggs o ciudăţenie chiar mai mare

decît el. Plin de coşuri şi cu un rîs de retardat, cu nişte dinţi ai dracului de gri de la nişte doctorii pe care i le dăduseră cînd era mic. Aşadar, e drăguţă iubita ta? l-a întrebat Oscar pe Miggs. Omule, ar trebui s-o vezi, e frumoasă, i-a răspuns el. Ţîţe al dracului de mari, a intervenit Al. În ziua aceea, puţina încredere pe care Oscar o avea în oameni a luat forma unei împuşcături în cap cu un SS-N-17. Cînd într-un sfîrşit n-a mai putut suporta, a întrebat jalnic: Şi ce, fetele astea nu mai au şi alte prietene?

Al şi Miggs au schimbat priviri pe deasupra fişelor cu personajele lor. Nu cred, omule.

Şi în clipa aceea, Oscar a aflat ceva despre prietenii lui, ceva ce nu ştiuse niciodată (sau cel puţin nu recunoscuse niciodată faţă de el însuşi). Chiar în clipa aceea a avut o epifanie care a reverberat în eul său cel gras. Şi-a dat seama că prietenilor lui cei rataţi, cititori de cărţi cu benzi desenate, iubitori de jocuri cu personaje, alergici la sport, le era ruşine cu *el*.

Asta i-a zburat pămîntul de sub picioare. A încheiat jocul devreme, Exterminatorii au găsit imediat ascunzătoarea Distrugătorilor. N-a fost ca lumea, mormăia Al. Şi, după ce i-a condus spre ieşire, s-a încuiat în camera lui, a zăcut în pat cîteva ore fără să-şi revină din uimire, apoi s-a ridicat, s-a dezbrăcat în baia pe care nu mai trebuia s-o împartă cu nimeni, pentru că sora lui era la Rutgers, şi s-a examinat în oglindă. Grăsimea! Miile de vergeturi! Diformitatea oribilă a proporţiilor! Arăta de parcă ar fi ieşit dintr-una din benzile desenate ale lui Daniel Clowes. Sau ca puştiul cel gras şi negricios din Palomar al lui Beto Hernández.

Iisuse Hristoase, a şoptit. Sînt un Morlock.

A doua zi la micul dejun a întrebat-o pe mama lui: Sînt urît?

Ea a oftat. Păi, hijo, în mod sigur nu semeni cu mine.

Părinţi dominicani! N-ai cum să nu-i iubeşti.

A petrecut o săptămînă uitîndu-se în oglindă, întorcîndu-se în toate părţile, evaluînd situaţia fără să dea înapoi şi, în cele din urmă, a hotărît să fie ca Roberto Durán: No más. În duminica aceea a mers la dugheana lui Chucho şi l-a pus pe frizer să-i dea jos claia afro-puertoricană. (Un minut, i-a zis partenerul lui Chucho: *Tu eşti* dominican?) Oscar şi-a pierdut apoi mustaţa şi ochelarii, şi-a cumpărat lentile de contact din banii pe care-i făcea la cherestea şi a încercat să mai lustruiască un pic ce mai rămăsese din aspectul

său dominican, să semene mai mult cu verii săi care blestemau şi făceau pe grozavii, fie şi numai pentru că începuse să bănuiască faptul că în hipermasculinitatea lor latină s-ar fi putut afla un răspuns. Dar era, într-adevăr, prea dus cu pluta ca să se poată îndrepta cît ai bate din palme. Data următoare cînd l-au văzut Al şi Miggs, nu mai mîncase nimic de vreo trei zile la rînd. Miggs a spus: Omule, ce se-ntîmplă cu *tine*?

Schimbări, a rostit Oscar pseudocriptic.

Păi, ce, vrei să apari pe vreo copertă de album acum?

A clătinat solemn din cap. Pornesc într-un ciclu nou al vieţii.

Ia ascultaţi-l pe tip. Deja vorbeşte de parc-ar fi la facultate.

În vara aceea mama sa i-a trimis pe el şi pe sora lui la Santo Domingo, iar de data aceasta Oscar nu s-a mai împotrivit aşa cum făcuse pînă de curînd. Asta nu pentru că l-ar fi reţinut prea multe în State. A ajuns în Baní cu un teanc de caiete, plănuind să le umple pe toate. Din moment ce nu putea fi un maestru al jocurilor a hotărît să-şi încerce talentul ca scriitor adevărat. Călătoria aceasta s-a dovedit a fi un fel de punct de răscruce pentru el. În loc să-l gonească pe-afară, ca să nu-şi mai facă atîtea iluzii cu scrisul, cum obişnuia maică-sa, bunica lui, abuela Nena Inca, l-a lăsat în plata Domnului. Îl lăsa să stea în camera din spate atît cît voia el, nu insista pe lîngă el să „iasă în lume“. (Întotdeauna fusese excesiv de protectoare faţă de el şi de sora lui. Prea mult ghinion în familia asta, pufnea ea.) Nu dădea drumul la muzică şi îi aducea mîncarea exact la aceleaşi ore, în fiecare zi. Sora lui bîntuia peste tot cu prietenii ei cei grozavi de pe Insulă, tot timpul ieşind din casă în bikini şi plecînd spre diferite zone ale Insulei în călătorii peste noapte, dar el rămînea acasă. Atunci cînd diverşi membri ai familiei veneau să-l caute, bunica sa îi alunga cu o singură fluturare imperială a mîinii. Nu vedeţi că el muchacho lucrează? Ce face? întrebau verişorii nedumeriţi. Este un geniu, asta e, răspundea semeţ La Inca. Şi acum, gata, váyanse. (Mai tîrziu, cînd s-a gîndit la asta, şi-a dat seama că tocmai aceşti veri l-ar fi putut probabil ajuta să şi-o pună şi el dacă s-ar fi sinchisit să iasă cu ei. Dar nu poţi să regreţi viaţa pe care n-ai trăit-o.) După-amiezile, cînd nu mai putea să scrie nici un cuvînt, se aşeza în faţa casei împreună cu su abuela şi urmărea spectacolul străzii, asculta

schimburile aspre de cuvinte între vecini. Într-o seară, spre sfîrşitul vacanţei, su abuela i-a făcut o mărturisire: mama ta ar fi putut să fie doctoriţă, aşa cum a fost şi bunicul tău.

Ce s-a întîmplat?

La Inca clătina din cap. Se uita la fotografia ei preferată înfăţişînd-o pe mama lui în prima zi de şcoală, într-o unitate de învăţămînt particulară, una din acele fotografii serioase, tipic dominicane. Ce se-ntîmplă întotdeauna. Un maldito hombre.

În vara aceea a scris două cărţi despre un tînăr care se lupta cu mutanţii la capătul lumii (nimeni nu supravieţuise). Şi-a luat grămezi nebuneşti de notiţe, nume de lucruri pe care intenţiona mai tîrziu să le adapteze planurilor sale fantastice şi fabuloase. (Auzise de blestemul familiei de mii de ori, dar, în mod straniu, nu s-a gîndit că merita să-l introducă în scrierile sale – vreau să zic, la dracu', ce familie latino nu crede că este blestemată?) Atunci cînd a venit vremea ca el şi sora lui să se întoarcă în Paterson, aproape că-l apucase tristeţea. Aproape. Su abuela şi-a aşezat mîna pe creştetul lui binecuvîntîndu-l. Cuidate mucho, mi hijo. Să ştii că în lumea asta există cineva care te va iubi întotdeauna.

La JFK, unchiul său aproape că nu l-a recunoscut. Grozav, a spus su tío, uitîndu-se pieziş la tenul său, acum arăţi a haitian.

După ce s-a întors, a mai ieşit cu Al şi Miggs, a mers la film cu ei, au discutat despre Los Fraţii Hernández, Frank Miller şi Alan Moore dar, una peste alta, nu şi-au mai recîştigat niciodată prietenia de dinainte de Santo Domingo. Oscar le asculta mesajele lăsate pe robot, dar se împotrivea impulsului de a da o fugă pînă la ei acasă. Nu-i vedea decît o dată, de două ori pe săptămînă. S-a concentrat asupra scrisului. Acelea au fost nişte săptămîni al dracului de singuratice, cînd tot ce avea erau doar jocurile sale, cărţile şi cuvintele. Deci acum am un pustnic pe post de fiu, se plîngea cu amărăciune maică-sa. Noaptea, neputînd să doarmă, urmărea o mulţime de chestii aiurea la televizor; ajunsese obsedat în special de două filme: *Zardoz* (pe care îl văzuse împreună cu unchiul său înainte ca acesta să fie arestat pentru a doua oară) şi *Virus* (filmul japonez despre sfîrşitul lumii cu tipa cea bună din *Romeo şi Julieta*). La *Virus* mai ales, nu se putea uita pînă la sfîrşit fără să plîngă, pentru că eroul japonez ajungea la baza instalată la Polul Sud, după ce străbătuse întregul lanţ al Anzilor, pornind de la

Washington DC, pentru femeia visurilor sale. Lucrez la al cincilea roman al meu, le-a spus băieţilor cînd aceştia i-au cerut socoteală pentru absenţele lui. E *nemaipomenit.*

Vedeţi? Ce v-am zis? Domnul Băiat-de-facultate.

În zilele de demult, cînd aşa-zişii săi prieteni îl jigneau sau îi tăvăleau încrederea prin noroi, se tîra întotdeauna înapoi la ei şi la batjocura lor, din proprie voinţă, de frică şi singurătate, iar ăsta era un lucru pentru care se urîse de cînd se ştia; nu şi de data aceasta. Dacă în anii de liceu existase un singur moment de care să fie mîndru, cu siguranţă, acesta era. Îi vorbise despre asta şi surorii lui în timpul următoarei sale vizite. Aşa te vreau, i-a spus ea. O! În sfîrşit dovedise că avea coloană vertebrală şi, prin urmare, ceva mîndrie şi, deşi îl durea, îl şi făcea să se simtă al dracului de *bine.*

OSCAR E CÎT PE CE

În octombrie, după ce au fost trimise toate cererile de înscriere la facultate (Fairleigh, Dickinson, Montclair, Rutgers, Drew, Glassboro State, William Paterson; mai trimisese o cerere şi la NYU, o încercare cu şanse de unu-la-un-milion, iar aceştia l-au respins atît de rapid încît a fost mirat că rahatul acela de răspuns nu îi venise prin Pony Express) şi iarna îşi aşeza curul cel palid şi nenorocit peste partea de nord a oraşului New Jersey, Oscar s-a îndrăgostit de o fată din clasa pregătitoare SAT. Clasa îşi desfăşura activitatea într-unul din acele „Centre de pregătire“, aflat nu departe de zona în care locuia, la mai puţin de o milă, aşa că mergea pe jos, un fel sănătos de a pierde din greutate, se gîndea el. Nu se aşteptase să întîlnească pe nimeni, dar apoi văzuse acea frumuseţe în rîndul din spate şi simţise cum mintea i-o lua razna. Numele ei era Ana Obregón, o gordita drăguţă, guralivă, care-l citea pe Henry Miller în timp ce ar fi trebuit să înveţe cum să se lupte cu problemele de logică. Cam la a cincea oră, a observat că ea citea *Sexus*, iar ea şi-a dat seama că el observase şi aplecîndu-se, i-a arătat un pasaj şi el a avut o erecţie de mama focului.

Probabil mă crezi ciudată, nu-i aşa? a spus ea în timpul unei pauze.

Nu eşti ciudată, a zis el. Crede-mă, sînt expertul-şef din stat.

Ana era vorbăreaţă, avea ochii frumoşi ai unei fete caraibiene, antracit adevărat, şi genul de siluetă plinuţă după care murea orice negru de pe Insulă, un corp despre care ştiai că ar arăta bine şi cu, şi fără haine; şi nici nu era complexată de greutatea ei; purta pantaloni negri mulaţi, ca oricare altă fată de pe-acolo, şi lenjeria cea mai sexy pe care şi-o putea permite şi era meticulos de pricepută în ale machiajului, un set complicat de proceduri multiple pentru care Oscar nu şi-a pierdut niciodată fascinaţia. Era amestecul acela ciudat de fufă şi fetiţă – chiar înainte de a-i vizita casa, el ştia că va găsi acolo o întreagă colecţie de animale de pluş, îngrămădite pe pat – şi exista ceva în felul neglijent cu care trecea de la o imagine la alta, care l-a convins că ambele erau măşti, că mai exista şi o a treia Ana, o Ana ascunsă, care hotăra ce mască să-şi pună pentru care ocazie anume, dar care altminteri era retrasă şi imposibil de descoperit. Se apucase de Miller pentru că fostul ei iubit, Manny, îi dăduse cărţile înainte să se ducă la armată. El avea mereu obiceiul să-i citească pasaje: Asta mă excită *atît* de tare! Ea avea treisprezece ani atunci cînd începuseră să iasă împreună, iar el douăzeci şi patru – şi era un fost dependent de cocaină, recuperat. Ana vorbea despre aceste lucruri ca şi cum n-ar fi avut nici o importanţă.

Aveai treisprezece ani şi mama ta *ţi-a dat voie* să ieşi cu un septuagenar?

Părinţii mei *îl iubeau* pe Manny, a spus ea. Mama obişnuia mereu să-i pregătească cina.

Asta pare ceva foarte puţin ortodox, a spus el şi, mai tîrziu, acasă, a întrebat-o pe sora lui, întoarsă pentru vacanţa de iarnă: De dragul discuţiei, tu ai permite fiicei tale la pubertate să aibă relaţii cu un bărbat de douăzeci şi patru de ani?

L-aş omorî mai întîi.

A fost mirat de cît de uşurat s-a simţit auzind asta.

Lasă-mă să ghicesc: Cunoşti pe cineva care face asta?

El a încuviinţat din cap. Stă lîngă mine la ora SAT. Cred că este o pasăre rară.

Lola şi-a fixat asupra lui irişii de culoarea tigrului. Se întorsese de o săptămînă şi era clar că facultatea storcea toată vlaga din ea, albul ochilor ei mari, ca ieşiţi dintr-o manga, era injectat cu vase de sînge. Ştii, a spus ea într-un final, noi, persoanele de culoare,

spunem o mulţime de porcării despre cît ne iubim copiii, dar nu-i iubim cu adevărat. A oftat. Nu-i iubim, nu-i iubim, nu-i iubim.

El a încercat să-şi aşeze o mînă pe umărul surorii sale, dar ea s-a ferit. Mai bine te-ai duce să ronţăi nişte snacksuri, domnule.

Aşa îl numea ea ori de cîte ori se simţea tandră sau nedreptăţită. Domnule. Mai tîrziu va vrea să-i scrie asta pe piatra de mormînt, dar nimeni n-o va lăsa, nici măcar eu.

O tîmpenie.

AMOR DE PENDEJO

El şi Ana la orele SAT, el şi Ana după aceea, în parcare, el şi Ana la McDonald's, el şi Ana devenind prieteni. În fiecare zi Oscar se aştepta ca ea să-i zică adiós, în fiecare zi ea era tot acolo. Îşi luaseră obiceiul de a vorbi la telefon de cîteva ori pe săptămînă, nimic anume, ţesînd cuvinte pe marginea întîmplărilor de zi cu zi; prima dată l-a sunat ea *pe el*, oferindu-se să-l ia cu maşina pînă la cursul SAT; o săptămînă mai tîrziu a sunat-o el pe ea, aşa, doar de încercare. Îi bătea inima atît de tare că mai avea puţin şi murea, dar, după ce a ridicat receptorul, tot ce-a zis ea a fost: Oscar, ascultă ce porcărie mi-a făcut soră-mea, şi şi-au dat drumul, înălţînd încă unul din zgîrie-norii lor de cuvinte. Cam a cincea oară cînd a sunat, nu se mai aştepta la Măreaţa Despărţire. Ea era singura fată din afara familiei care recunoştea că era la ciclu, care chiar i-a spus, sîngerez ca un *porc*, o mărturisire uluitoare pe care o tot răsucea în minte, convins că însemna ceva, şi cînd se gîndea la felul în care rîdea, ca şi cînd ar fi fost stăpînă pe aerul din jurul ei, inima îi bubuia în piept, precum o rada singuratică. De Ana Obregón, spre deosebire de oricare altă fată din cosmologia lui secretă, chiar se îndrăgostea *pe măsură* ce ajungeau să se cunoască unul pe celălalt. Pentru că apariţia ei în viaţa lui a fost bruscă, pentru că intrase fără de veste în zona radarului său, nu a avut timp să-şi înalţe zidul obişnuit de tîmpenii sau să nutrească cine ştie ce speranţe nebuneşti legate de ea. Poate că era de-a dreptul obosit, după patru ani petrecuţi fără să şi-o pună deloc, sau poate că în sfîrşit îi venise mintea la cap. În mod incredibil, în loc să se poarte ca un idiot aşa cum te-ai fi aşteptat, dat fiind crudul adevăr

că aceasta era prima fată cu care purtase vreodată o discuţie, Oscar a luat totul pas cu pas. Îi vorbea simplu şi fără efort şi a descoperit că această permanentă autoironie a lui o încînta enorm. Era uimitor cum se înţelegeau; spunea ceva banal şi neinspirat, iar ea zicea: Oscar, eşti într-adevăr al dracului de deştept. Atunci cînd ea a spus, *îmi plac* mîinile bărbaţilor, el şi le-a desfăcut pe amîndouă şi le-a aşezat peste faţă, într-un gest prefăcut întîmplător: O, *chiar aşa*? A dat-o pe spate cu asta.

Ea nu vorbea niciodată despre ce anume erau ei; spunea doar: Măi, ce mă bucur că am ajuns să te cunosc.

Iar el spunea: Mă bucur că eu sînt acela care ajunge să te cunoască.

Într-o seară, în timp ce asculta New Order şi încerca să mai frunzărească *Arca lui Clay*, sora lui i-a ciocănit la uşă.

Ai un musafir.

Da?

Îhî. Lola s-a rezemat de cadrul uşii. Îşi răsese părul pînă la piele, în stil Sinéad, şi acum toată lumea, inclusiv mama lor, era convinsă că devenise una lesbiana.

Poate ar trebui să te aranjezi un pic. I-a atins uşor faţa. Bărbiereşte-ţi flocii ăia.

Era Ana. Stînd în holul lui, îmbrăcată cu o haină lungă, din piele, cu tenul ei trigueña înroşit de frig, cu faţa strălucind de dermatograf, rimel, fond de ten, ruj şi farduri.

Frig afară, a spus. Îşi ţinea mănuşile într-o mînă, ca pe un buchet boţit.

Bună, a fost tot ce-a putut el să îndruge. O auzea pe sora lui la etaj, ascultînd.

Ce faci? a întrebat Ana.

Păi, mai nimic.

Păi, atunci hai să mergem la un film.

Păi, OK, a spus el.

La etaj, sora lui sărea în pat, ţipînd cu voce înăbuşită: O întîlnire, o întîlnire, şi apoi i-a sărit în spate şi aproape erau să se prăbuşească de-a dreptul prin fereastra dormitorului.

Deci asta este un fel de întîlnire? a întrebat el în momentul cînd urca în maşina ei.

Ea a zîmbit uşor. Ai putea-o numi astfel.

Ana conducea o Cressida şi în loc să meargă la cinematograful de cartier s-a îndreptat spre Amboy Multiplex.

Îmi place locul acesta, a spus ea în timp ce se învîrtea ca să găsească un loc de parcare. Tata obişnuia să ne aducă aici atunci cînd încă mai puteai vedea filmele din maşină. Ai venit vreodată aici pe vremea aceea?

El a clătinat din cap. Deşi am auzit că acum se fură multe maşini pe-aici.

Nimeni n-o să fure frumuseţea *asta.*

Era atît de greu de crezut ce se întîmpla, încît Oscar chiar nu putea lua lucrurile în serios. Pe toată durata filmului – *Manhunter* – se tot aştepta ca negroteii să sară cu aparate de fotografiat şi să strige: Surpriză! Băi, a spus el, încercînd să rămînă pe aceeaşi lungime de undă cu ea, ce film grozav! Ana a dat din cap; mirosea a parfum, unul pe care el nu-l putea recunoaşte, şi atunci cînd se apropia de el, căldura trupului ei era *ameţitoare.*

Pe drumul către casă Ana s-a plîns de durere de cap şi nu şi-au vorbit un timp îndelungat. El a încercat să dea drumul la radio, dar ea a spus: Nu, chiar îmi plesneşte capul. Vrei să ţi-l despic eu? a glumit el. Nu, Oscar. Aşa că s-a lăsat pe spate şi a privit Hess Building şi restul de Woodbridge trecînd prin dreptul lor, într-o încîlceală de pasaje suspendate. Brusc a devenit conştient de cît de obosit era; emoţia care-l tulburase toată seara parcă storsese toată vlaga din el, de nu mai putea să stea nici în fund. Cu cît tăceau mai mult, cu atît devenea mai posac. E doar un film, şi-a spus. Nu e ca şi cînd ar fi o întîlnire.

Ana părea tristă în mod inexplicabil şi îşi muşca buza de jos, o adevărată bembe, încît i se lipise tot rujul de dinţi. Lui i-a trecut prin minte să facă un comentariu legat de asta, dar a hotărît să tacă.

Citeşti ceva bun?

Nu, a spus ea. Tu?

Citesc *Dune.*

Ea a dat din cap. *Urăsc* cartea aia.

Au ajuns la ieşirea Elizabeth, pentru care New Jersey este *cu adevărat* recunoscut, deşeurile industriale îngrămădindu-se pe ambele părţi ale barierei. El începuse să-şi ţină răsuflarea din pricina mirosurilor oribile, cînd Ana a scos un ţipăt care l-a făcut

să se izbească de portiera din partea lui. Elizabeth! a strigat ea. Strînge-ţi picioarele alea afurisite!

Apoi s-a uitat spre el, şi-a dat capul pe spate şi a început să rîdă.

Cînd s-a întors acasă, sora lui a zis: Ei?

Ei, ce?

I-ai *tras-o*?

Iisuse, Lola, a spus el, roşind.

Să nu minţi.

Nu mă mişc atît de repede. S-a oprit un moment şi apoi a oftat. Cu alte cuvinte, nici măcar eşarfa nu i-am scos-o.

Sună cam suspect. Vă cunosc eu pe voi, bărbaţii dominicani. Şi-a ridicat mîinile şi şi-a îndoit degetele într-o ameninţare jucăuşă. Son pulpos.

A doua zi, Oscar s-a trezit simţindu-se ca şi cînd ar fi fost descătuşat din grăsimea sa, ca şi cînd ar fi fost curăţat de nefericire şi, pentru o bună bucată de timp, nu şi-a putut aminti de ce se simţea în felul acesta, apoi i-a rostit numele.

OSCAR ÎNDRĂGOSTIT

Aşa că acum, în fiecare săptămînă mergeau fie la un film, fie la mall. Vorbeau. A aflat că fostul ei iubit, Manny, obişnuia s-o bată de-i suna apa-n cap, ceea ce era o problemă, a mărturisit ea, pentru că-i plăcea cînd tipii erau puţin mai duri cu ea în pat; a aflat că tatăl ei murise într-un accident de maşină cînd era mică, în Macorís, şi că noul ei tată vitreg nu dădea pe ea nici cît o ceapă degerată, dar că asta nu conta, pentru că odată ce intra la Penn State nici nu-i mai trecea prin cap să se întoarcă acasă. La rîndul lui, el i-a arătat cîteva din scrierile lui şi i-a povestit despre momentul cînd a fost lovit de o maşină şi dus la spital şi despre cum, pe vremuri, su tío obişnuia să-l snopească în bătaie; i-a povestit pînă şi de pasiunea pe care o făcuse pentru Maritza Chacón, iar ea a strigat: Maritza Chacón? O ştiu pe la cuero! O, Dumnezeule, Oscar, cred că pînă şi tatăl meu vitreg s-a culcat cu ea!

Oho, s-au apropiat, asta era clar, dar oare s-au sărutat vreodată în maşina ei? Şi-a băgat el vreodată mîna pe sub fusta ei? I-a

mîngîiat vreodată clitorisul cu degetul mare? Ea s-a lipit oare vreodată de el rostindu-i numele cu o voce guturală? I-a mîngîiat vreodată părul în timp ce ea i-o sugea? Şi-au tras-o vreodată?

Bietul Oscar. Fără măcar să-şi dea seama căzuse într-unul din acele vîrtejuri gen hai-să-fim-prieteni, nenorocirea tocilarilor de pretutindeni. Aceste relaţii erau versiunea amoroasă a unei torturi pe butuci – te laşi cuprins de ea, suferinţa e garantată, iar ce obţii din asta, în afară de amărăciune şi inima frîntă, nimeni nu ştie. Poate o oarecare cunoaştere de sine şi de femei.

Poate.

În aprilie a primit al doilea set de rezultate de la testul de admitere SAT (1020 conform vechiului sistem) şi o săptămînă mai tîrziu a aflat că urma să plece la Rutgers New Brunswick. Ei bine, ai reuşit, hijo, i-a spus mama sa, mai uşurată decît ar fi fost politicos. Am terminat-o cu vînzarea de creioane, a încuviinţat el. O să-ţi placă, l-a asigurat sora lui. Ştiu că aşa va fi, a zis Oscar. Îmi era dat să merg la facultate. Cît despre Ana, ea se pregătea de drum spre Penn State, era înscrisă în clasa de elită şi tot tacîmul. Şi acum taică-meu vitreg poate să mă pupe-n fund! Tot în aprilie, fostul ei iubit, Manny, s-a întors din armată – i-a spus Ana într-una din vizitele lor la Yaohan Mall. Apariţia lui bruscă şi bucuria prilejuită Anei i-au spulberat lui Oscar speranţele pe care le nutrise. S-a întors, a întrebat Oscar, pentru totdeauna? Ana a încuviinţat. Se părea că Manny intrase din nou în bucluc, droguri, dar de data asta, insista Ana, i se înscenase totul de către acei trei cocolos, un cuvînt pe care el n-o mai auzise folosindu-l niciodată pînă atunci, aşa că şi-a închipuit că-l luase de la Manny. Bietul Manny, a spus ea.

Mda, bietul Manny, a bombănit Oscar pentru sine.

Bietul Manny, biata Ana, bietul Oscar. Lucrurile s-au schimbat repede. Mai întîi de toate, Ana nu mai era tot timpul acasă şi Oscar s-a trezit lăsîndu-i grămezi de mesaje pe telefon: Sînt Oscar, un urs îmi roade piciorul, te rog, sună-mă; Sînt Oscar, mi se cere un milion de dolari sau am sfeclit-o, te rog, sună-mă; Sînt Oscar, tocmai am reperat un meteorit ciudat şi plec să-l investighez. Ea îl suna mereu după cîteva zile şi era drăguţă, dar totuşi! Apoi trei vineri la rînd a anulat întîlnirile, iar el a trebuit să se mulţumească cu varianta redusă de duminică, după slujba de la biserică. Îl lua cu maşina şi ieşeau pe Boulevard East, parcau undeva şi priveau împreună

cerul de dincolo de Manhattan. Nu era vreun ocean sau vreun lanţ muntos; era, cel puţin pentru Oscar, mai bine de-atît şi le inspira cele mai frumoase conversaţii.

Tocmai în timpul uneia din acele pălăvrăgeli plăcute, Anei i-a scăpat un: Doamne, uitasem cît de mare e puţa lui Manny!

De parcă aveam nevoie să aud asta, s-a răstit el.

Îmi pare rău, a spus ea nesigură. Credeam că putem vorbi despre orice.

Păi, n-ar fi rău dacă ai ţine pentru tine enormitatea anatomică a lui Manny.

Aşadar nu putem vorbi despre orice?

Nici nu s-a mai obosit să-i răspundă.

Cu Manny şi cu *puţa lui cea mare* prin preajmă, Oscar s-a întors la visele despre distrugere nucleară, la cum, printr-o întîmplare miraculoasă, el ar afla primul despre atac şi, fără de răgaz, fura maşina unchiului său, mergea cu ea pe la magazine să o umple de provizii (poate împuşca în drum şi vreo cîţiva jefuitori) şi apoi o lua şi pe Ana. Şi Manny? s-ar văita ea. Nu mai e timp! ar insista el, luînd-o din loc, mai împuşca alţi cîţiva jefuitori (acum uşor preschimbaţi în mutanţi) şi apoi se îndreptau spre cuibuşorul de nebunii al dragostei lor, unde Ana ceda rapid geniului său responsabil şi fizicului său, la vremea aceea, ectomorfic. Uneori, cînd se nimerea să fie în toane bune, o lăsa pe Ana să-l caute şi să-l găsească pe Manny – spînzurat de un dispozitiv de iluminat din apartamentul său, cu limba umflată în gură, ca o băşică vişinie, cu pantalonii în jurul gleznelor. Ştirea iminentului atac se transmitea la televizor; pe pieptul lui, prins cu un ac, se afla un bilet semianalfabet: *Na-m putut să răzist*. Şi apoi Oscar o consola pe Ana cu profunzimea lui laconică: Era prea slab pentru această Dură Lume Nouă.

Aşadar are un iubit? l-a întrebat Lola pe neaşteptate.

Da, a răspuns el.

Ar trebui să te retragi o vreme.

A ascultat? Bineînţeles că nu. Era disponibil în orice moment, de cîte ori avea ea nevoie să se vaite. Şi chiar a avut ocazia – bucuria bucuriilor – să-l întîlnească pe faimosul Manny, lucru la fel de amuzant ca atunci cînd eşti strigat poponar la o adunare şcolară (ceea ce se întîmplase). (De două ori.) L-a întîlnit în faţa casei Anei.

Era tipul de om pătimaş, slăbănog, cu picioare de alergător de maraton şi ochi înfocaţi; atunci cînd şi-au dat mîna, Oscar a fost sigur că negroteiul o să-l snopească în bătaie, atît era de ursuz. Manny era muy chel şi îşi răsese capul complet ca să ascundă acest lucru, avea cîte un belciug în fiecare ureche şi înfăţişarea aceea aspră, arsă de soare şi pusă pe harţă a unui cotoi bătrîn, chinuindu-se să pară tînăr.

Deci eşti prietenul Anei, a spus Manny.

În persoană, a răspuns Oscar cu o voce atît de plină de voioşie inofensivă, încît îi venea să-şi tragă singur un glonţ.

Oscar este un scriitor minunat, a adăugat Ana. Deşi nu ceruse niciodată să citească nimic din ceea ce scrisese el.

Manny a pufnit. Despre ce-ai putea scrie?

Sînt atras de genurile mai speculative. Ştia cît de absurd suna asta.

Genurile mai speculative. Manny părea gata să-l facă friptură. Sună al dracului de răsuflat, omule, ştii asta?

Oscar a zîmbit, sperînd că un cutremur va spulbera întreg Patersonul.

Sper doar că n-o să-ncerci să-ţi ascuţi creionul pe fata mea, omule.

Oscar a făcut: Ha-ha. Ana s-a înroşit, a privit în pămînt.

O bucurie.

Cu Manny prin preajmă, avea de-a face cu o faţă cu totul nouă a Anei. Singurul lor subiect de conversaţie acum, în puţinele ocazii în care se mai vedeau, era Manny şi lucrurile groaznice pe care i le făcea. Manny a bătut-o, Manny a lovit-o, Manny i-a zis pizdă grasă, Manny a înşelat-o, era sigură, cu pipiţa aia cubaneză de la gimnaziu. Deci aşa se explică de ce n-am ieşit cu nici o fată la vremea aceea, din cauza lui Manny, glumea Oscar, dar Ana nu rîdea. Nu puteau vorbi zece minute fără ca Manny să nu-i dea vreun bip, iar ea să trebuiască să-l sune şi să-l asigure că nu era cu nimeni altcineva. Şi într-o zi a ajuns acasă la Oscar cu o vînătaie pe faţă şi cu bluza ruptă, iar mama lui a zis: Nu vreau probleme pe-aici!

Ce-o să mă fac? întreba ea tot timpul, iar Oscar se trezea întotdeauna îmbrăţişînd-o stîngaci şi spunîndu-i: Păi, cred că dacă se poartă atît de urît cu tine, ar trebui să te desparţi de el, dar ea

clătina din cap şi spunea: Ştiu că ar trebui, dar nu pot. Îl *iubesc.*

Iubire. Oscar ştia că ar fi trebuit să se eclipseze chiar atunci. Îi plăcea să se amăgească cum că doar un interes rece şi antropologic îl ţinea pe loc, ca să vadă cum avea să se sfîrşească totul, dar adevărul era că nu se putea desprinde. Era complet şi fără scăpare îndrăgostit de Ana. Ceea ce simţise altădată pentru fetele acelea pe care nu le cunoscuse niciodată cu adevărat, nu era nimic în comparaţie cu el amor pe care-l purta în inimă pentru Ana. Avea atîta densitate, cît o nenorocită de stea pitică şi cîteodată era sută la sută sigur că-l va înnebuni de tot. Singurul lucru cu care se putea compara era ceea ce simţea pentru cărţile sale; doar dragostea combinată pe care-o avea pentru tot ce citise şi tot ce spera să scrie se apropia de acel sentiment.

Fiecare familie dominicană are poveştile ei despre iubiri nebune, despre negri care împing iubirea prea departe, iar familia lui Oscar nu era cu nimic diferită.

Su abuelo, răposatul, fusese neclintit în legătură cu un anumit lucru sau altul (nici unul specificat) şi a ajuns în puşcărie, mai întîi nebun, apoi mort; su abuela, Nena Inca, îşi pierduse bărbatul la şase luni după ce se căsătoriseră. Se înecase în timpul acelei Semana Santa, iar ea nu s-a mai recăsătorit niciodată, n-a mai atins niciodată un alt bărbat. O să fim în curînd împreună, o auzise spunînd.

Mama ta, îi şoptise odată su tía Rubelka, era o loca cînd venea vorba despre iubire. Aproape a omorît-o.

Şi acum se părea că era rîndul lui Oscar. *Bun venit în familie,* i-a spus sora sa într-un vis. *Familia cea adevărată.*

Era evident ce se întîmpla, dar ce putea să facă? Ceea ce simţea nu putea fi negat. Avea probleme cu somnul? Da. Avea probleme cu concentrarea? Da. Încetase oare să mai citească cărţile lui Andre Norton şi-şi pierduse pînă şi interesul faţă de ultimele numere din *Watchmen*, care erau aruncate haotic? Da. Începuse cumva să împrumute maşina unchiului său pentru a face plimbări lungi pe ţărm, parcînd la Sandy Hook, acolo unde mama sa obişnuia să-i ducă înainte de a se îmbolnăvi, pe vremea cînd Oscar nu era prea gras şi înainte ca ea să înceteze cu totul a mai merge la plajă? Da. Oare tînăra lui dragoste neîmpărtăşită l-a făcut să slăbească? Din păcate, tocmai asta nu s-a întîmplat şi nici în ruptul capului nu

putea înţelege de ce. Atunci cînd Lola se despărţise de Mănuşile de Aur, pierduse aproape zece kilograme. Ce fel de discriminare genetică mai era şi asta, pusă la cale de ce fel de Dumnezeu răutăcios?

Au început să se întîmple lucruri miraculoase. O dată a leşinat în timp ce traversa o intersecţie şi şi-a revenit cu o echipă de rugby strînsă în jurul lui. Altă dată, Miggs îl lua peste picior făcînd bîză de aspiraţiile lui de a crea jocuri cu personaje – o poveste complicată, compania pentru care Oscar sperase să scrie, Jocuri Fantastice SRL, şi care intenţiona să folosească unul dintre modulele lui pentru PsiWorld, se închisese de curînd, năruindu-i lui Oscar toate speranţele şi visele cum că ar fi fost pe punctul de a deveni următorul Gary Gygax. Păi, a spus Miggs, se pare că *asta* n-a mers, şi pentru prima dată de cînd se cunoşteau, Oscar şi-a pierdut cumpătul şi fără vreun cuvînt, s-a răsucit către Miggs şi l-a pocnit atît de tare încît amicului i-au dat balele cu sînge. Iisuse Hristoase, a zis Al. Calmează-te! N-am vrut să fac asta, a zis el neconvingător. A fost un accident. Nemernic împusit, a zis Miggs. Nemernic împuţit! A ajuns atît de rău încît într-o noapte disperată, după ce-o ascultase pe Ana suspinînd la telefon în legătură cu ultimele rahaturi ale lui Manny, Oscar a zis: Trebuie să merg la biserică acum, şi a închis telefonul, s-a dus în camera unchiului său (Rudolf ieşise la barul cu fetiţe) şi i-a furat acestuia vechiul său Dragoon, din Virginia, atît de faimosul revolver Colt 44, Prima Generaţie, exterminatorul, mai greu decît ghinionul şi de două ori mai urît. I-a vîrît ţeava impresionantă în partea din faţă a pantalonilor şi s-a postat în faţa casei lui Manny, ca să rămînă acolo aproape toată noaptea. S-a împrietenit de-a binelea cu balustrada de aluminiu. Haide odată, nenorocitule, a spus calm. Am pentru tine o fetiţă drăguţă, de unsprezece ani. Nu-i păsa că, mai mult ca sigur, urma să fie închis pentru totdeauna sau că negrotei ca el erau violaţi şi în cur *şi* în gură la pîrnaie sau că dacă poliţiştii îl ridicau şi găseau arma, l-ar fi trimis pe su tío la răcoare pentru încălcarea eliberării condiţionate. Nu-i păsa de nada în noaptea aceea. În capul său era un zero, un vid perfect. Şi-a văzut întregul viitor scriitoricesc perindîndu-i-se într-o clipită prin faţa ochilor; scrisese doar un singur roman mai de Doamne-ajută, despre spiritul unui spînzurat australian care bîntuia un grup de prieteni dintr-un orăşel, şi nu va

mai avea ocazia să scrie altceva mai bun – s-a zis cu cariera. Din fericire pentru viitorul literaturii americane, Manny nu s-a întors acasă în noaptea aceea.

Era greu de explicat. Şi nu doar pentru că el credea că Ana era singura lui şansă nenorocită de fericire – asta era în mod clar în mintea lui –, mai era şi faptul că niciodată în toţi cei optsprezece ani jalnici ai vieţii sale, nu trăise nimic comparabil cu ceea ce simţise alături de fata aceea. Am aşteptat întotdeauna să fiu îndrăgostit, i-a scris el surorii lui. De cîte ori m-am gîndit că *asta n-o să mi se întîmple niciodată.* (Atunci cînd în desenul animat *Robotech Macross*, al doilea în ordinea preferinţelor sale, Rich Hunter s-a cuplat în final cu Lisa, Oscar s-a prăbuşit în faţa televizorului şi a început să plîngă. Să nu-mi zici că l-au împuşcat pe preşedinte, a strigat su tío din camera din spate, unde priza în linişte ştiţi-voi-ce.) E ca şi cînd aş fi înghiţit o bucată de rai, i-a scris surorii lui într-o scrisoare. Nu-ţi poţi imagina cum e.

Două zile mai tîrziu a cedat şi i-a mărturisit surorii sale toată tărăşenia cu arma, iar ea, întoarsă acasă într-o scurtă vizită pentru a-şi spăla rufele, a turbat. Au îngenuncheat amîndoi în faţa altarului pe care ea îl ridicase în amintirea răposatului lor abuelo şi l-a pus să jure pe sufletul nemuritor al mamei lor că nu va mai face niciodată aşa ceva, cîte zile va mai avea. Chiar a plîns, atît era de îngrijorată în privinţa lui.

Trebuie să pui capăt, domnule.

Ştiu că trebuie, a spus el. Dar nu ştiu nici măcar dacă sînt aici, înţelegi?

În acea noapte el şi sora lui au adormit pe canapea, ea prima. Lola tocmai se despărţise de iubitul ei cam pentru a zecea oară, dar pînă şi Oscar, în starea în care era, ştia că se vor împăca foarte curînd. Cîndva, înainte de ivirea zorilor, a visat toate iubitele pe care nu le avusese niciodată, rînduri, rînduri, rînduri, rînduri, precum trupurile suplimentare pe care le aveau Oameniimiraculoşi, din seria *Miracleman* a lui Alan Moore. *Poţi s-o faci*, spuneau ei.

S-a trezit îngheţat, cu gîtul uscat.

S-au întîlnit la mallul japonez, Yaohan, de pe Edgewater Road, pe care-l descoperise într-o zi, în timpul uneia din lungile lui

plimbări pe fond de plictiseală, şi pe care acum îl considera o parte a peisajului lor, ceva despre care să le povesteşti copiilor. Aici venea ca să-şi ia desenele animate şi modelele mecha. A cerut pentru amîndoi curry katsu de pui şi apoi s-au aşezat în marele restaurant cu autoservire, cu vedere spre Manhattan, singurul gaijin din toată regiunea.

Ai sîni frumoşi, a spus el ca introducere.

Confuzie, panică. Oscar. Ce-i cu tine?

El a privit afară, pe geam, înspre partea vestică a Manhattanului, a privit afară, ca şi cînd ar fi fost un negru profund. Apoi i-a povestit.

N-au fost surprize. Fetei i s-au umezit ochii, şi-a aşezat o mînă peste mîna lui, i-a scrîşnit scaunul cînd s-a tras mai aproape, avea un firicel galben între dinţi. Oscar, a spus ea cu blîndeţe, eu *am* un iubit.

L-a condus acasă cu maşina; în faţa casei el i-a mulţumit pentru timpul acordat, a intrat înăuntru şi s-a întins pe pat.

În iunie a absolvit Don Bosco. Să-i fi văzut la absolvire: mama sa începuse să slăbească (cancerul o va răpune în curînd), Rudolfo drogat ca dracu', doar Lola arăta cum nu se putea mai bine, zîmbitoare, fericită. Ai reuşit, domnule. Ai reuşit. A auzit în trecere că dintre toţi cei din partea lor a oraşului P doar el şi Olga – săraca Olga cea ratată – nu participaseră la nici un bal. Omule, glumea Miggs, poate ar fi trebuit s-o inviţi *pe ea.*

În septembrie a plecat spre Rutgers New Brunswick, mama lui i-a dat o sută de dolari şi primul sărut în cinci ani, unchiul său, o cutie de prezervative. Foloseşte-le pe toate, a spus el, şi apoi a adăugat: cu nişte fete. A existat euforia iniţială de a se trezi singur la facultate, eliberat de toate, de-a binelea, pe cont al dracului de propriu şi, odată cu asta, gîndul optimist că aici, printre miile acestea de tineri, va găsi pe cineva ca şi el. Asta, vai, nu s-a întîmplat. Puştii cei albi se uitau la pielea lui neagră şi la părul afro şi îl tratau cu o veselie inumană. Puştii de culoare, atunci cînd îl auzeau vorbind şi îl vedeau mişcîndu-şi corpul, clătinau din cap. Nu eşti dominican. Iar el spunea: Ba da, sînt. Iar şi iar. Soy dominicano. Dominicano soy. După un şir de petreceri care nu au dus la nimic altceva în afară de nişte ameninţări din partea unor băieţi albi beţi şi după zeci de ore în care nici o fată nu l-a privit,

Oscar a simţit cum i se spulberă tot optimismul şi, înainte chiar să-şi dea seama ce se întîmpla, se îngropase în ceea ce reprezenta varianta universitară a specializării pe care o dobîndise de-a lungul liceului: lipsa de sex. Cele mai fericite momente ale sale erau cele prilejuite de manifestările SF, ca atunci cînd a fost lansat *Akira* (1988). Destul de trist. De două ori pe săptămînă el şi sora lui luau cina în cafeneaua de pe Douglass; ea era Femeia Beton din campus şi cunoştea pe aproape toată lumea, cu orice fel de pigment, era implicată în orice protest şi în orice marş, dar asta nu-i uşura lui situaţia, în nici un fel. În timpul întîlnirilor ea îi dădea sfaturi, iar el încuviinţa tăcut şi după aceea stătea în staţia de autobuz E şi se holba la toate fetele drăguţe de la Douglass, întrebîndu-se unde anume greşise în viaţa sa. Voia să dea vina pe cărţi, pe SF, dar nu putea – le iubea prea mult. În ciuda faptului că jurase mai devreme să-şi schimbe apucăturile de tocilar, continua să mănînce, continua să nu facă sport, continua să folosească cuvinte pompoase şi, după cîteva semestre lipsite de alţi prieteni în afară de sora lui, s-a alăturat organizaţiei de păpălăi rezidenţi ai universităţii, Pasionaţii de Jocuri RU, care se întîlneau în sălile de clasă de sub Frelinghuysen şi se făleau cu o participare exclusiv masculină. Crezuse că la facultate va fi mai bine în privinţa fetelor, dar în acei primi ani nu a fost.

1. În anii ’40 şi ’50, Porfirio Rubirosa – sau Rubi, după cum era cunoscut în ziare – era al treilea cel mai faimos dominican din lume (pe primul loc era Ratatul Hoţ de Vite şi apoi Femeia Cobră, María Montez). Un frumuşel înalt şi jovial, al cărui „falus enorm a provocat haos în Europa şi America de Nord“, Rubirosa era chintesenţa tipului de playboy obsedat de avioane cu reacţie, curse de maşini şi polo, „partea fericită“ a Trujillatului (pentru că a fost într-adevăr unul dintre cei mai cunoscuţi protejaţi ai lui Trujillo). Fost model cu jumătate de normă şi om de lume sclipitor, Rubirosa s-a căsătorit cu mare pompă cu fiica lui Trujillo, Flor de Oro, în 1932, şi chiar dacă au divorţat cinci ani mai tîrziu, în anul Genocidului Haitian, flăcăul a reuşit să se menţină în graţiile lui El Jefe pe toată durata îndelungată a regimului. Spre deosebire de fostul său cumnat, Ramfis (cu care era adesea asociat), Rubirosa părea incapabil să comită multe crime; în 1935 a călătorit la New York ca să transmită condamnarea la moarte pronunţată de El Jefe împotriva liderului exilat Angel Morales, dar a

fugit înainte ca pripitul asasinat să poată avea loc. Rubi era Cuceritorul dominican adevărat, şi-a tras-o cu tot felul de femei – Barbara Hutton, Doris Duke (care se întîmpla să fie cea mai bogată femeie din lume), actriţa franceză Danielle Darieux şi Zsa Zsa Gabor – ca să numim doar cîteva. Ca şi amicul său Ramfis, Porfirio a murit într-un accident de maşină, în 1965, atunci cînd Ferrari-ul lui, cel de doisprezece cilindri, a derapat ieşind de pe şosea în Bois de Boulogne. (E greu să subliniem îndeajuns rolul pe care îl joacă maşinile în povestea noastră.)

2. Peioarativul *parigüayo,* iar aici Privitorii sînt de acord, este o formă derivată din neologismul englez „privitor al petrecerii". Cuvîntul a intrat în uzul comun în timpul Primei Ocupaţii Americane a RD, care a durat din 1916 pînă în 1924. (N-aţi ştiut că am fost ocupaţi de două ori în secolul XX? Nu disperaţi, atunci cînd veţi avea copii, nici aceştia nu vor şti că SUA a ocupat Irakul.) În timpul Primei Ocupaţii se spunea că membri ai Forţelor Americane de Ocupaţie mergeau adesea la petreceri dominicane, dar în loc să se distreze şi ei, Străinii stăteau pur şi simplu la marginea ringului de dans şi *priveau.* Ceea ce, desigur, trebuie să fi părut cel mai aiurea lucru de pe lume. Cine merge la o petrecere ca să *privească*? De atunci încolo cei din Marină au rămas parigüayos – un cuvînt care în vocabularul contemporan descrie o persoană care stă pe margine şi priveşte în timp ce alţii iau toate fetele. Puştiul care nu dansează, care nu agaţă nimic, care-i lasă pe oameni să-şi bată joc de el – acela este un parigüayo.

Dacă aţi căuta în Dicţionarul Lucrurilor Dominicane, explicaţia pentru *parigüayo* ar include şi o sculptură în lemn reprezentîndu-l pe Oscar. Este o poreclă care-l va bîntui tot restul vieţii şi care-l va conduce la un alt Privitor, cel care luminează cu lampa Partea Albastră a Lunii.

3. De unde a apărut această dragoste nemăsurată pentru genul acesta literar, nimeni nu pare să ştie. Ar fi putut să fie o consecinţă a faptului că era din Antile (cine să fie mai SF decît noi?) sau că trăise în RD în primii ani ai vieţii sale şi apoi fusese smuls de acolo şi mutat brusc în New Jersey – un singur cartonaş verde permitea trecerea nu numai între lumi (din a Treia într-a Întîia), dar şi între secole (de la lipsa aproape totală de televizor sau electricitate pînă la abundenţa ambelor). După o trecere ca asta, cred că doar scenariile cele mai fanteziste ar mai fi putut să fie satisfăcătoare. Poate se-ntîmpla aşa pentru că în RD îl urmărise prea mult pe *Omul Păianjen*, fusese dus la prea multe filme kung fu, Run Run Shaw, ascultase prea multe din poveştile de groază spuse de abuela despre el Cuco şi la Ciguapa? Poate era din cauza primului bibliotecar din SUA care-i inspirase

pasiunea pentru citit, fiorul pe care l-a simţit atunci cînd a atins prima lui carte cu Danny Dunn? Poate că era doar din cauza acelui zeitgeist (nu au fost oare anii ’70 începutul Erei Tocilarilor?) sau a faptului că cea mai mare parte a copilăriei sale nu a avut absolut nici un prieten? Sau exista vreo cauză mai adîncă, ceva ancestral?

Cine ştie?

Cel mai clar e că lectura/pasiunea (în lipsa altui termen mai bun) l-a ajutat să treacă peste zilele zbuciumate ale tinereţii lui, dar l-a făcut şi să sară în ochi pe străzile rău famate din Paterson, chiar mai mult decît sărea el, în mod natural. Victimizat de către ceilalţi băieţi – lovituri, ghionturi şi îmbrînceli, ochelari sparţi şi cărţi noi-nouţe procurate de la Scolastic, la preţul de cincizeci de cenţi fiecare, rupte în jumătate în faţa ochilor lui. Îţi plac cărţile? Acum ai două! Ha-ha! Din păcate, nimeni nu-i mai despotic decît cel oprimat. Chiar şi propria lui mamă îi găsea preocupările ţăcănite. Du-te afară şi joacă-te! îl îndemna ea cel puţin o dată pe zi. Pórtate como un muchacho normal.

(Doar sora lui, şi ea cititoare, îl susţinea. Îi aducea cărţi de la şcoala ei, care avea o bibliotecă mai bună.)

Chiar vreţi să ştiţi cum e să te simţi ca X-Man? Întocmai precum un băiat de culoare deştept şi studios într-un ghetou american contemporan. Mamma mia! Ca şi cum ai avea aripi de liliac sau o pereche de tentacule crescute din piept.

Pa’ ’fuera! tuna mama sa. Şi el ieşea pe-afară ca un băiat condamnat să petreacă vreo cîteva ore chinuit de ceilalţi băieţi. Te rog, vreau să rămîn, îşi ruga mama, dar ea-l împingea afară. Doar n-oi fi femeie ca să stai în casă. O oră, două, pînă cînd, într-un sfîrşit, se putea strecura înăuntru neobservat, ascunzîndu-se în debaraua de la etaj, unde citea la geana de lumină care pătrundea subţire prin uşa abia crăpată. În cele din urmă, mama sa îl scotea afară: Ce mama dracului, in carajo, se-ntîmplă cu tine?

(Şi deja începuse să scrie pe petice de hîrtie, în caietele de compuneri, pe dosul palmelor, nimic serios deocamdată, doar imitaţii şchioape ale poveştilor lui preferate, nici un semn cum că aceste pastişe pe jumătate tîmpite urmau să reprezinte Destinul său.)

DOI

Wildwood 1982-1985

Niciodată nu ne dorim schimbările care schimbă totul.

Iată cum începe totul, cu mama care te strigă din baie. Îţi vei aminti cu exactitate ce făceai în acel moment, tot restul vieţii tale: citeai Familia Iepurilă, *iar iepurii şi căprioarele se grăbeau către barcă şi tu nu voiai să te opreşti din citit, cartea trebuia să fie înapoiată fratelui tău a doua zi, dar apoi te-a strigat din nou, mai tare, cu vocea aceea gen hei-nu-glumesc, şi tu ai bombănit iritată „Sí señora".*

Stătea în faţa oglinzii de la dulăpiorul cu medicamente, goală de la brîu în sus, cu sutienul atîrnîndu-i în jurul mijlocului ca pînza ruptă a unei bărci, cu cicatricea de pe spinare la fel de vastă şi de neconsolat ca şi marea. Tu vrei să te întorci la cartea ta, să te prefaci că n-ai auzit-o, dar e prea tîrziu. Ochii ei îi întîlnesc pe ai tăi, aceiaşi ochi mari, fumurii, pe care îi vei avea şi tu în viitor. Ven acá, ţi-a poruncit. Se încruntă la ceva aflat pe unul din sîni. Sînii mamei tale sînt o imensitate. *Una din minunile lumii. Singurii pe care i-ai văzut mai mari sînt cei din revistele cu fete goale sau la doamnele cu adevărat grase. Sînt numărul 35 triplu D, iar areolele sînt la fel de mari ca farfurioarele, negre ca smoala şi pe la marginile lor cresc fire de păr impresionante, pe care cîteodată şi le smulge, cîteodată nu. Sînii aceia te-au stingherit mereu şi atunci cînd ieşi cu ea în public eşti tot timpul conştientă de ei. În afară de faţa şi părul ei, sînii sînt lucrul de care este cel mai mîndră. Tatăl tău nu se putea niciodată sătura de ei, se lăuda ea întotdeauna. Dar dat fiind faptul că a părăsit-o după cel de-al treilea an de căsnicie, se pare că în final s-a putut sătura.*

Ţi-e teamă de discuţiile cu mama ta. Săpuneli pe aceeaşi temă. Îţi imaginezi că te-a chemat ca să-ţi împuie urechile cu dojeni legate de

dieta ta. Mama ta e convinsă că dacă mănînci mai multe plátanos vei dobîndi brusc aceleaşi caracteristici extraordinare proprii celui de-al doilea sex, ca şi ea, dar care în cazul ei ar fi putut face un tren să deraieze. Chiar şi la vîrsta aceea erai aidoma mamei tale. Aveai doisprezece ani şi erai deja la fel de înaltă ca şi ea, o fată cu gît lung şi subţire ca de ibis. Aveai ochii ei cei verzi (deşi mai limpezi) şi părul ei drept, care te făcea să pari mai degrabă hindusă decît dominicană, şi un fund despre care băieţii n-au mai încetat să vorbească încă din clasa a cincea şi a cărui putere de atracţie nici acum nu o înţelegi. Ai şi tenul ei, ceea ce înseamnă că ai pielea închisă la culoare. În afara tuturor acestor asemănări, valurile moştenirii mai au pînă să ajungă la nivelul pieptului. Ai doar cea mai vagă umbră de sîni; din cele mai multe unghiuri eşti plată ca o scîndură şi te gîndeşti că o să-ţi spună să nu mai porţi sutien pentru că îţi sufocă sînii în creştere, împiedicîndu-i să-şi dea drumul. Eşti gata să te cerţi cu ea pe viaţă şi pe moarte, pentru că eşti la fel de posesivă cu sutienul tău aşa cum eşti şi cu tampoanele pe care acum ţi le cumperi singură.

Dar nu, nu spune nici un cuvînt despre mîncatul mai multor plátanos. În loc de asta, îţi ia mîna dreaptă şi ţi-o călăuzeşte. Mama ta e dură în cele mai multe privinţe, dar de data aceasta este blîndă. Nici n-o credeai în stare de asta.

Simţi asta? întreabă cu vocea ei aspră, obişnuită.

La început tot ce simţi este căldura ei şi densitatea cărnii, întocmai precum o pîine care nu s-o oprit niciodată din dospit. Îţi împinge degetele în carnea ei. Eşti mai aproape decît ai fost vreodată, iar răsuflarea ei este tot ce auzi.

Nu simţi?

Se întoarce spre tine. Coño, muchacha, nu te mai uita la mine şi pipăie.

Aşa că închizi ochii şi degetele tale împing adînc şi te gîndeşti la Helen Keller şi la cum, atunci cînd erai mică, îţi doreai să fii ea, doar că mai cucernică, şi apoi deodată, fără de veste, simţi ceva. Un nod chiar sub piele, încordat şi ascuns ca o conspiraţie. Şi în acel moment, din motive pe care nu le vei înţelege întru totul niciodată, eşti copleşită de sentimentul, de premoniţia, că ceva în viaţa ta e pe cale să se schimbe. Capul ţi se goleşte şi simţi o zvîcnire în sînge, o bătaie, un ritm, o tobă. Lumini orbitoare te străpung ca nişte fotonitorpile, ca nişte comete. Nu ştii cum sau de ce ştii lucrul acesta, dar

ştii că nu poate fi pus la îndoială. Este înălţător. De cînd te ştii ai avut însuşiri de bruja; chiar şi mama ta te invidiază pentru asta. Hija de Liborio, te-a numit după ce ai extras numerele cîştigătoare ale mătuşii tale şi ai presupus că Liborio era o rudă. Asta era înainte de Santo Domingo, înainte de a cunoaşte Marea Putere a lui Dumnezeu.

Îl simt, spui tu, prea tare. Lo siento.

Şi uite-aşa, totul se schimbă. Înainte de sfîrşitul iernii, doctorii scot sînul pe care îl pipăiseşi, împreună cu nodulul limfatic. Din cauza operaţiilor va avea probleme în a-şi ridica mîna deasupra capului pentru tot restul vieţii. Părul începe să-i cadă şi într-o zi şi-l smulge pe tot ea însăşi şi îl pune într-o pungă de plastic. Şi tu te schimbi. Nu imediat, dar aşa se întîmplă. Şi tocmai acolo, în baie, începe totul. Acolo începi tu.

O tipă punk. Asta am devenit. O indiancă Sioux şi o tipă punk iubitoare de zîne Banshee. Puştii puertoricani de pe stradă nu se mai puteau opri din rîs atunci cînd îmi vedeau părul, mă strigau Blacula, iar los morenos nu ştiau ce să zică: doar mă strigau drăcoaică. Yo, drăcoaico, yo, *yo*! Mi tía Rubelka se gîndea că era vreun soi de boală mentală. Hija, spunea ea, în timp ce prăjea pastelitos, poate că ai nevoie de *ajutor*. Dar mama era cea mai cruntă. Asta-i culmea, ţipa ea. Asta. Este. Culmea. Dar aşa era mereu. Dimineaţa, cînd coboram la masă, ea era în bucătărie unde-şi făcea cafea în la greca şi asculta Radio WADO şi atunci cînd mă vedea, pe mine şi părul meu, se înfuria brusc, ca şi cînd pe timpul nopţii ar fi uitat cine eram. Mama era una dintre cele mai înalte femei din Paterson, iar mînia ei era la fel de înaltă. Te strîngea ca o menghină între braţele ei lungi şi, dacă dădeai vreun semn de slăbiciune, erai terminat. Que muchacha tan fea, spunea ea cu dezgust, aruncînd restul cafelei în chiuvetă. Fea a devenit noul meu nume. Nimic nou, pe bune. De cînd eram pe lume, ea spunea chestii de felul ăsta. Mama mea n-ar fi cîştigat niciodată vreun premiu, credeţi-mă. Aţi putea-o numi un părinte absent: dacă nu era la lucru, dormea, şi atunci cînd era prin preajmă, părea că tot ce făcea era să zbiere şi să lovească. Cînd eram mici, mie şi lui Oscar ne era mai frică de mama decît de întuneric sau de el cuco. Ne-ar fi lovit oriunde, în faţa oricui, era întotdeauna darnică cu las chanclas şi la correa, dar acum, din cauza cancerului, nu prea mai

poate face multe lucruri. Ultima dată cînd a încercat să mă snopească a fost din pricina părului, dar în loc să mă feresc şi să fug, am lovit-o peste mînă. A fost un gest reflex şi nimic mai mult, dar odată ce s-a întîmplat, am ştiut că nu-l mai puteam lua înapoi, niciodată, aşa că am rămas cu pumnul încleştat, în aşteptarea a ceea ce urma să se petreacă, să mă atace cu dinţii aşa cum făcuse cu o bătrînă în Pathmark. Dar a rămas acolo tremurînd, cu peruca ei caraghioasă şi caraghiosul ei bata, cu două proteze imense de burete în sutien, cu miros de perucă arsă peste tot în jurul nostru. Aproape că mi-a fost milă de ea. Aşa te porţi tu cu mama ta? a ţipat ea. Şi dacă aş fi putut mi-aş fi spart întreaga viaţă în bucăţi şi i le-aş fi aruncat pe toate în faţă, dar în loc de asta am ţipat şi eu la ea: Şi aşa te porţi tu cu fiica ta?

Lucrurile merseseră prost între noi tot anul. Şi cum ar fi putut să nu meargă prost? Ea era mama mea din Vechea Lume Dominicană, iar eu eram singura ei fiică, cea pe care o crescuse singură, fără ajutorul nimănui, ceea ce însemna că era de datoria ei să mă ţină strivită sub papucul ei. Aveam paisprezece ani şi eram disperată după peticul meu de lume care n-avea nimic de-a face cu ea. Voiam să am viaţa pe care o vedeam cînd urmăream, pe cînd eram copil, *Marea mărgică albastră*, viaţa care mă împingea să-mi fac prieteni prin corespondenţă şi să aduc acasă atlase de la şcoală. Viaţa care exista dincolo de Paterson, dincolo de familia mea, dincolo de spaniolă. Şi imediat ce ea s-a îmbolnăvit, mi-am văzut şansa, şi nu am de gînd să mă prefac sau să-mi cer scuze; mi-am văzut şansa şi în cele din urmă am profitat de ea. Dacă n-aţi crescut aşa cum am crescut eu, atunci nu ştiţi şi dacă nu ştiţi, atunci probabil e mai bine să nu judecaţi. Nu cunoaşteţi puterea pe care o au mamele asupra noastră, chiar şi cele care nu sînt niciodată prin preajmă – *mai ales* cele care nu sînt niciodată prin preajmă. Nu ştiţi cum e să fii fiica dominicană perfectă, ceea ce e un fel drăguţ de a spune sclava dominicană perfectă. Nu ştiţi cum e să creşti cu o mamă care n-a spus niciodată în viaţa ei ceva frumos, despre nimic în lume, nici măcar despre copiii ei, care era tot timpul bănuitoare, mereu făcîndu-te praf şi năruindu-ţi visele pînă la cel din urmă. Cînd prima mea prietenă prin corespondenţă, Tomoko, a încetat să-mi mai scrie după trei scrisori, ea a fost cea care a rîs: Crezi că cineva o să-şi irosească viaţa scriindu-ţi ţie?

Bineînţeles c-am plîns; aveam opt ani şi plănuisem deja ca Tomoko şi familia ei să mă înfieze. Bineînţeles că mama a citit limpede pînă în măduva acelor vise şi a rîs. Nici eu nu ţi-aş scrie, a spus ea. Era felul acesta de mamă: care te făcea să te îndoieşti de tine, care te-ar spulbera dacă ai lăsa-o. Dar nici eu n-am de gînd să mă prefac. Mult timp am lăsat-o să spună despre mine ce a vrut şi cel mai rău a fost că mult timp am crezut-o. Eram o fea, eram lipsită de valoare, eram una idiota. De la vîrsta de doi ani pînă la treisprezece am crezut-o şi pentru că am crezut-o, am fost hija perfectă. Eu eram cea care gătea, făcea curat, spăla, făcea cumpărăturile, scria scrisorile către bancă pentru a explica de ce plata vreunei rate pentru casă urma să întîrzie, cea care traducea. Am avut cele mai bune note din clasă. N-am făcut niciodată probleme, nici măcar atunci cînd las morenas veneau după mine cu foarfeca din cauza părului meu drept-drept. Am rămas acasă şi m-am asigurat că Oscar era hrănit şi că totul mergea bine în timp ce ea era la lucru. Eu l-am crescut pe el şi m-am crescut şi pe mine. Eu am fost aceea. Tu eşti mi hija, spunea ea, asta se presupune că trebuie să faci. Cînd mi s-a întîmplat lucrul acela, la opt ani, şi într-un final i-am spus ce-mi făcuse el, mi-a zis să-mi ţin gura şi să nu mai plîng, şi am făcut întocmai, mi-am ţinut gura şi mi-am încordat picioarele şi mintea şi, în mai puţin de un an, n-aş mai fi putut spune cum arăta vecinul acela şi nici măcar cum îl chema. Tot ce faci e să te vaiţi, mi-a zis ea. Dar habar n-ai cum e viaţa cu adevărat. Sí, señora. Cînd mi-a spus că puteam să merg în excursia de o zi din clasa a şasea, la Muntele Ursului, iar eu mi-am cumpărat un rucsac cu banii cîştigaţi din livrarea ziarelor şi i-am scris bileţele lui Bobby Santos pentru că promisese să intre în camera mea şi să mă sărute de faţă cu toată lumea, am crezut-o, şi cînd în dimineaţa excursiei m-a anunţat că nu voi merge, iar eu am spus: Dar mi-ai promis, şi ea a spus, Muchacha del diablo, nu ţi-am promis nimic, n-am aruncat cu rucsacul în ea şi nu mi-am scos ochii, şi atunci cînd Laura Saenz a fost cea care a ajuns să se sărute cu Bobby Santos, şi nu eu, iar n-am zis nimic. Doar am zăcut în camera mea cu ursuleţul Mor-Mor cel prost şi am cîntat în surdină, închipuindu-mi unde am să fug de-acasă atunci cînd voi creşte mare. Poate în Japonia, unde am să o caut pe Tomoko, sau poate în Austria, acolo unde cîntecele mele vor inspira filmarea unei alte

variante a *Sunetului muzicii.* Toate cărţile mele preferate din acea perioadă erau despre fugari. *Familia Iepurilă, Incredibila călătorie, Partea mea de munte*, iar atunci cînd a apărut *Fugara* celor de la Bon Jovi, mi-am imaginat că eu eram cea despre care cîntau ei. Nimeni nu bănuia nimic. Eu eram cea mai înaltă, cea mai bleagă fată din şcoală, cea care se deghiza în *Femeia minune* de fiecare Halloween, cea care nu scotea niciodată nici un cuvînt. Oamenii mă vedeau cu ochelari şi cu hainele mele ponosite, şi nu şi-ar fi putut imagina de ce eram în stare. Şi apoi, la doisprezece ani, am avut acel sentiment, cel înspăimîntător de vrăjitoresc, şi înainte să-mi dau seama, mama s-a îmbolnăvit şi sălbăticia care existase în mine dintotdeauna, pe care am încercat s-o domolesc prin corvezi gospodăreşti, teme şi promisiuni că odată ce voi ajunge la facultate voi putea face tot ce voi vrea, a ieşit la iveală. Nu am putut-o stăpîni. Am încercat s-o temperez, dar mi-a inundat toate ascunzişurile liniştite ale fiinţei mele. Era un mesaj mai degrabă decît un sentiment, un mesaj care răsuna ca un clopot: schimbare, schimbare, schimbare.

Nu s-a întîmplat peste noapte. Da, sălbăticia era în mine, da, îmi făcea inima să bată repede cît era ziua de lungă, da, dansa în jurul meu în timp ce mergeam pe stradă, da, mă făcea să-i privesc pe băieţi drept în faţă atunci cînd se holbau la mine, da, îmi transforma rîsul din tuse într-o febră îndelungată, sălbatică, dar încă eram speriată. Cum puteam să nu fiu? Eram fiica mamei mele. Puterea ei asupra mea era mai tare decît iubirea. Şi apoi, într-o zi, mergeam acasă împreună cu Karen Cepeda, care în acea vreme era prietena mea. Karen era tare la chestiile gotice; avea părul ţepos precum Robert Smith şi se îmbrăca numai în negru, iar pielea îi era de culoarea unei fantome. Să mergi alături de ea prin Paterson era ca şi cum ai fi umblat lîngă femeia cu barbă. Toată lumea se uita şi era lucrul cel mai înfricoşător, şi din cauza asta, cred, am făcut-o.

Mergeam pe strada principală, toată lumea se holba la noi şi, din senin, eu am spus: Karen, vreau să-mi tai părul. Imediat ce am spus-o, am ştiut. Senzaţia pe care-o aveam în sînge, zvîcnirea, m-au năpădit iarăşi. Karen şi-a ridicat sprîncenele: Şi mama ta? Vedeţi, nu eram doar eu, toată lumea se temea de Belicia de León.

Dă-o dracului, am spus.

Karen s-a uitat la mine ca şi cum aş fi fost proastă – eu nu

vorbeam urît niciodată, dar acesta era un alt lucru care urma să se schimbe. În ziua următoare ne-am închis amîndouă în baia ei, la parter, tatăl şi unchii ei urlau la un meci de fotbal. Păi, cum îl vrei? a întrebat. M-am uitat la fata din oglindă un timp îndelungat. Tot ceea ce ştiam era că nu voiam s-o mai văd niciodată. Am pus aparatul de tuns în mîna lui Karen, l-am deschis şi i-am călăuzit mîna pînă cînd s-a dus tot.

Deci acum eşti punk? a întrebat Karen nesigură.

Da, am răspuns.

În ziua următoare mama a aruncat cu peruca după mine. O să porţi asta. O s-o porţi în fiecare zi. Şi dacă o să te văd fără ea, o să te omor!

Nu am spus nici un cuvînt. Am ţinut peruca deasupra aragazului.

Să n-o faci, a ţipat ea atunci cînd aragazul s-a aprins. Să nu îndrăzneşti…

S-a aprins instantaneu, precum gazul, ca o speranţă prostească, şi dacă n-aş fi aruncat-o în chiuvetă focul mi-ar fi cuprins mîna. Mirosul era oribil, ca toate chimicalele de la toate fabricile din Elizabeth.

Acela a fost momentul cînd m-a pălmuit, cînd am lovit-o peste mînă, iar ea şi-a tras-o înapoi, ca şi cînd aş fi ars-o.

Bineînţeles că toţi s-au gîndit că eram cea mai rea fiică posibilă. Mi tía şi vecinii noştri spuneau întruna: Hija, e mama ta, e pe moarte, dar eu nu voiam să ascult. Atunci cînd i-am prins mîna, s-a deschis o uşă. Şi nu aveam de gînd să-i întorc spatele.

Dar, Dumnezeule, cît ne-am mai certat! Bolnavă sau nu, pe moarte sau nu, mama nu avea de gînd să se lase prea uşor. Nu era una pendeja. O văzusem pălmuind bărbaţi în toată firea, trîntind în fund ofiţeri de poliţie, înjurînd un întreg grup de bochincheras. Ne crescuse singură pe mine şi pe fratele meu, avusese trei slujbe pînă a putut să cumpere casa în care locuiam, reuşise să treacă peste faptul că tatăl meu o părăsise, venise din Santo Domingo singură, singurică şi, tînără fiind, susţinea că a fost bătută, arsă şi lăsată să moară. Sub nici un chip nu avea de gînd să mă lase să scap fără să mă omoare mai întîi. Figurín de mierda, mi-a strigat. Crezi că eşti cineva, dar eşti nada. Sfredelea adînc, căutîndu-mi

slăbiciunile, dorindu-şi să mă frîng ca întotdeauna, dar nu am cedat, nu aveam de gînd s-o fac. Tocmai sentimentul acela pe care-l aveam, că viaţa mea mă aştepta de cealaltă parte, era cel care mă făcea să nu mă tem. Cînd mi-a aruncat posterele cu Smith şi Sisters of Mercy – Aquí yo no quiero maricones – am cumpărat altele. Cînd m-a ameninţat că-mi rupe hainele cele noi, am început să mi le ţin în dulapul de la şcoală şi acasă la Karen. Cînd mi-a spus că trebuia să renunţ la slujba de la restaurantul grecesc, i-am explicat şefului meu că mama începuse s-o cam ia razna din cauza chimioterapiei, aşa că atunci cînd a telefonat ca să spună că nu mai puteam lucra acolo, el mi-a întins pur şi simplu receptorul şi şi-a întors privirea către clienţi, stingherit. Cînd a schimbat încuietorile – începusem să întîrzii seara, mergeam la Limelight pentru că, deşi aveam paisprezece ani, arătam de douăzeci şi cinci –, mă obişnuisem să bat la fereastra lui Oscar, iar el mă lăsa să intru, temîndu-se că a doua zi mama va alerga prin toată casa ţipînd: Cine dracu' a lăsat-o pe hija de la gran puta să intre în casă? Cine? Cine? Şi Oscar, la micul dejun, bîiguia: Nu ştiu, mami, nu ştiu.

Furia ei umplea casa cu un fum greu, înăbuşitor. Intra peste tot, în părul şi în mîncarea noastră, precum cenuşa nucleară despre care ne povesteau la şcoală că se va aşterne într-o zi, moale ca zăpada. Fratele meu nu ştia ce să facă. Stătea în camera lui, deşi uneori încerca stîngaci să mă întrebe ce se întîmpla. Nimic. Mie poţi să-mi spui, Lola, spunea el, iar eu nu puteam decît să rîd. Trebuie să slăbeşti, îi spuneam.

În ultimele săptămîni am încercat să stau departe de mama. În cea mai mare parte a timpului doar mă privea cu ochi răi, dar cîteodată, fără de veste, mă apuca de gît şi mă strîngea pînă cînd îi descleştam degetele. Nu se obosea să-mi vorbească decît ca să mă ameninţe cu moartea. Cînd o să creşti mare, o să mă întîlneşti la cotitură şi cînd o să te aştepţi mai puţin, atunci o să te omor şi nu va şti nimeni că eu am făcut-o! Pur şi simplu plesnea de plăcere cînd spunea asta.

Eşti nebună, i-am spus.

Tu să nu mă faci pe mine nebună, a zis ea, şi apoi s-a aşezat jos, gîfîind.

Era rău, dar nimeni nu se aştepta la ceea ce a urmat. Era atît de evident, dacă stai să te gîndeşti.

Toată viaţa mea jurasem că într-o bună zi o să dispar pur şi simplu.

Şi într-o zi chiar am dispărut.

Am fugit de-acasă, pare-se, din cauza unui băiat.

Ce aş putea să vă spun despre el? Era ca toţi băieţii: frumos şi necopt la minte, şi întocmai ca o insectă, n-avea stare. Un blanquito cu picioare lungi şi păroase, pe care l-am întîlnit într-o noapte în Limelight.

Numele lui era Aldo.

Avea nouăsprezece ani şi locuia în Jersey Shore, împreună cu tatăl său de şaptezeci şi patru de ani. La Universitate, pe bancheta din spate a maşinii lui Oldsmobile, mi-am ridicat fusta de piele şi mi-am dat jos ciorapii plasă, iar mirosul meu era pretutindeni. Aceea a fost prima noastră întîlnire. În primăvara celui de-al doilea an al meu de facultate, ne scriam şi ne sunam cel puţin o dată pe zi. Chiar am mers cu maşina împreună cu Karen să-l vizităm în Wildwood (ea avea permis, eu nu). El locuia şi muncea în apropierea falezei, fiind unul dintre cei trei tipi care lucrau pe maşinile de nivelat nisipul, singurul fără tatuaje. Ar trebui să rămîi, mi-a spus în noaptea aceea în timp ce Karen se plimba înaintea noastră pe plajă. Unde aş locui? am întrebat, iar el a zîmbit. Cu mine. Să nu mă minţi, am zis, dar el şi-a îndreptat privirea către valurile care se spărgeau de ţărm. Vreau să vii, a spus serios.

M-a rugat de trei ori. Am numărat, ştiu.

În vara aceea fratele meu a anunţat că urma să-şi dedice viaţa conceperii de jocuri cu eroi, iar mama a încercat să-şi păstreze o a doua slujbă, pentru prima oară după operaţie. Nu făcea faţă. Venea acasă epuizată şi, din moment ce eu nu mai ajutam, nu se mai făcea nimic prin casă. Uneori, la sfîrşit de săptămînă, mi tía Rubelka ne mai ajuta la gătit şi curăţenie şi ne mai dojenea pe amîndoi, dar trebuia să se îngrijească şi de propria familie, aşa că de cele mai multe ori eram singuri. Vino, mi-a spus el la telefon. Şi apoi în august, Karen a plecat la Slippery Rock. Terminase liceul cu un an mai devreme. Nu vreau să mai văd Patersonul niciodată, a spus ea înainte de a pleca. În acel septembrie am chiulit de la şcoală de şase ori în primele două săptămîni. Pur şi simplu nu mai

puteam merge la şcoală. Ceva dinăuntrul meu nu mă lăsa. Nu mai ajuta cu nimic faptul că citeam *Capul fîntînii* şi hotărîsem că eu eram Dominique şi Aldo era Roark. Sînt sigură că aş fi putut rămîne aşa pentru totdeauna, prea speriată ca să pot sări, dar în final, ceea ce aşteptaserăm cu toţii s-a întîmplat. La cină mama ne-a anunţat liniştită: Vreau să mă ascultaţi amîndoi – doctorul îmi mai face nişte teste.

Oscar arăta de parcă îi venea să plîngă. A lăsat capul în jos. Şi reacţia mea? Am privit-o şi am spus: Ai putea, te rog, să-mi dai sarea?

Acum n-o mai învinuiesc că m-a plesnit peste faţă, dar în momentul acela atît mi-a trebuit. Am sărit una la alta, masa s-a răsturnat şi el sancocho s-a împrăştiat peste tot pe podea, iar Oscar stătea pur şi simplu într-un colţ şi behăia: Încetaţi, încetaţi, încetaţi!

Hija de tu maldita madre, a ţipat ea. Iar eu am spus: De data asta sper să mori.

Timp de cîteva zile, casa a fost o zonă de război şi apoi, vineri, m-a lăsat să ies din camera mea şi mi-a dat voie să stau lîngă ea pe canapea şi să mă uit la telenovele împreună cu ea. Aştepta să primească analizele de sînge, dar n-ai fi bănuit niciodată că viaţa îi era pusă în balanţă. Se uita la televizor ca şi cînd era singurul lucru care conta şi ori de cîte ori vreunul din personaje făcea ceva pe ascuns, începea să dea din mîini. S-o oprească cineva! Nu vede nimeni ce are de gînd să facă puta aia?

Te urăsc, am spus foarte încet, dar ea nu a auzit. Du-te şi adu-mi nişte apă, a spus. Pune şi un cub de gheaţă în ea.

Acela a fost ultimul lucru pe care l-am făcut pentru ea. În dimineaţa următoare eram în autobuzul care mergea spre Coastă. O geantă, două sute de dolari din bacşişuri, cuţitul cel vechi al lui tío Rudolfo. Eram atît de speriată. Nu mă puteam opri din tremurat. Tot drumul pînă acolo mă aşteptam să se despice cerul şi mama să coboare şi să mă zguduie. Dar asta nu s-a întîmplat. Nimeni în afară de bărbatul de pe rîndul celălalt nu m-a observat. Eşti foarte frumoasă, a spus el. Semeni cu o fată pe care o ştiam odată.

Nu le-am scris nici un bilet. Atît de mult îi uram. O uram.

În noaptea aceea, în timp ce stăteam în camera sufocantă,

puţind a nisip de pisică, i-am spus: Vreau s-o faci cu mine.

A început să-mi desfacă nasturii de la pantaloni. Eşti sigură?

Absolut, am spus serioasă.

Avea o puţă lungă, subţire, care a durut ca dracu', dar tot timpul spuneam: O, da, Aldo, da, pentru că asta îmi închipuiam că trebuie să spui atunci cînd îţi pierzi „virginitatea" cu un băiat pe care credeai că-l iubeşti.

A fost cel mai tîmpit lucru pe care l-am făcut vreodată. Eram nefericită. Şi atît de plictisită. Dar, bineînţeles, nu voiam s-o recunosc. Fugisem de-acasă, aşa că eram fericită! Fericită! Aldo neglijase să menţioneze, de fiecare dată cînd îmi spusese să vin să locuiesc cu el, că tatăl lui îl ura aşa cum îmi uram eu mama. Aldo Senior fusese în al Doilea Război Mondial şi nu-i iertase niciodată pe japonezi pentru toţi prietenii pe care îi pierduse. Tata e dus cu pluta, a spus Aldo. N-a plecat niciodată din Fort Dix. Nu cred că tatăl lui mi-a adresat patru cuvinte în tot timpul cît am locuit cu ei. Era un viejito răutăcios şi chiar avea un lacăt în jurul frigiderului. Să nu te atingi de el, la dracu', mi-a zis el. Nu puteam scoate din el nici măcar cuburi de gheaţă. Aldo şi tatăl lui locuiau într-unul din cele mai ieftine bungalow-uri micuţe, iar eu şi Aldo dormeam într-o cameră în care tatăl său păstra nisipul pentru cele două pisici ale sale; noaptea noi îl scoteam pe hol; dar întotdeauna el se trezea înaintea noastră şi îl punea la loc în cameră. V-am spus să-mi lăsaţi lucrurile în pace. Ceea ce e amuzant dacă stai să te gîndeşti. Dar atunci nu era amuzant. Eu mi-am luat o slujbă ca vînzătoare de cartofi prăjiţi pe faleză şi între uleiul încins şi pişatul de pisică nu mai miroseam nimic altceva. În zilele mele libere, beam cu Aldo sau stăteam pe nisip îmbrăcată toată în negru şi încercam să scriu în jurnalul meu, despre care eram sigură că va reprezenta temelia unei societăţi utopice după ce noi vom fi spulberaţi în particule radioactive. Cîteodată unii băieţi veneau pînă lîngă mine şi-mi aruncau replici de genul: Cine dracu' a murit? Ce s-a întîmplat cu părul tău? Se aşezau lîngă mine pe nisip. Eşti o fată frumoasă, ar trebui să fii în bikini. De ce, ca să mă poţi viola? Iisuse Hristoase, a spus unul, sărind în picioare, ce dracu' se-ntîmplă cu tine?

Nici pînă-n ziua de azi nu ştiu cum am rezistat. La începutul lui octombrie am fost pusă pe liber de la palatul cartofilor prăjiţi; la

vremea aceea o mare parte a falezei s-a închis, iar eu nu mai aveam nimic altceva de făcut decît să-mi pierd timpul în biblioteca oraşului, care era chiar mai mică decît cea a liceului meu. Aldo se mutase acum şi muncea alături de tatăl său în garajul acestuia, ceea ce-i înverşuna şi mai tare pe unul împotriva celuilalt şi, prin extensie, îi înverşuna şi mai tare împotriva mea. Cînd ajungeau acasă beau Schlitz şi se plîngeau de cei din echipa de baseball de la Phillies. Cred c-ar trebui să mă consider norocoasă că nu s-au hotărît să îngroape securea războiului, făcîndu-mă pe mine poştă. Zăboveam pe-afară cît de mult puteam şi aşteptam să mi se întoarcă presimţirile, să-mi spună ce ar fi trebuit să fac mai departe, dar eram secată, pustiită, fără nici un fel de viziuni. Am început să mă gîndesc că poate era ca în cărţi; imediat ce mi-am pierdut virginitatea, mi-am pierdut şi puterea. M-am înfuriat rău pe Aldo după asta. Eşti un beţivan, i-am spus. Şi un idiot. Şi ce dacă? mi-a întors-o. Îţi pute pizda. Atunci nu te mai apropia de ea! Aşa o să fac! Dar bineînţeles că eram fericită! Fericită! Tot aşteptam să dau peste familia mea lipind afişe cu poza mea pe faleză, mama mea, cea mai înaltă, mai neagră şi mai pieptoasă fiinţă din cîte există, Oscar arătînd ca o băşică maronie, mi tía Rubelka, poate chiar şi unchiul meu dacă reuşeau să-l ţină departe de heroină suficient de mult timp, dar cel mai aproape de a se adeveri toate astea a fost atunci cînd am văzut afişele lipite de cineva pentru o pisică pierdută. Aşa sînt albii. Pierd o pisică şi asta se dă la toate buletinele de ştiri, dar noi, dominicanii, pierdem o fiică şi poate că nu ne anulăm nici măcar programarea la salonul de cosmetică.

Pînă-n noiembrie eram dărîmată rău de tot. Stăteam acolo cu Aldo şi taică-său cel putred, iar la televizor se reluau aceleaşi programe vechi, cele la care eu şi fratele meu obişnuiam să ne uităm cînd eram copii, *În compania celor trei*, *Ce se întîmplă, Familia Jefferson*, şi dezamăgirea mea se revărsa asupra unui organ care era foarte moale şi delicat. Începea să se facă şi frig, iar vîntul intra de-a dreptul în bungalow şi pe sub păturile tale sau se băga sub duş odată cu tine. Era groaznic. Tot aveam viziunile astea tîmpite legate de fratele meu care încerca să-şi gătească singur. Nu mă-ntrebaţi de ce. Eu eram cea care gătea, singurul lucru pe care Oscar ştia să-l facă era brînza la grătar. Mi-l imaginam slab ca un ţîr, bîntuind prin bucătărie, deschizînd cu disperare dulapuri. Am

început s-o visez chiar şi pe mama, doar că în visele mele ea era o fetiţă, şi vreau să zic chiar mică; puteam s-o ţin în palmă, iar ea încerca să-mi spună ceva. O ridicam pînă la ureche şi tot nu puteam s-o aud.

Întotdeauna am urît visele clare, ca acesta. Încă le mai urăsc.

Şi apoi Aldo a hotărît să fie drăguţ. Ştiam că începea să fie nemulţumit de relaţia noastră, dar nu ştiam exact cît de rău stăteau lucrurile pînă într-o noapte în care şi-a adus nişte prieteni. Tatăl său plecase în Atlantic City şi toţi beau şi fumau şi spuneau bancuri cretine şi deodată Aldo zice: Ştiţi ce e un Pontiac? Un prăpădit de negrotei pe care-l cheamă Cadillac. Dar ştiţi la cine se uita cînd a spus poanta? Se uita drept la mine.

În noaptea aceea m-a vrut, dar i-am dat mîna la o parte. Nu mă atinge.

Nu fi acră, a spus, punîndu-mi mîna pe scula lui. N-a fost nimic.

Şi apoi a rîs.

Aşadar iată ce am făcut cîteva zile mai tîrziu: un lucru cu adevărat nătîng. Am telefonat acasă. Prima dată n-a răspuns nimeni. A doua oară a răspuns Oscar. Familia de León, către cine aţi dori să vă redirecţionez apelul? Acesta era fratele meu. Din cauza asta toată lumea de pe pămînt îl ura.

Eu sînt, prostule.

Lola. Era atît de calm şi apoi mi-am dat seama că plîngea. Unde *eşti*?

Nu vrei să ştii. Am schimbat receptorul la urechea cealaltă, încercînd să-mi păstrez vocea indiferentă. Ce mai faceţi?

Lola, mami o să te *omoare*.

Prostule, ai putea să vorbeşti mai încet. Mami nu-i acasă, nu-i aşa?

E la lucru.

Ce surpriză, am zis. Mami la lucru. În ultimul minut al ultimei ore a ultimei zile, mami ar fi la lucru. S-ar duce la lucru şi dacă ar vîjîi proiectilele în aer.

Probabil că-mi fusese foarte dor de el sau doar voiam să văd pe cineva care ştia totul despre mine sau poate că pişatul de pisică îmi afectase bunul-simţ, pentru că i-am dat adresa unei cafenele de pe faleză şi i-am spus să-mi aducă unele din hainele mele şi cîteva cărţi.

Adu-mi şi bani.

A făcut o pauză. Nu ştiu unde-i ţine mami.

Ştii tu, domnule. Fă bine şi adu-i.

Cît? a întrebat timid.

Toţi.

Sînt mulţi, Lola.

Fă bine şi adu banii, Oscar.

OK, OK. A respirat adînc. Cel puţin îmi spui dacă eşti bine sau nu?

Sînt bine, am spus, şi acesta a fost singurul moment al discuţiei cînd aproape c-am plîns. Am tăcut pînă am putut vorbi din nou şi apoi l-am întrebat cum avea de gînd să vină pînă aici fără să afle mama.

Doar mă cunoşti, a spus moale. Oi fi eu tontălău, dar sînt un tontălău cu idei.

Ar fi trebuit să ştiu că nu puteam să am încredere în cineva ale cărui cărţi preferate în copilărie au fost volumele *Enciclopediei Brown*. Dar nu prea gîndeam; de-abia aşteptam să-l văd.

Îmi făcusem acest plan. Aveam de gînd să-l conving pe fratele meu să fugă cu mine. Planul meu era să mergem la Dublin. Întîlnisem o gaşcă de irlandezi pe faleză, iar ei mă îmbrobodiseră cu chestii legate de ţara lor. Urma să devin cîntăreaţă, să fac parte din acompaniamentul vocal al celor de la U2 şi atît Bono, cît şi bateristul urmau să se îndrăgostească de mine, iar Oscar putea să devină un James Joyce dominican. Chiar credeam că urma să se întîmple şi asta. Atît de dusă eram pe atunci.

În ziua următoare am intrat în cafenea, arătînd proaspătă, iar el era acolo, cu geanta. Oscar, am spus rîzînd, eşti atît de gras!

Ştiu, a spus ruşinat. Îmi făceam griji pentru tine.

Ne-am îmbrăţişat cam o oră şi apoi a început să plîngă. Lola, *îmi pare rău.*

E OK, am spus, şi atunci mi-am ridicat privirea şi am văzut-o pe mama, pe tía Rubelka şi pe mi tío, intrînd în cafenea.

Oscar! am ţipat, dar era prea tîrziu. Mama pusese deja mîna pe mine. Părea atît de slabă şi prăpădită, aproape ca o babă, dar se agăţase de mine ca şi cînd aş fi fost ultimul ei bănuţ, şi de sub peruca cea roşie, ochii ei verzi erau *furioşi*. Am observat, într-o doară, că se gătise de ocazie. Era ceva tipic. Muchacha del diablo, a

strigat. Am reuşit s-o împing afară din cafenea şi atunci cînd şi-a ridicat mîna ca să mă plesnească, m-am eliberat. Am luat-o la fugă. În spatele meu am simţit cum cădea lată, lovind din plin trotuarul cu un trosnet, dar nu am privit înapoi. Nu – fugeam. În şcoala primară, ori de cîte ori aveam zi de concurs pe teren, eram cea mai rapidă fată din clasa mea, luam acasă toate medaliile; ziceau că nu era corect pentru că eu eram atît de înaltă, dar nu-mi păsa. Puteam să-i bat chiar şi pe băieţi dacă voiam, aşa că în nici un chip mama mea bolnavă, mi tío cel terminat şi frate-meu cel gras nu puteau să mă prindă. Aveam de gînd să fug cît de repede puteau picioarele să mă ducă. Urma să fug pe faleză, mai departe de casa cea nenorocită a lui Aldo, dincolo de Wildwood, dincolo de New Jersey, şi nu aveam de gînd să mă opresc. Aveam de gînd *să zbor*.

În orice caz, aşa *ar fi trebuit* să se întîmple. Dar m-am uitat înapoi. Nu m-am putut abţine. Nu că n-aş fi ştiut Biblia, toată povestea cu stîlpii de sare, dar atunci cînd eşti fata cuiva care te-a crescut singură fără nici un ajutor de la nimeni, obiceiurile se uită greu. Am vrut doar să mă asigur că mama mea nu-şi frînsese mîna sau nu îşi spărsese capul. Adică, pe bune, cine dracu' vrea să-şi omoare propria mamă din greşeală? Acesta este singurul motiv pentru care m-am uitat înapoi. Era întinsă pe jos, peruca îi zburase mai departe, bietul ei cap chel era la vedere ca ceva intim şi ruşinos, iar ea ţipa ca un viţel rătăcit: Hija, hija. Şi iată-mă şi pe mine, dorindu-mi să alerg spre viitorul meu. Exact atunci aş fi avut nevoie de acel presentiment care să mă îndrume, dar nu era nicăieri. Eram doar eu. În final nu am avut curajul să fac asta. Era la pămînt, cheală ca un prunc, plîngînd, probabil la o lună distanţă de moarte, iar eu, singura şi unica ei fiică. Şi n-aveam cum să şterg asta. Aşa că m-am întors şi cînd m-am aplecat s-o ajut, s-a agăţat de mine cu amîndouă mîinile. Atunci mi-am dat seama că nu plînsese deloc. Se prefăcuse! Zîmbetul ei era cel al unui leu.

Ya te tengo, a spus, sărind triumfătoare în picioare. Te tengo.

Şi aşa am ajuns în Santo Domingo. Cred că maică-mea s-a gîndit că îmi va fi mai greu să fug de pe o insulă unde nu cunoşteam pe nimeni şi, într-un fel, avea dreptate. Sînt deja de şase luni aici şi acum încerc doar să privesc totul dintr-o perspectivă filozofică. Nu

eram aşa la început, dar în final a trebuit să cedez. Era ca lupta dintre ou şi stîncă, spunea mi abuela. Fără victorie. De fapt merg la şcoală, nu că asta va conta cînd mă voi întoarce în Paterson, dar mă ţine ocupată, departe de prostii şi laolaltă cu persoane de vîrsta mea. Nu trebuie să stai toată ziua cu noi, los viejos, spune abuela. Am sentimente amestecate faţă de şcoală. Trebuie să recunosc că mi-am îmbunătăţit mult spaniola. Academia… este o şcoală particulară, un fel de şcoală a discipolilor lui Carol Morgan, plină de oameni pe care pe care mi tío Carlos Moya îi numeşte los hijos de mami y papi. Şi apoi mai sînt şi eu. Dacă credeţi că era greu să fii adept al goticului în Paterson, încercaţi să fiţi un dominican York într-una din aceste şcoli particulare din RD. N-o să întîlniţi toată viaţa fete mai ale dracului. Şuşotesc despre mine într-o veselie. Oricine altcineva ar fi suferit o cădere nervoasă, dar după Wildwood, nu mai sînt atît de sensibilă. Nu las nimic să mă afecteze. Ştiţi care e ironia ironiilor? Sînt în echipa de atletism a şcolii. Am intrat pentru că prietena mea Rosío, bursiera de la Los Mina, mi-a spus că pot cîştiga un loc în echipă doar prin lungimea picioarelor mele. Acelea sînt picioarele unui învingător, a profeţit ea. Ei bine, trebuie să fi ştiut ea ceva ce eu nu ştiam pentru că acum sînt alergătoarea de top a şcolii la proba de patru sute de metri şi sub. Niciodată nu încetează să mă uimească faptul că am talent la lucrul acesta simplu. Karen ar leşina dacă m-ar putea vedea la sprinturi în spatele şcolii în timp ce antrenorul Cortés urlă la noi, mai întîi în spaniolă, apoi în catalană. Respiră, respiră, *respiră*! Nu mai am pic de grăsime pe mine, iar musculatura picioarelor mele impresionează pe oricine, chiar şi pe mine. Nu mai pot purta pantaloni scurţi fără să produc încurcături în trafic, şi mai alaltăieri cînd abuela ne-a închis pe-afară din greşeală, s-a întors către mine necăjită şi mi-a spus, Hija, dă-i uşii un picior să se deschidă. Asta ne-a făcut pe amîndouă să pufnim în rîs.

Atît de multe s-au schimbat în aceste ultime luni în capul meu, în inima mea. Rosío mă pune să mă îmbrac ca o „adevărată fată dominicană“. Ea este cea care mi-a aranjat părul şi mă ajută la machiaj şi uneori cînd mă văd în oglindă nici măcar nu mai ştiu cine sînt. Nu-i vorba c-aş fi nefericită sau aşa ceva. Chiar de-aş găsi un balon cu aer cald care să mă ducă drept la casa celor de la U2, nu sînt sigură că l-aş lua. (Totuşi încă nu vorbesc cu trădătorul de

frate-meu.) Adevărul este că mă gîndesc chiar să mai rămîn încă un an. Abuela nu vrea să mai plec niciodată – o să-mi fie dor de tine, spune atît de simplu că nu poate fi decît adevărat, iar mama mi-a spus că pot să rămîn dacă vreau, dar că sînt bine-venită şi acasă. Tía Rubelka îmi spune că mama se ţine tare, că şi-a luat din nou două slujbe. Mi-au trimis o fotografie a întregii familii, pe care abuela a pus-o în ramă, iar eu nu mă pot uita la ei fără să mi se înceţoşeze privirea. În fotografie, mama nu-şi poartă protezele; pare atît de slabă încît nici măcar n-o recunosc.

Să ştii doar că aş muri pentru tine, mi-a spus ea ultima dată cînd am vorbit. Şi înainte să pot spune ceva, a închis.

Dar nu despre asta voiam să vă vorbesc. Ci despre acel sentiment ciudat care a provocat toată nebunia asta, senzaţia bruja care-mi iese cîntînd din oase, care pune stăpînire pe mine aşa cum sîngele îmbibă bumbacul. Sentimentul care-mi spune că totul în viaţa mea e pe cale să se schimbe. A revenit. Mai zilele trecute m-am trezit din toate visele acestea şi era acolo, pulsînd înăuntrul meu. Îmi închipui că aşa te simţi cînd ai un copil în tine. La început am fost speriată, deoarece credeam că îmi spune să fug din nou, dar de fiecare dată cînd mă uitam prin casă, de fiecare dată cînd o vedeam pe abuela, sentimentul devenea mai puternic, aşa că am ştiut că de data aceasta era ceva diferit. Pe atunci mă întîlneam cu un băiat, un morenito dulce pe nume Max Sánchez, pe care-l întîlnisem în Los Mina cînd o vizitam pe Rosío. E scund, dar zîmbetul lui şi felul lejer în care se îmbracă compensează multe. Pentru că sînt din Nueba Yol, îmi vorbeşte despre cît de bogat o să devină, iar eu încerc să-i explic că nu-mi pasă, dar el se uită la mine de parcă aş fi nebună. O să-mi iau un Mercedes-Benz alb, spune el. Tú veras. Dar cel mai mult îmi place slujba pe care-o are, cea care ne-a adus, pe mine şi pe el, împreună. În Santo Domingo, două sau trei cinematografe îşi împart aceleaşi role pentru un film, astfel că atunci cînd primul cinematograf termină cu prima rolă, cei de acolo i-o încredinţează lui Max, iar el goneşte cu motocicleta ca nebunul ca să ajungă la cel de-al doilea cinematograf şi apoi se întoarce, aşteaptă, ia a doua rolă, şi aşa mai departe. Dacă e reţinut sau e implicat în vreun accident, prima rolă se va sfîrşi şi nu va mai exista o a doua rolă, iar oamenii din sală vor arunca cu sticle. Pînă acum a fost binecuvîntat, îmi spune el, şi sărută medalionul

cu Sfîntul Miguel. Datorită mie, se făleşte el, un film devine trei. Eu sînt omul care pune imaginile laolaltă. Max nu provine din „la clasa alta“, cum ar descrie-o mi abuela, şi dacă ne-ar vedea vreuna din tîrfele alea încrezute ale şcolii, ar crăpa, probabil, dar mie mi-e drag de el. Îmi deschide uşile, îmi spune su morena; cînd se simte curajos, îmi atinge braţul uşor, apoi se retrage.

În orice caz, am crezut că sentimentul era legat de Max, aşa că într-o zi l-am lăsat să mă ducă la unul din motelurile pentru întîlniri amoroase. Era atît de entuziasmat că aproape a căzut din pat şi primul lucru pe care l-a vrut a fost să-mi vadă curul. N-am ştiut niciodată că fundul meu cel mare ar putea fi aşa o atracţie nemaipomenită, dar l-a pupat, de patru, de cinci ori, răsuflarea lui mi-a făcut pielea de găină, şi l-a declarat un tesoro. Cînd am terminat, iar el era în baie şi se spăla, am stat goală în faţa oglinzii şi mi-am privit el culo pentru prima dată. Un tesoro, am repetat. O comoară.

Ei bine? a întrebat Rosío la şcoală. Şi eu am dat din cap o dată, repede, iar ea m-a prins de mînă şi a rîs şi toate fetele pe care le uram s-au întors să se uite, dar ce puteau face? Fericirea, atunci cînd vine, este mai puternică decît toate fetele nenorocite din Santo Domingo adunate laolaltă.

Dar încă eram nedumerită. Pentru că sentimentul devenea din ce în ce mai puternic, nu mă lăsa să dorm, nu-mi dădea pace. Am început să pierd curse, ceea ce nu s-a întîmplat niciodată.

Nu eşti chiar atît de grozavă, nu-i aşa, gringa, sîsîiau către mine fetele din celelalte echipe, iar eu nu puteam decît să-mi plec capul. Antrenorul Cortés era atît de supărat încît s-a închis în maşină şi n-a mai vrut să vorbească cu nici una dintre noi.

Toată treaba mă înnebunea, şi apoi, într-o noapte, m-am întors acasă după ce ieşisem cu Max. Mă luase la o plimbare pe Malecón – niciodată nu avea bani pentru altceva – şi privisem liliecii zburătăcind în zigzag pe deasupra palmierilor şi capul unei vechi corăbii în depărtare. Vorbea liniştit despre mutarea în SUA în timp ce eu îmi încordam tendoanele de la genunchi. Abuela mă aştepta aşezată la masa din camera de zi. Chiar dacă încă mai poartă doliu pentru soţul pe care l-a pierdut atunci cînd era tînără, este una dintre cele mai frumoase femei pe care le-am văzut vreodată. Avem aceeaşi fire aspră şi colţuroasă şi, prima dată cînd am văzut-

o la aeroport, n-am vrut să recunosc, dar am ştiut că urma să ne înţelegem bine. Aştepta în picioare ca şi cînd persoana ei ar fi fost cel mai important lucru pe care-l avea şi cînd m-a văzut, mi-a spus: Hija, te-aştept din ziua în care ai plecat. Şi apoi m-a îmbrăţişat şi m-a sărutat şi a zis, eu sînt tu abuela, dar poţi să-mi spui La Inca.

Stînd aplecată deasupra ei în noaptea aceea, cărarea din părul ei arătînd ca o crăpătură, am simţit un val de tandreţe. Mi-am pus braţele în jurul ei şi atunci am observat că se uita la fotografii. Imagini vechi, cum nu mai văzusem niciodată la mine acasă. Fotografii ale mamei mele de cînd era tînără şi ale altor oameni. Am ridicat una. Mami stătea în faţa unui restaurant chinezesc. Chiar şi cu şorţ arăta puternică, întocmai precum cineva care urma să fie cineva.

Era foarte guapa, am spus în treacăt.

Abuela a pufnit. Guapa soy yo. Mama ta era o diosa. Dar atît de cabeza dura. Cînd era de vîrsta ta nu ne înţelegeam niciodată.

N-am ştiut asta, am zis.

Era cabeza dura, iar eu eram... exigente. Dar totul a fost spre bine, a oftat ea. Te avem pe tine şi pe fratele tău şi asta-i mai mult decît ar fi putut spera cineva, dat fiind ce-a fost înainte. A ales o fotografie. Acesta este tatăl mamei tale, mi-a întins fotografia. Era vărul meu, şi…

Era gata să mai spună ceva, dar apoi s-a oprit.

Şi atunci m-a lovit cu forţa unui uragan. *Sentimentul.* M-am ridicat în picioare, dreaptă, aşa cum voia mama să stau întotdeauna. Mi abuela era aşezată acolo, tristă, încercînd să pună laolaltă cuvintele potrivite, şi nu m-am mai putut mişca sau respira. Mă simţeam aşa cum mă simţeam întotdeauna în ultimele secunde ale unei curse, cînd eram sigură că urma să explodez. Ea era pe punctul de a-mi spune ceva, iar eu aşteptam orice avea de gînd să-mi spună. Aşteptam să încep.

Cele trei dezamăgiri în dragoste ale Beliciei Cabral 1955-1962

PRIVIŢI-O PE PRINŢESĂ

Înainte de a exista o Poveste Americană, înainte ca Paterson să se aştearnă înaintea lui Oscar şi a Lolei precum un vis sau trîmbiţele de pe Insula restituirii noastre să fi sunat măcar, a existat mama lor, Hypatía Belicia Cabral:

o fată atît de înaltă încît te dureau oasele picioarelor doar privind-o

atît de oacheşă era de parcă Creatix clipise în momentul în care o plămădise

care, ca şi fiica-ei-nenăscută-încă, va ajunge să resimtă un anume rău de Jersey – dorul nestăvilit pentru alte locuri.

SUB APELE MĂRII

În vremea aceea locuia în Baní. Nu Baní cel agitat de acum, finanţat de un număr nesfîrşit de Do Yo-şi care au pus stăpînire pe marea parte a oraşelor Boston, Providence, New Hampshire. Acesta era Baní cel drăguţ al vremurilor de demult, frumos şi impunînd respect. Un oraş cunoscut pentru antipatia lui faţă de negri, şi tocmai aici, din păcate, locuia cel mai negru personaj al povestirii noastre. Pe una din străzile principale de lîngă Plaza Central. Într-o casă care nu mai există. Exact aici locuia Beli împreună cu a sa mamă-mătuşă, dacă nu tocmai mulţumită, atunci cu siguranţă, într-o stare de linişte relativă. Începînd cu 1951,

„hija“ şi „madre“ şi-au condus faimoasa lor brutărie, din apropiere de Plaza Central şi au menţinut casa cea decolorată şi înghesuită într-o formă impecabilă. (Înainte de 1951, fata noastră cea orfană locuise cu o altă familie adoptivă, oameni groaznici, dacă e să dăm crezare zvonurilor, o perioadă întunecată a vieţii ei despre care nu pomeneau niciodată nici ea, nici su madre. Era propria lor página en blanco.)

Acestea au fost Zilele Frumoase. Atunci cînd La Inca îi repovestea lui Beli ilustra istorie a familiei ei în timp ce frămîntau şi modelau coca cu mîinile goale (Tatăl tău! Mama ta! Surorile tale! Casa ta!) sau atunci cînd singurele cuvinte între ele erau vocile radioului lui Carlos Moya şi foşnetul untului întins pe spinarea cea distrusă a lui Beli. Zile de mango, zile de pîine. Nu există multe fotografii rămase din acea perioadă, dar nu este greu să ţi le imaginezi – gătite şi primitoare în faţa casei lor imaculate din Los Pescadores. Nu era ceva emoţionant, pentru că nu era genul lor. Respectabilitatea era atît de puternică în la grande încît ai fi avut nevoie de o lampă electrică pentru a o străpunge, şi o cumpătare atît de tipică pentru Minas Tirith în la pequeña, încît aveai nevoie de tot regatul Mordor ca s-o înfrîngi. Viaţa lor era viaţa Oamenilor Buni din Sur. La biserică de două ori pe săptămînă, iar vinerea la plimbare prin el parque central din Baní, acolo unde, în acele timpuri nostalgice de pe vremea lui Trujillo, puştii cei hoţomani nu existau încă pe nicăieri şi admirabilele formaţii de muzicieni chiar cîntau. Împărţeau acelaşi pat deşelat, iar dimineaţa, în timp ce La Inca bîjbîia orbeşte după su chancletas, Beli dîrdîia în faţa casei, iar în timp ce La Inca îşi fierbea cafeaua, Beli se rezema de gard şi privea. Ce anume? Vecinii? Praful care se ridica? Lumea?

Hija, striga La Inca. Hija, vino încoace!

De patru, cinci ori, pînă cînd, într-un final, La Inca se ducea după ea şi doar atunci venea şi Beli în casă.

De ce strigi? voia Beli să ştie, enervată.

La Inca o împingea, să intre odată în casă. Ia ascultaţi la fata asta! Se crede mare cînd de fapt nu e!

Beli, în mod clar: unul dintre acele suflete-Oyá, tot timpul agitată, alergică la tranquilidad. Aproape oricare altă fată din Lumea a Treia i-ar fi mulţumit lui Dios Santísimo pentru viaţa fericită pe care o ducea: la urma urmei avea o madre care n-o

bătea, care (dintr-un sentiment de vinovăţie sau pentru că aşa-i era firea) o răsfăţa la greu, îi cumpăra haine fiţoase şi îi plătea salariu la brutărie, mărunţiş, recunosc, dar era mai mult decît cîştigau nouăzeci şi nouă la sută dintre ceilalţi copii, aflaţi în situaţii similare, adică ioc. Fata noastră *se descurcase* şi totuşi nu simţea asta şi cu inima. Pentru motive pe care doar vag le înţelegea, la vremea povestirii noastre, pe Beli nu o mai mulţumea să muncească la brutărie sau să fie „fiica“ uneia dintre „femeile cele mai de vază din Baní“. Nu o mai mulţumea şi punct. Orice lucru legat de viaţa ei de-acum o irita; voia, din toată inima, *altceva.* Cînd anume i-a intrat în inimă această nemulţumire, nu-şi putea aminti, îi va povesti mai tîrziu fiicei sale că existase în ea *de-a lungul întregii vieţi*, dar cine ştie dacă era adevărat? Ce anume voia, mai exact, nu era deloc limpede: propria ei viaţă nemaipomenită, da, un soţ arătos şi înstărit, da, copii frumoşi, da, un corp de femeie, fără îndoială. Dacă ar trebui s-o formulez în cuvinte, aş spune că îşi dorea ceea ce-şi dorise mereu de-a lungul Copilăriei ei Pierdute, mai mult decît orice altceva: să evadeze. *De unde anume* era uşor de enumerat: de la brutărie, de la şcoală, din Baní cel groaznic de plictisitor, din patul pe care-l împărţea cu su madre, din neputinţa de a-şi cumpăra rochiile pe care le voia, din faţa obligaţiei de a aştepta pînă la cincisprezece ani ca să-şi îndrepte părul, de aşteptările imposibile ale lui La Inca, de faptul că de mult răposaţii ei părinţi muriseră cînd ea avea un an, de şoaptele cum că Trujillo fusese răspunzător de asta, de acei primi ani ai vieţii ei cînd fusese orfană, de cicatricile oribile ale acelor vremuri, de propria-i piele neagră pe care o detesta. Dar *unde* anume voia să evadeze n-ar fi putut spune. Cred că n-ar fi contat dacă ar fi fost vreo prinţesă într-un castel înalt sau dacă fostul domeniu al răposaţilor ei părinţi, măreaţa Casă Hatüey, ar fi fost în mod miraculos restaurat în urma Efectului Omega al lui Trujillo. Ea tot ar fi vrut să scape.

În fiecare dimineaţă, aceeaşi rutină: Hypatía Belicia Cabral, ven acá!

Tu ven acá, bombănea Beli în barbă. Tu.

Beli simţea dorinţele născînde ale oricărui adolescent care vrea să evadeze, ale unei întregi generaţii, dar eu vă întreb: la dracu', şi ce dacă? Nici măcar nenumăratele dorinţe optimiste nu puteau schimba cruda realitate, aceea că era o adolescentă care trăia în

Republica Dominicană a lui Rafael Leónidas Trujillo Molina, cel mai Dictatorial Dictator care a Dictat vreodată. Aceasta era o ţară, o societate, care fusese astfel concepută încît, teoretic, să facă imposibilă evadarea. Alcatraz din Antile. Nu existau orificii făcute de vreun Houdini în acea Cortină de Plátano. Opţiunile erau la fel de puţine precum los tainos, iar pentru irascibilele las flacas cu pielea neagră şi venituri modeste erau încă şi mai puţine. (Dacă vreţi să-i aşezăm neliniştea într-un cadru mai larg: suferea de aceeaşi sufocare ce asfixia o întreagă generaţie de tineri dominicani. Douăzeci şi ceva de ani de Trujillato garantaseră asta. Generaţia ei va fi cea care va declanşa Revoluţia, dar care în acest moment se învineţea din lipsă de aer. Generaţia care şi-a recăpătat conştiinţa într-o societate căreia îi lipsea cu desăvîrşire aşa ceva. Generaţia care, în ciuda declaraţiei unanime cum că schimbarea era imposibilă, *tînjea* oricum după schimbare. La sfîrşitul vieţii, cînd cancerul o mînca de vie, Beli povestea despre cît de prinşi în capcană se simţeau. Era ca şi cum ai fi fost pe fundul oceanului, spunea ea. Nu exista lumină şi erai strivit de un ocean întreg. Dar cei mai mulţi oameni se obişnuiseră într-atît de mult cu această situaţie încît o găseau normală, uitau pînă şi că mai exista o lume deasupra.)

Dar ce putea ea să facă? Beli era fată, pe toţi dracii; nu avea nici putere, nici frumuseţe (încă), nici talent, nici familie care să o poată ajuta să treacă peste toate, o avea doar pe La Inca, iar La Inca nu intenţiona s-o ajute pe fata noastră să evadeze de niciunde. Din contră, mon frère, La Inca, cu fustele ei apretate şi aerul autoritar, avea drept scop principal plantarea Beliciei în pămîntul provincial al oraşului Baní şi în realitatea de netăgăduit a Gloriosului Trecut de Aur al Familiei sale. Familia pe care Beli n-o cunoscuse niciodată, pe care o pierduse de timpuriu. (Aminteşte-ţi, tatăl tău a fost doctor, *doctor*, iar mama ta a fost asistentă medicală, *asistentă*.) La Inca se aştepta ca Beli să fie ultima şi cea mai bună speranţă a familiei sale decimate, se aştepta ca ea să joace rolul cheie într-o istorică misiune salvatoare, dar ce ştia ea despre familia ei în afară de poveştile care i se tot spuneau pînă i se făcea lehamite? Şi, în final, ce-i păsa ei? Nu era vreo maldita ciguapa, cu picioarele îndreptate spre trecut. Picioarele o purtau către viitor, îi amintea lui La Inca iar şi iar. Către viitor.

Tatăl tău a fost doctor, repeta netulburată La Inca. Mama ta a fost asistentă. Aveau cea mai mare casă în La Vega.

Beli nu asculta, dar noaptea, cînd bătea alizeul, fata gemea în somn.

LA CHICA DE MI ESCUELA

Cînd Beli avea treisprezece ani, La Inca a trimis-o cu o bursă la El Redentor, una dintre şcolile cele mai bune din Baní. Teoretic, era o mişcare destul de importantă. Orfană sau nu, Beli era cea de-a Treia şi Ultima Fiică a uneia dintre cele mai bune familii din Cibao, şi o educaţie solidă nu numai că i se cuvenea, dar era un drept al ei prin naştere. La Inca spera totodată să mai domolească ceva din agitaţia lui Beli. O şcoală nouă, cu cei mai buni elevi din zonă, se gîndea ea, cîte nu putea vindeca? Dar în ciuda arborelui genealogic admirabil al fetei, Beli nu crescuse în mediul clasei de sus al părinţilor ei. Nu avusese nici un fel de educaţie pînă în momentul în care La Inca – verişoara preferată a tatălui ei – reuşise într-un sfîrşit să o găsească (să o salveze, cu adevărat) şi să o scoată din Întunericul acelor zile, la lumina din Baní. În aceşti ultimi şapte ani, La Inca, meticuloasă şi pedantă, ştersese multe din traumele pe care viaţa pe Coasta Azua i le produsese, dar fata era încă necizelată. Avea toată aroganţa posibilă a clasei de sus, dar mai avea şi gura unei vedete colmado. Ar fi spurcat pe oricine pentru orice. (Anii petrecuţi pe Coasta Azua erau de vină.) Să-i trimită curul de media-campesina cu piele smeadă într-o şcoală elegantă, unde majoritatea elevilor erau progeniturile cu piele albă ale celor mai buni ladronazos ai regimului, s-a dovedit a fi o idee mai bună teoretic decît practic. Fiică sau nu a unui tată doctor strălucit, Beli ieşea în evidenţă la El Redentor. Dată fiind situaţia delicată, o altă fată şi-ar fi adaptat polaritatea personalităţii sale pentru a se integra mai bine, şi-ar fi ţinut capul plecat şi ar fi supravieţuit ignorînd cele 10 001 ironii adresate ei în fiecare zi în egală măsură de către studenţi şi cadre didactice. Nu şi Beli. N-ar fi recunoscut-o niciodată (nici măcar faţă de ea însăşi), dar se simţea foarte vulnerabilă la El Redentor, toţi acei ochi palizi îi devorau cu privirile lor culoarea întunecată, precum lăcustele – iar ea nu ştia

cum să facă faţă acestei vulnerabilităţi. Făcea ceea ce o salvase întotdeauna în trecut. Era defensivă şi agresivă şi reacţiona nebuneşte de exagerat. Spuneai ceva uşor neplăcut despre pantofii ei şi ea scotea la iveală faptul că aveai un ochi mai leneş şi că dansai ca o capră cu o piatră-nfiptă-n cur. Auuu. Făceai şi tu o glumă şi te trezeai că-ţi sare fata-n cap.

Hai să zicem doar că pînă la sfîrşitul celui de-al doilea trimestru, Beli putea să meargă pe coridor fără teama că cineva s-ar lega de ea. Partea rea a acestei situaţii era, bineînţeles, faptul că se simţea complet singură. (Nu era ca în *Vremea fluturilor*, unde o blîndă Soră Mirabal[1] apărea şi se împrietenea cu biata elevă bursieră. Nu exista nici o Miranda aici: toată lumea o ocolea.) În ciuda aşteptărilor măreţe pe care Beli le avusese în primele zile, de a fi Prima din clasa ei şi de a fi aleasă regina balului alături de frumosul Jack Pujols, s-a trezit repede exilată dincolo de graniţele macroversului uman, azvîrlită acolo prin Ritualul lui Chüd. Nu era nici măcar suficient de norocoasă încît să fie retrogradată în acel subgrup lamentabil – acei megarataţi de care-şi bat joc pînă şi rataţii. Ea era dincolo de asta, pe teritoriul Sycorax. Tovarăşii ei ultradaliţi îi includeau pe: Băiatul cu Plămîn de Fier ai cărui servitori îl împingeau în căruţul cu rotile pînă în colţul clasei în fiecare dimineaţă, cel care părea întotdeauna că zîmbea, idiotul şi chinezoaica al cărei tată era proprietarul celei mai mari pulpería din ţară şi era cunoscut, în mod suspect, drept Chinezul lui Trujillo. În cei doi ani ai ei la El Redentor, Wei n-a reuşit niciodată să înveţe mai mult decît o spoială de spaniolă, totuşi, în ciuda acestui evident impediment, se întorcea conştiincioasă la ore, în fiecare zi. La început ceilalţi elevi îşi bătuseră joc de ea folosind toate porcăriile antiasiatice obişnuite. Se luau de părul ei (E atît de unsuros!), de ochii ei (Chiar poţi să vezi prin ăia?), de beţişoarele pentru mîncat (Am nişte surcele pentru tine!), de limbă (variaţii pe tema ching-chong-ezei). Băieţilor, mai ales, le plăcea să-şi schimonosească faţa trăgînd de ea pînă o transformau în rictusuri cu dinţi jimbaţi şi ochi abia mijiţi. Încîntător. Ha-ha. O mulţime de glume.

Dar odată ce noutatea a dispărut (ea nici măcar nu răspundea), elevii au exilat-o pe Wei în Zona Fantomatică, şi pînă şi strigătele *China, China, China* au încetat în cele din urmă.

Lîngă ea a stat Beli în primii doi ani de liceu. Dar pînă şi Wei avea cîteva cuvinte dure la adresa lui Beli.

Tu, neagră, spunea ea, trecîndu-şi degetul peste braţul subţire al lui Beli. Neagră-*neagră*.

Beli încerca din răsputeri, dar nu reuşea să transforme uraniul uşor al acelor zile în plutoniu bun pentru bombe. În timpul Anilor ei Pierduţi, nu primise nici un fel de educaţie şi această lacună îşi spusese cuvîntul asupra căilor ei nervoase, în asemenea măsură încît nu se putea niciodată concentra cu totul asupra vreunui lucru aflat sub nasul ei. Numai încăpăţînarea şi aşteptările lui La Inca o ţineau pe Beli ţintuită lîngă catarg, chiar dacă era jalnic de singură, iar notele ei erau chiar mai mici decît ale lui Wei. (S-ar zice, se plîngea La Inca, că ai putea lua note mai bune decît o chinezoaică.) Ceilalţi elevi se aplecau cu sîrguinţă asupra foilor de examen în timp ce Beli fixa cu privirea spîrnelul, provocat de uragan, pasămite, de la ceafa tunsă scurt a lui Jack Pujols.

Señorita Cabral, ai terminat?

Nu, maestra. Şi urma o întoarcere forţată la seturile de probleme, ca şi cînd s-ar fi scufundat în apă, împotriva voinţei ei.

Nimeni din cartierul ei nu-şi putea imagina cît de mult ura şcoala. La Inca, cu siguranţă, nu avea habar. Colegiul El Redentor era cam la un milion de mile depărtare de modestul cartier muncitoresc în care locuiau ea şi La Inca. Iar Beli făcea tot posibilul să-şi prezinte şcoala ca pe un paradis în care ea zburda alături de alţi Nemuritori, un interval de patru ani înainte de Apoteoza finală. Căpătase şi mai multe aere: dacă înainte La Inca trebuia s-o corecteze la gramatică şi s-o descurajeze să mai folosească limbajul de cartier, acum avea cea mai bună dicţie şi cel mai frumos mod de exprimare din partea sudică a oraşului Baní. (Începe să vorbească precum Cervantes, se lăuda La Inca vecinilor. V-am spus eu că şcoala va merita tot efortul.) Beli nu avea prea mulţi prieteni – doar pe Dorca, fiica femeii care făcea curăţenie în casa lui La Inca, cea care nu avea nici măcar o pereche de pantofi şi care venera pămîntul pe care călca Beli. Pentru Dorca ea punea în scenă un spectacol pe cinste. Îşi purta uniforma pe toată durata zilei, pînă cînd La Inca o obliga să şi-o dea jos (Ce crezi tu, că lucrurile astea au fost *pe gratis*?), şi vorbea neîncetat despre colegii ei de şcoală, descriindu-l pe fiecare ca pe cel mai bun prieten şi

confident al ei; chiar şi fetele a căror misiune era să o ignore şi să o excludă de la orice, patru fete pe care le vom numi Escadronul Suprem, s-au trezit reabilitate în povestirile ei, sub forma unor spirite binevoitoare mai vîrstnice care treceau pe la Belicia din cînd în cînd pentru a-i da sfaturi nepreţuite asupra şcolii şi a vieţii în general. Fetele din Escadron, s-a dovedit, erau toate foarte geloase pe relaţia ei cu Jack Pujols (care, i-a amintit ea lui Dorca, este iubitul meu) şi, invariabil, vreo membră sau alta a Escadronului era cuprinsă de slăbiciune şi încerca să-i fure el novio, dar desigur că acesta le certa întotdeauna pentru avansurile lor trădătoare. Sînt *îngrozit*, spunea Jack, dînd tîrfuliţa la o parte. Luînd în considerare, mai ales, cît de bine s-a purtat cu tine Belicia Cabral, fiica chirurgului de reputaţie mondială. În fiecare versiune, după o perioadă mai îndelungată de răceală, membra Escadronului care greşise se arunca la picioarele lui Beli şi cerşea iertarea pe care, după o deliberare serioasă, Beli o acorda inevitabil. Nu e vina lor dacă sînt atît de slabe, îi explica ea lui Dorca. Ori dacă Jack e atît de guapo. Ce de poveşti mai depăna! Beli povestea despre petreceri şi piscine, partide de polo şi dineuri unde fripturile în sînge erau îngrămădite pe platouri, iar strugurii erau la fel de obişnuiţi precum mandarinele. De fapt, fără să ştie, ea vorbea despre viaţa pe care nu o cunoscuse niciodată: viaţa din Casa Hatüey. Atît de uimitoare erau descrierile ei încît Dorca spunea adesea: Mi-ar plăcea să merg şi eu cu tine la şcoală într-o zi.

Beli pufnea. Eşti nebună! Eşti prea proastă!

Iar Dorca lăsa capul în jos. Îşi privea picioarele mari şi negre. Prăfuite în las chancletas.

La Inca vorbea despre faptul că Beli urma să devină doctoriţă (N-ai fi prima, dar ai fi cea mai bună!), şi-o imagina pe su hija ridicînd eprubete în lumină, dar Beli îşi petrecea zilele de şcoală visînd la diferiţi băieţi din jurul ei (încetase să se mai holbeze la ei de-a dreptul, după ce una din profesoarele ei trimisese o scrisoare acasă, lui La Inca, şi La Inca o pedepsise – Unde te crezi? La bordel? Asta este cea mai bună şcoală din Baní, muchacha, îţi strici reputaţia!), şi dacă nu visa la băieţi, atunci visa la casa pe care era convinsă că o va avea într-o zi, mobilînd-o în mintea ei, cameră după cameră după cameră. Su madre voia ca ea să reînvie Casa Hatüey, o casă istorică, dar casa lui Beli era nouă-nouţă, nu avea

nici un fel de istorie legată de ea. Visa cu ochii deschişi şi în visul ei preferat, în care ea era ca María Montez, un european încîntător în felul lui Jean Pierre Aumont (care se întîmpla să arate exact ca Jack Pujols) o zărea la brutărie, se îndrăgostea nebuneşte de ea şi o lua pe sus la castelul lui din Franţa.[2]

(Trezeşte-te, fato! O să arzi el pan de agua!)

Nu era singura fată care visa în acest fel. Această jiringoza plutea în *aer*, era rahatul visător cu care fetele se hrăneau zi şi noapte. E surprinzător că Beli se mai putea gîndi la altceva, fie din cauza iureşului nebun cu care los boleros, canciones şi versos i se învîrteau în cap, fie din cauza paginilor mondene din *Listín Diario* împrăştiate în faţa ei. La treisprezece ani, Beli credea în dragoste aşa cum o văduvă de şaptezeci de ani care a fost abandonată de familie, soţ, copii şi noroc crede în Dumnezeu. Belicia era, dacă se putea, chiar mai aplecată spre Moda Casanova decît multe din colegele ei. Fata noastră era *de-a dreptul moartă după băieţi.* (Să fii numită *nebună după băieţi* într-un loc precum Santo Domingo este o distincţie deosebită; însemna că poţi să nutreşti pasiuni care ţi-ar transforma o nord-americană obişnuită în scrum.) Îi fixa cu privirea pe tinerii bravos în autobuz, săruta pe furiş pîinea tuturor los buenmosos care frecventau brutăria şi cînta în surdină acele frumoase cîntece de dragoste cubaneze.

(Dumnezeu să aibă milă de sufletul tău, bombănea La Inca, dacă tu crezi că *băieţii* sînt soluţia la *orice.*)

Dar chiar şi în privinţa băieţilor lăsa mult de dorit. Dacă ar fi fost interesată de negroteii din el barrio, Beli a noastră n-ar fi avut probleme, craii aceştia ar fi răspuns simţului ei romantic, sărind pe ea cît ai zice peşte. Dar, din păcate, speranţa lui La Inca cum că atmosfera exclusivistă şi rarefiată din Colegiul El Redentor ar avea un efect salutar asupra caracterului fetei (echivalentul a o duzină de lovituri cu cureaua umedă sau trei luni petrecute într-o mănăstire neîncălzită) dăduse roade, cel puţin în această privinţă, pentru că Beli, la vîrsta de treisprezece ani, nu avea ochi decît pentru cei ca Jack Pujols de pe lumea asta. După cum se întîmplă cel mai adesea în astfel de situaţii, băieţii de bani gata după care tînjea atît de mult nu răspundeau interesului ei – Beli nu avea mai nimic care i-ar fi putut scoate pe aceşti Rubirosa din reveriile lor legate de fete bogate.

Ce viaţă! Fiecare zi se rotea in jurul axei sale mai încet decît un an. Suporta şcoala, brutăria, îngrijorarea sufocantă a lui La Inca cu grumazul încleştat. Pîndea înfometată vizitele celor din afara oraşului, îşi deschidea braţele la cea mai mică adiere de vînt, iar noaptea lupta precum Iacob împotriva oceanului care o apăsa.

KIMOTA!

Deci ce s-a întîmplat?
A apărut un băiat.
Primul.

NÚMERO UNO

Jack Pujols, bineînţeles, cel mai frumos (a se citi: cel mai alb) băiat din şcoală, un melnibonian zvelt şi arogant cu sînge pur european, ai cărui obraji arătau de parcă ar fi fost ciopliţi de un artist şi a cărui piele nu purta semnele nici unei cicatrici, aluniţe, roşeţi sau fir de păr; sfîrcurile lui micuţe erau ovalele cele roz şi perfecte de salchicha feliată. Tatăl său era colonel în mult iubitele forţe aeriene ale Trujillatului, un factor de mare putere în Baní (va contribui la bombardarea capitalei în timpul revoluţiei, omorîndu-i pe toţi acei civili lipsiţi de apărare, inclusiv pe sărmanul meu unchi Venicio), iar mama lui, o fostă regină a frumuseţii de talie venezueleană, era acum implicată în acţiunile Bisericii, o pupătoare a inelelor de cardinal şi o socorro a orfanilor. Jack, Fiul cel Mare, Vlăstarul Privilegiat, Hijo Bello, Cel Uns, era adorat de femeile din familia sa – şi acel nesfîrşit şuvoi de laudă şi indulgenţă îi trezise conştiinţa statutului social care crescuse în el precum un bambus. Avea aroganţa fizică a unui băiat de două ori cît el şi obrăznicia de nesuportat a unei guri spurcate pe care o înfigea în oameni ca pe un pinten de metal. Pe viitor, îşi va împleti destinul cu cel al Demonului Balaguer[3] şi va ajunge, drept recompensă, ambasador în Panama, dar pentru moment era Apollo al şcolii, Mithra. Profesorii, angajaţii, fetele, băieţii, toţi azvîrleau petale de adoraţie la picioarele lui perfect arcuite: el era dovada clară că

Dumnezeu – Dumnezeu cel mare şi deplin! Centrul şi circumferinţa oricărei democraţii! – nu-şi iubeşte copiii în aceeaşi măsură.

Şi cum s-a intersectat Beli cu acest nebunesc punct de atracţie? Într-un fel care se potriveşte modului ei foarte direct de a aborda lucrurile: mergea de-a lungul coridorului, cu cărţile strînse la pieptu-i adolescentin, cu ochii plecaţi în pămînt şi, prefăcîndu-se că nu-l vede, s-a izbit de făptura lui cea goală pe dinăuntru.

Caramb… a izbucnit el, răsucindu-se pe călcîie, şi atunci a văzut că era Belicia, o fată, acum aplecată ca să-şi ridice cărţile, şi s-a aplecat şi el (dacă nu altceva, măcar era un caballero), mînia i s-a împrăştiat, devenind confuzie, iritare. Caramba, Cabral, eşti liliac sau ce? Priveşte. Pe unde. *Mergi*.

Avea o singură cută a îngrijorării care-i brăzda fruntea cea înaltă („cărarea“ lui, după cum era cunoscută) şi ochi de cel mai adînc albastru ceruleum. Ochii de Atlantis. (Odată Beli îl auzise lăudîndu-se uneia din multele lui admiratoare: O, chestiile astea? Le-am moştenit de la mi abuela nemţoaică.)

Haide, Cabral, ce-i cu tine?

E vina ta! l-a ocărît ea, dînd cuvintelor mai multe înţelesuri.

Poate ar vedea mai bine, a glumit unul dintre aghiotanţii lui, dacă ar fi întuneric.

Ar fi putut la fel de bine să fie întuneric complet. În ciuda tuturor intenţiilor şi a scopurilor afişate, ea rămînea invizibilă pentru el.

Şi ar fi rămas invizibilă dacă, în vara celui de-al doilea an de şcoală, Beli n-ar fi cîştigat potul cel mare biochimic – a fost vara în care i-au înflorit Caracteristicile Celui de-al Doilea Sex, s-a transformat din cap pînă-n picioare (*o frumuseţe uimitoare s-a născut*). Pînă atunci fusese o fată ca un ibis slăbănog, drăguţă într-un fel obişnuit, însă pînă la sfîrşitul verii Beli devenise un mujerón total, dobîndind acel trup, trupul care a făcut-o celebră în Baní. Genele părinţilor ei morţi încrucişate cu vreo tîmpenie à la Roman Polanski; precum sora ei mai mare pe care n-o cunoscuse niciodată, Beli s-a transformat, aproape peste noapte, într-o frumuseţe de etate minoră, şi dacă Trujillo n-ar fi fost la ultimele lui erecţii, probabil ar fi hăituit-o cu acribie, aşa cum se zvonea că făcuse şi cu sărmana, răposata ei soră. Ca fapt divers, în acea vară,

fata noastră a căpătat un cuerpazo atît de surprinzător încît numai vreun pornograf sau vreun creator de benzi desenate l-ar fi putut imagina cu bună ştiinţă. Fiecare cartier îşi are propria tetúa, dar Beli le-ar fi făcut pe toate de ruşine, ea era La Tetúa Suprema: su tetas erau nişte globuri titanice, atît de incredibile încît făceau ca sufletelor generoase să le fie milă de purtătoarea lor şi-l determinau pe fiecare mascul hetero din apropierea lor să-şi reevalueze viaţa cea jalnică. Avea Sînii lui Luba (măsura 35DDD). Dar acel culo supersonic, care smulgea abrupt cuvintele din gurile negrilor şi scotea ferestrele din giurgiuvelele lor nenorocite? Un culo que jalaba más que una junta de buey. Dios mío! Chiar şi umilul vostru Privitor, revăzînd vechile ei fotografii, e impresionat de ce bucăţică al dracului de bună era.[4]

Ande el diablo! exclama La Inca. Hija, ce naiba *mănînci*!

Dacă Beli ar fi fost o fată normală, faptul că era la tetúa cea mai proeminentă a cartierului ar fi trebuit s-o împingă spre timiditate, ar fi putut-o deprima al dracului de tare. Şi, la început, Beli a avut ambele reacţii, precum şi sentimentul care ţi se livrează gratis, cu găleata, în timpul adolescenţei: *Ruşinea. Sharam. Vergüenza.* Nu mai voia să facă baie cu La Inca, o schimbare uriaşă în rutina lor de dimineaţă. Păi, cred că eşti suficient de mare ca să te speli singură, a rostit uşor La Inca. Dar îţi dădeai seama că îi părea rău. În întunericul ferecat al băii lor, fata descria tristă cercuri în jurul Novi Orbis-ului ei, evitîndu-şi cu orice preţ sfîrcurile hipersensibile. Acum, de fiecare dată cînd trebuia să iasă afară, Beli se simţea de parcă păşea în Încăperea Periculoasă, plină de privirile de laser ale bărbaţilor şi de şoaptele tăioase brici ale femeilor. Claxoanele maşinilor erau suficiente pentru a o face să cadă lată. Era furioasă pe lumea întreagă pentru această povară nou-dobîndită şi furioasă pe ea însăşi.

Adică asta a fost în prima lună. Treptat, Beli a început să vadă dincolo de fluierături şi de *Dios mío asesina* şi de *y ese tetatorío* şi de *que pechonalidad* pînă la mecanismele ascunse care provocau aceste comentarii. Într-o zi, pe drumul de întoarcere de la brutărie, alături de La Inca ce bombănea despre chitanţele de peste zi, lui Beli i-a picat fisa: Bărbaţii o plăceau! Nu numai că o plăceau, ci o plăceau al dracului de mult. Dovada a avut-o în ziua cînd unul dintre clienţii lor, dentistul local, i-a strecurat un bilet odată cu

banii, iar acesta spunea: Vreau să te văd, şi doar atît. Beli a fost îngrozită, scandalizată şi ameţită. Dentistul avea o nevastă grasă care dădea comandă în fiecare lună pentru un tort de la La Inca, fie pentru unul dintre cei şapte copii ai ei, fie pentru cei aproape cincizeci şi ceva de veri (dar cel mai probabil doar pentru ea). Avea păr în barbă şi un cur enorm, între două vîrste, care era o provocare pentru orice scaun. Beli a cugetat asupra acelui bilet ca şi cum ar fi fost o cerere în căsătorie de la fiul cel mai pătimaş al lui Dumnezeu, chiar dacă dentistul era chel şi mai burtos decît un client al oficiilor de pariuri la cursele de cai şi avea obrajii împodobiţi cu o reţea fină de vinişoare roşii. Dentistul intra aşa cum o făcea întotdeauna, dar acum ochii lui erau mereu întrebători. Bună ziua, Señorita Beli! Salutul îi duhnea acum a dorinţă şi ameninţare, iar inima lui Beli bătea mai tare ca niciodată. După două astfel de vizite, i-a scris, din capriciu, un bilet scurt care spunea doar atît: Da, poţi să mă iei din parc la ora cutare, şi i l-a dat odată cu restul şi, cu chiu, cu vai, a aranjat să se plimbe cu La Inca prin parc chiar la momentul întîlnirii lor. Inima îi bătea nebuneşte; nu ştia la ce să se aştepte, dar avea o speranţă de nestăpînit, şi chiar cînd se pregăteau să iasă din parc, Beli l-a zărit pe dentist într-o maşină care nu era a lui, prefăcîndu-se că citea ziarul, dar privind deznădăjduit în direcţia ei. Uite, Madre, a strigat Beli puternic, dentistul, şi La Inca s-a întors, iar tipul a zvîcnit cu maşina nebuneşte şi a şters-o înainte chiar ca La Inca să-i poată face semn cu mîna. Ce ciudat! a spus La Inca.

Nu-mi place de el, a spus Beli. Se uită la mine.

Şi acum, nevastă-sa era cea care venea la brutărie ca să ia torturile. Y el dentista? întreba Beli nevinovată. E prea leneş ca să facă ceva, răspundea soţia exasperată.

Beli, care aşteptase întreaga viaţă să i se întîmple ceea ce i se întîmplase corpului ei, era *într-al nouălea cer*, ştiind ceea ce ştia acum. Şi anume realitatea de netăgăduit a atracţiei pe care o exercita, care reprezenta, în felul ei, *Puterea.* Ca descoperirea întîmplătoare a Inelului. Ca şi cum ai fi dat fără să vrei peste peştera vrăjitorului Shazam sau ai fi găsit corabia distrusă a lui Făclie Verde! Hypatía Belicia Cabral deţinea în sfîrşit puterea şi o conştiinţă de sine adevărată. A început să-şi tragă umerii spre spate, să poarte cele mai strîmte haine pe care le avea. Dios mío,

spunea La Inca de fiecare dată cînd fata ieşea în oraş. De ce ţi-a dat Dumnezeu aşa o povară tocmai în ţara asta!

Să-i fi spus lui Beli să nu-şi mai expună rotunjimile ar fi fost ca şi cum i-ai fi zis puştiului cel gras şi persecutat să nu-şi mai folosească recent descoperitele însuşiri de mutant. Odată cu puterea vine şi răspunderea... *aiureli.* Fata noastră dădea năvală spre viitorul pe care îl reprezenta trupul ei cel nou, fără să mai privească deloc înapoi.

PUNEŢI MÎNA PE CAVALERUL LUMINII

Acum pe de-a-ntregul, hmmm, echipată, Beli s-a întors la El Redentor după vacanţa de vară, spre disperarea şcolii şi a elevilor, şi a pornit-o în căutarea lui Jack Pujols cu hotărîrea lui Ahab aflat în căutarea ştiţi voi cui. (Şi a tuturor lucrurilor al căror simbol era băiatul cel albinos. Vă mai minunaţi atunci de aprigul vînător?) O altă fată ar fi fost mai subtilă, ar fi atras prada către ea, dar ce ştia Beli despre vînătoare sau răbdare? S-a aruncat cu tot ce avea asupra lui Jack. Clipea atît de des înspre el încît aproape că-şi scrîntise pleoapele. Îşi aşeza pieptu-i impresionant în raza lui vizuală ori de cîte ori avea ocazia. Adoptase un mers care îi aducea reproşuri din partea profesoarelor, dar care îi făcea pe toţi băieţii şi masculii angajaţi ai şcolii să-i cadă la picioare. Şi cu toate acestea, Pujols era de neclintit, o urmărea cu ochii lui adînci, de delfin, însă nu făcea nimic. După aproape o săptămînă, Beli îşi ieşise din minţi, se aşteptase ca el să-i cedeze imediat, aşa că într-o bună zi, din disperare neruşinată, s-a prefăcut că a uitat din întîmplare nişte nasturi deschişi la bluză; purta sutienul de dantelă pe care-l şterpelise de la Dorca (şi ea dobîndise un piept destul de drăguţ). Dar înainte ca Beli să-şi poată scoate decolteul colosal la vedere – propria ei armă cu mişcare ondulatorie – Wei, roşie toată, a venit în fugă şi i-a închis nasturii.

Ţi se vede!

Jack s-a îndepărtat indiferent.

Încercase totul, dar degeaba. Şi, înainte să-şi dea seama, Beli s-a întors la ciocnitul pe coridor. Cabral, a spus el cu un zîmbet. Trebuie să fii mai atentă.

Te iubesc! îi venea ei să strige, vreau să-ţi fac eu toţi copiii! Vreau să fiu femeia ta! Dar în loc de asta a spus: *Tu* să fii atent.

Era posacă. Septembrie se sfîrşea şi, în mod destul de alarmant, avusese cea mai bună lună a ei la şcoală. Din punct de vedere academic. Engleza era obiectul ei preferat (ce ironie). A învăţat numele celor cincizeci de state. Putea să ceară o cafea, să meargă la toaletă, să întrebe ora sau unde era oficiul poştal. Profesorul de engleză, un pervers, a asigurat-o că accentul ei era *superb*, *superb*. Celelalte fete îl lăsau să le atingă, dar Beli, obişnuită acum cu ciudăţeniile bărbaţilor şi convinsă că era demnă doar de un prinţ, îi evita mîinile pomădate.

Un profesor le-a cerut să se gîndească la noul deceniu. Cum v-ar plăcea să vă vedeţi pe voi, ţara şi gloriosul preşedinte în anii următori? Nimeni nu a înţeles întrebarea, aşa că a trebuit s-o formuleze în două părţi simple.

Unul dintre colegii ei de clasă, Mauricio Ledesme, a intrat în încurcături serioase, pînă-ntr-atît încît familia lui a trebuit să-l scoată din ţară. Era un băiat tăcut, care stătea lîngă una din fetele Escadronului, tot timpul fierbînd în suc propriu din dragoste pentru aceasta. Poate a crezut că o va impresiona. (Nu era chiar atît de exagerat, pentru că în curînd urma să apară generaţia a cărei tehnică principală de agăţare nu mai era Să Fii Ca Mike, ci Să Fii Ca Che.) Poate că pur şi simplu se săturase. A scris cu scrisul crăcănat al unui viitor poet-revoluţionar: Mi-ar plăcea să văd că ţara noastră este o democracía precum Statele Unite. Aş vrea să nu mai avem dictatori. Şi mai cred că Trujillo a fost cel care l-a omorît pe Galíndez.[5]

Atît a trebuit. În ziua următoare el şi profesorul dispăruseră. Nimeni nu spunea nimic.[6]

Eseul lui Beli era mult mai puţin controversat. *Mă voi mărita cu un bărbat frumos şi bogat. Voi fi doctoriţă în propriul meu spital pe care îl voi numi după Trujillo.*

Acasă continua să se laude în faţa lui Dorca cu iubitul ei, iar atunci cînd fotografia lui Jack Pujols a apărut în revista şcolii, a adus-o acasă triumfătoare. Dorca a fost atît de copleşită încît şi-a petrecut noaptea la ea acasă, neconsolată, plîngînd întruna. Beli o putea auzi tare şi clar.

Şi apoi, în primele zile ale lui octombrie, pe cînd el pueblo se

pregătea să sărbătorească o altă zi de naştere a lui Trujillo, Beli a auzit un zvon cum că Jack Pujols se despărţise de iubita lui. (Beli ştiuse întotdeauna de această iubită care învăţa la altă şcoală, dar credeţi că s-a sinchisit?) Era sigură că e doar un zvon, nu mai avea nevoie să-şi facă şi alte speranţe care s-o chinuie. Dar s-a dovedit a fi mai mult decît un zvon şi mai mult decît o speranţă, pentru că, nu mai tîrziu de două zile după asta, Jack Pujols a oprit-o pe Beli pe coridor ca şi cînd ar fi văzut-o pentru prima oară. Cabral, a şoptit el, eşti *frumoasă.* Mirosul înţepător al coloniei lui era ameţitor. Ştiu că sînt, a spus ea, cu faţa aprinsă de căldură. Bine, a spus el, trecîndu-şi mîna prin părul perfect drept.

Următorul lucru a fost s-o plimbe în Mercedesul lui nou-nouţ şi să-i cumpere helados cu teancul de dolari pe care-l purta în buzunar. În mod legal, era prea tînăr ca să conducă, dar credeţi că cineva din Santo Domingo îl oprea pe fiul unui colonel pentru ceva? Mai ales pe fiul unui colonel despre care se spunea că era unul dintre confidenţii lui Ramfis Trujillo?[7]

AMOR!

Nu a fost chiar povestea de dragoste pe care mai tîrziu o va născoci ea. Cîteva discuţii, o plimbare pe plajă în timp ce restul clasei era la un picnic şi, înainte să-şi dea seama, se furişa cu el într-o debara după ore, iar el îşi strecura în ea ceva groaznic. Hai să zicem doar că în sfîrşit a înţeles de ce băieţii ceilalţi îl porecliseră Jack Străpungătorul; avea, pînă şi ea-şi dădea seama de asta, un penis enorm, un lingam demn de Shiva, un distrugător al lumilor. (Şi în tot acest timp ea crezuse că-l strigau Jack Spintecătorul. Uf!) Mai tîrziu, după ce va fi a Gangsterului, îşi va da seama cît de puţin o respectase Pujols. Dar din moment ce pînă atunci nu avusese termen de comparaţie, a presupus că a şi-o trage însemna să se simtă ca şi cînd ar fi fost despicată cu un cuţit. Prima dată s-a speriat al dracului de tare şi a durut-o rău (patru tancuri d10 la un loc), dar nimic nu putea să umbrească senzaţia pe care-o avea că în sfîrşit era pe drumul ei, sentimentul că o pornea într-o călătorie, că făcuse primul pas, că acesta era începutul a ceva măreţ.

După aceea a încercat să-l îmbrăţişeze, să-i atingă părul mătăsos, dar el s-a ferit de mîngîierile ei. Grăbeşte-te şi îmbracă-te. Dacă ne prind mi-am ars curul.

Ceea ce era ciudat, pentru că exact aşa îşi simţea ea curul.

Timp de aproape o lună s-au coţăit prin diverse colţuri izolate ale şcolii pînă în ziua cînd un profesor, înştiinţat printr-un denunţ anonim din partea unui membru al colectivului de elevi, a surprins in flagrante delicto cuplul ascuns într-o debara cu mături. Imaginaţi-vă numai: Beli în fundul gol, cu imensa ei cicatrice, aşa cum nu se mai văzuse vreodată, iar Jack cu nădragii în vine, adunaţi în jurul gleznelor.

Ce scandal! Amintiţi-vă timpul şi locul: Baní, spre sfîrşitul anilor ’50. Mai adăugaţi faptul că Jack Pujols era primul fiu al Preafericitului Clan B…í, una din familiile cele mai venerabile (şi putred de bogate) din Baní. Mai adăugaţi şi că fusese prins nu cu cineva din aceeaşi clasă socială (deşi şi asta ar fi fost o problemă), ci cu o bursieră şi, cu atît mai mult, una prieta. (Aventurile cu prietas erau considerate procedura standard pentru elite atîta timp cît erau ţinute secret, ceea ce în alte părţi se numea Manevra Strom Thurmond.) Bineînţeles că Pujols a învinovăţit-o pe Beli pentru tot. Stătea în biroul directorului şi povestea cu lux de amănunte cum anume îl sedusese. N-a fost vina mea, insista el. Ea a fost de vină! Adevăratul scandal, totuşi, a fost că Pujols era de fapt logodit cu iubita aceea, Rebecca Brito, cea cu-un-picior-în-groapă, ea însăşi membră a celeilalte familii puternice din Baní, R…, şi puteţi fi siguri de faptul că prinderea lui Jack într-o debara cu una prieta i-a zburat orice şanse viitoare de căsătorie. (Familia ei era foarte strictă în ceea ce privea reputaţia lor creştină.) Babacul lui Pujols a fost atît de înfuriat/umilit încît a început să-l cotonogească pe băiat de cum a pus mîna pe el şi în mai puţin de o săptămînă l-a trimis la o şcoală militară în Puerto Rico, unde să înveţe, după spusele colonelului, simţul datoriei. Beli nu l-a mai revăzut nicicînd, în afară de o singură dată în *Listín Diario*, dar pe atunci aveau amîndoi în jur de patruzeci de ani.

Se prea poate ca Pujols să fi fost un şobolan nenorocit, dar reacţia lui Beli a fost una demnă de cărţile de istorie. Nu numai că fetei noastre *nu* îi era ruşine de cele întîmplate, chiar şi după ce fusese muştruluită de director, de călugăriţă şi de administrator,

un fel de echipă a Sfintei Treimi, dar a refuzat cu desăvîrşire să-şi recunoască vina! Dacă şi-ar fi sucit capul cu 360 de grade şi ar fi vomitat supă de mazăre, tot ar fi provocat mai puţin tărăboi. Cu încăpăţînarea tipică lui Beli, fata noastră a susţinut că nu a greşit cu nimic, că de fapt avea tot dreptul să facă ceea ce făcuse.

Am voie să fac tot ce vreau, a spus Beli cu încăpăţînare, cu soţul meu.

Se pare că Pujols îi promisese Beliciei că se vor căsători după ce vor termina amîndoi liceul, iar Beli îl crezuse, înghiţise totul, cîrlig, undiţă, momeală. Greu de comparat credulitatea ei de-acum cu tăria greu de păcălit a femeii-matador pe care am ajuns eu s-o cunosc, dar trebuie să ne amintim: era tînără şi *îndrăgostită*. Că tot vorbeam despre fantezii: fata a crezut sincer că Jack se va ţine de cuvînt.

Bunii Profesori de la El Redentor n-au scos niciodată de la fată nimic care să semene cît de cît cu o mea culpa. Continua să-şi clatine capul, la fel de neclintită precum înseşi Legile Universului: Nu Nu Nu

liniştească – vecinilor făcîndu-le plăcere toată treaba. (Ţi-am zis eu că cioara nu era bună de nimic!). Dar în cele din urmă lucrurile s-au liniştit şi doar atunci La Inca a convocat o şedinţă specială dedicată viitorului fetei. Mai întîi La Inca a ajuns la bălăcăreala numărul cinci sute de milioane cinci, criticîndu-i aspru proasta judecată, proastele moravuri, proastele toate celelalte, şi doar cînd aceste preliminarii au fost încheiate, La Inca a hotărît: Te întorci la şcoală. Nu la El Redentor, ci undeva aproape la fel de bine. Padre Billini.

Iar Beli, cu ochii încă umflaţi de plîns după pierderea lui Jack, a rîs. Nu mă mai întorc la şcoală. Niciodată.

Uitase oare suferinţa pe care o îndurase în Anii Pierduţi, spre folosul educaţiei? Preţul? Groaznicele cicatrici de pe spinarea ei? (*Arsura.*) Poate că uitase, poate că prerogativele acestei Epoci Noi făcuseră ca jurămintele Epocii Vechi să devină irelevante. Totuşi, în timpul acestor săptămîni tumultuoase care au urmat exmatriculării, în timp ce se perpelise în pat din cauza pierderii „soţului“ ei, fata noastră fusese cutremurată de accese de nemaipomenită tulburare. Era o primă lecţie despre nestatornicia dragostei şi despre extraordinara laşitate a bărbaţilor. Şi din această dezamăgire şi tulburare a ţîşnit primul legămînt matur al lui Beli, unul care o va urma pînă la maturitate, în State şi chiar mai departe. Nu mă voi lăsa influenţată. Niciodată nu se va mai lăsa condusă de altcineva în afară de ea însăşi. Nici de director, nici de călugăriţe, nici de La Inca, nici de bieţii ei părinţi morţi. Doar de mine, a şoptit ea. De mine.

Acest jurămînt a contribuit mult la punerea ei pe picioare. Nu la mult timp după scandalul legat de întoarcerea la şcoală, Beli a îmbrăcat o rochie de-a lui La Inca (care ţipa pe ea de-a dreptul) şi a prins o maşină care a dus-o pînă în el parque central. Nu era o excursie uriaşă. Dar totuşi, pentru o fată precum Beli, a fost precursoarea evenimentelor care au urmat.

Cînd s-a întors acasă, tîrziu în după-amiaza aceea, a anunţat: Am o slujbă! La Inca a pufnit. Cabaretele presupun că angajează tot timpul.

Nu era un cabaret. O fi fost Beli considerată o puta major în cosmologia vecinilor ei, dar nu era o cuero. Nu: ea făcuse rost de o slujbă ca ospătăriţă într-un restaurant din el parque. Proprietarul,

un chinez îndesat şi bine îmbrăcat, pe nume Juan Then, nu avea practic nevoie de nimeni; de fapt, nu ştia nici măcar dacă avea nevoie de el însuşi. Afacere groaznic, s-a plîns el. Prea mult politică. Politică rău pentru oricine în afară de politicieni.

Fără profit. Şi deja imposibil de mulţi angajaţi.

Dar Beli nu voia să se lase respinsă. Pot să fac multe. Şi şi-a tras omoplaţii înapoi ca să-şi evidenţieze „bunurile“.

Care pentru un om cu mai puţină judecată ar fi fost o invitaţie făţişă, dar Juan a oftat doar: Nu obligată fii neruşinată. Încercăm la tine. Perioadă probă. Nu pot face promisiuni. Condiţii politice dau promisiuni, nu ospitalitate.

Care îmi este salariul?

Salariu! Nu salariu! Tu chelneriţă, tu bacşişuri.

Cît sînt de mari?

Încă o dată seriozitate. Este fără siguranţă.

Nu înţeleg.

Ochii injectaţi ai fratelui său, José, au privit pe deasupra paginilor sportive: Ceea ce spune fratele meu este că depinde.

Şi iat-o şi pe La Inca clătinînd din cap: O chelneriţă. Dar, hija, eşti fata unei brutăriţe, habar n-ai cum e să fii chelneriţă!

La Inca presupunea că, datorită faptului că Beli nu mai arătase în ultimul timp nici o urmă de entuziasm faţă de brutărie, şcoală sau curăţenie, devenise o zángana. Dar uitase că în prima parte a vieţii ei, fata noastră fusese una criada; timp de jumătate din anii pe care-i avea, nu ştiuse nimic altceva *decît* muncă. La Inca a prezis că Beli va renunţa în cîteva luni, dar Beli n-a renunţat. La slujbă, fata noastră şi-a dovedit, de fapt, calităţile: nu întîrzia niciodată, nu se prefăcea a fi bolnavă, îşi punea curul cel impunător la treabă. La dracu', *îi plăcea* slujba. Nu era chiar Preşedintele Republicii, dar, pentru o fată de paisprezece ani care voia să iasă din casă, merita, şi o aşeza la locul ei în lume în timp ce aştepta să – să se materializeze Gloriosul ei Viitor.

Timp de optsprezece luni a muncit la Palacio Peking. (Iniţial numit El Tesoro de..., în onoarea destinaţiei adevărate, dar niciodată atinse a Amiralului, dar Fraţii Then îi schimbaseră numele atunci cînd au aflat că numele Amiralului era fukú! Chinezii nu place blesteme, spusese Juan.) Ea spunea întotdeauna că s-a maturizat acolo, la restaurant şi, în unele privinţe, chiar aşa

a şi fost. A învăţat să-i bată pe bărbaţi la domino şi s-a dovedit a fi atît de responsabilă încît Fraţii Then puteau s-o lase să-i supravegheze pe bucătar şi pe ceilalţi angajaţi în timp ce ei o ştergeau la pescuit sau în vizită pe la iubitele lor cu picioare groase. În anii care au urmat Beli se plîngea că pierduse legătura cu chinezoii ei pe vecie. Au fost atît de buni cu mine, se jeluia ea către Oscar şi Lola. Nici nu se comparau cu el esponja de nimic care vă e tată. Juan, melancolicul pasionat de pariuri, cel care povestea despre Shangai ca şi cînd ar fi fost un poem de dragoste cîntat de o femeie frumoasă pe care o iubeşti, dar n-o poţi avea. Juan, romanticul miop ale cărui iubite îl furau pe la spate şi care n-a stăpînit niciodată spaniola (deşi în anii de mai tîrziu cînd locuia în Skokie, Illinois, ţipa adesea la nepoţii lui americanizaţi într-o spaniolă guturală, iar ei rîdeau de el, crezînd că vorbea chinezeşte). Juan, cel care a învăţat-o pe Beli să joace domino şi al cărui unic fundamentalism era optimismul lui antiglonţ: Dacă Amiralul ar fi venit mai întîi în restaurant al nostru, închipuieşte-ţi problemele care putut fi evitate! Harnicul, blîndul Juan, care ar fi pierdut restaurantul dacă nu ar fi fost fratele lui mai mare. José, enigmaticul, care plutea pe margine ca ameninţarea unui ciclón; José cel bravo, cel guapo, cel a cărui soţie şi copii fuseseră omorîţi de către comandamentul militar prin anii ’30; José, cel care a apărat restaurantul şi camerele de deasupra cu o ferocitate implacabilă. José, a cărui durere îi înlăturase din trup toată blîndeţea, cheful de pălăvrăgeală leneşă şi speranţa. Părea că nu era niciodată de acord cu Beli sau cu oricare din ceilalţi angajaţi, dar din moment ce numai ea nu se temea de el (sînt aproape la fel de înaltă ca tine!), a răspuns dîndu-i sfaturi practice: Vrei să fii o femeie neputincioasă toată viaţa? Chestii gen cum să bată cuie, să repare ştechere, cum să gătească chow fun şi să conducă o maşină, toate astea îi vor fi de ajutor cînd va deveni Împărăteasa Diasporei. (José îşi va face datoria cu curaj în revoluţie, luptînd, trebuie să recunosc cu părere de rău, împotriva poporului, şi va muri în 1976 în Atlanta, de cancer la pancreas, strigînd numele soţiei sale, pe care asistentele l-au luat drept alte ching-chong-chinezisme de-ale lui – cu un plus de accent în mintea lor pe *chinez*.)

Şi apoi mai era Lillian, cealaltă chelneriţă, îndesată ca un ciubăr pentru orez, a cărei ranchiună faţă de lume se transforma în

veselie doar atunci cînd corupţia, brutalitatea şi ipocrizia umanităţii îi depăşeau pînă şi ei propriile aşteptări. La început n-a plăcut-o pe Beli, a considerat-o rivală, dar în cele din urmă a tratat-o mai mult sau mai puţin politicos. Ea a fost prima femeie care citea ziarul pe care a întîlnit-o fata noastră. (Bibliomania fiului ei îi va aminti întotdeauna de Lillian. Ce mai e prin lume? o întreba Beli. Jodido, venea întotdeauna răspunsul ei.) Şi Benny Indianul, un chelner tăcut, meticulos, care avea aerul abătut al unui om de mult obişnuit cu năruirea spectaculoasă a viselor. Prin restaurant se zvonea că Benny Indianul era însurat cu o azuana imensă, lascivă, care îl scotea în stradă în mod regulat pentru ca ea să mai poată băga în aşternut ceva cărniţă proaspătă. Singura dată cînd Benny Indianul se pare că zîmbise a fost atunci cînd l-a bătut pe José la domino – amîndoi jucători de domino desăvîrşiţi şi rivali înverşunaţi. Şi el va lupta în revoluţie, pentru echipa gazdă, şi se spunea că pe toată durata acelei Veri a Eliberării Noastre Naţionale, Indianul Benny n-a încetat deloc să zîmbească; n-a încetat nici chiar după ce un ţintaş de elită al Marinei i-a găurit creierii, scoţîndu-i de sub comanda lui. Dar bucătarul Marco Antonio, apariţia aceea grotescă, ieşită direct din Gormenghast, cel fără un picior şi fără o ureche? (Explicaţia lui legată de înfăţişare: am avut un accident.) Obsesia lui era o neîncredere aproape fanatică în cibaeños, a căror mîndrie regională, era el convins, masca ambiţii imperiale la nivel haitian. Vor să pună mîna pe Republică. Îţi zic eu, creştine, vor să-şi facă propria ţară.

Toată ziua avea de-a face cu hombres de toate felurile şi acesta a fost locul în care Beli şi-a perfecţionat bonomia aspră şi elitistă. După cum vă puteţi imagina, toţi erau îndrăgostiţi de ea. (Inclusiv colegii de lucru. Dar José îi avertizase: Dacă o atingeţi o să vă scot maţele prin cur. Cred că glumeşti, a zis Marco Antonio în apărarea sa. Nu m-aş putea căţăra pe muntele ăla nici dac-aş avea două picioare.) Atenţia clienţilor era îmbucurătoare, iar ea, la rîndul ei, le dădea băieţilor ceva de care unii bărbaţi nu se pot sătura niciodată – grijă maternă, glumeaţă, din partea unei femei atrăgătoare. Încă mai sînt o mulţime de negri în Baní, vechi clienţi, care îşi mai amintesc de ea cu mare drag.

Bineînţeles că La Inca era îngrijorată de Căderea lui Beli, de la statutul de princesa la cel de mesera – ce se întîmplă cu lumea

asta? Acasă cele două rareori îşi mai vorbeau; La Inca încerca să vorbească, dar Beli nu o asculta şi, la rîndul ei, La Inca umplea acea tăcere cu rugăciuni, încercînd să invoce o minune care s-o transforme din nou pe Beli într-o fată ascultătoare. După cum soarta o va dovedi, odată ce Beli îi scăpase din mînă, nici măcar Dumnezeu nu va mai avea destul caracaracol ca s-o aducă înapoi. Din cînd în cînd La Inca trecea pe la restaurant. Stătea singură, dreaptă ca un trepied, îmbrăcată toată în negru şi printre înghiţiturile de ceai o privea pe fată cu o intensitate mohorîtă. Poate spera s-o facă pe Beli să se ruşineze şi să se întoarcă la Operaţiunea Restaurarea Casei Cabral, dar Beli îşi vedea de treabă cu zelul ei obişnuit. Trebuie s-o fi îndurerat la culme pe La Inca să vadă cît de drastic se schimba „fiica“ ei, pentru că Beli, care altădată nu vorbea niciodată în public, care putea să rămînă nemişcată precum Noh, îşi etala în Palacio Peking talentul de palaver al unui povestitor, care îi încînta pe mulţi dintre clienţii în exclusivitate bărbaţi. Aceia dintre voi care s-au oprit la colţul dintre străzile 142 şi Broadway pot ghici cum anume se vorbea: jargonul dur, deocheat, folosit de el pueblo, care le dădea coşmaruri tuturor los dominicanos cultos între cearşafurile lor de cea mai bună calitate şi despre care La Inca presupusese că dispăruse odată cu finalul primei perioade din viaţa lui Beli, petrecută pe Coasta Azua, dar care era prezent, atît de viu, de parcă nu dispăruse niciodată: Oye, parigüayo, y que pasó con esa esposa tuya? Gordo, no me digas que tú todavía tienes hambre?

În cele din urmă venea clipa cînd se oprea la masa lui La Inca: Mai doriţi ceva?

Doar să te întorci la şcoală, mi'ja.

Îmi pare rău. Beli îşi lua su taza şi ştergea masa cu o singură mişcare sobră. Nu mai servim pendejada de săptămîna trecută.

Şi atunci La Inca îşi plătea consumaţia şi pleca, iar lui Beli i se lua o mare greutate de pe suflet, semn că făcuse ce trebuia.

Aflase multe despre ea în acele optsprezece luni. Învăţase că în ciuda tuturor viselor de a fi cea mai frumoasă femeie din lume, de a-i face pe bărbaţi să se arunce de la ferestre în urma ei, atunci cînd Belicia Cabral se îndrăgostea, rămînea îndrăgostită. În ciuda puhoiului de bărbaţi, frumoşi, obişnuiţi şi urîţi, care intrau în restaurant cu intenţia de a o cuceri şi a o cere în căsătorie (sau cel

puţin în curvăsărie), niciodată n-a avut pe altcineva în minte în afară de Jack Pujols. Se vede treaba că în inima ei fata noastră era mai degrabă Penelopa decît Tîrfa din Babilon. (Desigur că La Inca, martoră a şirului de bărbaţi care se perindau murdărindu-i pragul, n-ar fi fost de acord.) Beli avea adesea vise în care Jack se întorcea de la şcoala militară, vise în care el o aştepta la slujbă, tolănit la una din mese, ca o desagă frumuşică plină cu lucruri furate, cu un zîmbet larg pe faţa lui extraordinară, cu Ochii de Atlantis aţintiţi, în fine, asupra ei, doar asupra ei. *M-am întors pentru tine, mi amor. M-am întors.*

Fata noastră a aflat că pînă şi unui chooch aşa ca Jack Pujols îi era fidelă.

Dar asta nu însemna că se izola complet de lumea bărbaţilor. (Cu toată „fidelitatea“ ei, nu avea să fie niciodată o negresă căreia să nu-i facă plăcere atenţia bărbaţilor.) Chiar şi în perioada aceasta dificilă, Beli avea prinţi-în-aşteptare, fîrtaţi dornici să sfideze cîmpurile minate îngrădite cu sîrmă ghimpată ale sufletului ei, cu speranţa că dincolo de bălegarul proaspăt i-ar putea aştepta las Cîmpiile Elizee. Sărmanii netoţi plini de iluzii. Gangsterul o va avea în toate felurile, dar aceşti sărmani sapos, apăruţi înaintea Gangsterului, erau norocoşi dacă primeau măcar un abrazo. Haideţi să scoatem din prăpastia uitării doi sapos anume: agentul de vînzări de la Fiat, chel, alb şi zîmbitor, un adevărat Hipólito Mejía, însă suav şi curtenitor şi atît de pasionat de baseballul nord-american încît îşi risca şi viaţa, şi picioarele ca să asculte meciurile la un radio de contrabandă, pe unde scurte. Credea în baseball cu ardoarea unui adolescent şi mai credea că în viitor dominicanii vor lua cu asalt Prima Ligă şi vor juca cu toate echipele Mantles şi Marises din lume. Marichal nu-i decît începutul unei reconquista, prezicea el. Eşti nebun, spunea Beli, bătîndu-şi joc de el şi de su „jueguito“. Printr-o inspirată compensaţie, celălalt amorez al ei era un student de la Universitatea Autonomă din Santo Domingo, UASD – unul dintre acele specimene ale Facultăţii de Stat care e la şcoală de unsprezece ani şi se află întotdeauna la o distanţă de cinci credite de absolvire. Să fii student în ziua de azi nu mai însemna nada, dar într-o Americă Latină împinsă la nebunie de Prăbuşirea lui Arbenz, de punerea la zid a lui Nixon, de Gherilele din Sierra Madre, de nesfîrşitele manevre cinice ale porcilor de

yankei – într-o Americă Latină aflată deja de un an şi jumătate în Deceniul Gherilei – să fii student însemna ceva cu totul diferit, un agent al schimbării, un şir de particule care vibrează într-un univers newtonian stabil. Un astfel de student era Arhimede. Şi el asculta pe unde scurte, dar nu ca să audă scorul celor de la Dodgers; lucrul pentru care el îşi risca viaţa erau ştirile care se scurgeau dinspre Havana, ştiri ale viitorului. Arhimede era aşadar un *student*, fiu al unui zapatero şi al unei moaşe, un tirapiedra şi un quemagoma pe viaţă. Să fii student nu era o glumă, nu atunci cînd Trujillo şi Johnny Abbes[8] îi ridicau pe toţi cei care aderau la cauza Invaziei Cubaneze eşuate din 1959. Nu se scurgea nici o zi fără ca viaţa să nu-i fie pusă în pericol şi nu avea adresă fixă, apărea fără de veste pe tura lui Beli. Archie (aşa cum era cunoscut) avea o coamă de păr impecabil, ochelari ca ai lui Héctor Lavoe şi înflăcărarea unui medic nutriţionist din South Beach. Îi ura pe nord-americani pentru Invazia Tăcută a Republicii Dominicane şi pe dominicani pentru servilismul anexaţionist faţă de nord. Guancanagarí ne-a blestemat pe toţi! Faptul că ideologii cei mai îndrăgiţi de el erau o pereche de nemţi care n-au întîlnit niciodată vreun negrotei care să le placă era irelevant.

Beli juca dur cu amîndoi aceşti tipi. Îi vizita la ei acasă şi la biroul de vînzări şi le servea porţia zilnică recomandată de abstinenţă. Nu trecea nici o întîlnire fără ca agentul de vînzări Fiat să nu-i *cerşească* măcar o singură atingere. Lasă-mă doar să-i ating cu dosul palmei, scîncea el, dar aproape de fiecare dată ea-l mătrăşea în careul jucătorului de cîmp. Arhimede, atunci cînd era dojenit, dovedea cel puţin o oarecare clasă. Nu se îmbufna, nici nu bombănea: Cine dracu' sînt eu şi pe ce-mi prăpădesc banii? Prefera să-şi păstreze atitudinea filozofică. Revoluţia nu se înfăptuieşte într-o zi, spunea el dezamăgit, şi apoi îşi revenea şi o distra cu poveşti despre păcălirea poliţiei secrete.

Pînă şi unui chooch precum Jack Pujols îi era fidelă, da, dar pînă la urmă tot l-a uitat. Era romantică, dar nu era o pendeja. Cînd în sfîrşit, totuşi, a reuşit, lucrurile luaseră o întorsătură periculoasă, ca să spunem doar atît. Ţara fierbea; după invazia nereuşită din 1959, fusese descoperită o conspiraţie secretă a tinerilor şi pretutindeni tinerii erau arestaţi, torturaţi şi ucişi. Politica, arunca Juan, uitîndu-se lung la mesele goale, *politica.* José nu făcea nici un

comentariu; îşi curăţa pur şi simplu arma Smith & Wesson în intimitatea camerei sale de la etaj. Nu ştiu dacă mai scap şi din asta, a spus Arhimede într-o încercare făţişă de a cerşi o partidă de amor din milă. O să-ţi fie bine, a pufnit Beli, smulgîndu-se din îmbrăţişarea lui. A avut dreptate în final, dar el a fost unul dintre puţinii care au scăpat cu curul neprăjit. (Archie trăieşte şi în prezent şi atunci cînd trec cu maşina prin capitală cu amicul meu Pedro, din cînd în cînd îi zăresc rînjetul pe posterele electorale pentru aripa radicală a vreunui partid a cărui platformă nu cuprinde decît o unică propunere, aceea de a aduce din nou electricitatea în Republica Dominicană. Pedro pufneşte: Ese ladrón no va' pa' ningún la'o.)

În februarie, Lillian a trebuit să renunţe la slujbă şi să se întoarcă la ea în campo ca s-o îngrijească pe mama ei suferindă, o señora care, pretindea Lillian, nu dăduse niciodată doi bani pe soarta ei. Dar acesta e destinul femeilor de pretutindeni, să fie întotdeauna nefericite, a declarat Lillian şi apoi a plecat şi nu a mai rămas în urma ei decît calendarul cel ieftin, de pomană ale cărui zile îi plăcea să le taie. O săptămînă mai tîrziu, Fraţii Then au angajat o înlocuitoare. O fată nouă. Constantina. În jur de douăzeci de ani, veselă şi amabilă, al cărei corp era doar pipa fără culo, o „mujer alegre“ (în jargonul acelei perioade). Nu o dată s-a întîmplat ca acea Constantina să ajungă la prînzul cel mare direct de la o noapte de chef, mirosind a whisky şi a ţigări proaste. Muchacha, n-o să-ţi vină să crezi el lío en que me metí anoche. Era dezarmant de rece şi putea să spurce cu înjurăturile ei de s-ar fi albit şi penele ciorii şi, recunoscînd probabil un suflet pereche singur pe lume, a îndrăgit-o imediat pe fata noastră. Hermanita mea, o numea ea pe Beli. Cea mai frumoasă fată. Tu eşti dovada că Dumnezeu este dominican.

Constantina a fost persoana care în sfîrşit i-a şters din minte Trista Baladă a lui Jack Pujols.

Sfatul ei? Uită-l pe acel hijo de la porra, pe acel comehuevo. Orice desgraciado care intră aici e îndrăgostit de tine. Ai putea avea întreaga maldita lume dac-ai vrea.

Lumea! Era ceea ce-şi dorea Beli din tot sufletul, dar cum putea oare să-şi îndeplinească dorinţa? Privea şuvoiul de maşini trecînd pe lîngă el parque şi nu ştia cum.

Într-o bună zi, dintr-o burbuja dată de un impuls de cochetărie, şi-au terminat treaba mai devreme şi, lăsîndu-şi chenzina la spaniolii din capătul străzii, şi-au cumpărat două rochii asortate.

Acum arăţi candela, a zis Constantina aprobator.

Şi acum ce-o să facem? a întrebat Beli.

Zîmbetul ei a dat la iveală un dinte strîmb. Eu o să mă duc la Hollywood să dansez. Am un buen amigo care e portar pe-acolo şi, din cîte aud, o să fie un şir întreg de bărbaţi bogaţi care n-or să aibă altceva de făcut decît să mă adore pe mine, ay sí. Şi-a lăsat mîna să-i alunece pe linia şoldurilor în jos. Apoi a pus capăt spectacolului. De ce, oare nu cumva prinţesa şcolită în şcoli particulare vrea şi ea să meargă?

Beli s-a gîndit la asta un moment. S-a gîndit la La Inca care o aştepta acasă. S-a gîndit la inima frîntă care începea să i se vindece.

Ba da. Vreau să merg.

Aceasta era Hotărîrea Care A Schimbat Totul. Sau, după cum i-a mărturisit Lolei în Ultimele Zile ale vieţii ei: Tot ce-mi doream era să dansez. Ce am obţinut în schimb a fost *esto*, a spus ea, deschizîndu-şi braţele ca să cuprindă spitalul, copiii săi, cancerul, America.

EL HOLLYWOOD

El Hollywood a fost primul club adevărat al lui Beli.[9] Imaginaţi-vă: în zilele acelea, El Hollywood era Locul suprem în Baní, era Alexander, Café Atlántico şi Jet Set, toate la un loc. Luminile, decorul opulent, los guapos în haine elegante, femeile care afişau cele mai frumoase posturi, ca nişte păsări ale paradisului, orchestra de pe estradă ca o apariţie dintr-o lume a ritmului, dansatorii atît de prinşi în nebunia dansului încît ai fi crezut că-şi luau rămas-bun de la moartea însăşi – totul era aici. Poate că Beli nu-şi prea găsea locul aici, nu putea să comande băuturi sau să se aşeze pe scaunele înalte fără să-şi piardă pantofii cei ieftini, dar odată ce muzica se pornea, ei bine, nu mai conta. Un contabil corpolent i-a oferit braţul şi pentru următoarele două ore, Beli şi-a uitat jena, uimirea, emoţia şi *a dansat*. Dios mío, cît a mai dansat! A dansat pînă la uitarea de sine, epuizînd partener după partener.

Pînă şi dirijorul orchestrei, un veterano grizonant trecut printr-o duzină de turnee prin America Latină şi Miami i-a strigat: La negra está encendida! La negra está encendida, cu adevărat! Şi, în sfîrşit, iată-i zîmbetul: întipăriţi-vi-l în memorie; n-o să-l vedeţi prea des. Toată lumea a luat-o drept o bailarina cubana din vreunul din spectacole şi nu le-a venit să creadă că era dominicană ca şi ei. Nu se poate, no lo pareces etc., etc.

Şi tocmai în acest vîrtej de pasos, guapos şi aftershave, a apărut el. Ea era aşezată la bar, aşteptînd-o pe Tina să se întoarcă dintr-o „pauză de ţigară“. Rochia ei: distrusă; permanentul: ciufulit; bolţile plantare: ca şi cînd li se dăduse startul într-o întrecere de alergare cu picioarele legate. El, de cealaltă parte, era esenţa eleganţei relaxate. Priviţi-l, voi, generaţia viitoare de vlăstare de Léon şi Cabral: bărbatul care i-a furat inima Mamei voastre Deschizătoare de Neam, cel care a catapultat-o pe ea şi pe ai ei spre Diasporă. Îmbrăcat într-un costum Rat Pack cu smoching negru şi pantaloni albi şi nici o picătură de sudoare pe el, ca şi cum ar fi stat la frigider. Era frumos, într-un fel care amintea de un producător de Hollywood de vreo patruzeci de ani, cu un pîntec compromiţător la purtător, cu ochi gri, uşor umflaţi, care văzuseră (şi nu scăpaseră) multe. Ochi care o măsuraseră pe Beli mai bine de o oră – şi nu se putea spune că Beli nu observase. Negroteiul era un fel de ucigaş renumit, toată lumea din club îi plătea tribut, iar el învîrtea pe degete destul aur încît să-l răscumpere şi pe Atahualpa.

Haideţi să spunem doar că prima lor întrevedere n-a fost promiţătoare. Ce-ai zice să-ţi fac cinste cu un pahar? a spus el, şi atunci cînd ea s-a întors cu spatele como una ruda, el a apucat-o de mînă dur şi a spus: Unde pleci, morena? Şi atît i-a trebuit: a Beli le salío el lobo. În primul rînd, nu-i plăcea să fie atinsă. Deloc, niciodată. În al doilea rînd, nu era o morena (chiar şi vînzătorul de maşini ştia asta, o numea india). Şi în al treilea rînd, era vorba de temperamentul ei. Cînd banditul i-a sucit mîna, a sărit de la calm la violenţă în mai puţin de două secunde. A ţipat: *No. Me. Toques.* Şi-a aruncat înspre el băutura, paharul şi apoi geanta – dacă s-ar fi aflat vreun copil prin apropiere l-ar fi aruncat şi pe el. Apoi l-a mai pocnit cu un teanc de şerveţele pentru cocktail şi cu aproape o sută de scobitori de plastic pentru măsline şi, cînd toate astea şi-au încheiat dansul pe podea, s-a dezlănţuit într-unul dintre cele mai

măreţe atacuri în lanţ, demne de Lupta de Stradă, din toate timpurile. În timpul acestei ploi de lovituri fără precedent, Gangsterul s-a lăsat pe vine şi n-a mai făcut nici o mişcare în afară de a îndepărta din dreptul feţei vreun proiectil rătăcit. Cînd a încetat, el şi-a înălţat capul ca şi cînd şi l-ar fi scos dintr-o vizuină de vulpe şi şi-a dus un deget la buze. Ai ratat un loc, a spus el solemn.

Bine.

N-a fost mai mult decît o simplă întrevedere. Cearta pe care a avut-o cu La Inca, la întoarcere, a fost cu mult mai semnificativă – La Inca o aştepta cu o curea în mînă – şi atunci cînd Beli a păşit în casă, obosită de dans, La Inca, luminată de lampa cu gaz, a ridicat cureaua în aer, iar ochii de diamant ai lui Beli s-au aţintit asupra ei. Scena aceasta veche între mamă şi fiică se joacă în toate colţurile lumii. Haide, Madre, a spus Beli, dar La Inca n-a fost în stare s-o facă, puterea părăsind-o. Hija, dacă te mai întorci vreodată atît de tîrziu, va trebui să pleci din casa asta, iar Beli a spus: Nu-ţi face griji, voi pleca în curînd. În noaptea aceea La Inca a refuzat să se mai culce în pat cu ea, a dormit în balansoar, nu i-a vorbit nici în ziua următoare, a plecat singură la muncă, dezamăgirea plutind în jurul ei aidoma unui nor ca o ciupercă. Fără îndoială: ar fi trebuit să-şi facă griji pentru mama sa, dar, în loc de asta, tot restul săptămînii Beli s-a trezit gîndindu-se la prostia acelui gordo azaroso care (după spusele ei) îi stricase toată noaptea. Aproape în fiecare zi se trezea repovestind amănuntele confruntării şi agentului de vînzări, şi lui Arhimede, dar la fiecare repovestire mai adăuga şi alte jigniri care nu erau chiar adevărate, dar păreau potrivite spiritului întîmplării. Un bruto, îl numea ea. Un animal. Cum a îndrăznit să mă atingă? Ca şi cînd ar fi fost cineva, ese poco hombre, ese mamahuevo!

Aşadar te-a lovit? Agentul de vînzări încerca să-i aşeze mîna pe piciorul lui, dar nu reuşea. Poate asta trebuie să fac şi eu.

Şi o să primeşti exact ce-a primit şi el, a spus ea.

Arhimede, care începuse să stea în picioare într-o debara în timpul vizitelor ei (în caz că poliţia secretă ar fi dat buzna peste ei), l-a declarat pe Gangster genul de burghez tipic, vocea lui răzbătînd pînă la ea prin toate ţoalele pe care vînzătorul de maşini i le cumpărase (şi pe care Beli le ţinea în casa lui). (Asta-i o blană de

nurcă? a întrebat-o el. Iepure, a răspuns ea morocănoasă.)

Ar fi trebuit să-l înjunghii, i-a spus ea Constantinei.

Muchacha, cred că el ar fi trebuit să te înjunghie *pe tine*.

Ce dracu' vrei să spui?

Zic şi eu aşa, vorbeşti cam mult despre el.

Ba nu, a spus Beli, aprinzîndu-se. Nu-i deloc aşa.

Atunci nu mai vorbi despre el. Tina a privit în jos spre un ceas imaginar. Cinci secunde. Trebuie să fie un record.

A încercat să nu-l mai pomenească, dar era în zadar. Braţul o durea în cele mai ciudate momente şi-i putea simţi ochii de cîine bătut fixaţi asupra ei, peste tot.

Vinerea următoare era o zi importantă la restaurant; consiliul local al Partidului Dominican organiza un eveniment, iar angajaţii se dădeau de ceasul morţii de dimineaţa pînă seara. Beli, căreia îi plăcea agitaţia, a arătat o parte din su magis în hărnicie, şi pînă şi José a trebuit să iasă din biroul lui ca să ajute la gătit. José l-a tratat pe preşedintele consiliului cu o sticlă din ceea ce el susţinea că era „rom chinezesc", dar care de fapt era Johnnie Walker cu eticheta rîcîită. Înaltele eşaloane au savurat din plin chow fun-ul, însă subalternii campo s-au luptat în mod jalnic cu tăiţeii şi au întrebat întruna dacă nu cumva aveau arroz con habichuelas, care, bineînţeles, nu se găsea deloc. Una peste alta, petrecerea a fost un succes, n-ai fi bănuit niciodată că pe ascuns se ducea un război murdar, dar cînd ultimul beţivan a fost pus pe picioare şi băgat într-un taxi, Beli, absolut deloc obosită, a întrebat-o pe Tina: Ne putem întoarce?

Unde?

La El Hollywood.

Dar trebuie să ne schimbăm…

Nu-ţi face griji, am adus totul.

Şi cît ai clipi, se afla aplecată deasupra mesei lui.

Unul dintre tovarăşii săi la cină a spus: Hei, Dionisio, nu e fata que te dío una pela săptămîna trecută?

Gangsterul a încuviinţat posac.

Amicul său o măsura din priviri din cap pînă-n picioare. Pentru binele tău, sper că nu s-a întors ca să-şi ia revanşa. Nu cred că vei supravieţui.

Ce mai aştepţi, a întrebat gangsterul. Gongul?

Dansează cu mine. Acum era rîndul ei să-l apuce şi să-l tragă spre la pista.

Poate că arăta ca o lespede groasă împachetată în smoching şi muşchi, dar se mişca încîntător. Ai venit să mă cauţi, nu-i aşa?

Da, a răspuns ea, şi de-abia atunci şi-a dat seama.

Mă bucur că n-ai minţit. Nu-mi plac mincinoşii. Şi-a pus un deget sub bărbia ei. Cum te cheamă?

Ea şi-a smucit capul. Numele meu este Hypatía Belicia Cabral.

Nu, a spus el cu seriozitatea unui peşte de modă veche. Numele tău este Frumoasa.

GANGSTERUL PE CARE-L CĂUTĂM CU TOŢII

Cît de multe ştia Beli despre Gangster nu vom afla niciodată. Pretinde că i-a spus doar că era om de afaceri. Bineînţeles că l-am crezut. De unde era să ştiu?

Ei bine, era cu siguranţă om de afaceri, dar mai era şi lacheu al Trujillatului, şi încă nu unul mărunt. Să nu înţelegeţi greşit: flăcăul nostru nu era duhul din inel, dar nici una dintre creaturile mărunte ale infernului.

Datorită, în parte, tăcerii lui Beli legată de acest subiect şi a persistentei stînjeneli a celorlalţi atunci cînd se ajungea la discuţii despre regim, informaţiile despre Gangster sînt fragmentate; vă voi oferi ceea ce am reuşit să descopăr, iar restul va trebui să aştepte ziua în care las pagínas en blanco, în sfîrşit, vor vorbi.

Gangsterul s-a născut în Samaná la începutul anilor ’20, era cel de-al patrulea fiu al unui lăptar, un ţînc gălăgios şi plin de viermişori, despre care nimeni nu credea c-ar fi fost ceva de capul lui, opinie pe care părinţii lui au confirmat-o gonindu-l afară din casă cînd avea şapte ani. Însă oamenii întotdeauna subapreciază ceea ce promisiunea unei vieţi pline de lipsuri, neputinţă şi umilinţă poate declanşa în firea unui tînăr. Pe vremea cînd Gangsterul avea doisprezece ani, acest băiat costeliv şi neînsemnat dădea dovadă de o ingeniozitate şi neînfricare cu mult peste vîrsta lui. Afirmaţiile lui cum că Ratatul Hoţ de Vite îl „inspirase“ l-au adus în atenţia Poliţiei Secrete şi înainte să poţi zice SIM-salabím,

flăcăul nostru se şi infiltra în uniuni şi învîrtea sindicatele pe degete. La paisprezece ani a omorît primul „comunista“, o favoare făcută groaznicului Felix Bernardino10, şi se pare că lovitura a fost atît de spectaculoasă, atît de al dracului de *babană,* încît jumătate din cei rămaşi în Baní au părăsit imediat RD refugiindu-se în siguranţa relativă oferită de Nueva York. Cu banii pe care i-a cîştigat, şi-a cumpărat un costum nou şi patru perechi de pantofi.

Din acel moment, ascensiunea tînărului nostru ticălos n-a mai cunoscut limite. În următorul deceniu a călătorit mereu în Cuba, s-a îndeletnicit cu falsul, furtul, extorcarea şi spălarea banilor – toate spre Gloria Nemuritoare a Trujillatului. Ba chiar s-a zvonit, fără să se confirme, că Gangsterul nostru a fost ucigaşul care l-a omorît pe Mauricio Báez în Havana, în 1950. Cine poate şti? Pare o posibilitate; pe atunci îşi făcuse relaţii puternice în lumea interlopă a Havanei şi în mod clar nu avea nici o remuşcare în a omorî nenorociţi. Cu toate astea, dovezile concludente sînt prea puţine. Că a fost favorit al lui Johnny Abbes şi al lui Porfirio Rubirosa, nu încape îndoială. Avea un paşaport special pentru Palacío şi gradul de maior într-o branşă oarecare a Poliţiei Secrete.

Gangsterul nostru s-a specializat în multe lucruri necinstite, dar domeniul în care omul excela cu adevărat, acolo unde dobora recorduri şi lua aurul, era traficul de carne vie. Atunci, ca şi acum, Santo Domingo era pentru popóla ceea ce era Elveţia pentru ciocolată. Şi exista ceva anume în prinderea, vînzarea şi degradarea femeilor care scotea tot ce era mai bun din Gangster; avea fler la lucrul acesta, avea talent – numiţi-l Caracaracol de culo. La douăzeci şi doi de ani avea deja propriul lanţ de bordeluri în capitală şi în jurul ei, poseda case şi maşini în trei ţări. Nu se dăduse în lături niciodată de la nimic cînd era vorba de El Jefe, fie că era vorba de bani, laude sau o porţie proaspătă de culo din Columbia, şi era într-atît de credincios regimului încît odată omorîse un om într-un bar, pur şi simplu pentru că pronunţase greşit numele mamei lui El Jefe. Ăsta da bărbat, se zvonea că rostise El Jefe odată, care este *capaz*.

Devoţiunea Gangsterului nu rămînea nerăsplătită. Pe la mijlocul anilor ’40, Gangsterul nu mai era un simplu slujbaş bine plătit; devenea un alguien – în fotografii apare în compania celor trei regi vrăjitori ai regimului: Johnny Abbes, Joaquín Balaguer şi

Felix Bernardino – şi, deşi nu se găseşte nici una cu el şi El Jefe, nu există nici o îndoială că mergeau la chiolhanuri împreună şi discutau vrute şi nevrute. Însuşi Marele Ochi a fost cel care i-a acordat Gangsterului autoritate asupra cîtorva din teritoriile concesionate de familia Trujillo în Venezuela şi Cuba – şi sub administraţia lui draconică, aşa-numita porţie de tăvăleală-p'un-dolar a lucrătorilor dominicani din domeniul sexului s-a triplat. În anii '40, Gangsterul era în floarea vîrstei; călătorea de-a lungul şi de-a latul Americilor, de la Rosario pînă la Nueva York, ca un proxenet, stînd în cele mai bune hoteluri, trăgîndu-şi-o cu cele mai tari tipe (deşi nu şi-a pierdut niciodată gustul sureño pentru las morenas), luînd cina în restaurante de patru stele, întreţinîndu-se cu cei mai mari criminali ai lumii.

Un oportunist fără limite care învîrtea afaceri peste tot pe unde mergea. Valize pline de dolari îl urmau în drumurile lui dus-întors de la capitală. Viaţa nu era întotdeauna plăcută. O mulţime de acte de violenţă, o mulţime de bătăi şi înjunghieri. El însuşi supravieţuise multor tentative de asasinat şi după fiecare atac armat, după fiecare tir de focuri trase din vreo maşină, întotdeauna îşi pieptăna părul şi îşi îndrepta cravata, cu gestul reflex al unui dandy. Era un gangster adevărat, dur pînă-n oase, ce trăise viaţa pe care toate acele cîntece rap ipocrite doar o aşază în versuri.

Tot în această perioadă, s-a oficializat lungul său flirt cu Cuba. Se prea poate ca Gangsterul să fi iubit Venezuela şi multele ei mulatas cu picioare lungi, să se fi aprins după frumuseţile înalte şi de gheaţă ale Argentinei şi să se fi topit după brunetele fără pereche ale Mexicului, dar Cuba era cea care i se lipise de inimă, cea care îl făcea să se simtă acasă. Dacă îşi petrecea şase luni din douăsprezece la Havana, aş numi-o o socoteală modestă şi, în onoarea preferinţelor sale, numele său de cod dat de Poliţia Secretă era MAX GÓMEZ. Atît de des călătorea la Havana încît a fost mai degrabă ceva inevitabil decît ghinion faptul că în 1958, în ajunul Anului Nou, în noaptea în care Fulgencio Batista sacó piés din Havana şi întreaga Americă Latină suferea schimbări, Gangsterul chefuia de fapt cu Johnny Abbes în Havana, sorbind whisky din buricele curvelor minore, chiar în momentul cînd gherilele ajungeau în Santa Clara. Doar sosirea la ţanc a unuia din

informatorii Gangsterului i-a salvat pe toţi. Aţi face mai bine să plecaţi acum, altminteri o să fiţi cu toţii spînzuraţi de los huevos! Într-una din cele mai mari gafe din istoria poliţiei secrete dominicane, Johnny Abbes de-abia a reuşit să iasă din Havana în acel ajun al Anului Nou; dominicanii au prins, la propriu, ultimul avion gata să decoleze; Gangsterul, cu faţa lipită de geam, nu avea să se mai întoarcă niciodată.

Cînd Beli l-a întîlnit pe Gangster, încă îl mai bîntuia acel zbor umilitor din miez de noapte. Dincolo de legătura financiară, Cuba era o componentă importantă a prestigiului său – a bărbăţiei sale, de fapt – şi omul nostru încă nu putea accepta faptul că ţara căzuse în mîinile unei gloate de studenţi ordinari. În unele zile se simţea mai bine decît în altele, dar ori de cîte ori îi ajungeau la urechi ştiri recente legate de activităţile revoluţionarilor, îşi smulgea părul din cap şi se oprea în primul zid care-i ieşea în cale. Nu trecea o zi să nu tune şi fulgere împotriva lui Batista! (Boul ăla! Ţăranul!) sau a lui Castro (Nenorocitul de ţap comunista!) sau a şefului CIA Allen Dulles (Efeminatul ăla!), care nu reuşiseră să împiedice Amnistierea prost inspirată a lui Batista, declarată de Ziua Mamei, care i-a eliberat pe Castro şi pe alţi moncadistas, dîndu-le ocazia să-şi continue lupta. Dacă Dulles ar fi aici, în faţa mea, l-aş împuşca, îi spunea lui Beli, şi apoi aş împuşca-o şi pe maică-sa.

Se părea că viaţa îi dăduse Gangsterului o lovitură dureroasă, iar el era nesigur în privinţa felului în care să riposteze. Viitorul se întrezărea sumbru şi nu încăpea nici o îndoială că în căderea Cubei vedea sfîrşitul lui şi al lui Trujillo. Ceea ce ar explica de ce, atunci cînd a întîlnit-o pe Beli, a sărit pe ea imediat. Adică ce fîrtat hetero, între două vîrste, n-a încercat oare să se regenereze prin alchimia unei păsărici tinere. Şi dacă ceea ce-i spunea adesea fiicei sale era adevărat, Beli avea una din cele mai grozave păsărici din împrejurimi. Pînă şi numai linia sexi a mijlocului ei ar fi putut lansa în luptă o mie de corăbii şi, în timp ce băieţii din clasa de sus ar fi avut ce să-i reproşeze, Gangsterul era un om de lume, şi-o trăsese cu mai multe prietas decît ai putea număra. Nu-i păsa de asemenea rahaturi. Ceea ce-şi dorea era să sugă sînii enormi ai lui Beli, să i-o tragă pînă ce sexul ei ar fi devenit o mlaştină plină de suc de mango, s-o scoată din minţi astfel încît Cuba şi eşecul lui de-acolo să dispară. După cum spun los viejos, clavo saca clavo, şi

doar o fată precum Beli putea şterge din mintea unui om dezastrul din Cuba.

La început Beli era reţinută în privinţa Gangsterului. Iubirea ei ideală fusese Jack Pujols şi acum se procopsise cu acest Caliban între două vîrste, care-şi vopsea părul şi avea o coamă de cîrlionţi pe spinare şi pe umeri. Arăta mai degrabă ca un arbitru de baseball decît ca un Avatar al Viitorului ei Glorios. Dar nimeni n-ar trebui să subestimeze niciodată ceea ce poate înfăptui asiduitatea – atunci cînd e ajutată de grămezi imense de lana şi privilegii. Gangsterul i-a făcut curte fetei aşa cum numai negroteii între două vîrste ştiu: îi măcina reţinerile cu un aplomb calm şi cu o mitocănie fără ruşine. Revărsa asupra ei atîtea flori cît să cuprindă întreaga Azua într-o ghirlandă, ruguri aprinse de trandafiri, la slujbă şi acasă. (E romantic, ofta Tina. E vulgar, se plîngea La Inca.) O însoţea la cele mai exclusiviste restaurante din capitală, o ducea în cluburi care nu toleraseră niciodată pînă atunci între zidurile lor o prieta care să nu fie cîntăreaţă (într-atît de puternic era tipul – încît să spargă interdicţia împotriva *negrilor*), în locuri precum Hamaca, Tropicalia (deşi, din păcate, nu şi Country Club, aici nici măcar el nu avea atîta influenţă). I-a oferit cadou pînă şi cîteva perechi de muelas de minte, dintre cele mai arătoase (din cîte-am auzit a plătit cîţiva Cyranos absolvenţi ca să le scoată). A răsfăţat-o cu piese de teatru, filme, dansuri, i-a cumpărat şifoniere întregi de haine şi cufere, la fel ca ale piraţilor, pline cu bijuterii, a prezentat-o celebrităţilor şi o dată chiar lui Ramfis Trujillo însuşi – cu alte cuvinte, a scos-o în lumea asta nenorocită (cel puţin cea cuprinsă între graniţele RD) şi aţi fi surprinşi în ce măsură pînă şi o fată încăpăţînată precum Beli, adeptă a unei noţiuni idealizate a iubirii, putea găsi motive în inima ei pentru a-şi revizui părerile, chiar şi dacă numai în cazul Gangsterului.

Acesta era un om dificil (unii ar spune comic), afabil (unii ar spune hilar), care se purta cu Beli foarte tandru şi cu multă consideraţie şi, în mîinile lui (şi la propriu, şi la figurat), educaţia începută la restaurant s-a desăvîrşit. Era un hombre bien social, căruia îi făcea plăcere să iasă şi să umble, să vadă şi să fie văzut, iar asta se potrivea destul de bine cu visele lui Beli. Dar era în aceeaşi măsură un hombre tulburat de faptele lui trecute. Pe de o parte, era mîndru de ceea ce realizase. M-am creat singur, i-a spus

lui Beli, absolut singur. Am maşini, case, electricitate, haine, prendas, dar atunci cînd eram un niño, nu aveam nici măcar o pereche de pantofi. Nici măcar o pereche. N-am avut familie. Am fost orfan. Înţelegi?

Beli, orfană ea însăşi, înţelegea perfect.

Pe de altă parte, era chinuit de crimele sale. Atunci cînd bea prea mult, şi asta se întîmpla adesea, bolborosea lucruri precum: De-ai şti toate las diabluras pe care le-am făcut, n-ai mai fi aici. Şi în unele nopţi o trezea cu plînsul lui. N-am vrut să fac asta! N-am vrut!

Şi tocmai într-una din acele nopţi, în timp ce-i ţinea capul la piept şi îi ştergea lacrimile, şi-a dat seama tresărind că îl iubea pe acest Gangster.

Beli îndrăgostită! Runda a doua! Dar spre deosebire de ceea ce s-a întîmplat cu Pujols, de data aceasta era aşa cum trebuia: o dragoste pură, completă şi neîntinată, Sfîntul Graal care-i va tulbura într-atît de mult pe copiii ei, întreaga lor viaţă. Gîndiţi-vă că Beli tînjise, sperase la şansa de a fi *îndrăgostită* şi de a fi iubită la rîndul ei (nu pentru o perioadă foarte lungă în timp real, dar pentru o veşnicie după cronometrul adolescenţei ei). N-a avut niciodată ocazia aceasta în prima parte a copilăriei ei pierdute; şi în anii care au urmat, dorinţa ei se dublase şi iar se dublase precum o sabie katana care se căleşte pînă cînd la final este mai ascuţită decît adevărul. Odată cu Gangsterul, fata noastră a avut în sfîrşit şansa aceasta. E cineva surprins că în ultimele patru luni ale relaţiei cu el va urma o aşa revărsare de emoţii? După cum era de aşteptat: ea, fiică a Căderii, receptacul al radiaţiilor ei celor mai puternice, iubea în mod atomic.

Cît despre Gangster, în mod normal s-ar fi plictisit imediat de o jucărie atît de pătimaş căzută în adoraţie, dar Gangsterul nostru, doborît de vînturile furtunoase ale istoriei, s-a trezit răspunzînd în acelaşi fel. Scriind cu gura cecuri pe care curul său nu spera niciodată să le acopere. I-a promis că de îndată ce necazurile cu comuniştii se vor sfîrşi o va duce la Miami şi la Havana. O să-ţi cumpăr cîte o casă în ambele locuri doar ca să ştii cît de mult te iubesc!

O casă? a şoptit ea. Părul i s-a zbîrlit în cap. Mă minţi!

Eu nu mint. Cîte camere vrei?

Zece? a spus ea nesigură.

Zece e nimic. Zi douăzeci!

Ce gînduri i-a băgat în cap! Ar fi trebuit să-l aresteze cineva pentru asta. Şi, credeţi-mă, La Inca s-a gîndit la asta. Este un panderer, l-a declarat ea. Un hoţ al inocenţei! Există un argument destul de solid pentru care La Inca avea dreptate; Gangsterul nu era decît un chulo bătrîn care profita de naivitatea lui Beli. Dar dacă priviţi lucrurile, să zicem, dintr-o perspectivă mai generoasă, aţi *putea* spune că Gangsterul o adora pe fată şi că adoraţia era unul din cele mai mari daruri pe care i le oferise cineva vreodată. Pe Beli o făcea să se simtă incredibil de bine, îi mergea la suflet. (*Pentru prima dată chiar am simţit că eram stăpînă pe pielea mea, că îmi aparţinea şi că îi aparţineam şi eu.*) O făcea să se simtă guapa, dorită şi în siguranţă şi nimeni nu mai făcuse asta pentru ea vreodată. Nimeni. În nopţile lor împreună el îşi trecea mîna peste trupul ei gol, precum Narcis mîngîind acea imagine în lac, murmurînd: Guapa, guapa, iar şi iar. (Nu-i păsa de cicatricile de la arsură de pe spatele ei: arată ca pictura unui ciclón şi tocmai asta eşti tu, mi negrita, una tormenta en la madrugada.) Bătrînul ţap neruşinat putea face dragoste cu ea din zori pînă-n seară, şi el a fost cel care a învăţat-o totul despre corpul ei, orgasmele, ritmurile ei, cel care-i spunea: Trebuie să fii îndrăzneaţă, şi pentru asta trebuie apreciat, indiferent ce s-a întîmplat în final.

Aceasta a fost aventura care i-a distrus reputaţia lui Beli o dată pentru totdeauna în Santo Domingo. Nimeni din Baní nu ştia exact cine era Gangsterul şi ce făcea el (îşi ţinea căcănăriile ascunse), dar era suficient că era bărbat. În minţile vecinilor lui Beli, acea prieta comparona îşi găsise în sfîrşit rostul în viaţă, ca o cuero ce era. Cei mai în vîrstă mi-au spus că în timpul acelor ultime luni în RD, Beli a petrecut mai mult timp în moteluri decît la şcoală – o exagerare, sînt sigur, dar un semn pentru cît de jos decăzuse fata noastră în ochii celor din pueblo. Beli nu făcea nimic ca să împiedice asta. Avem de-a face cu un învingător prost: acum că se cocoţase pe o treaptă mai înaltă a privilegiilor, se plimba ţanţoşă prin cartier, umflîndu-se în pene şi revărsînd grămezi aburinde de dispreţ asupra oricui şi orice nu era Gangsterul. Criticîndu-şi cartierul drept „infierno“ şi vecinii drept „brutos“ şi „cochinos“, se lăuda cu faptul că urma în curînd să trăiască la Miami, că nu va mai trebui

să suporte mult timp această ţară de tot rîsul. Fata noastră nu mai păstra acasă nici măcar o fărîmă de respectabilitate. Rămînea prin oraş pînă la ore tîrzii din noapte şi-şi făcea părul permanent ori de cîte ori dorea. La Inca nu ştia ce să mai facă cu ea; toţi vecinii o sfătuiau să o bată pînă o va lăsa lată (Ai putea chiar s-o omori, spuneau ei cu părere de rău), dar La Inca nu putea explica ce însemnase s-o găsească pe fata cea arsă zăvorîtă într-un coteţ de pui cu mulţi ani în urmă, cum acea privelişte i se întipărise în suflet şi dăduse totul peste cap, aşa încît acum descoperea că nu avea puterea de a ridica mîna împotriva ei. Deşi n-a încetat niciodată să încerce s-o aducă pe calea cea dreaptă cu vorba bună.

Ce s-a întîmplat cu facultatea?

Nu vreau să merg la facultate.

Şi ce ai de gînd să faci? Să fii iubita Gangsterului toată viaţă? Părinţii tăi, Dumnezeu să-i odihnească, îşi doreau ceva mult mai bun pentru tine.

Ţi-am spus să nu-mi mai vorbeşti despre acei oameni. Tu eşti singurul părinte pe care-l am.

Şi uite cît de frumos te porţi cu mine. Uite cît de frumos. Poate că oamenii au dreptate. Poate eşti blestemată.

Beli a rîs. Poate tu oi fi blestemată, nu eu.

Chiar şi chinezii au fost nevoiţi să ia măsuri împotriva schimbării de atitudine a lui Beli. Noi trebuie tu pleci, a spus Juan.

Nu înţeleg.

El şi-a umezit buzele şi a încercat din nou. Noi trebuie să tu pleci.

Eşti concediată, a spus José. Te rugăm, lasă-ţi şorţul pe tejghea.

Gangsterul a auzit asta şi în ziua următoare cîţiva dintre malacii săi le-au făcut o vizită Fraţilor Then şi n-o să vă vină să credeţi, dar fata noastră a fost imediat reangajată. Deşi n-a mai fost la fel. Fraţii nu-i mai vorbeau, nu mai depănau poveşti din tinereţea lor din China şi din Filipine. După cîteva zile de tăcere, Beli a prins ideea şi a încetat să mai vină.

Şi acum nu mai ai slujbă, spunea La Inca, scoţînd în evidenţă faptul, îndatoritoare.

N-am nevoie de o slujbă. O să-mi cumpere o casă.

Un bărbat a cărui casă tu n-ai vizitat-o niciodată promite că îţi cumpără ţie o casă? Şi tu îl crezi? O, hija.

Da, dom'le: fata noastră credea.

În definitiv, era îndrăgostită! Lumea se destrăma – Santo Domingo era în plin proces de isterizare, Trujillatul se clătina, găseai blocaje ale poliţiei la fiecare colţ de stradă – şi pînă şi puştii cu care fusese la şcoală, cei mai deştepţi şi cei mai buni, erau măturaţi de Teroare. O fată de la El Redentor i-a spus că fratele cel mic al lui Jack Pujols fusese prins complotînd împotriva lui El Jefe şi influenţa colonelului nu l-a putut salva pe băiat, căruia i s-a scos un ochi cu şocuri electrice. Beli nu a vrut să audă. În definitiv, era îndrăgostită! Îndrăgostită! Pentru ea ziua trecea aşa cum trece pentru o femeie care s-a ales cu un cucui. Nu avea nici un număr de telefon de-al Gangsterului, nici măcar o adresă (semnul cel mai rău, fetelor), şi el avea obiceiul să dispară cu zilele fără de veste (al doilea semn rău), iar acum, că războiul lui Trujillo împotriva lumii se afla într-un amar crescendo (şi acum că o avea pe Beli la cheremul său), zilele se puteau transforma în săptămîni, iar atunci cînd reapărea, întors de la „afaceri", mirosea a ţigări şi frică veche şi nu voia decît sex, şi după aceea bea whisky şi bombănea pentru sine lîngă fereastra motelului. Părul, observa Beli, îi devenea din ce în ce mai cărunt.

Nu-i picau prea bine aceste dispariţii. O făceau să se simtă prost în faţa lui La Inca şi a vecinilor, care mereu o întrebau dulceag: Acum unde ţi-este Salvatorul, Moise? Ea îi lua apărarea împotriva oricărei critici, desigur, nici un fîrtat n-a avut un avocat mai bun, dar apoi se descărca pe cocoaşa lui atunci cînd se întorcea. Se îmbufna în momentul în care el apărea cu flori; îl făcea s-o ducă la cele mai scumpe restaurante; îl cicălea întruna s-o scoată din cartier; îl întreba ce dracu' făcuse în acele *x* zile; îi vorbea despre nunţile despre care citise în el *Listín* şi, vă daţi seama că îndoielile lui La Inca nu erau în întregime nefondate, voia să ştie cînd avea de gînd s-o ducă la el acasă. Hija de la gran puta, vrei să încetezi jodiéndome! Sîntem în mijlocul unui război aici! Se apleca asupra ei ca un bătăuş de neveste, fluturînd un pistol. Nu ştii ce le fac comuniştii fetelor ca tine? Te vor spînzura de ţîţele tale frumoase. Şi apoi le vor tăia aşa cum le-au făcut curvelor din Cuba!

În timpul uneia din lungile absenţe ale Gangsterului, Beli, plictisită şi disperată să scape de bucuria răutăcioasă din ochii vecinilor ei, şi-a pus în cap să mai facă o ultimă tură cu Expresul

Iubiţilor Frustraţi – cu alte cuvinte, şi-a mai vizitat o dată fostele iubiri. Voia în mod ostentativ să pună capăt lucrurilor într-un fel formal, dar cred că era doar deprimată şi voia atenţie din partea bărbaţilor. Ceea ce e în regulă. Dar apoi a făcut clasica greşeală de a le vorbi acestor hombres dominicani despre noua iubire a vieţii ei, despre cît de fericită era. Suratelor: să nu faceţi asta niciodată. E o mişcare la fel de deşteaptă ca aceea de a-i spune judecătorului care urmează să-ţi dea sentinţa că odată, mai demult, i-ai vîrît maică-sii degetul undeva. Agentul de vînzări, mereu atît de blînd, de cumsecade, a aruncat în ea cu o sticlă de whisky, urlînd: De ce m-aş bucura pentru o mona proastă şi împuţită! Se aflau în apartamentul lui de pe Malecón – cel puţin el ţi-a arătat casa lui, va glumi mai tîrziu Constantina – şi dacă ar fi fost un dreptaci mai bun, ea ar fi sfîrşit cu creierii împrăştiaţi, poate violată şi ucisă, dar lovitura lui doar a zgîriat-o şi apoi a fost rîndul ei. L-a lăsat lat cu patru aruncări cu boltă care l-au lovit în cap, folosindu-se de aceeaşi sticlă de whisky pe care i-o aruncase el. Cinci minute mai tîrziu, gîfîind şi desculţă într-un taxi, a fost oprită de Poliţia Secretă, intrigaţi pentru că o văzuseră alergînd şi doar atunci cînd au luat-o la întrebări şi-a dat seama că încă mai ţinea sticla în mînă, cu păr năclăit de sînge lipit de una dintre margini, părul cel blond şi drept al agentului de vînzări.

(*Cînd au auzit ce s-a întîmplat, mi-au dat drumul.*)

Spre lauda lui, Arhimede s-a comportat într-un fel mai matur. (Asta poate pentru că i-a povestit mai întîi, şi fără să se ambaleze.) După mărturisire a auzit un „zgomot firav“ din dulapul în care se ascundea el şi nimic altceva. După cinci minute de tăcere a şoptit: Mai bine plec. (Nu l-a mai văzut niciodată în persoană, doar la televizor, ţinînd cuvîntări, iar în anii din urmă se întreba dacă se mai gîndea la ea aşa cum ea se mai gîndea uneori la el.)

Ce-ai mai făcut? a întrebat-o Gangsterul data următoare cînd a apărut.

Nimic, a spus ea, aruncîndu-şi braţele în jurul gîtului său, absolut nimic.

Cu o lună înainte ca totul să se ducă de rîpă, Gangsterul a luat-o pe Beli într-o vacanţă pe la vechile lui locuri preferate din Samaná. Era prima lor excursie adevărată împreună, o încercare de împăcare prilejuită de o absenţă deosebit de lungă, un început

promiţător pentru viitoarele călătorii în străinătate. Pentru los capitaleños care nu ies niciodată de pe strada 27 Februarie sau cred că Güaley este Centrul Universului: Samaná es una chulería. Unul din autorii Bibliei Regelui Iacob a călătorit prin Caraibe şi mă gîndesc adesea că atunci cînd s-a aşternut să scrie capitolele despre Paradis a avut în minte un loc precum Samaná. Pentru că era chiar Paradisul, un meridian binecuvîntat unde el mar, el sol şi verdele s-au împreunat şi au dat naştere unui popor încăpăţînat pe care tomuri întregi de proză preţioasă nu l-ar putea generaliza.[11] Gangsterul era binedispus, se părea că războiul împotriva conspiratorilor se desfăşura grozav de bine. (I-am pus pe fugă, se lăuda el. În curînd totul va fi bine.)

În ceea ce-o privea pe Beli, aceasta a fost cea mai frumoasă călătorie pe care a făcut-o vreodată în RD, cum şi-o amintea ea. Nu va mai auzi niciodată numele de *Samaná* fără să-şi amintească acea ultimă primavera a tinereţii ei, la primavera perfecţiunii ei, cînd încă mai era tînără şi frumoasă. Samaná îi va răscoli întotdeauna amintirile – momentele cînd făceau dragoste, bărbia aspră a Gangsterului zgîriindu-i ceafa, sunetul făcut de Mar Caribe mîngîind acele plaje goale şi fără cusur, siguranţa pe care a simţit-o, momentul promisiunii.

Există trei fotografii din acea excursie şi în fiecare din ele ea zîmbeşte.

Au făcut toate lucrurile pe care nouă, dominicanilor, ne place să le facem în vacanţele noastre. Au mîncat pescado frito şi s-au bălăcit în el río. S-au plimbat de-a lungul plajei şi au băut rom pînă cînd a început să le zvîcnească creierul. Era prima dată în viaţa ei cînd Beli îşi putea controla singură propriul spaţiu, aşa că în timp ce Gangsterul moţăia comod în su hamaca, ea îşi făcea de lucru jucîndu-se de-a soţia, imaginînd o schiţă preliminară a gospodăriei în care urmau să locuiască în curînd. Dimineaţa, supunea cabana celor mai aprige curăţenii şi atîrna ghirlande de flori vesele de fiecare grindă şi în jurul fiecărei ferestre, în timp ce produsele luate la schimb şi peştele de la vecini deveneau rînd pe rînd mese spectaculoase – îşi etala talentele dobîndite în timpul Anilor Pierduţi – şi satisfacţia Gangsterului, felul în care îşi mîngîia stomacul, lauda binemeritată, uşoara scăpare de gaze atunci cînd stătea întins în hamaca, toate erau muzică pentru urechile ei! (În

mintea ei, în acea săptămînă, ea a devenit soţia lui în toate sensurile în afară de cel legal.)

Ea şi Gangsterul au reuşit chiar să aibă momente de intimitate ca de la suflet la suflet. În cea de-a doua zi, după ce i-a arătat vechiul lui cămin, acum abandonat şi distrus de uragane, ea a întrebat: Simţi vreodată nevoia de a avea o familie?

Se aflau în singurul restaurant drăguţ din oraş, acolo unde El Jefe lua cina în timpul vizitelor sale (încă îţi vor mai spune lucrul acesta). Vezi oamenii aceia? A arătat către bar. Toţi oamenii aceia au familii, îţi poţi da seama după feţele lor, au familii care depind de ei şi de care şi ei depind, iar pentru unii dintre ei e bine, dar pentru alţii asta e rău. Dar totul se reduce la acelaşi căcat, pentru că nici unul dintre ei nu este liber. Nu pot face ceea ce vor sau fi ceea ce ar trebui să fie. Poate că nu am pe nimeni în lumea asta, dar cel puţin sînt liber.

Nu mai auzise pe nimeni rostind acele cuvinte. *Sînt liber* nu era un refren popular în Era lui Trujillo. Dar asta îi atinsese un punct sensibil, o făcea să se gîndească la La Inca, la vecinii ei şi la viaţa ei încă-în-aer.

Sînt liber.

Vreau să fiu ca tine, i-a spus ea Gangsterului cîteva zile mai tîrziu cînd mîncau crabi gătiţi de ea în sos de achiote. Tocmai îi povestise despre plajele pentru nudişti din Cuba. Ai fi fost vedeta showului, a spus el, ciupind-o de-un sfîrc şi rîzînd.

Cum adică vrei să fii ca mine?

Vreau să fiu liberă.

El a zîmbit şi a gîdilat-o sub bărbie. Atunci vei fi, mi negra bella.

În ziua următoare balonul protector din jurul idilei lor s-a spart, în cele din urmă, şi problemele lumii reale au dat năvală peste ei. O motocicletă condusă de un poliţist enorm de gras a sosit la cabana lor. Capitán, sînteţi chemat la Palacio, a spus el pe sub bareta trecută peste bărbie. Alte probleme cu conspiratorii, se pare. Voi trimite o maşină după tine, a promis Gangsterul. Aşteaptă, a spus ea, voi merge cu tine, nevoind să fie lăsată în urmă din nou, dar el ori n-a auzit, ori nu s-a sinchisit. Aşteaptă, Doamne Dumnezeule, a strigat enervată. Dar motocicleta n-a încetinit deloc. Aşteaptă! Nici maşina n-a mai venit. Din fericire, Beli căpătase obiceiul de a-i fura bani în timp ce el dormea ca să se poată

întreţine pe durata absenţelor lui; altminteri ar fi rămas părăsită pe plaja aia nenorocită. După opt ore de aşteptare ca o parigüaya, şi-a aruncat geanta pe umăr (i-a lăsat catrafusele în cabană) şi a plecat prin arşiţa dogoritoare ca o imagine a răzbunării, a mers o bucată de timp care a părut cît o jumătate de zi, pînă cînd, în cele din urmă, a dat peste un colmado în care vreo cîţiva campesinos toropiţi de soare împărţeau o bere caldă în timp ce el colmadero, aşezat în singurul loc aflat la umbră, îndepărta muştele de pe las dulces. Cînd şi-au dat seama că era lîngă ei, au sărit cu toţii în picioare. Pînă în acel moment furia i se domolise şi tot ce-şi mai dorea era să fie scutită de mersul pe jos. Ştiţi pe cineva care are maşină? Şi pînă la prînz era urcată într-un Chevy înecat de praf, îndreptîndu-se către casă. Ai face mai bine să ţii de uşă, a sfătuit-o şoferul, altfel s-ar putea să cadă.

Atunci să cadă, a spus ea, cu braţele ferm încrucişate.

La un moment dat au străbătut una din acele comunităţi uitate de Dumnezeu, micuţă cît o băşică, care urîţesc adesea arterele dintre oraşele mari, jalnice îngrămădeli de cocioabe care par a fi fost aruncate in situ de vreun uragan sau vreo altă astfel de calamitate. Unica urmă vizibilă de negoţ era un singur leş al unei capre, spînzurat cu o funie într-un fel prea puţin atrăgător, jupuit pînă la fîşiile portocalii de musculatură, în afară de pielea de pe faţă, care mai era încă acolo, ca o mască funerară. Fusese jupuit de curînd, carnea mai tremura încă sub roiul de muşte. Beli nu ştia dacă era din cauza căldurii sau a celor două beri pe care le băuse în timp ce el colmadero a trimis după vărul său sau a caprei jupuite sau a amintirilor înceţoşate din timpul Anilor ei Pierduţi, dar fata noastră ar fi putut jura că un bărbat aşezat într-un balansoar în faţa unei şandramale *nu avea faţă* şi că acesta i-a făcut cu mîna atunci cînd a trecut, dar înainte să poată fi sigură de asta, el pueblito a dispărut în praf. Ai văzut ceva? Şoferul a oftat: Te rog, de-abia îmi mai pot ţine ochii aţintiţi asupra drumului.

După două zile de la întoarcerea ei, răul i se cuibărise în capul stomacului, de parcă ceva se înecase acolo. Nu ştia ce i se întîmplase; în fiecare dimineaţă, vomita.

La Inca a fost cea care a înţeles totul. Ei bine, ai făcut-o pînă la urmă. Eşti gravidă.

Ba nu, nu sînt, horcăia Beli, ştergîndu-şi terciul scîrbos de la

gură.

Dar era.

REVELAŢIE

Atunci cînd doctorul a confirmat cele mai rele temeri ale lui La Inca, Beli a lăsat să-i scape un strigăt de bucurie. (Doamna mea, nu-i de joacă, a lătrat doctorul.) Era în acelaşi timp moartă de frică *şi* ieşită din minţi de fericire. Nu putea să doarmă minunîndu-se şi, după revelaţie, a devenit ciudat de respectuoasă şi ascultătoare. (Deci acum eşti fericită? Doamne, fato, ce proastă eşti!) Pentru Beli, asta era! Magia pe care-o aşteptase. Îşi aşeza mîna peste stomacul ei cel plat şi auzea, tare şi clar, clopotele de nuntă, vedea în minte casa ce îi fusese promisă, la care visase.

Te rog, nu spune nimănui, o implora La Inca, dar bineînţeles că ea i-a şoptit prietenei ei Dorca şi aceasta a spus mai departe. Succesului, la urma urmei, îi place să aibă un martor, însă eşecul nu poate exista fără el. El bochinche s-a răspîndit în partea lor din Baní ca focul.

Data următoare cînd Gangsterul a apărut, ea se gătise drăguţ, cu o rochie nouă-nouţă, îşi pusese iasomie în lenjerie, îşi coafase părul şi chiar îşi pensase sprîncenele pînă ajunseseră ca două cratime gemene de îngrijorare. Lui i-ar fi prins bine un ras şi un tuns, iar părul care-i ieşea cîrlionţat din urechi începea să arate ca o recoltă deosebit de bogată. Miroşi atît de bine că eşti numai bună de mîncat, a mormăit el, sărutîndu-i linia domoală a gîtului.

Ia ghiceşte, a spus ea timid.

El a privit în sus. Ce?

DUPĂ MAI MULTĂ CUGETARE

După cîte-şi amintea, el nu i-a spus niciodată să scape de copil. Dar mai tîrziu, atunci cînd îngheţa în subsolurile din Bronx şi îşi freca degetele pînă la os, se gîndea că exact asta îi *spusese*. Dar asemeni fetelor îndrăgostite de pretutindeni, auzise doar ceea ce voise să audă.

Sper că e băiat, a spus ea.

Şi eu, crezînd doar pe jumătate.

Stăteau întinşi pe patul unui motel. Deasupra lor se învîrtea un ventilator, ale cărui braţe erau urmărite de o jumătate de duzină de muşte.

Care-i va fi cel de-al doilea nume? a întrebat ea emoţionată. Trebuie să fie ceva serios, pentru că se va face doctor, ca şi mi papá. Înainte ca el să poată răspunde, ea a spus: Îl vom numi Abelard.

El s-a încruntat. Ce fel de nume de maricón mai e şi ăsta? *Dacă* bebeluşul este băiat îl vom numi Manuel. Acesta a fost numele bunicului meu.

Credeam că nu-ţi cunoşti familia.

El s-a smuls din îmbrăţişarea ei. No me jodas.

Rănită, ea şi-a coborît mîna ca să-şi ţină pîntecul.

ADEVĂR ŞI CONSECINŢE 1

Gangsterul îi spusese lui Beli multe lucruri în timpul relaţiei lor, dar exista un amănunt important pe care omisese să-l dezvăluie. Şi anume că era însurat.

Sînt sigur că aţi ghicit asta cu toţii. Adică, era *dominicano*, în definitiv. Dar pun pariu că nu v-aţi fi imaginat niciodată cu cine era însurat.

Cu o Trujillo.

ADEVĂR ŞI CONSECINŢE 2

E adevărat. Soţia Gangsterului era – ropot de tobe, vă rog – *nenorocita de soră a lui Trujillo*! Chiar aţi crezut că un prăpădit de pe străzile din Samaná putea urca pe treptele cele mai înalte ale Trujillatului doar prin muncă asiduă? Negro, fii serios – asta nu-i o afurisită de carte cu benzi desenate!

Da, sora lui Trujillo; cea cunoscută sub numele de alint de La

Fea. S-au cunoscut în vremea de dezmăţ a Gangsterului în Cuba; ea era o tocaña înăcrită cu şaptesprezece ani mai în vîrstă decît el. Au lucrat mult timp împreună în afaceri cu cururi şi, pe neaşteptate, femeia cedase irezistibilei lui joie de vivre. El a încurajat lucrul acesta – ştia să profite de o ocazie fantastică atunci cînd i se oferea una – şi înainte de sfîrşitul anului tăiau tortul şi puneau prima felie în farfuria lui El Jefe. Mai există persoane în viaţă care susţin că La Fea fusese şi ea o profesionistă, în perioada de dinainte de ascensiunea fratelui ei, dar asta pare să fie mai degrabă o calomnie, ca şi ceea ce se spune despre Balaguer, cum că ar fi avut o duzină de copii nelegitimi şi că a folosit banii poporului ca să muşamalizeze toată treaba – stai, asta-i adevărat, dar probabil nu şi cealaltă – drace, cine poate ţine socoteala pentru tot ce e adevărat şi ce este fals într-o ţară atît de baká precum a noastră – ce se ştie este că vremurile de dinainte de ridicarea fratelui ei o transformaseră într-una mujer bien fuerte y bien cruel; nu era una pendeja, mînca fete de teapa lui Beli ca pe pan de agua – dacă povestea asta ar fi din Dickens, ea ar trebui să conducă un bordel – dar stai, ea chiar *conducea* bordeluri! Ei bine, poate Dickens ar fi pus-o să conducă un orfelinat. Însă ea era unul din acele personaje pe care doar o cleptocraţie le-ar fi putut crea: avea sute de mii la bancă şi nici un yuen de milă în sufletul ei; înşela pe oricine cu care făcea afaceri, inclusiv pe fratele ei şi împinsese deja la moarte timpurie doi oameni de afaceri respectabili, tapîndu-i de toţi banii pînă la ultima mota. Locuia în casa ei imensă din La Capital precum un păianjen în pînza lui, toată ziua se ocupa de conturi şi dădea ordine subordonaţilor, iar în anumite nopţi, la sfîrşit de săptămînă, găzduia tertulias unde „prietenii“ ei se adunau ca să îndure ore în şir de poezie recitată de către fiul ei, cel cu totul lipsit de ureche muzicală (din prima ei căsătorie; ea şi Gangsterul nu aveau copii). Ei bine, într-o frumoasă zi de mai, un servitor i-a apărut la uşă.

Pleacă, a spus ea, cu un creion între dinţi.

O gură de aer trasă în piept: Doña, avem veşti.

Întotdeauna sînt veşti. Pleacă.

Un oftat: Veşti despre soţul dumneavoastră.

ÎN UMBRA JACARANDEI

Două zile mai tîrziu, Beli rătăcea prin el parque central într-o confuzie neliniştită. Părul ei avusese şi zile mai bune. Ieşise în lume pentru că nu mai suporta să stea acasă cu La Inca şi, acum că nu mai avea slujbă, nu mai avea nici un refugiu unde să se retragă. Era adîncită în gînduri, ţinîndu-şi o mînă pe burtă, cealaltă pe capul care îi zvîcnea. Se gîndea la cearta pe care ea şi Gangsterul o avuseseră la începutul săptămînii. El fusese într-una din toanele lui proaste şi urlase, deodată, că nu voia să aducă un copil într-o lume atît de groaznică, iar ea îi strigase că lumea nu era chiar atît de groaznică la Miami şi apoi el spusese, apucînd-o de gît: Dacă te grăbeşti atît de tare să ajungi la Miami, du-te înot. Nu mai încercase să ia legătura cu ea de atunci, iar ea rătăcea în speranţa de a-l zări. Ca şi cînd el ar fi bîntuit prin Baní. Picioarele îi erau umflate, capul îşi trimitea surplusul de durere în jos, spre gît, şi în acel moment doi bărbaţi uriaşi cu bretoane pompadour, simetrice, au înşfăcat-o de mîini şi au împins-o către mijlocul parcului, acolo unde o doamnă în vîrstă, bine îmbrăcată, era aşezată pe o bancă sub o jacaranda bătrînă. Purta mănuşi albe şi un şirag de perle în jurul gîtului. A măsurat-o pe Beli fără să clipească, cu nişte ochi ca de iguană.

Ştii cine sînt eu?

Nu ştiu cine in carajo…

Sînt o Trujillo. Sînt totodată soţia lui Dionisio. Mi-a ajuns la urechi faptul că le tot spui oamenilor că urmează să te măriţi cu el *şi* să îi naşti un copil. Ei bine, sînt aici ca să te informez, mi monita, că n-o să faci nici una, nici alta. Aceşti doi ofiţeri solizi şi destoinici te vor duce la un doctor şi după ce acesta îţi va curăţa acea toto podrido a ta, nu va mai exista nici un copil despre care să vorbeşti. Şi atunci va fi în interesul tău să nu-ţi mai văd niciodată cara de culo cea neagră pentru că, dacă se mai întîmplă s-o văd, o să te dau la cîini cu mîna mea. Dar de-ajuns cu vorba. E timpul să mergi la programare. Îţi spun la revedere acum, n-aş vrea să întîrzii.

Poate că Beli se simţise ca şi cînd scorpia ar fi aruncat ulei încins pe ea, dar încă mai avea curajul să-i arunce în faţă: Cómeme el culo, vieja scîrboasă şi urîtă.

Să mergem, a spus Elvis Unu, răsucindu-i mîna la spate şi, cu

ajutorul tovarăşului său, a tîrît-o prin parc către o maşină care aştepta ameninţătoare în soare.

Déjame, a ţipat ea, iar atunci cînd a privit în sus a văzut că în maşină mai era un poliţist şi cînd acesta s-a întors spre ea, a văzut că *nu avea chip.* Toată puterea i s-a risipit.

Aşa, tranquila acum, a spus cel mai solid.

Ce final trist ar fi fost dacă fetei noastre nu i-ar fi surîs norocul şi nu l-ar fi zărit pe José Then întorcîndu-se agale de pe la jocurile de noroc, cu un ziar făcut sul sub braţ. Ea a încercat să-i rostească numele, dar, aşa cum se-ntîmplă în coşmarurile pe care le avem cu toţii, nu mai avea aer în plămîni. Doar atunci cînd au forţat-o să intre în maşină şi mîna i s-a frecat de tabla încinsă a maşinii, şi-a recăpătat glasul. José, a şoptit ea, te rog, salvează-mă.

Şi atunci vraja s-a rupt. Taci! Elvişii au lovit-o în cap şi pe spinare, dar era prea tîrziu, José Then alerga spre ei, iar în spatele lui, ca prin minune, erau fratele lui şi restul angajaţilor de la Palacio Peking: Constantina, Marco Antonio şi Benny Indianul. Namilele au încercat să-şi scoată pistoalele, dar Beli le sărise în spinare şi atunci José şi-a lipit arma de căpăţîna celui mai solid dintre ei şi toată lumea a încremenit, în afară, bineînţeles, de Beli.

Hijos de puta! Sînt gravidă! Înţelegeţi! Gravidă! S-a întors înspre locul în care hîrca îşi ţinuse judecata, dar aceasta *dispăruse în mod inexplicabil.*

Fata aceasta este arestată, a spus posacă una dintre namile.

Nu, nu este. José le-a smuls-o pe Beli din mîini.

Voi în pace la ea! a strigat Juan, cu cîte un machete în fiecare mînă.

Ascultă, chino, nu-ţi dai seama ce faci.

Acest chino ştia exact ce făcea. José a tras cocoşul armei cu un zgomot înfricoşător, ca o coastă care se rupe. Faţa îi era schimonosită într-un rînjet încremenit, în care erau întipărite toate lucrurile pe care le pierduse. Fugi, Beli, a spus el.

Iar ea a fugit cu lacrimile ţîşnindu-i din ochi, dar nu înainte de a mai lovi namilele o ultimă dată.

Mis chinos, i-a povestit ea fiicei sale, mi-au salvat viaţa.

EZITARE

Ar fi trebuit să nu se mai oprească din fugă, dar ea în schimb s-a îndreptat spre casă. Vă vine să credeţi? Ca toată lumea din povestea asta blestemată, a subapreciat grozăvenia rahatului în care se băgase.

Ce s-a-ntîmplat, hija? a întrebat La Inca, lăsînd tigaia din mînă şi luînd-o pe fată în braţe. Trebuie să-mi spui.

Beli a clătinat capul, nu-şi putea recăpăta răsuflarea. A zăvorît uşa şi ferestrele şi apoi s-a ghemuit pe pat cu un cuţit în mînă, tremurînd şi plîngînd, cu acel fior rece în stomac ca un peşte mort. Îl vreau pe Dionisio, a bîiguit ea. Îl vreau acum!

Ce s-a *întîmplat*?

Ar fi trebuit să o ia din loc, vă zic eu, dar avea nevoie să-l vadă pe Gangster, avea nevoie de el ca să-i explice ce se întîmpla. În ciuda a tot ce abia aflase, tot mai nutrea speranţa că el va aranja totul, că vocea lui aspră îi va alina inima şi îi va alunga frica animalică ce-i rodea măruntaiele. Sărmana Beli. A crezut în Gangster. I-a fost credincioasă pînă la final. Iată de ce, cîteva ore mai tîrziu, atunci cînd un vecin a strigat, Oye, Inca, el novio e afară, a sărit din pat şi s-a năpustit afară ca din puşcă, a zburat pe lîngă La Inca, dincolo de orice precauţii, a fugit desculţă spre locul unde o aştepta maşina lui. În întuneric nu a putut observa că de fapt nu era maşina lui.

Ţi-a fost dor de noi? a întrebat-o Elvis Unu, punîndu-i cătuşele la mîini.

A încercat să ţipe, dar era prea tîrziu.

LA INCA, DREPT-CREDINCIOASA

După ce fata fugise glonţ din casă şi după ce vecinii au informat-o că cei din Poliţia Secretă o ridicaseră, La Inca a ştiut în inima ei neîmblînzită că fata era blestemată, că Blestemul familiei Cabral reuşise pînă la urmă să pătrundă prin cercul ei magic. Stînd la marginea cartierului, ţeapănă ca un stîlp, scrutînd neajutorată în noapte, se simţea purtată pe un val de disperare rece, la fel de adîncă precum nevoile noastre. Existau o mie de motive pentru care toate astea se putuseră întîmpla (începînd, desigur, cu blestematul de Gangster), dar nici unul la fel de important precum

faptul că se întîmplaseră. Pierdută în întunericul care se lăsa, fără vreun nume, vreo adresă sau vreo cunoştinţă la Palacio, La Inca aproape că s-a prăbuşit, s-a lăsat ridicată din zăgazurile ei şi purtată ca un copil, ca un mănunchi încîlcit de ierburi de mare, dincolo de reciful luminos al credinţei, spre depărtările întunecate. Totuşi, tocmai în ceasul nenorocirii, o mînă i s-a întins, iar ea şi-a amintit cine era. Myotís Altagracia Toribio Cabral. Una din Atotputernicele din Sur. *Trebuie s-o salvezi*, i-a spus spiritul soţului ei, *altminteri nimeni altcineva n-o va face.*

Îndepărtîndu-şi oboseala, a făcut ceea ce multe femei de felul ei ar fi făcut. S-a aşezat lîngă icoana reprezentînd-o pe La Virgen de Altagracia şi s-a rugat. Noi, los plátanos postmoderni, avem tendinţa de a minimaliza devoţiunea catolică a nuestras viejas drept atavică, o întoarcere stînjenitoare la zilele de demult, dar tocmai în astfel de momente, cînd orice speranţă a pierit, cînd sfîrşitul se apropie, rugăciunea îşi arată puterea.

Ascultaţi-mă pe mine, Drept-Credincioşilor: în analele credinţei dominicane, n-a mai existat niciodată o rugăciune ca aceasta. Mătăniile alunecau printre degetele lui La Inca precum undiţa care zboară în mîinile unui pescar blestemat. Şi înainte să poţi spune Sfinte! Sfinte! Sfinte! i s-a alăturat un grup de femei tinere şi bătrîne, aprige şi mansa, sobre şi alegre, chiar şi cele care înainte se luaseră de fată şi o făcuseră curvă, venind fără să fie invitate şi începînd să se roage în şoaptă. Dorca era acolo, şi nevasta dentistului, şi multe, multe altele. Într-o clipă încăperea s-a umplut de credincioase, pulsînd de un spirit atît de puternic, încît s-a zvonit că Dracul însuşi a trebuit să ocolească el Sur luni întregi după aceea. La Inca nu a observat. Un uragan ar fi putut să spulbere întregul oraş şi tot nu i-ar fi întrerupt concentrarea. I se înroşise faţa, avea gîtul încordat, sîngele îi zvîcnea în urechi. Într-atît era de pierdută, de preocupată s-o scoată pe fată din Prăpastie. De fapt, într-atît de pătimaş şi de neobosit era ritmul rugăciunii lui La Inca, încît multe femei au suferit de *shetaat* (epuizare spirituală) şi au leşinat, urmînd să nu mai simtă niciodată în ceafă suflarea divină a celui Todopoderoso. O femeie şi-a pierdut pînă şi capacitatea de a desluşi binele de rău şi, cîţiva ani mai tîrziu, a devenit unul dintre locţiitorii lui Balaguer. Pînă la sfîrşitul nopţii mai rămăseseră doar trei din grupul de la început: La Inca,

bineînţeles, prietena şi vecina ei Momóna (cea despre care se spunea că putea să vindece negii şi să determine sexul unui ou doar uitîndu-se la el) şi o fată curajoasă, de vreo şapte ani, a cărei credinţă fusese eclipsată pînă atunci de talentul de a-şi sufla mucii ca un bărbat.

S-au rugat pînă la epuizare şi dincolo de ea, pînă în punctul strălucitor în care trupul moare şi se naşte din nou, unde totul este agonie şi, într-un final, tocmai cînd La Inca îşi simţea spiritul desprinzîndu-se uşor din legăturile-i pămînteşti, tocmai cînd cercul începea să se dizolve…

ALEGERE ŞI CONSECINŢE

Se-ndreptau spre est. La vremea aceea oraşele nu se transformaseră încă în kaiju, ameninţîndu-se unul pe altul cu şirurile întortocheate de cocioabe fumegînde, înghesuite; la vremea aceea, graniţele lor erau un vis corbusian; urbanul lua sfîrşit, la fel de brusc precum bătaia unei clipe, în secunda asta erai în plin secol XX (mă rog, secolul XX al Lumii a Treia), iar în următoarea, te trezeai aruncat cu o sută optzeci de ani în urmă în lanurile unduitore ale trestiei de zahăr. Trecerea dintre aceste locuri era un fel de şmecherie a maşinii timpului. Se spune că era lună plină, iar lumina care se revărsa îmbrăca frunzele eucalipţilor într-o strălucire spectrală.

Lumea de-afară era atît de frumoasă, dar în maşină...

O tot loviseră şi ochiul drept i se tumefiase pînă devenise o fantă malignă, sînul drept i se umflase atît de groaznic încît părea că plesneşte, avea buza spartă şi i se întîmplase ceva la falcă, nu mai putea înghiţi fără să-şi provoace dureri atroce. Ţipa de fiecare dată cînd o loveau, dar nu plîngea, entiendes? Tăria ei mă uimeşte. Nu voia să le dea satisfacţia asta. Simţea o astfel de frică, frica bolnavă, care-ţi îngheaţă sîngele-n vine, a unui pistol aţintit asupra ta, a unui bărbat aplecat deasupra patului tău cînd te trezeşti, dar persistentă, ca o notă susţinută la nesfîrşit. O asemenea frică şi totuşi ea refuza să o arate. Cît îi ura pe oamenii aceştia! Îi va urî tot restul vieţii ei, nu-i va ierta niciodată, nu-i va ierta şi nu se va putea niciodată gîndi la ei fără să fie cuprinsă de un vîrtej de furie.

Oricine altcineva şi-ar fi ferit faţa de lovituri, dar Beli şi-o aşeza în calea lor. Şi între lovituri îşi ridica genunchii ca să-şi liniştească stomacul. O să fie bine, şoptea ea prin gura spartă. O să trăieşti.

Dios mío.

Au parcat maşina la marginea drumului şi au condus-o în lanul de trestie. Au mers pînă cînd trestia se auzea foşnind atît de tare în jurul lor, ca şi cînd s-ar fi aflat în mijlocul unei furtuni. Fata noastră dădea mereu din cap ca să-şi îndepărteze părul de pe faţă, nu se putea gîndi decît la sărmanul ei băieţel şi acesta a fost singurul motiv pentru care a început să plîngă.

Namila imensă i-a întins tovarăşului său o bîtă de cauciuc.

Să ne grăbim.

Nu, a spus Beli.

Cum a supravieţuit, n-am să înţeleg niciodată. Au bătut-o ca pe o sclavă. Ca pe un cîine. Daţi-mi voie să trec peste actele de violenţă şi să vă informez în schimb cu privire la rănile provocate: clavicula ruptă; osul braţului drept, o triplă fractură (nu va mai avea niciodată prea multă forţă în braţul acela); cinci coaste rupte; rinichiul stîng, afectat; ficatul, afectat; plămînul drept, colabat; dinţii din faţă, scoşi. În total aproape 167 de puncte lovite şi a fost o pură întîmplare că nenorociţii aceia nu i-au spart tigva ca pe-o coajă de ou, deşi capul i s-a umflat pînă a ajuns cît al omului-elefant. A mai fost timp pentru un viol sau două? Bănuiesc că da, dar nu vom şti niciodată, pentru că asta nu era ceva despre care ea să vorbească. Tot ceea ce se poate spune este că asta însemna sfîrşitul cuvintelor, sfîrşitul speranţei. Era acel fel de bătaie care îi frînge pe oameni, îi frînge definitiv.

În timpul cît au mers cu maşina şi chiar în primele momente ale acelei bătăi sălbatice, ea a nutrit speranţa nebunească cum că Gangsterul ei o va salva, va apărea din întuneric cu o armă şi o graţiere. Şi cînd a fost limpede că nu se întrezărea nici o salvare, şi-a imaginat, în secunda unui leşin, că el o va vizita la spital şi că acolo se vor căsători, el în costum, ea în ghips, dar apoi şi asta s-a dovedit a fi doar plepla izvorîtă din durerea înnebunitoare a unui braţ rupt, şi în acel moment tot ceea ce i-a mai rămas a fost agonia şi nebunia. În timpul cînd şi-a pierdut cunoştinţa l-a zărit dispărînd din nou pe motocicletă, a simţit strîngerea din piept atunci cînd i-a strigat să aştepte, să aştepte. A văzut-o preţ de o clipă pe La Inca

rugîndu-se în camera ei – tăcerea care se aşternuse acum între ele, mai puternică decît dragostea – şi în momentele din urmă ale puterii ei care se topea, s-a căscat o singurătate atît de adîncă încît trecea dincolo de moarte, o singurătate care ştergea orice amintire, singurătatea unei copilării în care nu avusese nici măcar un nume al ei. Şi tocmai înspre această singurătate aluneca şi aici urma să rămînă pentru totdeauna, singură, neagră, fea, răscolind praful cu un băţ, pretinzînd că urmele astfel lăsate erau litere, cuvinte, nume.

Orice speranţă dispăruse, dar apoi, Drept-Credincioşilor, precum Mîna Strămoşilor înşişi, o minune. Tocmai cînd fetei noastre îi era dat să dispară dincolo de orizontul acelui eveniment, tocmai cînd răceala morţii îi cuprindea picioarele, a găsit în ea însăşi o ultimă rezervă de putere: propria ei magis Cabral – şi tot ce-i rămînea de făcut era să-şi dea seama că fusese încă o dată păcălită, încă o dată fusese *păcălită* de toţi, de Gangster, de oraşul Santo Domingo, de propriile ei nevoi tîmpite, care să o aprindă. Precum Superman în *Întoarcerea Cavalerului Întunericului,* care a adunat dintr-o junglă întreagă toată energia fotonică de care avea nevoie ca să-i supravieţuiască lui Coldbringer, aşa şi Beli a noastră şi-a extras din mînie propria-i supravieţuire. Cu alte cuvinte, el coraje i-a salvat viaţa.

Ca o lumină albă înăuntrul ei. Ca un soare.

Şi-a revenit în lumina crudă a lunii. O fată zdrobită, deasupra unor lujere frînte de trestie de zahăr.

Durere peste tot, dar vie. Vie.

Şi acum ajungem la partea cea mai ciudată a povestirii noastre. Dacă ceea ce urmează a fost o născocire a imaginaţiei bolnave a lui Beli sau ceva cu totul diferit, n-aş putea spune. Chiar şi Privitorul vostru îşi are tăcerile lui, su páginas en blanco. Puţini s-au aventurat dincolo de Zidurile Vieţii. Dar indiferent care este adevărul, amintiţi-vă: dominicanii sînt caraibieni şi de aceea au o toleranţă extraordinară faţă de fenomenele extreme. Cum altfel am fi putut supravieţui lucrurilor cărora le-am supravieţuit? Aşadar, pe cînd Beli se zbătea între viaţă şi moarte, lîngă ea şi-a făcut

apariţia o creatură care ar fi putut trece drept o mangustă prietenoasă de n-ar fi fost ochii ei galbeni ca de leu şi negrul absolut al blănii. Aceasta era destul de mare pentru specia ei şi şi-a aşezat lăbuţele inteligente pe pieptul lui Beli şi a fixat-o cu privirea.

Trebuie să te ridici.

Copilaşul meu, plîngea Beli. Mi hijo precioso.

Hypatía, copilaşul tău e mort.

Nu, nu, nu, nu, nu.

A tras-o de braţul cel sănătos. *Trebuie să te ridici acum sau altfel nu vei mai avea niciodată fiul sau fiica.*

Ce fiu? a gemut ea. Ce fiică?

Cei care aşteaptă.

Era întuneric şi picioarele îi tremurau sub ea ca fumul.

Trebuie să mă urmezi.

S-a afundat în lanul de trestie, iar Beli, cu ochii împăienjeniţi de lacrimi, şi-a dat seama că habar n-avea să scape de acolo. După cum unii dintre voi ştiu, cu lanurile de trestie nu-i de glumit, şi pînă şi cei mai deştepţi adulţi se pot rătăci în nemărginirea lor ca într-un labirint, ca să reapară cîteva luni mai tîrziu ca o camee din oase. Dar înainte ca Beli să-şi piardă speranţa, a auzit vocea creaturii. Aceasta (pentru că avea glasul melodios al unei femei) cînta! Cu un accent pe care nu-l putea recunoaşte: poate venezuelean, poate columbian. *Sueño, sueño, sueño, como tú te llamas.* S-a agăţat nesigură de tulpinile trestiilor, ca un anciano ţinîndu-se de marginile unui hamac şi, gîfîind, a făcut primul pas, după un val prelung de ameţeală, a învins un leşin şi apoi pe următorul. Înaintare lentă, pentru că dacă ar fi căzut ştia că nu s-ar mai fi ridicat niciodată în picioare. Cîteodată vedea ochii chabine ai creaturii, strălucind printre lujere. *Yo me llamo sueño de la madrugada.* Trestiile nu voiau s-o lase să plece, bineînţeles; îi tăiau palmele, îi intrau în coaste şi i se agăţau de coapse ca nişte gheare, iar mirosul lor dulceag o îneca.

De fiecare dată cînd credea că o să cadă se concentra asupra chipului viitorului ei cel promis – a copiilor ei promişi – şi din asta îşi lua puterea de care avea nevoie ca să continue. Se agăţa de putere, de speranţă, de ură, de inima ei de neînvins, fiecare un alt piston care s-o împingă înainte. Într-un final, cînd toate s-au sfîrşit, cînd a început să se clatine gata să cadă cu capul înainte, ca un

boxer aflat la capătul puterilor, şi-a întins braţul cel sănătos şi ceea ce a întîmpinat-o nu a fost trestie, ci lumea deschisă a vieţii. A simţit asfaltul sub picioarele ei goale, frînte şi vîntul. Vîntul! Dar n-a avut decît o secundă pentru a se bucura de el, pentru că tocmai atunci un camion nesemnalizat a ţîşnit din beznă cu scrîşnet de roţi. Ce viaţă, a cugetat ea, toată acea lucha doar ca să fie călcată ca un cîine. Dar n-a fost călcată! Şoferul care mai tîrziu jura că a văzut în întuneric ceva ce semăna cu un leu, cu ochii ca nişte lămpi înfricoşătoare cu jăratic, a călcat frîna şi a oprit la cîţiva centimetri de locul în care se împleticea o Beli goală şi plină de sînge.

Luaţi aminte acum: în camion se găsea o perico ripiao conjunto, care tocmai se întorceau de la o cîntare cu ocazia unei nunţi în Ocoa. Le-a trebuit tot curajul de care erau în stare ca să nu întoarcă maşina şi s-o şteargă de-acolo. Strigătele lor: Este o baká, o ciguapa, no, o haitiana! au fost reduse la tăcere de solistul formaţiei care a ţipat: E o fată! Membrii formaţiei au aşezat-o pe Beli printre instrumentele lor, au sprijinit-o cu sus chacabanas şi i-au spălat faţa cu apa pe care o păstrau pentru radiator şi pentru a reduce el klerín. Toţi priveau în jos, muşcîndu-şi buzele şi trecîndu-şi nervos mîinile prin părul rar.

Ce crezi că s-a întîmplat?

Cred că a fost atacată.

De un leu, a sugerat şoferul.

Poate că a căzut dintr-o maşină.

Pare că ar fi căzut *sub* o maşină.

Trujillo, a şoptit ea.

Înspăimîntaţi, cei din formaţie s-au privit unul pe celălalt.

Ar trebui s-o lăsăm.

El guitarrista a fost de acord. Trebuie să fie vreo conspiratoare. Dacă o vor găsi aici, cei din poliţie ne vor omorî şi pe noi.

Aşezaţi-o la loc pe drum, i-a rugat şoferul. Lăsaţi leul s-o termine.

Tăcere. Şi apoi solistul vocal a aprins un chibrit şi l-a ţinut în aer, iar geana aceea de lumină a scos la iveală trăsăturile aspre ale unei femei cu ochii aurii ale unei chabine. N-o s-o lăsăm, a spus solistul cu un ciudat accent cibaeño, şi abia atunci Beli a înţeles că era salvată.[12]

FUKÚ *VS* ZAFA

Mai sînt încă mulţi, răspîndiţi pe Insulă, care consideră bătaia aproape soră cu moartea pe care o încasase Beli ca pe o dovadă de nezdruncinat a faptului că cei din Casa Cabral erau într-adevăr victimele unui fukú la nivel înalt, versiunea locală a dinastiei Atrizilor. Două Truji-líos într-o viaţă de om – ce in carajo altceva putea să fie? Dar alte păreri contrazic acel argument, susţinînd că supravieţuirea lui Beli trebuie să fie dovada contrariului. La urma urmei, oamenii blestemaţi nu ies tîrîndu-se din lanurile de trestie de zahăr cu o listă înfricoşătoare de răni şi apoi sînt culeşi din întîmplare în mijlocul nopţii de un camion plin de muzicieni simpatici, care să-i ducă acasă fără să pregete, la o „mamă“ cu legături ciudate în comunitatea medicală. Dacă aceste coincidenţe înseamnă ceva, susţineau aceste păreri, înseamnă că Beli a noastră era binecuvîntată.

Dar fiul cel mort?

Lumea este şi aşa destul de plină de tragedii, fără ca negroteii să mai recurgă şi la blesteme ca să le explice.

O concluzie pe care La Inca n-ar fi contrazis-o. Pînă în ceasul morţii a crezut că Beli nu-şi întîlnise blestemul în acel lan de trestie, ci pe Dumnezeu.

Am întîlnit ceva, spunea Beli, reţinută.

ÎNAPOI PRINTRE CEI VII

Între viaţă şi moarte, vă zic eu, pînă în ziua a cincea. Şi cînd în sfîrşit şi-a recăpătat cunoştinţa a făcut-o *ţipînd*. Îşi simţea braţul ca şi cînd i-ar fi fost ciupit la cot de o piatră de moară, capul îi era prins într-un inel de alamă încins, plămînul, precum învelişul spart de la o piñata – Jésu Cristo! Aproape imediat a început să plîngă, dar ceea ce fata noastră nu ştia era faptul că în ultima jumătate de săptămînă, doi dintre cei mai buni doctori din Baní o îngrijiseră pe ascuns; prieteni cu La Inca şi opozanţi, pînă în măduva oaselor, de-ai lui Trujillo, i-au reaşezat oasele braţului şi i l-au pus în ghips, i-au cusut rănile groaznice de la cap (60 de puntos în total), i-au stropit rănile cu destul iod cît să dezinfecteze o armată, au injectat-

o cu morfină şi doctorii împotriva tetanosului. Multe nopţi tîrzii pline de îngrijorare, dar se părea că tot ce fusese mai rău trecuse. Aceşti doctori, cu ajutorul spiritual dat de grupul lui La Inca, făcuseră o minune şi tot ce mai rămînea era vindecarea. (E norocoasă că e atît de puternică, au spus doctorii, strîngîndu-şi stetoscoapele. Mîna lui Dumnezeu este deasupra ei, au confirmat conducătoarele grupului de rugăciune, strîngîndu-şi Bibliile la piept.) Dar numai binecuvîntată nu se simţea fata noastră. După cîteva minute de suspine isterice, de acomodare cu faptul că era la pat, cu faptul că era în viaţă, a rostit încet numele lui La Inca.

De la căpătîiul patului, vocea domoală a Binefăcătoarei: Nu vorbi. Decît dacă mulţumeşti Mîntuitorului pentru că eşti în viaţă.

Mamá, a ţipat Beli. *Mamá*. Mi-au omorît el bebé, au încercat să mă omoare…

Şi nu au reuşit, a spus La Inca. Nu că nu s-ar fi străduit îndeajuns. Şi-a aşezat mîna pe fruntea fetei.

Acum e timpul să taci. Să stai liniştită.

Noaptea aceea a fost o grozăvie medievală. Beli a trecut de la plînsete liniştite la accese de furie atît de puternice încît erau gata s-o doboare din pat şi să-i redeschidă rănile. Întocmai ca o femeie îndrăcită, se zvîrcolea pe saltea, devenea ţeapănă ca o scîndură, îşi rotea braţul cel sănătos în toate părţile, dădea din picioare, scuipa şi blestema. Se tînguia – în ciuda unui plămîn perforat şi a coastelor rupte – se tînguia neconsolată. *Mamá, me mataron a mi hijo. Estoy sola, estoy sola.*

Sola? La Inca se apleca asupra ei. Ai vrea să ţi-l chem pe Gangster?

Nu, şoptea ea.

La Inca o privea de sus. Oricum nu l-aş fi chemat.

În noaptea aceea Beli a plutit în derivă pe un ocean de singurătate, împinsă de rafalele disperării, şi în timpul unuia din momentele ei de somn chinuit a visat că murise cu adevărat şi pentru totdeauna şi că şi ea, şi copilul împărţeau acelaşi coşciug, iar cînd în cele din urmă s-a trezit de-a binelea, noaptea se sfîrşise şi pe stradă se dezlănţuia un vuiet plin de durere aşa cum nu mai auzise niciodată, o cacofonie de vaiete care păreau că s-au smuls din însuşi sufletul zdrobit al omenirii. Ca un cîntec de înmormîntare al întregii planete.

Mamá, a gîfîit ea, mamá.

Mamá!

Tranquilísate, muchacha.

Mamá, e pentru mine? Sînt pe moarte? Dime, mamá.

Ay, hija, no seas ridícula. La Inca şi-a trecut braţele, acolade ciudate, în jurul fetei. Şi-a apropiat gura de urechea ei: E pentru Trujillo.

Împuşcat, a şoptit ea, în noaptea în care Beli fusese răpită.

Nimeni nu ştie încă nimic. În afara faptului că e mort.[13]

LA INCA, ÎN DECLIN

Totul este adevărat, plataneros! Prin puterea copleşitoare a rugăciunii, La Inca a salvat viaţa

fetei, a aruncat o zafa clasa-ntîi asupra acelui fukú căzut asupra familiei Cabral (dar cu ce preţ pentru ea însăşi?). Toată lumea din cartier vă va povesti cum, la puţin timp după ce fata a fugit din ţară, La Inca a început să se pipernicească, precum Galadriel, după ispitirea inelului – de supărare pentru eşecurile fetei, ar spune unii, dar alţii ar da vina pe acea noapte de rugăciune herculeeană. Indiferent ce preferaţi, nu se poate nega faptul că, în curînd după plecarea lui Beli, părul lui La Inca s-a făcut alb ca zăpada, iar în vremea cînd Lola a venit să locuiască cu ea, nu mai era Puterea Măreaţă care fusese odată. Da, salvase viaţa fetei, dar la ce bun? Beli era încă profund vulnerabilă. La finalul *Întoarcerii regelui*, răul lui Sauron a fost luat de „un vînt puternic“ şi „spulberat“ de-a dreptul, fără consecinţe de durată asupra eroilor noştri[1]; dar Trujillo era prea puternic, un nor prea toxic pentru a fi împrăştiat atît de uşor. Chiar şi după moarte, răul lui mai *dăinuie*. La cîteva ore după dansul bien pegao al lui El Jefe cu acele douăzeci şi şapte de gloanţe, protejaţii săi au alergat de-a valma – îndeplinindu-i, cum se cuvenea, testamentul şi răzbunarea. Un întuneric adînc a coborît peste Insulă şi pentru a treia oară de la ridicarea lui Fidel, oamenii erau ridicaţi de către Ramfis, fiul lui Trujillo, şi mulţi dintre ei au fost sacrificaţi în modul cel mai groaznic care putea fi imaginat, ca un cortegiu funerar al orgiei terorii, pentru tată din partea fiului. Pînă şi o femeie puternică precum La Inca, ce cu

inelul fermecat al voinţei ei clădise în Baní un regat Lothlórien numai al ei, ştia că nu o putea proteja pe fată împotriva unui asalt direct al Ochiului. Ce îi împiedica pe ucigaşi să se întoarcă şi să termine ceea ce începuseră? În definitiv, ei le uciseseră pe Surorile Mirabal[2], celebre în lumea întreagă, care aveau un Nume; ce i-ar împiedica pe ei să omoare o biată negrita orfană? La Inca simţea pericolul în mod palpabil, lăuntric. Şi poate că era din cauza efortului ultimei ei rugăciuni, dar de fiecare dată cînd La Inca o privea pe fată, putea să jure că vedea o umbră stînd exact în spatele umărului ei, care dispărea imediat ce încercai s-o fixezi cu privirea. O umbră întunecată şi oribilă care-i încleşta inima. Şi care părea să crească.

La Inca trebuia să facă *ceva*, aşa că, fără să-şi fi revenit complet în urma jocului ei de-a Ave Maria, i-a invocat pe strămoşi şi pe Jésu Cristo cerîndu-le ajutorul. Încă o dată s-a rugat. Dar şi mai mult decît atît, ca să-şi arate devoţiunea, a postit. A făcut precum Maica Abigail. N-a mîncat nimic în afară de o portocală, n-a băut nimic în afară de apă. După această ultimă risipă imensă de pioşenie, spiritul ei era tulburat. Nu ştia ce să facă. Avea mintea unei manguste, dar nu era, la o adică, o femeie de lume. A vorbit cu prietenii ei, care au încercat s-o convingă s-o trimită pe Beli în el campo. Acolo avea să fie în siguranţă. A vorbit cu preotul. Ar trebui să te rogi pentru ea.

În a treia zi, a înţeles. Visa că ea şi răposatul ei soţ erau pe plaja unde el se înecase. Îl vedea iarăşi bronzat aşa cum era întotdeauna vara.

Trebuie s-o trimiţi departe.

Dar o vor găsi în el campo.

Trebuie s-o trimiţi la Nueva York. Ştiu sigur că aceasta este singura scăpare.

Şi apoi a intrat în apă păşind agale; ea a încercat să-l cheme înapoi: Te rog, întoarce-te, dar el nu o asculta.

Sfatul lui de pe lumea cealaltă era prea groaznic să fie luat în considerare. Exil în nord! În Nueva York, un oraş atît de străin, încît nici măcar ea nu avusese curajul să-l viziteze. Fata ar fi pierdută pentru ea – şi La Inca ar fi dat greş în încercarea ei măreaţă: aceea de a vindeca rănile Căderii, de a reînvia din morţi Casa Cabral. Şi cine ştie ce i s-ar putea întîmpla fetei printre

yankei? În mintea ei, SUA nu era nici mai mult, nici mai puţin decît un país condus de gangsteri, putas şi pierde-vară. Oraşele ei colcăiau de maşini şi fabrici, la fel de copleşite de sinvergüencería pe cît de copleşit era Santo Domingo de arşiţă, un cuco îmbrăcat în fier, care scotea fum, cu promisiunea sclipitoare a unei monede vîrîte adînc în orbitele lipsite de lumină ale ochilor. Cît s-a mai luptat La Inca cu ea însăşi în nopţile acelea lungi! Dar de care parte era Iacob şi de care parte era Îngerul? În final, cine putea spune că familia Trujillo urma să mai rămînă la putere mult timp? Puterea necromană a lui El Jefe pălea deja şi în locul ei se simţea ceva asemănător unei brize. Zvonurile circulau, dese precum la ciguas, zvonuri cum că toţi cubanezii se pregăteau să-i invadeze, că puşcaşii marini fuseseră zăriţi la orizont. Cine putea şti ce urma să aducă ziua următoare? De ce să-şi trimită departe fiica mult iubită? De ce să se *grăbească*?

La Inca s-a trezit practic în faţa aceleiaşi dileme în care se aflase şi tatăl lui Beli cu şaptesprezece ani înainte, pe vremea cînd Casa Cabral se lovise pentru prima oară de puterea celor din familia Trujillo. Încerca să se hotărască dacă să acţioneze sau să stea liniştită.

Incapabilă să aleagă, ea s-a rugat cerînd călăuzire pe mai departe – alte trei zile fără mîncare. Cine ştie cum s-ar fi sfîrşit totul dacă n-ar fi apărut Elvişii? Probabil că Binefăcătoarea noastră ar fi procedat întocmai precum Maica Abigail. Dar, din fericire, Elvişii au surprins-o tocmai cînd mătura prin faţa casei. Te numeşti Myotís Toribio? Bretoanele lor pompadour arătau ca spinarea unor gîndaci. Muşchi africani împachetaţi în costume de vară pastel, iar pe sub sacouri, mînerele tari, lustruite, ale armelor care ţăcăneau.

Vrem să vorbim cu fiica dumitale, a mormăit Elvis Unu.

Chiar acum, a adăugat Elvis Doi.

Por supuesto, a spus ea, şi cînd a ieşit din casă ţinînd în mînă un machete, Elvişii s-au retras la maşină, rîzînd.

Elvis Unu: O să ne întoarcem, vieja.

Elvis Doi: Crede-ne.

Cine a fost? a întrebat Beli din pat, apucîndu-se cu mîinile de pîntecul inexistent.

Nimeni, a răspuns La Inca, aşezînd el machete lîngă pat.

În noaptea următoare, acelaşi „nimeni“ a găurit cu un glonţ uşa

de la intrarea casei.

În nopţile următoare ea şi fata au dormit sub pat şi puţin mai tîrziu în săptămîna aceea La Inca i-a spus fetei: Indiferent ce se întîmplă, vreau să-ţi aminteşti – tatăl tău a fost doctor, *doctor*. Iar mama ta a fost asistentă.

Şi în final, cuvintele: Ar trebui să pleci.

Vreau să plec. Urăsc locul acesta.

Pe vremea asta fata reuşea să şontîcăie pînă la budă pe propriile picioare. Era mult schimbată. În timpul zilei obişnuia să stea la fereastră, în tăcere, aşa cum făcuse şi La Inca după ce se înecase soţul ei. Nu zîmbea, nu rîdea, nu vorbea cu nimeni, nici măcar cu prietena ei, Dorca. Un văl întunecat se închisese peste ea, precum nata deasupra cafelei.

Nu înţelegi, hija. Trebuie să pleci din *ţară*. Te vor omorî dacă n-o faci.

Beli rîdea.

O, Beli, nu te pripi, nu te pripi: Ce ştiai tu despre state sau despre diasporă? Ce ştiai despre Nueba Yol sau despre „vechea lege“ nedezbătută a chiriilor sau despre copiii a căror ură de sine le scurtcircuitează minţile? Ce ştiai, madame, despre *imigrare*? Nu rîde, mi negrita, pentru că lumea ta e pe cale să se schimbe. Cu totul. Da: O frumuseţe sclipitoare este etc., etc. Ascultă la mine. Rîzi pentru că ai fost pustiită pînă în adîncul sufletului, pentru că iubitul tău te-a trădat aproape abandonîndu-te morţii, pentru că primul tău fiu nu s-a născut niciodată. Rîzi pentru că nu mai ai dinţii din faţă şi ai jurat să nu mai zîmbeşti niciodată.

Aş vrea să pot spune altceva, dar am totul înregistrat aici, pe bandă. La Inca ţi-a spus că trebuie să pleci din ţară şi ai rîs.

Sfîrşitul poveştii.

ULTIMELE ZILE ALE REPUBLICII

Îşi va aminti puţine lucruri din ultimele luni în afară de neliniştea şi disperarea ei (şi de dorinţa de a-l vedea pe Gangster mort). Era în ghearele Întunericului, îşi petrecea zilele aşa cum o umbră trece prin viaţă. Nu ieşea din casă decît forţată; în sfîrşit aveau relaţia după care La Inca tînjise întotdeauna, doar că nu îşi

vorbeau. Ce era de spus? La Inca vorbea serios despre călătoria spre nord, dar Beli se simţea de parcă o bună parte din ea plecase deja. Santo Domingo dispărea. Casa, La Inca, yuca prăjită pe care o băga în gură dispăruseră deja – era doar o chestiune de a lăsa restul lumii să te ajungă din urmă. Singura dată cînd s-a simţit aproape la fel ca înainte a fost atunci cînd i-a zărit pe Elvişi pîndind prin cartier. A ţipat înfricoşată de moarte, dar ei au luat-o din loc cu maşina, cu rînjete pe faţă. Ne vom vedea în curînd. Foarte curînd. Noaptea avea coşmaruri cu trestia de zahăr şi cu Cel Fără Chip, dar cînd se trezea din ele, La Inca era mereu acolo. Tranquila, hija. Tranquila.

(În ceea ce-i priveşte pe Elvişi: Ce i-a oprit? Poate a fost frica de pedeapsă, acum că Trujillo căzuse. Poate a fost puterea lui La Inca. Poate că a fost acea forţă venind din viitor care se întorcea să o protejeze pe cea de-a treia şi ultima fiică? Cine poate şti?)

La Inca, cea care cred că nu a dormit nici o singură noapte în acele luni. La Inca, cea care purta pretutindeni cu ea un machete. Fata era tot ce-o interesa. Ştia că atunci cînd Gondolin cade, nu mai stai să aştepţi să-ţi bată balrogii la uşă. Te mişti dracului. Şi ea chiar s-a mişcat. S-au strîns acte, s-au dat şpăgi şi s-au obţinut permise. Într-o altă vreme, asta ar fi fost imposibil, dar odată ce El Jefe era mort şi Cortina de Plátano distrusă, toate soiurile de evadare erau acum posibile. La Inca i-a dat lui Beli fotografii şi scrisori de la femeia la care urma să stea într-un loc numit El Bronx. Dar Beli n-a vrut să le ia în seamă cu nici un chip. N-a dat atenţie pozelor, a lăsat scrisorile necitite, astfel că atunci cînd a ajuns la Idlewild n-a ştiut pe cine anume trebuia să caute. La pobrecita.

Tocmai cînd perioada rece dintre Vecinul cel Bun şi ceea ce mai rămăsese din Familia Trujillo a atins punctul critic, Beli a fost adusă în faţa unui judecător. La Inca o făcuse să-şi pună ojas de mamon în pantofi, aşa încît să nu i se pună prea multe întrebări. Fata a rămas amorţită, absentă, pe tot parcursul procesului. Cu o săptămînă înainte, ea şi Gangsterul reuşiseră în cele din urmă să se întîlnească într-unul din cele mai cunoscute moteluri din capitală. Cel condus de los chinos, despre care Luis Díaz povestea în cîntecul său celebru. Nu a fost reîntîlnirea pe care o sperase ea. Ay, mi pobre negrita, a gemut el, mîngîindu-i părul. Acolo unde altădată ţîşneau fulgere, acum erau doar nişte degete groase prin părul cel

drept. Am fost trădaţi, şi tu, şi eu. Trădaţi în mod groaznic! Ea a încercat să-i vorbească despre pruncul cel mort, dar el a îndepărtat fantoma miniaturală cu o fluturare din încheietura mîinii şi a încercat să-i scoată sînii enormi din măreaţa armură a sutienului. O să avem altul, a asigurat-o el. Voi avea doi, a spus ea încet. El a rîs. Vom avea cincizeci.

Gangsterul încă mai avea multe pe cap. Era îngrijorat pentru soarta Trujillatului, îngrijorat că cei din Cuba se pregăteau să-i invadeze. Pe oameni ca mine îi împuşcă în procese demonstrative. Eu voi fi prima persoana pe care o va căuta Che.

Mă gîndesc să plec la Nueva York.

Îşi dorise ca el să-i spună: Nu, nu pleca, sau cel puţin să-i spună că va veni cu ea. Dar în schimb, el i-a vorbit despre una din călătoriile lui la Nueba Yol, cu o sarcină dată de El Jefe, şi cît de rău îi făcuse racul mîncat într-un restaurant *cubanez*. N-a pomenit nimic despre nevasta lui, desigur, iar ea n-a întrebat. Ar fi distrus-o. Mai tîrziu, cînd el începuse să se aprindă, ea a încercat să se agaţe de el, dar el s-a smuls din îmbrăţişare şi şi-a dat drumul pe spinarea ei cea întunecată şi plină de cicatrici.

Precum creta pe tablă, a glumit Gangsterul.

Încă se mai gîndea la el optsprezece zile mai tîrziu, la aeroport.

Nu trebuie să pleci, a spus deodată La Inca, chiar înainte ca fata să se aşeze la rînd. Prea tîrziu.

Vreau să plec.

Toată viaţa încercase să fie fericită, dar Santo Domingo… PAŞTELE MĂ-SII DE SANTO DOMINGO o împiedicase de fiecare dată. Nu vreau să-l mai văd niciodată.

Nu vorbi aşa.

Nu vreau să-l mai văd niciodată.

Va fi un om nou, îşi jura ea. Se spune că, oricît de departe ar călători un catîr, nu se poate niciodată întoarce armăsar, dar o să le arate ea tuturor.

Nu pleca aşa. Toma, pentru călătorie. Dulce de coco.

Cînd va sta la rînd pentru verificarea paşapoartelor, îl va arunca, dar deocamdată ţinea borcanul în mînă.

Să-ţi aminteşti de mine. La Inca a sărutat-o şi a îmbrăţişat-o. Aminteşte-ţi cine eşti. Eşti cea de-a treia şi ultima fiică a Familiei Cabral. Eşti fiica unui doctor şi a unei asistente medicale.

Ultima imagine a lui La Inca: făcîndu-i cu mîna din toate puterile, plîngînd.

Alte întrebări la controlul paşaportului şi, cu o ultimă rafală dispreţuitoare de ştampile, a fost lăsată să treacă. Iar apoi îmbarcarea şi pălăvrăgeala de dinaintea zborului a tipului spilcuit din dreapta ei, cel cu patru inele pe mînă. Unde mergi? Spre Tărîmul Nimănui, s-a răstit ea şi în cele din urmă avionul, trepidînd în cîntec de motoare, s-a desprins de pe suprafaţa pămîntului şi Beli, cu o pioşenie neştiută pînă atunci, a închis ochii şi s-a rugat Domnului s-o apere.

Sărmana Beli. Aproape pînă la sfîrşit a fost pe jumătate convinsă că Gangsterul urma să apară şi s-o salveze. Îmi pare rău, mi negrita, îmi pare rău, n-ar fi trebuit niciodată să te las să pleci. (Încă mai avea vise măreţe legate de salvarea ei.) Îl căutase peste tot: pe drumul pînă la aeroport, pe chipurile ofiţerilor care verificau paşapoartele, chiar şi atunci cînd se îmbarca în avion şi, într-un sfîrşit, preţ de-o clipă nebună, a crezut c-o să apară din carlingă, într-o uniformă frumos călcată de căpitan de zbor. Te-am păcălit, nu-i aşa? Dar Gangsterul n-a mai apărut niciodată în carne şi oase, decît în visele ei. Mai erau şi alţi Nehotărîţi în avion. Multe ape aşteptînd să devină un fluviu. Iat-o, mai aproape de mama care dorim să devină, dacă vrem ca Oscar şi Lola să se nască.

Are şaisprezece ani şi pielea ei este cu o nuanţă mai deschisă decît negru, cea mai frumoasă culoare a amurgului înspre noapte, sînii îi sînt ca nişte apusuri de soare prinse sub piele, dar în ciuda tinereţii şi a frumuseţii ei, are o expresie îndurerată şi neîncrezătoare care se risipeşte doar sub greutatea plăcerii imense. Visele ei sînt puţine, le lipseşte elanul unui scop, ambiţia ei nu are avînt. Speranţa cea mai arzătoare? Aceea de a-şi găsi un bărbat. Ceea ce nu cunoaşte încă: frigul, corvoadele istovitoare din las factorías, singurătatea diasporei, faptul că nu va mai trăi niciodată în Santo Domingo, propria-i inimă. Ce altceva nu mai ştie: că bărbatul de lîngă ea va ajunge soţul ei şi tatăl celor doi copii ai ei, că după doi ani împreună el o va părăsi, a treia şi ultima ei dezamăgire, şi că niciodată nu va mai iubi din nou.

S-a trezit tocmai în momentul cînd, în visele ei, nişte ciegos se urcau într-un autobuz, cerşind bani, un vis din Zilele ei Pierdute. El guapo de pe scaunul de lîngă ea a atins-o uşor pe cot.

Señorita, iată ceva ce n-ai vrea să pierzi.

Am văzut deja, s-a răstit ea. Şi apoi, calmîndu-se, şi-a aruncat ochii pe fereastră.

Era noapte şi luminile din Nueva York licăreau pretutindeni.

1. Surorile Mirabal au fost Marile Martire ale acelei perioade. Patría Mercedes, Minerva Argentina şi Antonia María – trei surori frumoase din Salcedo care i-au rezistat lui Trujillo şi au fost omorîte pentru asta. (Unul din principalele motive pentru care femeile din Salcedo au reputaţia de a fi atît de incredibil de aprige, nu acceptă rahaturi din partea nimănui, nici măcar a unuia ca Trujillo.) Omorîrea lor şi dezaprobarea publică ce a urmat sînt considerate de mulţi a fi semnalat începutul oficial al sfîrşitului perioadei de Trujillat, „punctul critic“, atunci cînd oamenii au hotărît în final că totul are o limită.
2. María Montez, celebra actriţă dominicană, s-a mutat în SUA şi a făcut mai mult de douăzeci şi cinci de filme între 1940 şi 1951, printre care *O mie şi una de nopţi*, *Ali Baba şi cei patruzeci de hoţi*, *Femeia cobră* şi preferatul meu, *Sirena din Atlantis*. A fost încoronată „Regina Tehnicolorului“ de către fani şi istorici ai artei. Născută María África Gracia Vidal, în 6 iunie 1912 la Barahona, şi-a luat numele de scenă de la faimoasa curtezană a secolului XIX, Lola Montez (ea însăşi faimoasă pentru a se fi culcat, printre alţii, cu parţial haitianul Alexandre Dumas). María Montez a fost o adevărată J. Lo (sau oricare altă caribeña incendiară care este frumuseţea numărul unu a timpului tău), primul star internaţional adevărat pe care l-a avut RD. A sfîrşit prin a se mărita cu un franţuz (iartă-ne, Anacaona) şi a se muta la Paris după cel de-al Doilea Război Mondial. A fost găsită înecată, singură, în propria cadă, la vîrsta de treizeci şi nouă de ani. Nici un semn de luptă, nici o urmă de asasinat. Făcea nişte fotografii pentru Trujillato din cînd în cînd, dar nimic serios. Ar trebui menţionat că în timp ce se afla în Franţa, María s-a dovedit a fi de-a dreptul o tocilară. A scris trei cărţi. Două au fost publicate. Al treilea manuscris s-a pierdut după moartea ei.
3. Deşi nu este un personaj esenţial al povestirii noastre, Balaguer este esenţial pentru istoria dominicană, de aceea trebuie să-l amintim, deşi mai degrabă aş face pişu pe mutra lui. Cei în vîrstă spun că *orice lucru rostit pentru prima oară invocă un demon*, iar atunci cînd dominicanii secolului XX au rostit în masă pentru prima oară cuvîntul *libertate*, demonul pe care l-au chemat a fost Balaguer.

(Cunoscut şi ca Hoţul Electoral – vezi alegerile din 1966 din RD – sau Homunculus.) În zilele Trujillatului, Balaguer a fost doar unul dintre cele mai eficiente duhuri din inel ale lui El Jefe. Se pun multe pe seama inteligenţei sale (cu siguranţă l-a impresionat pe Ratatul Hoţ de Vite) şi a ascetismului său (atunci cînd *el* viola fetiţe, păstra totul sub tăcere). După moartea lui Trujillo va prelua Proiectul Domo şi va conduce ţara din 1960 pînă în 1962, din 1966 pînă în 1978, şi din nou din 1986 pînă în 1996 (pe atunci tipul era orb ca o cîrtiţă, o mumie ambulantă). În timpul celei de-a doua perioade a conducerii sale, cunoscută pe plan local drept cei Doisprezece Ani, a dezlănţuit un val de violenţă împotriva stîngii dominicane, omorîndu-i pe simpatizanţii ei cu sutele şi gonindu-i din ţară cu miile. El a fost cel care a supravegheat/iniţiat ceea ce noi numim Diaspora. Considerat „geniul“ nostru naţional, Joaquín Balaguer era negrofob, un susţinător al genocidului, un hoţ al alegerilor şi un ucigaş al oamenilor care scriau mai bine decît el, ordonînd, lucru bine cunoscut, moartea jurnalistului Orlando Martínez. Mai tîrziu, atunci cînd şi-a scris memoriile, a pretins că ştia cine comisese asasinatul (nu el, bineînţeles) şi a lăsat în text o pagină albă, una página en blanco, unde adevărul urma să fie completat după moartea sa. (Puteţi spune că a fost *scăparea de pedeapsă*?) Balaguer a murit în 2002. Página este încă blanca. A apărut ca un personaj simpatic în romanul lui Vargas Llosa *Sărbătoarea ţapului.* Ca majoritatea homunculilor, nu s-a căsătorit şi nu a lăsat urmaşi.

4. Remarca mea pentru Jack Kirby: e greu ca locuitor al Lumii a Treia să nu simţi o oarecare afinitate pentru Uatu Privitorul; el locuieşte în partea ascunsă a Zonei Albastre a Lunii, iar noi, cei din Zona Întunecată, locuim (ca să-l citäm pe Glissant) pe „*la face cachée de la Terre*“ (faţa ascunsă a Pămîntului).

5. Foarte prezent în presa acelor zile, Jesús de Galíndez era un basc superdeştept şi absolvent al Universităţii Columbia, care scrisese o teză de doctorat destul de tulburătoare. Subiectul? Lamentabil, nefericit, trist: epoca lui Rafael Leónidas Trujillo Molina. Galíndez, monarhist în Războiul Civil Spaniol, cunoştea regimul în mod direct; se refugiase în Santo Domingo în 1939, a ocupat poziţii înalte de atunci înainte şi, pînă la plecarea sa din 1946, căpătase o alergie mortală la persoana Ratatului Hoţ de Vite, neputînd concepe o altă datorie mai înaltă pentru el decît denunţarea dezastrului reprezentat de acest regim. Crassweller îl descrie pe Galíndez ca pe „un cărturar, un tip de om adesea întîlnit printre activiştii politici din America Latină… cîştigătorul unui premiu pentru poezie“, ceea ce

noi, în Sferele Mai Înalte, numim un Tocilar de Clasa a II-a. Dar tipul era un activist de stînga feroce, în pofida pericolelor, lucrînd sîrguincios la disertaţia lui despre Trujillo.

Ce se-ntîmplă, totuşi, între Dictatori şi Scriitori? Dinainte chiar de războiul scandalos dintre Cezar şi Ovidiu, tot au cîte ceva de împărţit. Precum cei Patru Fantastici şi Galactus, precum X-Men şi Frăţia Mutanţilor Diabolici, Titanii Adolescenţi şi Lovitura-Mortală, Foreman şi Ali, Morrison şi Crouch, Sammy şi Sergio, păreau a fi veşnic legaţi în Galeriile Bătăliei. Rushdie afirmă că tiranii şi scriitorii sînt inamici înnăscuţi, dar cred că e prea simplu; îi lasă pe scriitori să scape prea uşor. Dictatorii, după părerea mea, recunosc competiţia atunci cînd o-ntîlnesc. La fel şi scriitorii. *Cin' se-aseamănă se-adună.*

Ca să scurtez povestea: aflînd de disertaţie, El Jefe a încercat mai întîi să o cumpere şi, cînd nu a reuşit, l-a trimis pe omul lui de încredere, Nazgul (sepulcralul Felix Bernardino), la NYC şi în cîteva zile Galíndez s-a trezit cu căluş la gură, vîrît într-un sac şi tîrît pînă în La Capital, iar legenda spune că după ce s-a deşteptat din somnul lui cloroformic, s-a trezit despuiat, atîrnat de picioare deasupra unui ceaun cu *ulei încins*, El Jefe stînd în apropiere cu o copie a disertaţiei jignitoare în mînă. (Şi voi aveaţi impresia că doar comitetul *vostru* era dur.) Care om cu mintea-ntreagă şi-ar fi putut vreodată imagina ceva atît de-al dracului de înspăimîntător? Cred că El Jefe voise să găzduiască o mică tertulia cu acel sărman tocilar fără scăpare. Şi ce tertulia a mai fost, Dios mío! În orice caz, dispariţia lui Galíndez a provocat mult tărăboi în State, toate degetele fiind îndreptate către Trujillo, dar bineînţeles că el jura că era nevinovat, şi la toate acestea se referea Mauricio. Dar luaţi aminte: pentru fiecare falangă de tocilari care mor, există întotdeauna cîţiva care reuşesc. Nu la mult timp după acel asasinat oribil, o ceată întreagă de tocilari revoluţionari au eşuat pe un banc de nisip în sudul coastei cubaneze. Da, era Fidel şi Echipajul Revoluţionar, întorşi dintr-o partidă de revanşă împotriva lui Batista. Din cei optzeci şi doi de revoluţionari care au fost debarcaţi pe ţărm, doar douăzeci şi doi au supravieţuit pentru a sărbători Anul Nou, inclusiv un argentinian iubitor de carte. A fost o baie de sînge, forţele lui Batista executîndu-i chiar şi pe cei care s-au predat. Dar se va dovedi că aceşti douăzeci şi doi vor fi de ajuns.

6. Îmi aminteşte de tristul caz al lui Rafael Yépez: Yépez a fost un bărbat care prin anii '30 conducea o mică şcoală elementară în capitală, nu departe de locul în care am crescut, care alimenta rangurile de jos

ale acelor landrocitos ai lui Trujillo. Într-o zi nefericită, Yépez le-a cerut elevilor săi să scrie un eseu pe o temă aleasă de ei – acest Yépez era un om deschis la minte, un fel de Betances – şi, în mod surprinzător, un băiat a ales să scrie un cîntec de laudă la adresa lui Trujillo şi a soţiei sale, Doña María. Yépez a făcut greşeala să sugereze că şi alte femei dominicane meritau aceleaşi cuvinte de laudă ca şi Doña María şi că, în viitor, tineri precum elevii săi vor ajunge şi ei mari conducători asemeni lui Trujillo. Cred că Yépez a confundat Santo Domingo în care trăia cu un *alt* Santo Domingo. În noaptea aceea, sărmanul profesor împreună cu soţia şi fiica sa şi cu întreaga clasă de elevi au fost ridicaţi din paturile lor de către poliţia militară, aduşi în camioane închise pînă la Fortăreaţa Ozama şi interogaţi. Elevii au fost în cele din urmă eliberaţi, dar nimeni nu a mai auzit vreodată de sărmanul Yépez, de soţia sau de fiica lui.

7. Cînd vorbesc despre Ramfis Trujillo mă refer, desigur, la Rafael Leónidas Trujillo Martínez, primul fiu al lui El Jefe, născut în timp ce mama sa era încă măritată cu un alt bărbat, un cubanez. Numai după ce cubanezul a refuzat să-l accepte pe băiat ca sînge din sîngele său, Trujillo l-a recunoscut pe Ramfis. (Mulţam, tată!) El a fost „faimosul“ fiu pe care El Jefe l-a făcut colonel la vîrsta de patru ani şi general de brigadă la nouă ani. (Mica Faţă de Cur, după cum este alintat.) Ca adult, Ramfis devenise celebru ca jucător de polo şi curvar care şi-o trăgea cu actriţe nord-americane (Kim Novak, cum ai putut?), mereu certîndu-se cu taică-său. Era un demon cu inima îngheţată, aflat la Nivelul 0 al Umanităţii, care a regizat personal torturile criminale din 1959 (anul invaziei cubaneze) şi 1961 (după asasinarea tatălui său, Ramfis s-a ocupat personal de groaznica torturare a conspiratorilor). (Într-un raport secret îndosariat de consulul SUA, disponibil acum la Biblioteca Prezidenţială JFK, Ramfis este descris ca „labil“, un tînăr care în copilărie se distra zburînd creierii puilor cu un revolver de calibru 44.) Ramfis a fugit din ţară după moartea lui Trujillo, a trăit în desfrîu din hoţiile tatălui său şi a sfîrşit într-un accident de maşină survenit din vina lui în 1969; în cealaltă maşină ciocnită se afla Ducesa de Albuquerque, Teresa Beltrán de Lis, care a murit pe loc; Mica Faţă de Cur a continuat să ucidă pînă la final.

8. Johnny Abbes García a fost unul dintre mult iubiţii Lorzi Moguli ai lui Trujillo. Şef al temutei şi atotputernicei poliţii secrete (SIM), Abbes a fost considerat cel mai mare torţionar al Poporului Dominican care a trăit vreodată. Un pasionat admirator al tehnicilor de tortură chinezeşti, se zvonea că Abbes avea în slujba sa un pitic care zdrobea

cu dinţii testiculele prizonierilor. A complotat la nesfîrşit împotriva duşmanilor lui Trujillo, ucigaşul multor tineri revoluţionari şi studenţi (inclusiv al Surorilor Maribal). La ordinul lui Trujillo, Abbes a organizat complotul asasinării preşedintelui ales democratic al Venezuelei: Rómulo Betancourt! (Betancourt şi T-zillo erau vechi duşmani, certaţi încă din anii ’50, atunci cînd securiştii SIM ai lui Trujillo au încercat să-l injecteze cu otravă pe Betancourt pe străzile din Havana.) A doua încercare n-a avut mai mult succes decît prima. Bomba, învelită într-un Olds vechi, a făcut ţăndări Cadillacul prezidenţial, l-a spulberat din Caracas, a omorît şoferul şi un trecător, dar nu a reuşit să-l omoare pe Betancourt! Asta-i chiar ceva demn de un *gangster*! (Venezolanos: Să nu spuneţi niciodată că nu avem o istorie comună. Nu avem în comun numai telenovelele sau faptul că atît de mulţi dintre ai noştri v-au invadat ţărmurile ca să-şi găsească de lucru în anii ’50, ’60, ’70 şi ’80. Dictatorul nostru a încercat să vă omoare preşedintele!) După moartea lui Trujillo, Abbes a fost numit consul în Japonia (doar ca să scape de el din ţară) şi a ajuns să lucreze pentru celălalt coşmar caraibian, dictatorul haitian François „Papa Doc“ Duvalier. Nu i-a fost nici pe departe la fel de credincios lui Papa Doc cum i-a fost lui Trujillo – după o încercare de a-l înşela, Papa Doc l-a împuşcat pe Abbes, cu toată familia sa, şi le-a aruncat în aer casa lor nenorocită. (Cred că P. Daddy a ştiut exact cu ce fel de creatură avea de-a face.) Nici un dominican nu crede că Abbes a murit în acea explozie. Se crede că încă mai bîntuie prin lume, aşteptînd învierea lui El Jefe, atunci cînd şi acesta se va ridica dintre Umbre.

9. Un loc preferat al lui Trujillo, îmi spune mama, cînd manuscrisul este aproape complet.

10. Felix Wenceslao Bernardino, crescut în La Romana, a fost unul dintre cei mai siniştri agenţi ai lui Trujillo şi Regele Vrăjitor din Angmar al acestuia. Era consul în Cuba atunci cînd dominicanul sindicalist exilat Mauricio Báez a fost asasinat în mod misterios pe străzile Havanei. S-a mai zvonit că Felix ar fi fost implicat în încercarea eşuată de asasinat asupra liderului dominican exilat Angel Morales (asasinii au năvălit peste secretarul său care se bărbierea, l-au confundat pe bărbatul plin de spumă de ras cu Morales şi l-au ciuruit cu gloanţe). Pe lîngă acestea, Felix şi sora lui, Minerva Bernardino (prima femeie din lume care urma să fie ambasadoare la Naţiunile Unite), se aflau amîndoi în New York City în momentul cînd Jesus de Galíndez a dispărut în chip misterios pe drumul către casă, în staţia de metrou de la Columbus Circle. Că tot

vorbeam despre *Ai puşcă, vei călători.* S-a spus că puterea lui Trujillo nu l-a părăsit niciodată; nenorocitul a murit de bătrîneţe în Santo Domingo, trujillist pînă la moarte, înecîndu-şi muncitorii haitieni în loc să-i plătească.

11. În prima variantă a romanului, Samaná era de fapt Jarabacoa, dar atunci iubita mea Leonie, cunoscătoare a tot ce este dominican, mi-a atras atenţia că nu există plaje în Jarabacoa. Rîuri frumoase, dar nu plaje. Tot Leonie a fost cea care m-a informat că el perrito (vedeţi primele paragrafe ale capitolului unu, „Tocilar de ghetou la marginea lumii“) nu a devenit popular pînă la sfîrşitul anilor ’80, începutul anilor ’90, dar acesta a fost un detaliu pe care nu l-am putut schimba, pur şi simplu îmi plăcea prea mult imaginea. Iertaţi-mă, istorici ai dansului popular, iertaţi-mă!

12. Mangusta este una din particulele cele mai instabile ale Universului şi în acelaşi timp unul dintre cei mai mari călători. A însoţit umanitatea la ieşirea din Africa şi după un lung periplu prin India, a sărit pe corabia către cealaltă Indie, cunoscută drept Caraibe. De la prima apariţie în mărturiile scrise – 675 î. H., în scrisoarea unui scrib anonim către Esarhaddon, tatăl lui Assurbanipal – mangusta s-a dovedit a fi un duşman al carelor, lanţurilor şi ierarhiilor regeşti. S-a crezut că este o aliată a Omului. Mulţi Privitori bănuiesc că Mangusta a venit în lumea noastră din cealaltă, dar pînă acum nu s-a descoperit nici o dovadă a unei astfel de migrări.

13. Se spune că în noaptea aceea se îndrepta către ceva tăvăleală. Se mai miră cineva? A fost un curocrat înrăit pînă la sfîrşit. Poate că în acea ultimă noapte, El Jefe, tolănit pe bancheta din spate a Bel-Air-ului său, se gîndea numai la partida obişnuită de amor care-l aştepta la Estancia Fundación. Poate că nu se gîndea la nimic. Cine poate şti? În orice caz: un Chevrolet negru se apropia în viteză, precum însăşi Moartea, înţesat cu asasini din clasele cele mai înalte, susţinuţi de SUA, iar acum cele două maşini ajunseseră la marginile oraşului, acolo unde stîlpii de iluminat se opresc (pentru că şi modernitatea îşi are limitele ei în Santo Domingo) şi în îndepărtarea întunecată se întind ameninţătoare păşunile vitelor, unde, cu şaptesprezece luni în urmă, un alt tînăr avusese de gînd să-l ucidă. El Jefe îi cere şoferului său, Zacarías, să deschidă radioul, dar – ce potrivire – e o seară de poezie şi radioul e stins la loc. Poate că poezia îi aminteşte de Galíndez.

Poate că nu.

Chevroletul cel negru semnalizează intermitent, cerînd să fie lăsat să treacă, iar Zacarías, crezînd că aparţine Poliţiei Secrete, se

conformează, încetinind, iar atunci cînd maşinile ajung una în dreptul celeilalte, la escopeta mînuită de Antonio de la Maza (al cărui frate – surpriză, surpriză – a fost omorît în afacerea Galíndez – ceea ce dovedeşte că trebuie să fii întotdeauna atent atunci cînd omori tocilari, pentru că nu se ştie niciodată cine-ţi vine de hac) face buuum! Şi atunci (aşa spune legenda) El Jefe strigă: Coño, me hirieron! A doua împuşcătură îl nimereşte pe Zacarías în umăr, iar acesta aproape că opreşte maşina, de durere, şoc şi surpriză. Iată faimosul schimb de replici: Adu puştile, spune El Jefe. Vamos a pelear. Iar Zacarías spune: No Jefe, son mucho, şi El Jefe repetă: Vamos a pelear. I-ar fi putut porunci lui Zacarías să întoarcă maşina şi s-o ia înapoi spre siguranţa capitalei, dar, în schimb, el se credea Tony Montana. Iese clătinîndu-se din Bel-Air-ul cel ciuruit de gloanţe, ţinînd în mînă un 38. Restul este, bineînţeles, istorie, şi dacă acesta ar fi un film, ar trebui să-l filmaţi în genul secvenţelor cu încetinitorul ale lui John Woo. Împuşcat de douăzeci şi şapte de ori – ce număr dominican – şi purtînd urmele a patru sute de puncte de impact, Rafael Leónidas Trujillo Molina, cel rănit mortal, se spune că ar fi făcut doi paşi în direcţia locului său de baştină, San Cristóbal, pentru că, aşa cum ştim, toţi copiii, fie ei buni sau răi, în cele din urmă îşi găsesc drumul către casă, dar gîndindu-se mai bine, s-a întors înspre La Capital, către mult iubitul său oraş, şi a căzut pentru ultima dată. Zacarías, care avusese regiunea parietală de mijloc despicată de glonţul unui 357, s-a prăbuşit pe iarbă, la marginea drumului; minunea minunilor, el va supravieţui ca să spună povestea acestui ajustamiento. De la Maza, gîndindu-se probabil la sărmanul său frate răposat, căruia i se întinsese o cursă, a luat apoi pistolul de calibru 38 din mîna ţeapănă a lui Trujillo şi l-a împuşcat pe acesta drept în faţă, rostind faimoasele cuvinte: Éste guaraguo ya no comerá mas pollito. Şi apoi asasinii au înghesuit leşul lui El Jefe – unde? În portbagaj, desigur.

Şi aşa s-a dus Faţă de Cur. Şi aşa s-a dus Epoca lui Trujillo (oarecum).

Am fost de multe, multe ori la marginea drumului unde a fost împuşcat. Nimic demn de menţionat în afara faptului că el guagua din Haina aproape că mă plesnea peste fund de fiecare dată cînd traversam autostrada. Pentru o vreme, din cîte am înţeles, acea porţiune a fost locul de pelerinaj al celor din cauza cărora El Jefe îşi făcea cele mai multe griji: los maricones.

1. „Şi pe cînd Căpitanii priveau către sud, înspre Ţinutul Mordor, li se părea că, neagră, proiectată pe giulgiul unui nor, se ridica o umbră

imensă, de nepătruns, încoronată de fulgere, care umplea tot cerul. Se ridica enormă deasupra lumii şi-şi întindea către ei o mînă vastă şi ameninţătoare, groaznică, dar neputincioasă; pentru că tocmai cînd se prăvălea înspre ei, un vînt puternic a luat-o şi totul s-a spulberat şi a trecut; şi apoi s-a lăsat liniştea.“

2. Şi unde au fost omorîte Surorile Mirabal? Într-un lan de trestie, bineînţeles. Şi apoi trupurile lor au fost puse într-o maşină şi li s-a înscenat un accident! Două dintr-o lovitură!

PATRU

Educaţia sentimentală
1988-1992

A început cu mine. Cu un an înainte ca Oscar să cadă, am avut şi eu scrînteala mea; am fost bătut măr pe cînd mă întorceam acasă de la Roxy. De către rezidenţii împuţiţi din New Brunswick. O gaşcă de morenos nenorociţi. Era ora două dimineaţa, iar eu eram pe Joyce Kilmer fără vreun motiv anume. Singur şi pe jos. De ce? Pentru că eram dur, credeam că n-o să am probleme dacă treceam prin desişul de şmecheri pe care îi văzusem la colţ. Mare greşeală. O să-mi aduc aminte de zîmbetul de pe faţa cretinului ăluia pentru tot restul vieţii mele de căcat. Doar că pe primul loc în amintirea mea se află inelul lui cu sigla liceului care mi-a crestat o brazdă frumuşică pe obraz (încă mai am cicatricea). Aş vrea să pot spune că am căzut bătîndu-mă, dar nenorociţii m-au lăsat lat. Dacă n-ar fi fost samariteanul care a trecut cu maşina pe-acolo, mama lor de împuţiţi probabil m-ar fi omorît. Tipul voia să mă ducă la Robert Wood Johnson, dar eu n-aveam asigurare medicală şi în afară de asta, de cînd fratele meu a murit de leucemie, nu prea mă mai dădeam în vînt după doctori, aşa că am zis ceva de genul: Nu nu nu. Pentru că doar fusesem *snopit în bătaie*, mă simţeam de fapt destul de binişor. Pînă a doua zi, cînd m-am simţit de parcă murisem. Eram atît de ameţit încît nu puteam să mă ridic în picioare fără să vărs. Îmi simţeam maţele de parcă îmi fuseseră scoase, bătute cu maiul şi apoi prinse la loc cu agrafe. Era destul de nasol şi dintre toţi prietenii pe care-i aveam – toţi bunii mei prieteni minunaţi – doar Lola a venit dracului să mă vadă. Auzise de căsăpeală de la amicul Melvin şi se-nfiinţase mintenaş. N-am fost niciodată în viaţa mea atît de fericit să văd pe cineva. Lola, cu dinţii ei mari şi nevinovaţi. Lola, care chiar a *plîns* cînd a văzut în

ce hal eram.

Ea a fost cea care a avut grijă de fundul meu cel prăpădit. A gătit, a făcut curăţenie, mi-a luat temele, mi-a adus doctorii, chiar s-a asigurat că mi-am făcut duş. Cu alte cuvinte, m-a pus din nou pe picioare, şi nu orice femeie poate face asta pentru un tip. Credeţi-mă. De-abia mă puteam ţine pe picioare, capul mă durea atît de rău, dar ea m-a spălat pe spinare şi asta e ceea ce-mi amintesc cel mai bine din toată nebunia de atunci. Mîna ei pe buretele acela şi buretele acela pe spinarea mea. Chiar dacă aveam o iubită, Lola a fost cea care şi-a petrecut nopţile acelea cu mine. Îşi pieptăna părul – o dată, de două ori, de trei ori – înainte să se ghemuiască, aşa lungă cum era, în pat. Fără somnambulisme, OK, Kung Fu?

La facultate se presupune că nu ne pasă de nimic – se presupune doar că ne-o tragem de-a valma –, dar mă credeţi sau nu, eu ţineam la Lola. Era o fată la care-ţi venea uşor să ţii. Lola era total opusul fetelor cu care mă încurcam de obicei: afurisita avea aproape un metru optzeci şi n-avea tetas cîtuşi de puţin, şi era mai neagră decît cea mai neagră bunică a ta. Făcea cît două fete: bustul cel mai slăbănog pus laolaltă cu o pereche de şolduri ca de Cadillac şi cu un măgar căpos. Era una din acele puicuţe supercapabile care conduc toate organizaţiile din colegiu şi poartă costume la şedinţe. A fost preşedinta frăţiei ei, şefa organizaţiei S. A. L. S. A. şi copreşedinta grupării Luaţi Noaptea Înapoi. Vorbea o spaniolă perfectă şi afectată.

Ne cunoşteam de la sfîrşitul săptămînii de dinainte de primul an, dar de-abia în anul al doilea, atunci cînd mama ei s-a îmbolnăvit din nou, ne-am cuplat. Du-mă acasă, Yunior, a fost replica ei de început şi o săptămînă mai tîrziu ne-o şi trăgeam. Îmi amintesc că purta o pereche de pantaloni de trening Douglass şi un tricou Tribe. Şi-a scos inelul pe care i-l dăduse iubitul ei şi apoi m-a sărutat. Ochii ei cei negri rămînînd tot timpul cufundaţi în ai mei.

Ai nişte buze grozave, a zis.

Cum să uiţi o fată ca asta?

Doar trei nopţi nenorocite pînă să se simtă vinovată faţă de iubitul ei şi să pună capăt. Iar cînd Lola pune capăt la ceva, o face *de-a binelea.* Chiar şi în nopţile acelea după ce am fost bătut, nu m-a lăsat nici în ruptul capului să mă apropii de curul ei. Deci te poţi *culca* în patul meu, dar nu te poţi culca *cu mine*?

Yo soy prieta, Yuni, a spus ea, pero no soy bruta.

Ştia exact ce fel de sucio eram eu. La două zile după ce ne-am despărţit, m-a văzut agăţînd una din suratele din organizaţie şi mi-a întors spatele.

Ideea este asta: cînd fratele ei a căzut în depresia aceea sinucigaşă, la sfîrşitul anului doi – a băut două sticle de Bacardi pentru că nu ştiu ce fată îi dăduse papucii – aproape omorîndu-se pe el şi pe maică-sa cea bolnavă cu chestia asta, cine credeţi c-a ieşit în faţă?

Eu.

Pentru Lola a fost surpriza secolului cînd i-am spus că voi locui cu el în anul următor. O să fiu cu ochii pe afurisitul de tîmpit pentru tine. După drama sinuciderii, nimeni din Demarest nu mai voia să stea în cameră cu flăcăul, urma să fie obligat să-şi petreacă primul an singur-singurel; chiar şi fără Lola, pentru că ea era desemnată să plece în Spania în anul acela, măreţul ei vis nenorocit împlinindu-se în sfîrşit, iar ea era îngrijorată de moarte din pricina lui. Am dat-o gata pe Lola cînd am spus c-o voi face, dar aproape am terminat-o cînd am şi făcut-o pe bune. M-am mutat cu el. În Demarestul mă-sii. Patria tuturor ţăcăniţilor şi a rataţilor, a ciudaţilor şi a vampelor. Eu, un tip care putea să ridice din culcat 120 de kilograme, care obişnuia să numească Demarestul Sala Homo, fără nici o problemă. Care nu a întîlnit niciodată vreo artistă albă ciudăţică pe care să nu vrea s-o căpăcească. Mi-am depus cererea de înscriere pentru secţia de creaţie literară şi începutul lui septembrie ne-a găsit pe amîndoi, eu şi Oscar. Împreună.

Mi-a plăcut să pretind că era pură filantropie, dar nu e taman adevărat. Sigur că voiam s-o ajut pe Lola, să am grijă în locul ei de ţăcănitul de frate-său (ştiam că era singura persoană pe care-o iubea cu adevărat pe lumea asta), dar aveam în acelaşi timp grijă şi de amărîtul de mine. În anul acela am tras ceea ce probabil a fost cel mai prost număr din istoria loteriei cazărilor. Am fost, în mod oficial, ultimul nume pe lista de aşteptare, ceea ce însemna că şansele mele la cazare pe durata universităţii erau între nimic şi zero, ceea ce însemna că sărăcia mea urma să rămînă fie acasă, fie

în stradă, ceea ce însemna că Demarest, cu toată ciudăţenia lui, şi Oscar, cu toată nefericirea lui, nu mai păreau o opţiune chiar atît de proastă.

Nu că el mi-ar fi fost complet străin – adică, *era* fratele fetei cu care mi-o trăsesem în treacăt. Îl vedeam cu ea prin campus în acei primi ani, greu de crezut că el şi Lola erau rude. (Eu, Apokalips, glumea el, ea, Noua Geneză.) Spre deosebire de mine, care m-aş fi ascuns de un astfel de Caliban, ea îl iubea pe pămpălău. Îl invita la petreceri şi la întrunirile ei. Ca să ţină pancarte, să împrăştie fluturaşi. Asistentul ei cel gras.

Dacă zic că n-am mai întîlnit niciodată în viaţa mea un dominican aşa ca el, e puţin spus.

Salut, cîine al lui Dumnezeu, a fost felul în care m-a întîmpinat în prima mea zi în Demarest.

Mi-a luat o săptămînă ca să-mi dau seama ce dracu' voia să spună.

Dumnezeu. Domini. Cîine. Canis.

Salut, Dominicanis.

Cred că ar fi trebuit să-mi dau dracului seama. Tipul obişnuia să spună că era blestemat, obişnuia să spună asta foarte des, şi dac-aş fi fost într-adevăr un dominican înţelept, aş fi procedat astfel: (a) l-aş fi ascultat pe idiot, şi apoi (b) aş fi fugit în direcţia opusă. Cei din familia mea sînt sureños din Azua, şi dacă noi, los sureños din Azua, ne pricepem la ceva, atunci ne pricepem la afurisitele de blesteme. Vreau să spun, Iisuse, aţi văzut vreodată Azua? Mama nici măcar n-ar fi ascultat, ar fi luat-o pur şi simplu la sănătoasa. Ea nu se încurca cu fukús sau cu guanguas, în nici un fel, sub nici un chip. Dar eu nu eram atît de înţelept pe cît sînt acum, eram doar un afurisit de cretin şi am presupus că a supraveghea pe cineva precum Oscar nu va fi o muncă herculeeană. Adică, rahat, eram un *halterofil*, ridicam în fiecare zi nişte nenorocite de greutăţi mai mari decît el.

Puteţi să daţi drumul la banda cu rîsete oricînd doriţi.

Îmi părea acelaşi. Tot masiv – Biggie Smalls minus partea cu *smalls* – şi tot zăpăcit. Tot mai scria zece, cincisprezece, douăzeci de pagini pe zi. Tot un nebun împătimit al jocurilor. Ştiţi ce afiş a pus dementul pe uşa dormitorului nostru? *Vorbeşte, prietene, şi*

intră. În limba elfilor, în paştele mă-sii! (Vă rog, nu mă întrebaţi cum de ştiam asta. Vă rog.) Cînd l-am văzut, am spus: De Leó, cred că glumeşti. Elfeasca?

De fapt, a tuşit el, e limba *Sindarin*.

De fapt, a spus Melvin, este *homo-ho-ho*.

În ciuda promisiunilor mele faţă de Lola de a-l ţine sub supraveghere, în acele prime săptămîni n-am prea avut de-a face cu el. Adică, ce pot să spun? Am fost ocupat. Ce crai dintr-o şcoală de stat nu este? Aveam slujba şi sportul, băieţii şi mi novia şi, bineînţeles, curvuliţele.

În acea lună am fost atît de mult plecat încît ceea ce vedeam din O era, în cea mai mare parte, o movilă mare şi adormită, tolănită sub un cearşaf. Singurul lucru care-i ţinea curul de tocilar treaz pînă la ore tîrzii erau jocurile sale cu personaje şi desenele animate japoneze, în special *Akira,* pe care cred că trebuie să-l fi văzut de cel puţin o mie de ori în anul acela. Nu vă pot spune în cîte nopţi am ajuns acasă şi l-am găsit parcat în faţa acelui desen animat. Lătram: Iar te uiţi la căcatul ăla? Iar Oscar spunea, aproape cerîndu-şi scuze pentru că exista: E pe sfîrşite. Întotdeauna e pe sfîrşite, mă plîngeam eu. Deşi nu mă deranja. Îmi plăceau porcăriile gen *Akira,* chiar dacă nu reuşeam întotdeauna să rămîn treaz privindu-le. Mă tolăneam în pat în timp ce Kaneda ţipa *Tetsuo* şi următorul lucru pe care mi-l aminteam era Oscar aplecat timid deasupra mea spunînd, Yunior, filmul s-a finis, iar eu mă ridicam spunînd: *La dracu*'!

Nu a fost nici pe jumătate atît de rău pe cît am pretins eu mai tîrziu c-a fost. Cu toată gogomănia lui, tipul a fost un coleg de cameră foarte cumsecade. N-am primit niciodată de la el bileţele tîmpite ca de la ultimii ţăcăniţi cu care am locuit şi întotdeauna îşi plătea jumătate din orice şi dacă vreodată intram pe uşă în timpul vreunuia din jocurile sale Temniţe şi Dragoni, se muta în hol, fără măcar să i se ceară. Pe *Akira* o puteam înghiţi, dar pe *Regina cuibului de demoni,* nu.

Făceam şi eu mici gesturi drăgălaşe, desigur. O masă o dată pe săptămînă. Îi adunam foile scrise, cinci volume pînă la final, şi încercam să citesc. Nu era domeniul meu – *Jos arma radioactivă, Arthurus Prime*! –, dar pînă şi eu îmi puteam da seama că se pricepea. Ştia cum să construiască dialogul, cum să trîntească o

introducere isteaţă şi să facă naraţiunea să curgă. I-am arătat şi eu cîte ceva din ce scriam, numai jafuri şi afaceri cu droguri şi *Du-te la dracu', Nando,* şi BLAU! BLAU! BLAU! Mi-a dat patru pagini de comentarii pentru o poveste de opt pagini.

Dacă am încercat să-l ajut în problema fetelor? Să-i împărtăşesc din înţelepciunea mea de mare cuceritor?

Sigur că da. Problema era că, atunci cînd se ajungea la mujeres, colegul meu de cameră era ca nimeni altul de pe planetă. Pe de-o parte era cel mai rău caz de lipsă-de-toto-ită pe care-l văzusem vreodată. Singura persoană care se apropiase vreodată de situaţia lui era sărmanul puşti salvadorian pe care-l ştiam în liceu, a cărui faţă fusese complet arsă şi nu putea niciodată să iasă cu vreo fată pentru că arăta ca Fantoma de la Operă. Ei bine: pentru Oscar era şi mai grav. Cel puţin Jeffrey putea da vina cinstit pe o condiţie medicală. Oscar pe ce putea da vina? Pe Sauron? Tipul cîntărea 153 de kilograme, la toţi dracii! Vorbea ca un calculator din *Star Trek*! Ironia era că nu mai întîlnisem niciodată vreun puşti care să-şi dorească o fată atît de-al dracului de mult. Adică, drace, credeam că *eu* eram obsedat de femei, dar nimeni, vă zic, *nimeni* nu era atît de obsedat cum era Oscar. Pentru el, erau începutul şi sfîrşitul, Alfa şi Omega, revistele de benzi desenate DC şi Căpitanul Minune. Amicul era dus rău; nu putea nici măcar să vadă o fată drăguţă fără să se facă ţăndări. I se aprindeau călcîiele din nimic – trebuie să i se fi întîmplat cel puţin de vreo douăzeci şi patru de ori în stil măreţ numai în primul semestru. Nu că vreunul din rahaturile astea ar fi dus undeva. Cum ar fi putut? Ideea lui Oscar asupra punctului G era să vorbească despre jocurile video! Cît de al dracului de ţăcănit trebuie să fii? (Mie mi-a plăcut la nebunie ziua în care în autobuzul E i-a spus unei morena fierbinte: Dacă ai fi în jocul meu ţi-aş da *optsprezece* Charisma!)

Am încercat să-i dau sfaturi, chiar am încercat. Nimic prea complicat. Ceva de genul: Încetează să te mai holbezi la fete necunoscute pe stradă şi nu-l mai pomeni pe Beyonder mai mult decît e necesar. M-a ascultat? Bineînţeles că nu! A încerca să-i bagi minţile în cap lui Oscar în legătură cu fetele era totuna cu a încerca să arunci cu pietre în Unul cel de Neatins. Tipul era de neclintit. Mă asculta şi apoi ridica din umeri. Nimic nu merge, mai bine aş fi eu însumi.

Dar tu însuţi eşti jalnic!

Dar este, din păcate, tot ce am.

Şi discuţia mea preferată:

Yunior?

Ce?

Dormi?

Dacă-i ceva despre *Star Trek*…

Nu este legat de *Star Trek.* A tuşit. Am auzit dintr-o sursă sigură că nici un bărbat dominican, niciodată, n-a murit virgin. Tu, care ai experienţă în treburile astea – crezi că e adevărat?

M-am ridicat în capul oaselor. Tipul se uita la mine în întuneric, serios de moarte.

O, este împotriva legilor naturii ca un dominican să moară fără să şi-o tragă cel puţin o dată.

Asta, a oftat el, este ceea ce mă nelinişteşte.

Aşadar ce s-a întîmplat la începutul lui octombrie? Ceea ce li se întîmplă întotdeauna crailor ca mine.

Am încurcat-o.

Nu-i de mirare, la stilul destrăbălat în care trăiam. Şi n-a fost orice fel de încurcătură. Iubita mea Suriyan a aflat că mă-nvîrteam pe lîngă una dintre hermanas. Iubăreţilor: niciodată, niciodată, *niciodată* să nu vă-ncurcaţi cu vreo afurisită numită Awilda. Pentru că atunci cînd vă va trînti vreo awilda peste cur, veţi cunoaşte adevărata durere. Respectiva Awilda m-a turnat pentru dracu' ştie ce motiv, de fapt mi-a înregistrat unul dintre telefoanele mele către ea şi înainte să poţi spune *căcat* a aflat toată lumea. Tipa trebuie să fi pus înregistrarea aia de vreo cinci sute de ori. Era a doua oară cînd fusesem prins în doi ani, un record chiar şi pentru mine. Suriyan *a înnebunit de tot.* S-a luat de mine în autobuzul E. Băieţii rîdeau şi fugeau, iar eu mă prefăceam că n-am făcut nimic. Dintr-odată m-am trezit petrecînd mult timp în dormitor. Încercîndu-mi talentul la vreo povestire sau două. Uitîndu-mă la filme cu Oscar. *Această insulă, Pămîntul, Sămînţa de măr, Proiectul A.* Încercînd să găsesc răspunsuri cît pentru o viaţă.

Ceea ce ar fi trebuit să fac era să mă fi internat la vreo clinică de dezintoxicare sexuală. Dar dacă vă închipuiţi că aveam de gînd să fac asta, atunci nu cunoaşteţi bărbaţii dominicani. În loc să mă concentrez pe ceva concret şi folositor, să zicem pe propriul meu

necaz, m-am ocupat de ceva uşor şi mîntuitor.

Din senin şi nicidecum influenţat de situaţia mea de rahat – bineînţeles că nu! – am hotărît că urma să îndrept viaţa lui Oscar. Într-o noapte pe cînd se tot plîngea de existenţa lui cea jalnică, am spus: Chiar vrei s-o schimbi?

Bineînţeles că da, a zis el, dar nimic din tot ce-am încercat n-a îmbunătăţit-o.

Eu îţi voi schimba viaţa.

Adevărat? Privirea pe care mi-a aruncat-o – încă îmi mai frînge inima, chiar şi după toţi aceşti ani.

Adevărat. Dar trebuie să mă asculţi.

Oscar a sărit în picioare. Şi-a pus o mînă pe inimă. Fac jurămînt de ascultare, stăpîne. Cînd începem?

O să vezi.

În dimineaţa următoare, la şase, am lovit cu piciorul patul lui Oscar.

Ce-i? a strigat el.

Mai nimic, am spus, aruncîndu-i tenişii pe burtă. E doar prima zi din viaţa ta.

Probabil că eram lovit în aripă rău de tot după Suriyan – fapt pentru care m-am concentrat foarte serios asupra Proiectului Oscar. În acele prime săptămîni, pe cînd aşteptam ca Suriyan să mă ierte, m-am purtat cu flăcăul întocmai ca Maestrul Killer în Templul Shaolin. Mă ţineam după curul lui 24/7. L-am făcut să jure că nu se mai dă la fete cu replica lui ţăcănită te-iubesc. (Nu faci decît să le sperii pe bietele fete, O.) L-am făcut să înceapă să-şi supravegheze dieta şi să înceteze a mai vorbi în termeni negativişti – *Sînt blestemat, o să pier virgin, sînt lipsit de frumuseţe* – cel puţin cît eram eu prin preajmă, am reuşit. (Gîndeşte pozitiv, am subliniat, gîndeşte pozitiv, paştele mă-tii!) Chiar l-am făcut să iasă cu mine şi cu băieţii. Nimic serios – la vreo băută atunci cînd eram o gaşcă mare şi monstroşenia lui nu bătea prea mult la ochi. (Băieţilor nu le plăcea: Ce urmează? O să începem să-i scoatem cu noi şi pe boschetari?)

Dar cea mai măreaţă izbîndă a mea? L-am făcut pe tip să facă sport împreună cu mine. L-am făcut dracului *să alerge.*

Urmează să vă povestesc: O, mă admira cu adevărat. Nimeni n-ar fi putut să-l convingă să facă asta. Ultima dată cînd încercase să

alerge, era în primul an, cînd era cu douăzeci şi cinci de kilograme mai slab. Nu pot să mint: în primele dăţi aproape m-a pufnit rîsul cînd l-am văzut gîfîind pe George Street, cu genunchii lui negri-cenuşii tremurîndu-i. Îşi ţinea capul plecat ca să nu fie nevoit să audă sau să vadă toate reacţiile pe care le provoca. De obicei doar nişte chicoteli şi vreun *Hei, grăsanule* rătăcit. Cea mai bună pe care-am auzit-o? Uite, mami, tipul ăla şi-a scos planeta la alergat.

Nu-ţi face griji din pricina glumeţilor, i-am spus.

Nici o grijă, a gîfîit el, *în agonie.*

Tipului nu-i ardea de asta *cîtuşi de puţin.* Imediat ce terminam se întorcea la biroul lui cît ai clipi. Aproape se agăţa de el. Încerca cît putea să se fofileze de la alergat. A început să se scoale la cinci, aşa încît atunci cînd mă trezeam, el era deja la calculator, putînd să pretindă că era în mijlocului unui capitol extraordinar de important. Scrie-l mai tîrziu, tîrfă. Cam după a cincea alergare, a căzut pur şi simplu în genunchi. Te rog, Yunior, a spus, nu pot. Am pufnit. Du-te şi ia-ţi dracului pantofii.

Ştiam că nu-i era uşor. Eram dur, dar nu chiar atît de dur. Am văzut cum era. Credeţi că oamenii urăsc un om gras? Încercaţi cu un gras care încearcă să slăbească. A scos la iveală toată monstruozitatea nenorocită de balrog din negri. Fetele cele mai dulci pe care le-ai văzut vreodată îi aruncau cele mai porcoase cuvinte pe stradă, bătrînelele bolboroseau: Eşti dezgustător, *dezgustător*, şi pînă şi Harold, care nu dăduse niciodată prea multe semne în direcţia anti-Oscar, a început să-i zică Jabba Curul, doar aşa. Era de-a dreptul cumplit.

OK, oamenii sînt răi, dar care îi erau opţiunile? O, trebuia să facă *ceva.* 24/7 la calculator, scriind căpcăunopere SF, ducîndu-se din cînd în cînd la Clubul Studenţilor ca să joace jocuri pe calculator, vorbind despre fete, dar de fapt niciodată atingînd vreuna – ce fel de viaţă era asta? Grijania mă-sii, eram la Rutgers – la Rutgers erau fete pretutindeni, şi mai era şi Oscar, cel care mă ţinea treaz noaptea vorbindu-mi despre Făclie Verde. Întrebîndu-se cu voce tare: Dacă am fi orci, nu-i aşa că, la nivel rasial, ne-am *imagina* că arătăm ca elfii?

Tipul trebuia să facă *ceva.*

Chiar a făcut.

A lăsat totul baltă.

A fost într-adevăr o chestie smintită. Patru zile pe săptămînă alergam. Eu alergam cinci mile, dar cu el alergam cîte puţin, în fiecare zi. Am crezut că se simţea bine, luînd în considerare toată situaţia. Că se călea, înţelegeţi? Şi apoi, chiar în mijlocul uneia din alergările noastre – eram pe George Street –, cînd am privit înapoi peste umăr, am văzut că se oprise. Transpiraţia îi curgea şuvoaie. Ai un atac de cord? Nu, a spus el. Atunci de ce nu fugi? Am hotărît să nu mai fug. De ce dracului nu? N-o să meargă, Yunior. N-o să meargă dacă tu nu vrei să meargă. Ştiu că n-o să meargă. Haide, Oscar, ia-ţi blestematele alea de picioare la spinare. Dar el şi-a clătinat capul. A încercat să-mi strîngă mîna şi apoi a plecat către staţia de pe Bulevardul Livingston, a luat autobuzul E bis spre casă. În dimineaţa următoare l-am împins cu piciorul, dar nu s-a clintit.

Nu voi mai fugi, a intonat el de sub pernă.

Bănuiesc că n-ar fi trebuit să mă înfurii. Ar fi trebuit să am răbdare cu împiedicatul. Dar *aveam draci*. Eu eram cel care mă dădeam dracului peste cap ca să-l ajut pe idiotul mă-sii, iar el se pişa pe ajutorul meu. Am luat tot rahatul acela personal.

Trei zile la rînd l-am bătut la cap cu alergatul, iar el repeta întruna: Mai bine nu, mai bine nu. La rîndul lui, a încercat să aplaneze conflictul. A încercat să-şi pună la bătaie filmele şi revistele de benzi desenate şi să păstreze spiritul glumeţ şi tocilar, a încercat să se întoarcă la cum fusese înainte ca eu să încep Programul de Recuperare al lui Oscar. Dar nu aveam de gînd să-nghit. În final am lansat ultimatumul. Ori fugi, ori s-a terminat.

Nu vreau s-o mai fac! Nu vreau! Ridica tonul.

Încăpăţînat. Ca soră-sa.

Ultima şansă, am spus. Eram tras pe sfoară şi gata să explodez, iar el era la birou prefăcîndu-se că nu observă.

Nu s-a mişcat. Mi-am pus mîinile pe el.

Ridică-te!

Şi atunci a fost momentul în care a urlat. Lasă-mă-n pace!

De fapt m-a îmbrîncit. Nu cred c-a vrut s-o facă, dar aşa a fost. Amîndoi am încremenit. El tremurînd, groaznic de speriat, eu cu pumnii încleştaţi, gata să fac moarte de om. Pentru o secundă aproape că m-am lăsat dus de val, doar o greşeală, o greşeală, dar apoi mi-am revenit.

L-am împins. Cu amîndouă mîinile. S-a izbit de perete. Puternic.

Prost, prost, prost. Două zile mai tîrziu Lola suna din Spania, la cinci dimineaţa.

Care dracu' e *problema* ta, Yunior?

Sînt sătul de toată treaba asta. Şi am spus, fără să mă gîndesc: O, du-te dracului, Lola.

Să mă duc dracului? Tăcerea Morţii. Du-te *tu*, Yunior. Să nu-mi mai vorbeşti niciodată.

Salută-ţi logodnicul din partea mea, am încercat să glumesc, dar ea închisese deja.

Drăcia dracului, am ţipat, aruncînd telefonul în dulap.

Şi asta a fost tot, a fost tot, a fost tot. Finalul măreţului nostru experiment. Chiar a încercat de fapt să-şi ceară scuze de vreo cîteva ori, în felul său, dar nu i-am acceptat scuzele. Dacă înainte mă purtam rece cu el, acum eram de gheaţă. Nu mai existau invitaţii la cină sau la vreo băută. Ne purtam aşa cum se poartă colegii de cameră atunci cînd sînt certaţi. Eram politicoşi şi înţepaţi şi dacă înainte mai trăncăneam despre scris şi alte rahaturi, acum nu aveam nimic să-i spun. M-am întors la viaţa mea, la a fi el sucio ţicnit. Aveam izbucnirea aceasta nebună de energie-toto. Eram plin de ciudă, bănuiesc. El s-a întors din nou la obiceiul de a mînca pizza cu opt felii şi de a se arunca asupra fetelor în stil kamikaze.

Bineînţeles că băieţii au simţit ce se petrecea, că nu îl mai protejam pe gordo şi au dat năvală.

Îmi place să cred că n-a fost *prea* rău. Băieţii nu l-au lovit sau ceva de genul acesta, nu i-au furat nimic. Dar bănuiesc că toată treaba a fost destul de crudă, oricum ai privi-o. Mănînci vreodată toto? îl întreba Melvin, iar Oscar clătina din cap, răspundea decent, indiferent de cîte ori îl întreba Mel. Probabil e singurul lucru pe care nu-l mănînci, nu? spunea Harold, Tú no eres nada de dominicano, însă Oscar insista nefericit: Sînt dominican, sînt. Nu conta ce spunea el. Cine dracu', vă întreb eu, mai întîlnise vreodată un dominican ca el? De Halloween a făcut greşeala să se costumeze precum Doctorul Who, şi mai era şi foarte mîndru de ţinuta sa. Cînd l-am văzut plimbîndu-se pe Easton, împreună cu alţi doi clovni de la grupa de creaţie, nu mi-a venit să cred cît de tare semăna cu Oscar Wilde, homosexualul cel gras, şi i-am spus-o. Arăţi întocmai ca el, ceea ce lui Oscar nu i-a prea picat bine, pentru

că Melvin a spus, Oscar Wao, quién es Oscar Wao, şi atît a trebuit, toţi am început să-l strigăm aşa: Hei, Wao, ce mai faci? Wao, vrei să-ţi iei picioarele de pe scaunul meu?

Şi tragedia? După cîteva săptămîni, tipul a început să *răspundă la poreclă*.

Prostul nu se enerva niciodată atunci cînd făceam mişto de el. Rămînea pur şi simplu cu un rînjet nedumerit pe faţă. Te făcea să te simţi prost. De cîteva ori, după ce plecaseră toţi, i-am spus: Ştii că glumim doar, nu, Wao? Ştiu, spunea el obosit. Sîntem prieteni, spuneam, bătîndu-l pe umăr. Sîntem prieteni.

În zilele în care suna sora lui şi eu răspundeam la telefon, încercam să fiu vesel, dar nu se lăsa păcălită. Fratele meu e aici? era tot ce spunea, întotdeauna. Rece precum Saturn.

Zilele astea simt nevoia să-mi pun întrebarea: Ce m-a enervat cel mai tare? Faptul că Oscar, ratatul cel gras, s-a dat bătut sau că Oscar, ratatul cel gras, m-a sfidat? Şi mă întreb: Ce l-a rănit cel mai tare? Că nu i-am fost niciodată prieten sau că m-am prefăcut că-i sînt?

Asta este tot ce ar fi trebuit să fie. Doar un oarecare puşti gras cu care am stat în cameră în primul an de facultate. Nimic mai mult, nimic mai mult. Dar atunci Oscar, cretinul, a hotărît să se îndrăgostească. Şi în loc să mă procopsesc cu el pe cap un an, m-am procopsit cu tîmpitul pentru tot restul vieţii.

Aţi văzut vreodată acel portret al lui Sargent, *Madame X*? Sigur că l-aţi văzut. Oscar îl avea agăţat pe perete – laolaltă cu un poster Robotech şi afişul original de la *Akira,* cel cu Tetsuo şi cuvintele NEO TOKYO ESTE GATA SĂ EXPLODEZE.

Cam aşa era de mortală. Dar mai era şi al dracului de nebună.

Dac-aţi fi locuit în Demarest în acel an, aţi fi cunoscut-o: Jenni Muñóz. Era o puicuţă boricua din East Brick City care locuia în cartierul spaniol. Era prima tipă gotică veritabilă pe care-o întîlnisem vreodată – în 1990 nouă, negrilor, ne era greu să-i

înghiţim pe gotici, punct –, dar o goticuţă puertoricană, asta ni se părea ceva la fel de ciudat precum un nazist negru. Numele ei adevărat era Jenni, însă toţi amicii ei gotici o strigau La Jablesse şi pe orice tip normal cum eram şi eu, această diabla îl electrocuta. Fata era *strălucitoare*. Avea o piele jíbara frumoasă, trăsături prelungi, îşi purta părul aranjat în stil egiptean, super- negru, ochii întunecaţi cu tuş, buzele vopsite cu negru, avea cele mai mari şi mai rotunde ţîţe pe care le-aţi văzut vreodată. În fiecare zi era Halloween pentru fata asta şi de Halloweenul adevărat se îmbrăca – aţi ghicit – în dominatrix, şi-l punea în lesă pe vreunul din tipii homo de la secţia de muzică. Cu toate astea, n-am văzut niciodată un corp ca acela. Chiar mie mi s-au aprins călcîiele după Jenni în primul semestru, dar singura dată cînd am încercat s-o agăţ la biblioteca Douglass, a rîs de mine, şi atunci cînd am spus: Nu rîde de mine, ea a întrebat: De ce nu?

Afurisita dracului.

Deci, oricum, ia ghiciţi cine a hotărît că ea era dragostea vieţii lui? Cine s-a îndrăgostit pînă peste urechi de ea pentru că a auzit-o cîntînd Joy Division în camera ei la etaj şi, surpriză, şi lui îi plăcea Joy Division? Oscar, desigur. La început, tipul doar se holba la ea de la distanţă şi bombănea despre „inefabila ei perfecţiune“. Nu-i de nasul tău, comentam eu sarcastic, dar el dădea din umeri, vorbind cu ecranul calculatorului: Nimeni nu-i de nasul meu. Nu m-am mai gîndit la asta pînă o săptămînă mai tîrziu cînd l-am surprins dîndu-se la ea, în Cantina Brower! Eu eram cu băieţii, ascultîndu-i cum bodogăneau despre cei de la Knicks, şi îi urmăream pe Oscar şi La Jablesse aşezaţi la rîndul pentru gustări calde; aşteptam momentul cînd ea îl va trimite la plimbare, îmi imaginam că dacă pe mine mă terminase, pe el urma să-l *spulbere* cu totul. Bineînţeles că el îi dădea înainte, lansat în obişnuita lui vorbărie despre *Bătălia planetelor*, debitînd o milă pe minut, cu transpiraţia şiroindu-i pe faţă, iar fata îşi ţinea tava şi-l privea pieziş – nu multe fete se pot uita pieziş şi-şi pot convinge cartofii prăjiţi să nu cadă de pe tavă –, dar uite de ce negroteii erau înnebuniţi după La Jablesse. Ea a dat să se îndepărteze, iar Oscar a urlat supertare: Mai vorbim! Şi ea a aruncat un *sigur* mustind de sarcasm.

I-am făcut semn să se apropie. Deci cum a mers, Romeo?

El s-a uitat în jos, privindu-şi mîinile. Cred că m-am îndrăgostit.

Cum poţi să fii îndrăgostit? Abia ce-ai întîlnit-o pe tîrfă.

Nu-i spune tîrfă, a zis el întunecat.

Mda, l-a imitat Melvin, nu-i spune tîrfă.

Ce-i al lui e-al lui, trebuie să recunoaştem asta la Oscar. Nu se dădea bătut. A continuat s-o curteze uitînd total de sine. Pe holuri, în faţa uşii de la baie, în sala de mese, în autobuz, tipul a devenit *ubicuu*. I-a agăţat benzi desenate pe uşă, pentru numele lui Dumnezeu.

În lumea mea, atunci cînd un fraier precum Oscar bate la cap o fată ca Jenni, de obicei e respins mai repede decît cecurile de chirie ale mătuşii tale tía Daisy, dar Jenni avea probabil o doagă lipsă sau chiar era atrasă de tocilari graşi şi rataţi, pentru că pînă la sfîrşitul lui februarie îl trata deja civilizat şi tot restul. Înainte să mă dumiresc, i-am văzut ieşind împreună! În public! Nu puteam să-mi cred ochilor, la dracu'. Şi apoi a venit ziua în care m-am întors de la cursul de tehnici creative şi i-am găsit pe La Jablesse şi Oscar aşezaţi împreună în camera noastră. Nu făceau decît să vorbească despre Alice Walker, dar totuşi. Oscar arăta de parcă tocmai i se ceruse să intre în Ordinul Jedi; Jenni zîmbea frumos. Iar eu? Eu am rămas fără grai. Normal că Jenni şi-a amintit de mine. M-a privit cu ochii ei cei drăgălaşi şi încrezuţi şi a spus: Vrei să mă ridic de pe patul tău? Accentul ei de Jersey era suficient ca să mă dea gata.

Neea, am spus. Mi-am luat geanta cu echipamentul de sport şi-am tulit-o ca o tîrfă.

Cînd m-am întors de la sală, Oscar era la calculator – la pagina un milion a noului său roman.

Am spus: Deci ce mai e nou între tine şi *Chiloţii groazei*?

Nimic.

Despre ce dracu' vorbiţi voi doi?

Chestii fără importanţă. Ceva din tonul lui m-a făcut să-mi dau seama că ştia de felul în care mă expediase ea. Nenorocitul. Am spus: Păi atunci, baftă, Wao. Sper doar să nu te sacrifice lui Belzebut sau altceva de felul acesta.

Toată luna martie au ieşit împreună. Am încercat să nu le dau atenţie, dar eram cu toţii în acelaşi cămin, aşa că era greu. Mai tîrziu, Lola mi-a spus că cei doi au început să meargă chiar şi la

film împreună. Au văzut *Ghost* şi o altă porcărie numită *Hardware*. Mergeau după aceea la restaurantul Franklin, unde Oscar făcea tot posibilul să nu mănînce cît trei. Eu nu am fost prin preajmă mai deloc cît a durat această tîmpenie; eram pe-afară, în căutare de aventuri şi ca să livrez mese de biliard şi în oraş cu băieţii, la sfîrşit de săptămînă. Dacă mă rodea că el îşi petrecea timpul cu o astfel de bucăţică? Sigur că da. Întotdeauna în diada noastră m-am imaginat drept Kaneda, dar în cazul acesta eu îl jucam pe Tetsuo.

Jenni chiar ţinea la Oscar. Îi plăcea să meargă braţ la braţ cu el şi-l îmbrăţişa ori de cîte ori avea ocazia. Adoraţia lui Oscar era precum lumina unui soare nou. Să fie centrul Universului era ceva ce ei i se potrivea. Ea i-a citit toate poeziile ei (Tu eşti muza-muzelor, l-am auzit spunîndu-i) şi i-a arătat toate schiţele ei tîmpite (pe care el le-a agăţat dracului de uşa noastră) şi i-a povestit totul despre viaţa ei (lucruri pe care el le-a notat conştiincios în jurnalul lui). Locuia cu o mătuşă pentru că mama ei se mutase în Puerto Rico pentru a fi împreună cu noul ei soţ, cînd ea avea şapte ani. De la unsprezece ani în sus îşi petrecuse timpul fugind pe la Oraş. Cu un an înainte de a veni la facultate a locuit ilicit într-o casă numită Palatul de Cleştar.

Chiar îi citeam colegului meu jurnalul pe ascuns? Bineînţeles.

O, dar să-l fi văzut pe O. Nu-l mai văzusem aşa niciodată, dragostea îl schimbase. A început să se îmbrace mai bine, să-şi calce cămăşile în fiecare dimineaţă. Şi-a scos din dulap o sabie din lemn, pentru samurai şi, dis-de-dimineaţă, ieşea pe pajiştea din Demarest, gol pînă-n brîu, şi despica un milion de duşmani imaginari. A început chiar să alerge din nou! Mă rog, să facă jogging. Ei, *acum* poţi să fugi, l-am cicălit eu, iar el m-a salutat cu o ridicare iute a mîinii atunci cînd a trecut pe lîngă mine.

Ar fi trebuit să mă bucur pentru Wao. Adică, sincer, cine eram eu să-i port ranchiună lui Oscar pentru puţină acţiune? Eu, care mi-o puneam nu cu una, nu cu două, ci cu trei gagici belea *în acelaşi timp* şi asta fără să mai punem la socoteală fufele pe care le agăţam la petreceri şi prin cluburi; eu, cel căruia îi ieşeau păsăricile pe urechi? Dar normal că-i purtam pică nenorocitului. O inimă ca a mea, care n-a nutrit niciodată nici un fel de afecţiune, e groaznică, mai presus de orice. Aşa a fost, aşa a rămas. În loc să-l încurajez, eu mă încruntam cînd îl vedeam cu La Jablesse; în loc

să-i împărtăşesc din înţelepciunea mea într-ale femeilor, i-am spus să se păzească, cu alte cuvinte, am jucat murdar.

Eu, cel mai mare crai dintre toţi.

N-ar fi trebuit să-mi irosesc energia. Jenni era întotdeauna înconjurată de băieţi. Oscar era doar o pauză de acţiune, şi într-o zi am văzut-o pe pajiştea din Demarest vorbind cu un punkist înalt care obişnuia să-şi piardă vremea prin Demarest; nu era rezident şi şi-o trăgea cu orice fată care-l voia. Slab precum Lou Reed şi la fel de arogant. El îi arăta o figură de yoga, iar ea rîdea. Peste nici două zile l-am găsit pe Oscar plîngînd, în patul său. Hei, omule, am spus, jucîndu-mă cu centura pentru ridicări. Ce dracu' se-ntîmplă cu tine?

Lasă-mă-n pace, a mormăit el.

Ţi-a dat papucii? Ţi-a dat papucii, nu-i aşa?

Lasă-mă-n pace, a urlat el. LASĂ-MĂ. ÎN. PACE.

Mi-am închipuit că era ca de obicei. O săptămînă de jale şi după asta, înapoi la scris. Lucrul care-l ajuta să treacă peste orice. Dar nu a fost ca de obicei. Am priceput că ceva nu era în regulă cînd a încetat să mai scrie – Oscar nu înceta niciodată să scrie –, îi plăcea să scrie aşa cum mie îmi place să înşel, zăcea în pat şi se holba la FSD (Fortăreaţa SuperDimensională). Au fost zece zile în care l-am văzut complet varză, în care l-am auzit spunînd rahaturi precum: Visez la uitare aşa cum alţii visează la sex, care m-au neliniştit puţin. Aşa că am luat numărul surorii sale din Madrid şi am sunat-o pe ascuns. Mi-au trebuit vreo şase încercări şi vreo două milioane *de nervi* pînă am prins-o.

Ce vrei?

Nu închide, Lola. E vorba despre Oscar.

L-a sunat în noaptea aceea, l-a întrebat ce s-a întîmplat şi bineînţeles că el i-a povestit. Chiar dacă eu eram acolo.

Domnule, i-a poruncit ea, trebuie *să treci* peste asta.

Nu pot, a scîncit el. Inima mi-e frîntă.

N-ai încotro, şi tot aşa, pînă cînd, după două ore, el i-a promis că va încerca.

Haide, Oscar, am spus după ce l-am lăsat douăzeci de minute să fiarbă. Hai să jucăm nişte jocuri pe calculator.

A clătinat din cap indiferent. Nu voi mai juca Street Fighter.

Ei bine? am întrebat-o pe Lola la telefon ceva mai tîrziu.

Nu ştiu, a spus ea. Îl apucă aşa cîteodată.

Ce vrei să fac?

Ai grijă de el în locul meu, bine?

N-am mai apucat. Două săptămîni mai tîrziu, La Jablesse i-a aplicat lui Oscar lovitura de graţie: a surprins-o în timp ce se „întreţinea“ cu punkistul, i-a prins despuiaţi pe amîndoi, probabil plini de sînge sau cam aşa ceva, şi înainte ca ea să apuce să zică: Ieşi afară, el a luat-o razna. A făcut-o curvă şi şi-a vărsat năduful pe pereţii ei, rupîndu-i posterele şi aruncîndu-i cărţile peste tot. Am aflat de asta pentru că o fată albă a alergat la mine şi mi-a zis: Scuză-mă, dar colegul tău de cameră cel tîmpit a înnebunit, iar eu a trebuit s-o iau la goană pe scări şi să-l imobilizez. Oscar, am urlat, calmează-te, *calmează-te*. Lasă-mă dracului *în pace*, a ţipat el, încercînd să mă lovească cu picioarele.

A fost destul de oribil. Cît despre punkist, se pare că tipul a sărit pe fereastră şi a luat-o la sănătoasa pe George Street. Gol puşcă.

Aşa era prin Demarest. Niciodată plictisitor, pe toţi dracii.

Scurtînd toată povestea, a trebuit să meargă la psiholog ca să nu-şi piardă locul din cămin, n-a mai avut voie sub nici un chip să urce la etajul doi; dar acum toată lumea din cămin îl credea un fel de psihopat de primă clasă. Fetele, în special, se ţineau la distanţă de el. Cît despre La Jablesse, ea urma să absolve în anul acela, aşa că o lună mai tîrziu au mutat-o în căminele de lîngă rîu şi au rezolvat problema. N-am mai prea văzut-o, decît o singură dată, cînd eram în autobuz, iar ea era pe stradă, intrînd în Scott Hall cu cizmele ei de dominatrix.

Şi în felul acesta s-a sfîrşit anul nostru. El, golit de speranţă şi bătînd în tastatura calculatorului, eu, fiind întrebat pe coridor dacă-mi plăcea să împart camera cu domnul Ţăcănit, la care n-aveam de ales decît să întreb la rîndul meu, dacă le-ar plăcea ca piciorul meu să împartă nişte şuturi printre cururile lor? Vreo cîteva săptămîni jalnice. Atunci cînd a venit vremea să revenim în cămine, eu şi O nici măcar n-am mai vorbit despre asta. Băieţii mei erau încă aciuaţi prin cuibuşoarele mamelor lor, aşa că a trebuit din nou să risc la loterie şi de data aceasta am tras afurisitul de loz

cel mare, m-am ales cu o cameră de-o persoană în Frelinguysen. I-am spus lui Oscar că plecam din Demarest. A ieşit din depresie destul de mult cît să rămînă înmărmurit, ca şi cînd s-ar fi aşteptat la altceva. Mi-am imaginat... am bîiguit eu, dar înainte să mai pot spune un alt cuvînt a zis: E în regulă, şi apoi, pe cînd mă întorceam să plec, m-a luat de mînă şi mi-a scuturat-o foarte formal: Domnule, a fost o onoare.

Oscar, am spus.

Oamenii m-au întrebat: Ai văzut semnele? Ai văzut? Poate că le-am văzut, dar nu am vrut să mă gîndesc la asta. Poate că nu le-am văzut. Chiar contează, ce mama mă-sii? Tot ce ştiam era că nu-l mai văzusem niciodată atît de nefericit, dar exista o parte din mine căreia nu-i păsa. Acea parte voia să plece de-acolo în acelaşi fel în care eu voisem să plec din oraşul meu natal.

În ultima noastră noapte ca tovarăşi de cameră, Oscar a făcut cinste cu două sticle de Cisco de portocale pe care i le cumpărasem eu. Îţi aminteşti de Cisco? Droguri lichide, obişnuiau să-i spună. Aşadar vă daţi seama că domnul Uşurelul era *varză.*

Pentru virginitatea mea! a strigat Oscar.

Oscar, linişteşte-te, frate. Oamenii nu vor să te audă vorbind despre asta.

Ai dreptate, vor doar să se *holbeze* la mine.

Haide, tranquilísate.

S-a prăbuşit: Sînt în regulă.

Nu eşti legumă.

Am spus *în regulă.* Toată lumea mă înţelege greşit, a clătinat el din cap.

Toate posterele şi cărţile erau împachetate şi ar fi putut fi din nou prima zi de n-ar fi fost nefericirea lui. În prima zi cea adevărată, fusese emoţionat, mă tot striga pe numele meu întreg pînă i-am spus, Yunior, Oscar. Doar Yunior.

Cred că ştiam c-ar fi trebuit să rămîn cu el. Ar fi trebuit să-mi aşez fundul pe acel scaun şi să-i spun că totul urma să fie bine, dar era ultima noastră noapte, iar eu eram al dracului de sătul de el. Voiam să mi-o trag cu indianca pe care-o aveam la Douglass, să fumez o iarbă şi apoi să merg la culcare.

Mergi cu bine, a spus el în momentul cînd plecam. Mergi cu

bine!

Ceea ce a făcut a fost asta: a băut o a treia sticlă de Cisco şi apoi a mers clătinîndu-se pînă la gara din New Brunswick. Cu faţada ei dărăpănată şi o curbă lungă a căii ferate care se îndrepta dincolo de Raritan. Chiar şi-n mijlocul nopţii nu-ţi ia mult timp să ajungi în gară sau să ieşi pe calea ferată, exact aşa cum a făcut el. A plecat poticnindu-se către rîu, spre autostrada 18. New Brunswick rămînea undeva sub el pînă cînd a ajuns la o înălţime de şaptezeci şi şapte de picioare în aer. Exact şaptezeci şi şapte de picioare. Din cîte îşi amintea mai tîrziu, a stat pe podul acela o bună bucată de timp. Urmărea luminile şerpuitoare ale traficului de sub el. Îşi recapitula jalnica-i viaţă. Îşi dorea să se fi născut în alt corp. Regreta toate cărţile pe care nu le va scrie niciodată. Poate încerca să se convingă să n-o facă. Şi apoi expresul de 4:12 către Washington a şuierat în depărtare. În acel moment abia mai putea să se ţină pe picioare. A închis ochii (sau poate că nu) şi cînd i-a deschis, lîngă el se afla ceva ieşit parcă din cărţile Ursulei Le Guin. Mai tîrziu, cînd o va descrie o va numi Mangusta Aurie, dar pînă şi el pricepea că nu era ceea ce părea. Era foarte calmă, foarte frumoasă. Ochii ei zugrăviţi în galben te străpungeau cu privirea, nu atît critic sau plin de reproş, ci mai degrabă cumva mult mai înspăimîntător. S-au uitat atent unul la celălalt – ea, senină ca un budist, el, total neîncrezător – şi apoi şuieratul s-a auzit din nou şi ochii lui s-au deschis (ori s-au închis) şi ea dispăruse.

Tipul aşteptase toată viaţa să i se întîmple ceva de felul ăsta, îşi dorise întotdeauna să trăiască într-o lume plină de magie şi mister, dar în loc să ia aminte la vedenie şi să-şi schimbe planurile, tîmpitul şi-a clătinat doar capul cel cretin. Trenul se apropia acum, aşa că, înainte de a-şi pierde curajul, s-a aruncat în beznă.

Îmi lăsase un bilet, bineînţeles. (Şi în spatele lui cîte o scrisoare pentru sora lui, mama lui şi Jenni.) Îmi mulţumea pentru tot. Mi-a spus că-i puteam lua cărţile, jocurile, filmele, zarul lui special cu zece feţe. Mi-a spus că era fericit că am fost prieteni. Semna: Al tău Compañero, Oscar Wao.

Dacă ar fi aterizat pe autostrada 18 aşa cum plănuise, ar fi însemnat să dea colţul. Dar în confuzia lui de om beat, probabil calculase greşit sau poate, aşa cum susţinea mama lui, era vegheat

de sus, pentru că tipul n-a nimerit pe 18 şi a aterizat pe un refugiu! Ceea ce era cumva grozav. Acele refugii de pe 18 sînt ca nişte ghilotine de ciment. L-ar fi terminat, fără probleme. I-ar fi făcut maţele confetti. Însă acesta era unul din acele refugii verzi, cu tufişuri decorative şi s-a izbit de pămîntul proaspăt săpat şi nu de ciment. În loc să se trezească în paradisul tocilarilor – unde fiecărui tocilar i se dau cincizeci şi opt de fecioare care să ia parte la jocurile lui cu eroi – s-a trezit la Robert Wood Johnson cu ambele picioare rupte şi un umăr dislocat, simţindu-se de parcă, ei bine, ar fi sărit de pe pasarela de deasupra căii ferate de la New Brunswick.

Eram acolo, desigur, împreună cu mama sa şi unchiul cel delincvent care făcea pauze dese ca să meargă la baie să mai prizeze ceva.

Ne-a văzut şi ce-a făcut idiotul? A întors capul şi a început să plîngă.

Mama sa l-a atins uşor pe umărul cel sănătos. O să ai pentru ce să plîngi după ce-o să discut cu tine.

O zi mai tîrziu, Lola a sosit de la Madrid. N-am putut spune nici măcar un cuvînt înainte ca mama ei să se lanseze în tradiţionalele urări de bun venit dominicane. Deci acum apari şi tu, acum cînd fratele tău e pe moarte. Dac-aş fi ştiut că se ajunge aici, m-aş fi omorît cu mult timp în urmă.

A ignorat-o pe ea, m-a ignorat şi pe mine. S-a aşezat lîngă fratele ei, l-a luat de mînă.

Domnule, a spus ea, eşti bine?

El a clătinat din cap: *Nu.*

A trecut mult, mult timp de-atunci, dar cînd mă gîndesc la ea, o mai văd încă la spital, în acea primă zi, venită direct de la aeroportul Newark, cu cearcăne la ochi, cu părul ciufulit ca al unei menade, şi totuşi îşi găsise ceva timp, înainte să apară, pentru a-şi da cu puţin ruj şi a se machia.

Speram la ceva bun – chiar şi în spital încercam să fac rost de ceva tăvăleală –, dar în loc de asta, ea m-a repezit. De ce n-ai avut grijă de Oscar? a întrebat ea. De ce n-ai făcut-o?

Patru zile mai tîrziu l-au luat acasă. Iar eu m-am întors la viaţa mea. M-am dus acasă, la mama mea cea singură şi la cartierul meu, ca o dezrădăcinată Terasă Londoneză. Cred că dacă aş fi fost un

bun amic, l-aş fi vizitat în Paterson cam o dată pe săptămînă, dar n-am făcut-o. Ce pot să vă zic? Era vară, la dracu', iar eu alergam după vreo cîteva fete noi şi în afară de asta aveam o slujbă. Nu aveam suficient timp, dar, de fapt, adevărul e că nu aveam suficient *ganas*. Am reuşit să-l sun de cîteva ori ca să văd cum se mai simţea. Chiar şi asta era mult, pentru că tot m-aşteptam ca mama sau sora lui să-mi spună că s-a dus. Dar nu, el susţinea că era „renăscut". Gata cu încercările de sinucidere. Scria mult, ceea ce întotdeauna era un semn bun. Voi fi un Tolkien al dominicanilor, spunea el.

Doar o singură dată am trecut pe acolo şi asta s-a întîmplat pentru că eram în oraşul P, în vizită la una dintre mis sucias. Nu era în plan, dar am întors volanul, am oprit la o benzinărie, am dat un telefon şi înainte să mă dezmeticesc eram în casa în care crescuse el. Mama lui era prea bolnavă ca să iasă din camera ei, iar el arăta mai slab decît îl văzusem vreodată. Sinuciderea îmi prieşte, a glumit el. Camera lui era mai plictisitoare decît el, dacă asta era posibil. Aripi X şi luptători TIE atîrnau de tavan. Semnătura mea şi a surorii lui erau singurele adevărate de pe ultimul său ghips (îşi rupsese piciorul drept mai rău decît stîngul); restul erau cuvinte de consolare, pasămite din partea lui Robert Heinlein, Isaac Asimov, Frank Herbert şi Samuel Delany. Sora lui nu dădea atenţie prezenţei mele, aşa că am rîs cînd a trecut prin dreptul uşii deschise şi am întrebat tare: Ce mai face la muda?

Nu-i convine să stea aici, a spus Oscar.

Ce nu-ţi convine în Paterson? am întrebat eu cu voce tare. Hei, muda, ce nu-ţi convine în Paterson?

Nimic, a ţipat ea din capătul coridorului. Era îmbrăcată în pantalonii scurţi pentru alergat – chiar şi numai priveliştea muşchilor ei de la picioare fremătînd făcea ca această călătorie să merite tot efortul.

Eu şi Oscar am stat puţin în camera lui, fără să ne spunem mare lucru. M-am holbat la toate cărţile şi jocurile lui. Am aşteptat să zică el ceva; trebuia să ştie că nu aveam de gînd să las lucrurile în voia lor.

A fost o prostie, a spus el într-un final. Necugetată.

Ai putea s-o mai spui o dată. Ce dracu' a fost în capul tău, O?

A dat din umeri nefericit. Nu ştiam ce altceva să fac.

Amice, nu vrei să mori. Ascultă la mine. Să nu ai parte de tăvăleală e rău. Dar să fii mort este egal cu a nu avea parte de tăvăleală înmulţit cu zece.

Am tot ţinut-o aşa vreo jumătate de oră. Un singur lucru e demn de amintit. Chiar înainte să ies, a spus: Ştii, blestemul acela m-a împins s-o fac.

Nu cred în rahaturile astea, Oscar. Astea-s porcării de-ale părinţilor noştri.

Sînt şi ale noastre, a spus el.

O să fie bine? am întrebat-o pe Lola la ieşire.

Cred că da, a zis ea. Umplea tăviţele pentru cuburile de gheaţă cu apă de la robinet. Spune că se întoarce la Demarest în primăvară.

E o idee bună?

S-a gîndit o secundă. Aşa era Lola. Eu cred că da, a spus.

Tu ştii cel mai bine. Mi-am scos cheile. Ce mai face logodnicul tău?

E bine, a spus sec. Tu şi Suriyan mai sînteţi împreună?

Mă dădea gata şi numai să-i aud numele. Nu, de mult timp.

Şi apoi am rămas acolo, privindu-ne unul pe celălalt.

Într-o lume mai bună aş fi sărutat-o pe deasupra tăviţei cu cuburi de gheaţă şi aşa ar fi luat sfîrşit toate problemele noastre. Dar ştiţi exact în ce fel de lume trăim. Nu e Ţinutul de Mijloc, la dracu'. Am dat doar din cap, spunînd: Ne mai vedem, Lola, şi am plecat către casă.

Acela ar fi trebuit să fie sfîrşitul, da? Doar amintirea unui tocilar pe care l-am cunoscut odată, care a încercat să se omoare, nimic mai mult, nimic mai mult. Dar s-a dovedit că cei din familia de León erau un clan de care nu te puteai descotorosi cu una, cu două.

Nu trecuseră nici măcar două săptămîni din ultimul an de facultate, şi el a apărut la uşa dormitorului meu! Ca să-şi aducă scrierile şi să întrebe de ale mele! Nu-mi venea să cred. Ultima dată cînd auzisem de el plănuia să intre suplinitor în vechiul său liceu, preluînd ore la Bronx Community College, dar ia uitaţi-l, stînd lîngă uşa mea, ţinînd timid în braţe un dosar albastru. Sănătate şi bine

te-am găsit, Yunior, a spus el. Oscar, am zis, neîncrezător. Slăbise şi mai mult şi îşi dădea silinţa să-şi ţină părul aranjat şi faţa bărbierită. Arăta bine, dacă puteţi să credeţi. Deşi încă mai vorbea despre Opera Spaţială – tocmai încheiase prima parte din proiectul său de patru volume, de care era complet obsedat acum. S-ar putea să mă termine, a oftat el, şi apoi şi-a revenit. Scuze. Bineînţeles că nimeni în Demarest nu voia să împartă camera cu el – ce surpriză (ştim noi pînă unde merge toleranţa toleranţilor) – aşa că atunci cînd a revenit, în primăvară, avea o cameră dublă doar pentru el, nu că i-ar fi şi folosit la ceva, în vreun fel, glumea el.

Demarest nu va mai fi acelaşi fără seriozitatea ta mezomorfică, a spus el în treacăt.

Ha, am zis.

Hotărît lucru, ar trebui să mă vizitezi în Paterson cînd eşti liber. Am o mulţime de desene animate japoneze pentru plăcerea dumneavoastră vizuală.

Hotărît lucru, frăţioare, am spus. Hotărît lucru.

Nu m-am dus niciodată. Eram ocupat, acesta-i adevărul: livram mese de biliard, îmi îmbunătăţeam notele, mă pregăteam de absolvire. Şi în afară de asta, în toamna aceea s-a întîmplat un miracol: m-am trezit cu Suriyan la uşă. Arăta mai frumoasă ca oricînd. Vreau să mai încercăm o dată. Sigur, am spus, şi am ieşit împreună şi chiar în noaptea aceea mi-am vîrît un cuerno în ea. Dios mío! Unii negri n-au parte de-o tăvăleală nici în Ziua de Apoi; eu nu puteam rămîne fără, nici dacă voiam.

Indiferenţa mea nu l-a împiedicat pe O să mă viziteze din cînd în cînd şi atunci cu cîte un nou capitol sau o poveste nouă despre vreo fată pe care o întîlnise în autobuz, pe stradă sau în clasă.

Acelaşi Oscar dintotdeauna, spuneam eu.

Da, rostea el încet. Acelaşi dintotdeauna.

Rutgers era întotdeauna un loc agitat, dar toamna trecută părea că mişună, în mod special. În octombrie, o gaşcă de boboace pe care le ştiam de pe Livingstone au fost ridicate pentru trafic de cocaină – şi erau patru dintre cele mai liniştite gorditas de pe-aici. După cum se spune: los que menos corren, vuelan. Pe strada Bush, cei din frăţia Lambda au început să se bată cu cei din Alfa pentru o tîmpenie oarecare şi săptămîni în şir s-a tot vorbit despre un

război negro-latin, dar nu s-a întîmplat nimic, toţi fiind prea ocupaţi cu petrecerile şi cu coţăiala în toate părţile.

În iarna aceea am reuşit să stau în camera mea suficient de mult timp ca să scriu o poveste care n-a ieşit prea rău, despre femeia care obişnuia să trăiască în el patio din spatele casei mele din RD, o femeie despre care toţi spuneau că era o prostituată, dar care avea grijă de mine şi de fratele meu în timp ce mama şi abuela erau la treabă. Profesorului meu nu-i venea să creadă. Sînt impresionat. Nici măcar o singură împuşcătură sau înjunghiere, în toată povestea. Nu că mi-ar fi şi ajutat la ceva. Nu am cîştigat nici unul din premiile pentru creaţie din acel an. Sperasem, într-o oarecare măsură.

Şi apoi, examenele finale, şi dintre toţi oamenii, peste cine credeţi c-am dat? Lola! Mai că n-am recunoscut-o, pentru că avea părul suspect de lung şi pentru că purta ochelarii aceia ieftini şi tîmpiţi, genul de ochelari pe care i-ar purta o tipă albă adeptă a alternativului. Avea destul argint la încheieturi cît să răscumpere familia regală şi de sub fusta de blugi îi ieşea un picior atît de lung, încît viaţa părea nedreaptă. Imediat ce m-a văzut şi-a tras fusta mai jos, fără prea mari rezultate. Asta se întîmpla în autobuzul E; eu mă întorceam de la întîlnirea cu o fată de nota zero, iar ea se ducea la o petrecere tîmpită de despărţire, dată de unul din prietenii ei. M-am strecurat pînă lîngă ea şi ea a spus: Ce mai faci? Ochii îi erau incredibil de mari şi goliţi de orice viclenie. Şi de speranţă, în acelaşi timp.

Ce-ai mai făcut? am întrebat.

Bine. Tu?

Mă pregătesc de vacanţă.

Crăciun fericit. Şi apoi, tipic pentru un de León, s-a întors la cartea pe care o citea.

Am lovit uşor cartea. Introducere în limba japoneză. Ce dracu' citeşti acolo? Nu te-au dat deja afară de pe-aici?

Voi preda engleza în Japonia anul viitor, a spus ea sec. Va fi *nemaipomenit.*

Nu *am de gînd* sau *am depus cerere,* ci *voi preda.* Japoneza? am rîs eu un pic răutăcios. Ce dracu' caută un dominican în Japonia?

Ai dreptate, a spus, întorcînd enervată pagina. De ce s-ar duce *cineva undeva* atîta vreme cît are New Jersey?

Am tăcut un moment amîndoi.

Asta a fost cam dură, am zis.

Scuzele mele.

Cum vă spuneam: era decembrie. Indianca mea, Lily, mă aştepta să mă întorc pe College Ave. şi la fel şi Suriyan. Dar nu mă gîndeam la nici una dintre ele. Mă gîndeam la singura dată cînd o văzusem pe Lola în anul acela; citea o carte în faţa Capelei Henderson, atît de concentrată că mai avea puţin şi devenea nocivă. Auzisem de la Oscar că locuia în Edison cu una din prietenele ei, lucrînd într-un birou oarecare şi strîngînd bani pentru următoarea ei aventură măreaţă. În ziua cînd o văzusem am vrut să-i zic bună, dar n-am avut curaj şi m-am gîndit c-o să mă ignore.

Am urmărit Commercial Ave. cum aluneca pe lîngă noi şi acolo, în depărtare, se vedeau luminile de pe autostrada 18. Acela era unul din momentele care îmi vor aminti întotdeauna de Rutgers. Fetele din faţă vorbeau chicotind despre un băiat. Iar mîinile ei se odihneau pe acele pagini, cu unghiile vopsite în culoarea afinelor. Mîinile mele erau ca nişte crabi monstruoşi. Dacă nu eram atent, în cîteva luni trebuia să mă întorc la Terasa Londoneză şi o pierdeam, ea urma să plece la Tokio sau Kyoto sau oriunde altundeva. Dintre toate gagicile de care mă lovisem prin Rutgers, dintre toate gagicile de care mă lovisem vreodată, Lola era cea pe care nu ştiusem niciodată cum s-o iau. Atunci de ce simţeam că ea era cea care mă cunoştea cel mai bine? M-am gîndit la Suriyan şi la faptul că nu-mi va mai vorbi niciodată. M-am gîndit la propriile mele temeri, cum că de fapt eram un om bun şi Lola nu era Suriyan; cu ea trebuia să fiu aşa cum nu încercasem niciodată să fiu. Intram pe College Ave. Era ultima şansă, aşa că am procedat ca Oscar şi am spus: Ia cina cu mine, Lola. N-o să-ncerc să-ţi dau chiloţii jos, promit.

Mda, sigur, a spus ea, aproape rupînd pagina atunci cînd a întors-o.

Mi-am aşezat mîna peste a ei, iar ea mi-a aruncat acea privire frustrată care-ţi sfîşia inima în piept, ca şi cînd ar fi fost pe jumătate a mea şi nu înţelegea, nici în ruptul capului, de ce.

E în regulă, am spus.

Nu, nu e în regulă, la dracu'. Eşti prea *scund*. Dar nu şi-a îndepărtat mîna.

Am mers la ea, pe Handy, şi înainte să-i pot face ceva, ea a oprit totul, m-a ridicat de lîngă toto a ei, trăgîndu-mă de urechi. De ce este oare aceasta faţa pe care nu pot s-o uit, nici măcar acum, după atîţia ani? Obosită de muncă, umflată din lipsă de somn, un amestec nebun de sălbăticie şi vulnerabilitate, aşa era şi va fi Lola întotdeauna.

M-a privit pînă cînd n-am mai putut suporta şi atunci mi-a spus: Numai să nu mă minţi, Yunior.

N-o voi face, am promis.

Nu rîdeţi. Intenţiile mele erau curate.

Nimic altceva de povestit. În afară de asta:

În primăvara aceea m-am mutat înapoi cu el. M-am gîndit la asta toată iarna. Chiar dacă în final aproape m-am răzgîndit. Aşteptam lîngă uşa lui în Demarest şi în ciuda faptului că aşteptasem toată dimineaţa, eram pe punctul s-o iau la picior cînd le-am auzit vocile pe scări. Îi aduceau lucrurile.

Nu ştiu cine a fost mai surprins: Oscar, Lola sau eu.

În versiunea lui Oscar mi-am ridicat mîna şi am spus: *Mellon.* I-a luat o secundă să recunoască cuvîntul.

Mellon, a spus el în final.

Toamna de după Cădere a fost întunecată (am citit în jurnalul lui): întunecată. Încă se mai gîndea s-o facă, dar îi era frică. De sora lui mai ales, dar şi de el însuşi. De posibilitatea unui miracol, a unei veri de neînvins. Citea, scria şi se uita la televizor împreună cu mama sa. Dacă încerci să faci vreo prostie, i-a promis mama lui, te voi bîntui toată viaţa. Ai face bine să mă crezi.

Te cred, señora, a spus el. Te cred.

În acele luni n-a putut dormi şi din cauza aceasta a ajuns să ia maşina mamei sale pentru plimbări la miezul nopţii. De fiecare dată cînd ieşea din casă, credea că va fi pentru ultima dată. Mergea cu maşina peste tot. S-a rătăcit în Camden. A găsit cartierul în care am crescut eu. A mers prin New Brunswick tocmai cînd se

deschideau cluburile, se uita la toată lumea şi îl înnebunea stomacul. A ajuns chiar şi pînă în Wildwood. A căutat cafeneaua unde o salvase pe Lola, dar fusese închisă. Nu se mai deschisese nimic în locul ei. Într-o noapte a luat o autostopistă. O fată însărcinată, uriaşă. Nu prea vorbea bine engleza. Emigrase ilegal din Guatemala şi avea gropiţe în obraji. Trebuia să meargă la Perth Amboy, iar Oscar, eroul nostru, i-a spus: No te preócupas. Te traigo.

Que Dios te bendiga, a spus ea. Încă mai arăta gata să sară pe geam la nevoie.

I-a dat numărul lui de telefon. În caz de nevoie, dar nu l-a sunat niciodată. Nu s-a mirat.

Conducea atît de mult şi ajungea atît de departe în unele nopţi încît adormea pur şi simplu la volan. Acum se gîndea la personajele lui şi în secunda următoare aluneca, într-o beţie frumoasă şi ameţitoare, gata să străbată tot drumul pînă dincolo, şi atunci răsuna o ultimă alarmă.

Lola.

Nimic mai înălţător (scria el) decît să te salvezi prin simplul fapt de a te trezi.

II

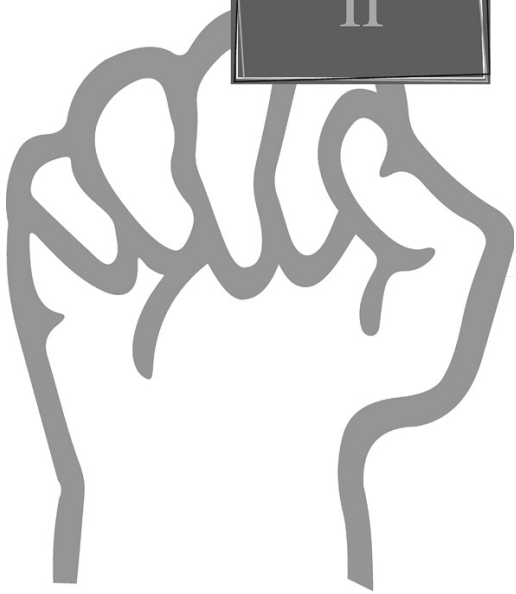

Oamenii nu sînt indispensabili. Dar Trujillo este de neînlocuit. Pentru că Trujillo nu este un om. El este... o forţă cosmică... Aceia care încearcă să-l compare cu semenii lui obişnuiţi se înşală. El aparţine... categoriei celor născuţi pentru un destin anume.

La Nación

Bineînţeles că am mai încercat o dată. A fost chiar mai prosteşte decît prima oară. După paisprezece luni, Abuela m-a anunţat că era timpul să mă întorc în Paterson, la mama, nu-mi venea să cred ce spunea. Mi se părea cea mai gravă trădare. Nu voi mai simţi asta pînă cînd nu mă voi despărţi de tine.

Dar nu vreau să mă duc! am protestat. Vreau să stau aici!

Însă ea nu voia să mă asculte. Îşi ţinea mîinile ridicate ca şi cînd nu putea face nimic. Aşa vrea mama ta şi aşa vreau şi eu şi aşa e cel mai bine.

Şi cu mine cum rămîne!

Îmi pare rău, hija.

Asta-i viaţa. Toată fericirea pe care o strîngi în tine se va risipi ca şi cînd n-ar fi fost. Dacă mă-ntrebaţi pe mine, eu nu cred că există blesteme. Cred că aşa e viaţa. E destul.

Nu eram matură. Am ieşit din echipă. Am încetat să mă mai duc la ore şi să mai vorbesc cu prietenele mele, chiar şi cu Rosío. I-am spus lui Max că s-a terminat, iar el m-a privit de parcă tocmai îl împuşcasem între ochi. A încercat să mă împiedice să plec, dar am ţipat la el, aşa cum ţipă mama, iar el şi-a lăsat mîna să-i cadă ca şi cum ar fi fost moartă. Credeam că-i fac un serviciu. Nu voiam să-l rănesc mai mult decît era necesar.

Am sfîrşit prin a fi proastă rău în acele ultime săptămîni. Cred că voiam să dispar mai mult decît orice altceva, aşa că încercam să îmi îndeplinesc dorinţa. M-am încurcat cu altcineva, atît de dusă eram. Era tatăl uneia din colegele mele de clasă. Întotdeauna se ţinea după mine, chiar şi atunci cînd fiica lui era prin preajmă, aşa că l-am sunat. Pe un singur lucru poţi conta în Santo Domingo. Nu pe semafoare, nu pe lege.

Pe sex.

Nu piere niciodată.

Nu mi-am bătut capul cu dulcegării. L-am lăsat să mă ducă la un motel la prima noastră „întîlnire“. El era unul dintre acei politicoşi aroganţi, un peledista, avea propriul jípeta cu aer condiţionat. Nici că s-a văzut om mai fericit ca el atunci cînd mi-am dat jos chiloţii.

Asta înainte să-i cer două mii de dolari. Americani, am subliniat.

După cum spune Abuela: Orice şarpe crede că nu poate să muşte decît şobolani, pînă în ziua cînd muşcă o mangustă.

Aceea a fost marea mea lovitură ca puta. Ştiam că avea banii, altminteri nu i-aş fi cerut, şi nu era ca şi cînd l-aş fi jecmănit. Cred că am făcut-o de vreo nouă ori în total, aşa că, după părerea mea, a primit mai mult decît a dat. După aceea am stat în motel şi am băut rom în timp ce el priza din pliculeţele acelea de cocaină. Nu era prea vorbăreţ, ceea ce era bine. Întotdeauna era destul de ruşinat după ce ne-o trăgeam şi asta mă făcea să mă simt grozav. Se plîngea că aceştia erau banii pentru şcoala fiicei lui. Blablabla. Fură de la stat, i-am zis eu zîmbind. L-am sărutat atunci cînd m-a adus acasă numai ca să-l simt cum se fereşte de mine.

N-am mai stat prea mult de vorbă cu La Inca în acele ultime săptămîni. Nu înceta cu sfaturile. Vreau să-nveţi bine la şcoală. Vreau să vii pe la mine cînd poţi. Vreau să-ţi aminteşti de unde te tragi. A pregătit totul pentru plecarea mea. Eram prea nervoasă ca să mă mai gîndesc la ea, la cît de tristă va fi cînd voi pleca. Eram ultima persoană cu care-şi împărţea viaţa după mama mea. Se apucase să încuie uşa, ca şi cum ea era cea care pleca.

Ce? am spus. Vii cu mine?

No, hija. Plec în el campo pentru o vreme.

Dar tu urăşti el campo.

Trebuie să merg acolo, a explicat ea istovită. Chiar dacă pentru puţin timp.

Şi apoi, din senin, a sunat Oscar. Încerca să se împace cu mine, acum că urma să mă întorc. Aşadar vii acasă.

Nu conta pe asta, am spus.

Nu face nimic pripit.

Nu face nimic pripit, am rîs. Tu te auzi vreodată, Oscar?

El a oftat. Tot timpul.

În fiecare dimineaţă mă trezeam şi mă asiguram că banii erau încă sub pat. În zilele acelea, cu două mii de dolari puteai ajunge oriunde, şi normal că mă gîndeam la Japonia sau Goa, despre care îmi povestise una din fetele de la şcoală. Tot o insulă, însă foarte frumoasă, ne-a asigurat ea. Nu se compară cu Santo Domingo.

Şi apoi, în sfîrşit, a venit. Maică-mea nu făcea niciodată nimic în

linişte. A apărut într-o maşină de oraş, mare şi neagră, nu într-un taxi obişnuit, şi toţi puştii din el barrio s-au adunat să vadă care era treaba. Mama se prefăcea că nu observă gloata. Bineînţeles că şoferul încerca să o agaţe. Ea arăta slabă şi obosită şi nu puteam să cred ce încerca el taxista să facă.

Las-o în pace, am spus. Nu ţi-e ruşine?

Mama a dat din cap cu tristeţe, a privit-o pe La Inca. N-ai învăţat-o nimic.

La Inca n-a clipit. Am învăţat-o cît am putut.

Şi apoi clipa cea mare, cea de care orice fiică se teme. Mama m-a privit din cap pînă-n picioare. Niciodată nu fusesem mai în formă, niciodată nu mă simţisem mai frumoasă şi atrăgătoare în toată viaţa mea, şi ce găseşte afurisita să spună?

Coño, pero tú sí eres fea.

Acele paisprezece luni – trecuseră. Ca şi cînd nici nu existaseră.

Acum că sînt şi eu mamă, îmi dau seama că n-ar fi putut fi altfel. Aşa era ea. Cum se spune: Plátano maduro no se vuelve verde. Chiar şi la sfîrşit a refuzat să-mi arate ceva ce ar fi semănat a dragoste. Nu plîngea pentru mine sau pentru ea însăşi, ci plîngea pentru Oscar. Mi pobre hijo, suspina ea. Mi pobre hijo. Întotdeauna te gîndeşti că, în ceea ce-i priveşte pe părinţi, măcar la finele lumii, tot se va schimba ceva, va fi mai bine. Nu şi în cazul nostru.

Probabil aş fi fugit. Aş fi aşteptat să ajungem înapoi în State, aş fi aşteptat ca o paja de arroz, arzînd încet, încet, pînă cînd ar fi lăsat garda jos şi într-o dimineaţă aş fi dispărut. Aşa cum a părăsit-o tata pe mama şi n-a mai fost văzut niciodată. A dispărut aşa cum dispare totul. Fără urmă. Şi aş fi trăit undeva departe. Aş fi fost fericită, sînt sigură de asta, şi n-aş fi avut niciodată copii. Aş fi lăsat soarele să mă ardă, fără să mă mai ascund de el, mi-aş fi lăsat părul liber, să stea cum îi place, iar ea ar fi trecut pe stradă pe lîngă mine fără să mă recunoască. Acesta era visul pe care-l aveam. Dar dacă aceşti ani m-au învăţat ceva, atunci m-au învăţat asta: nu poţi fugi niciodată. Niciodată. Singura scăpare este cea spre-năuntru.

Şi despre asta cred că vorbesc toate poveştile acestea.

Da, fără îndoială: aş fi fugit. Cu sau fără La Inca, tot aş fi fugit.

Dar atunci a murit Max.

Nu-l mai văzusem deloc. Nu din ziua în care ne despărţiserăm. Săracul Max, cel care m-a iubit dincolo de cuvinte. Cel care spunea: *Sînt atît de norocos*, de fiecare dată cînd ne-o trăgeam. Nu făceam parte din acelaşi cerc sau cartier. Cîteodată, cînd peledista mă ducea cu maşina pe la moteles, puteam să jur că-l vedeam pe Max făcînd slalom prin traficul nebun din miezul zilei, cu o rolă de film sub braţ (am încercat să-l fac să-şi cumpere un rucsac, dar spunea că aşa îi plăcea lui). Curajosul meu Max, cel care putea să se strecoare printre două bare de protecţie la fel de uşor cum poate aluneca o minciună printre dinţii cuiva.

Ceea ce s-a întîmplat a fost că într-o zi a calculat greşit – din cauza inimii frînte, sînt sigură – şi a sfîrşit-o strivit între un autobuz care mergea la Cibao şi altul care mergea la Baní. Capul i-a fost sfărîmat într-un milion de bucăţele; filmul s-a rostogolit derulîndu-se de-a lungul întregii străzi.

Am aflat asta de-abia după ce l-au îngropat. M-a sunat sora lui.

Pe tine te-a iubit cel mai mult, a suspinat ea. Cel mai mult.

Blestemul, vor zice unii dintre voi.

Viaţa, zic eu. Viaţa.

N-aţi văzut pe nimeni care să se stingă atît de liniştit. I-am dat mamei lui banii pe care-i luasem de la peledista. Fratele lui mai mic, Maxim, i-a folosit ca să-şi cumpere o iolă cu care s-au dus pînă în Puerto Rico şi ultima dată cînd am avut veşti de la el îi era bine acolo. Era proprietarul unui magazin mic, iar mama sa nu mai locuia în Los Tres Brazos. La urma urmei, a fost şi la toto a mea bună la ceva.

Te voi iubi întotdeauna, mi-a spus abuela la aeroport. Şi apoi s-a îndepărtat.

Abia după ce m-am urcat în avion am început să plîng. Ştiu că sună ridicol, dar nu cred că m-am oprit cu adevărat pînă cînd nu te-am întîlnit pe tine. Ştiu că n-am încetat să ispăşesc. Ceilalţi pasageri probabil m-au crezut nebună. Tot aşteptam ca mama să mă lovească, să-mi zică idiota, bruta, fea, malcriada, să facă schimb de locuri, dar n-a fost aşa.

Şi-a aşezat o mînă peste a mea şi a lăsat-o acolo. Cînd femeia din faţă s-a întors şi a zis: Spune-i fetei dumitale să facă linişte, ea a răspuns: Spune-i curului dumitale să nu mai pută.

Îmi părea cel mai rău de el viejo de lîngă noi. Se vedea că fusese

să-şi viziteze familia. Purta o mică fedora şi o chacabana foarte bine călcată. E în regulă, muchacha, a spus el, bătîndu-mă uşor pe spate. Santo Domingo va fi întotdeauna acolo. A fost acolo de la început şi va fi acolo pînă la sfîrşit.

Pentru numele lui Dumnezeu, a mormăit mama, şi apoi a închis ochii şi a adormit.

Sărmanul Abelard
1944-1946

FAIMOSUL DOCTOR

Atunci cînd familia vorbeşte totuşi despre asta – mai niciodată, de fapt – se începe întotdeauna în acelaşi fel: cu Abelard şi Lucrul cel Rău pe care l-a spus despre Trujillo.[1]

Abelard Luis Cabral a fost bunicul lui Oscar şi al Lolei, un chirurg care studiase în Mexico City pe vremea lui Lázaro Cárdenas, şi pe la mijlocul anilor 1940, înainte ca vreunul din noi să se fi născut, un om cu o bună reputaţie în La Vega. Un hombre muy serio, muy educado y muy bien plantado.

(Puteţi deja să înţelegeţi unde bat toate astea.)

În vremurile acelea de mult apuse – înainte de delincuencia şi falimentele bancare, înainte de diasporă – cei din familia Cabral se numărau printre Sus-puşii Ţinutului. Nu erau la fel de putred de bogaţi sau de importanţi pe plan istoric cum erau cei din neamul Ral Cabral din Santiago, dar nici nu erau cu mult mai prejos. În La Vega, acolo unde a locuit familia începînd din 1791, erau practic trataţi ca nişte monarhi, la fel de importanţi ca şi cei din La Casa Amarilla şi Río Camú; vecinii vorbeau despre casa cea cu paisprezece camere pe care o construise tatăl lui Abelard, Casa Hatüey[2], o vilă în stil eclectic, extinsă de-a valma, a cărei odaie centrală din piatră fusese transformată în biroul lui Abelard, o casă străjuită de pîlcuri de migdali şi mango pitici; mai era şi modernul apartament Art Deco din Santiago, acolo unde Abelard îşi petrecea adesea sfîrşitul de săptămînă, ocupîndu-se de afacerile familiei; grajdurile recent reamenajate, care ar fi putut adăposti

lejer vreo duzină de cai; şi caii – şase berberi cu pielea ca de pergament subţire; şi, bineînţeles, cei cinci servitori cu normă întreagă (din specia rayano). În timp ce restul ţării era în acea perioadă la limita sărăciei, hrănindu-se cu resturi de yuca şi pradă zvîrcolelilor nesfîrşite provocate de viermii intestinali, Cabralii serveau la cină paste şi cîrnaţi dulci italienieşti, rîcîind platouri de Beleek cu tacîmuri de argint Jalisco. Venitul unui chirurg era frumuşel, dar portofoliul lui Abelard (dacă aşa ceva exista în zilele acelea) era adevărata sursă a bunăstării familiei: de la ranchiunosul, scandalagiul său tată (acum decedat), Abelard moştenise vreo două supermercados prospere în Santiago, o fabrică de ciment şi drepturi asupra unui lanţ de fincas în Septrionale.

Cabralii făceau parte, după cum se poate să fi ghicit, dintre cei Norocoşi. Pe timpul verii „împrumutau“ cabaña unui văr din Porto Plata şi plecau acolo pentru o perioadă de nu mai puţin de trei săptămîni. Cele două fiice ale lui Abelard, Jacquelyn şi Astrid, înotau şi se jucau în valurile care se spărgeau de ţărm (suferind adesea din pricina Afecţiunii de Degradare a Pigmentului de Mulatru, adică bronzare) sub privirea vigilentă a mamei lor care, neputînd risca să se expună unei negreli şi mai intense, rămînea ţintuită la adăpostul umbrelei – în timp ce tatăl lor, atunci cînd nu asculta ştiri din Război, cutreiera de-a lungul ţărmului, cu o concentrare încordată întipărită pe faţă. Se plimba desculţ, doar în cămaşa cea albă şi vestă, cu pantalonii suflecaţi, cu părul doar pe jumătate afro, ridicol de ţepos, moştenire de la vreun unchi, cu trupul din ce în ce mai îndesat odată cu vîrsta. Uneori vreun ciob de scoică sau vreun crab, răsucit ca o potcoavă, pe cale să-şi dea duhul, îi atrăgea atenţia lui Abelard, iar el se lăsa în patru labe şi îl examina cu lupa, aşa încît fiicelor sale încîntate, cît şi soţiei lui oripilate, le apărea ca un cîine adulmecînd o tufă.

Mai sînt încă unii în Cibao care şi-l amintesc pe Abelard şi toţi vă vor spune că în afară de faptul că era un doctor strălucit, avea una din cele mai luminate minţi din ţară: neobosit de curioasă, alarmant de ascuţită şi potrivită mai ales complexităţilor lingvistice şi calculelor. El viejo era bun cunoscător de spaniolă, engleză, franceză, latină şi greacă; colecţionar de cărţi rare, susţinător al lucrurilor neobişnuite, colaborator al *Jurnalului de*

medicină tropicală şi etnograf amator, în stilul lui Fernando Ortíz. Abelard era, pe scurt, un Creier – nimic neobişnuit în El México, unde studiase, dar o specie extrem de rară pe Insula Generalului Suprem Rafael Leónidas Trujillo Molina. Şi-a încurajat fiicele să studieze şi le-a pregătit să-l urmeze în Profesie (puteau vorbi franceza şi citi în latină, înainte de a împlini nouă ani), şi era atît de aplecat spre învăţătură încît orice informaţie, indiferent cît de învechită sau banală, îl putea trimite dincolo de centura Van Allen a pămîntului. Salonul său, tapetat cu atît de mult bun gust de către cea de-a doua soţie a tatălui său, era punctul de întîlnire cel mai de vază al tuturor los todologos locali. Discuţiile aprinse se purtau pînă seara tîrziu, şi chiar dacă Abelard era adesea frustrat de nivelul lor scăzut – deloc comparabil cu atmosfera de la Universitatea Naţională Autonomă Mexico – pentru nimic în lume n-ar fi renunţat la aceste întîlniri. Adesea fetele îi urau tatălui lor noapte bună, pentru a-l găsi în dimineaţa următoare la fel de antrenat în vreo dezbatere cu totul de neînţeles alături de prietenii lui, cu ochii roşii, cu părul ciufulit, istovit, dar plin de idei. Se duceau la el, iar el le săruta pe rînd, numindu-le Briliantele lui. Aceste minţi tinere, se lăuda el adesea prietenilor lui, ne vor întrece pe toţi.

Domnia lui Trujillo nu era perioada cea mai bună pentru a fi un iubitor al Ideilor, nu era perioada cea mai bună să te antrenezi în discuţii de salon, să găzduieşti tertulias, să faci ceva ieşit din comun, dar Abelard era meticulos, mai mult decît orice altceva. Nu permitea niciodată să se pălăvrăgească despre politica momentului (şi anume Trujillo), păstra rahatul acesta la un nivel abstract, permitea tuturor celor care doreau (inclusiv membri ai Poliţiei Secrete) să ia parte la întrunirile sale. Dat fiind că te puteai frige fie şi numai dacă pronunţai greşit numele Ratatului Hoţ de Vite, chiar că era un mare zevzec. De regulă, Abelard încerca din răsputeri să nu se gîndească deloc la El Jefe, aborda un soi de Tao al Evitării Dictatorului, ceea ce era ironic luînd în considerare faptul că Abelard era neîntrecut în a menţine aparenţele unei susţineri entuziaste a Trujillatului.[3] Ca individ, dar şi ca membru executiv al asociaţiei sale medicale se dăruia trup şi suflet Partidului Dominican; el şi soţia lui, care era sora-şefă şi cea mai bună asistentă a sa, s-au alăturat tuturor misiunilor medicale organizate

de Trujillo, indiferent pe ce campo îndepărtat i-ar fi purtat; şi nimeni nu şi-a putut înăbuşi hohotele de rîs mai bine decît Abelard, atunci cînd El Jefe a cîştigat alegerile cu 103 la sută! Cît entuziasm pentru el pueblo! Abelard se ducea cu maşina pînă la Santiago ca să participe la toate banchetele date în cinstea lui Trujillo. Ajungea devreme, pleca tîrziu, zîmbea întruna şi *nu spunea nimic*. Îşi decupla inteligenţa de la motor şi rula doar prin puterea impulsului. Atunci cînd venea momentul, Abelard îi strîngea mîna lui El Jefe, îl copleşea cu efuziunile calde ale veneraţiei lui (dacă aveţi impresia că Trujillatul nu avea o notă homosexuală, atunci, ca să-l citez pe Preot, *o să aveţi altă surpriză*), şi fără prea multă zarvă, se pierdea din nou printre umbre (în stilul filmului preferat al lui Oscar, *Punctul Mort*). Se ţinea pe atît de departe de El Jefe pe cît era posibil – nu se amăgea nicidecum că ar fi egalul lui Trujillo, amicul acestuia sau vreun individ indispensabil – la urma urmelor, negrii care se încurcau cu El aveau obiceiul de a sfîrşi în cele mai ciudate feluri. Nu strica nici faptul că familia lui Abelard nu se număra printre apropiatele lui Trujillo, că tatăl său nu cultivase pămînturi şi nu făcuse negocios în raza geografică sau competitivă a proprietăţilor lui El Jefe. Contactul cu Faţă de Cur era, Doamne-ajută, limitat.[4]

Abelard şi Ratatul Hoţ de Vite ar fi putut trece unul pe lîngă celălalt în Galeriile Istoriei de nu s-ar fi întîmplat ca, începînd cu 1944, Abelard, în loc să-şi aducă soţia şi fiica la chefurile lui Jefe, aşa după cum se obişnuia, începuse să-şi facă un obicei din a le lăsa acasă. Le-a explicat prietenilor săi că soţia lui devenise „nervoasă“ şi că Jacquelyn avea grijă de ea, dar adevăratul motiv al absenţelor era rapacitatea bine-cunoscută a lui Trujillo şi frumuseţea răpitoare a fiicei sale, Jacquelyn. Fiica cea mare a lui Abelard, serioasă şi deşteaptă, nu mai era acea flaquita înaltă şi stîngace; adolescenţa o lovise cu furie, transformînd-o într-o domnişoară de toată frumuseţea. Dezvoltase un ansamblu serios de şolduri-cur-piept, o condiţie care, în timpul anilor ’40 ducea la probleme teribile cu T mare pentru R pentru U pentru J pentru illo.

Întrebaţi pe oricare dintre cei în vîrstă şi ei vă vor spune: o fi fost Trujillo Dictator, dar era un Dictator dominican, ceea ce era un alt fel de a spune că era el Bellaco Numărul Unu din ţară. Credea că toată la toto din ţară era literalmente a lui. Este un fapt verificat că

în RD a lui Trujillo, dacă aparţineai unei anumite clase sociale şi dacă-ţi lăsai fiica cea drăguţă undeva în apropierea lui El Jefe, în mai puţin de o săptămînă o găseai mamando el ripio de Trujillo, întocmai precum o profesionistă versată şi *n-aveai ce să mai faci*! Era o parte a preţului plătit pentru faptul că locuiai în Santo Domingo, unul din secretele bine-cunoscute ale Insulei. Atît de des se întîmpla asta, atît de nepotolite erau poftele lui Trujillo încît naţia era plină de oameni, hombres de calidad y posición care, credeţi sau nu, îşi ofereau fiicele de bunăvoie Ratatului Hoţ de Vite. Abelard, spre meritul său, nu făcea parte dintre aceştia; imediat ce a priceput ce şi cum – după ce fiica sa a început să oprească traficul pe Calle El Sol, după ce unul dintre pacienţii săi i-a privit fiica şi a spus: Ar trebui să aveţi grijă de ea – a transformat-o în Rapunzel şi a închis-o în *casă.* Era un Lucru Curajos, care nu-i stătea în fire, dar n-a trebuit decît s-o privească într-o zi pe Jacquelyn pregătindu-se pentru şcoală, bine făcută la trup, dar încă o copilă, pentru numele lui Dumnezeu, şi Lucrul cel Curajos a fost uşor de înfăptuit.

Totuşi, să-ţi ascunzi de Trujillo fiica cea cu ochi de căprioară şi piept generos nu era cîtuşi de puţin uşor. (Ca şi cum ai fi ascuns inelul de Sauron.) Dacă credeţi că dominicanul obişnuit este rău, Trujillo era de cinci mii de ori mai rău. Tipul avea sute de spioni care nu făceau decît să scotocească provincia în căutarea curului următor; dacă procurarea de cururi l-ar fi preocupat pe Trujillo şi mai mult de-atît, atunci regimul lui ar fi fost prima curocraţie din lume (şi poate, de fapt, chiar a fost.) În această situaţie, ascunderea femeilor era sinonimă cu trădarea; împricinaţii care nu-şi scoteau las muchachas la lumină se puteau trezi bine mersi savurînd farmecul înviorător al unei băi alături de opt rechini. Ca să fie clar: Abelard îşi asuma un risc enorm. Nu conta că se număra printre cei sus-puşi, că-şi lua toate precauţiile, mergînd pînă acolo încît îl pusese pe un prieten s-o diagnosticheze pe soţia lui drept maniacă, apoi răspîndise zvonul prin toate cercurile elitiste prin care se învîrtea. Dacă Trujillo şi ai lui i-ar fi bănuit duplicitatea, l-ar fi pus în lanţuri (iar pe Jacquelyn ar fi rezolvat-o) cît ai zice peşte. Din această cauză ori de cîte ori El Jefe îşi tîra picioarele de-a lungul şirului de oaspeţi, dînd mîna cu ei, Abelard se aştepta ca acesta să exclame cu vocea lui ascuţită şi piţigăiată: Doctor Abelard Cabral, unde vă este fiica aceea *încîntătoare*? Am auzit atîtea despre ea de

la *vecinii* dumitale. Era destul pentru ca pe Abelard să-l apuce febra.

Bineînţeles că fiica lui, Jacquelyn, nu avea habar de cîte lucruri erau puse în joc. Acelea erau vremuri nevinovate, iar ea era o copilă nevinovată; să fie violată de Ilustrul Preşedinte era lucrul cel mai îndepărtat de mintea ei extraordinară. Dintre cele două fiice, ea era cea care moştenise creierul tatălui ei. Învăţa franceza cu sfinţenie pentru că se hotărîse să-şi urmeze tatăl şi să meargă în străinătate să studieze, la Faculté de Médecine de Paris. În Franţa! Ca să devină următoarea Madame Curie! Era cu cartea-n mînă zi şi noapte şi exersa franceza şi cu tatăl ei, şi cu servitorul lor Esteban El Gallo, care se născuse în Haiti şi încă mai vorbea o franţuzească destul de bună.[5] Nici una din fiicele lui nu bănuia nimic, erau la fel de nepăsătoare precum hobbiţii, ignorînd Umbra care pîndea la orizont. În zilele sale libere, atunci cînd nu se afla la clinică sau în biroul său, scriind, Abelard stătea la fereastra din spate şi-şi urmărea fiicele prinse în jocuri copilăreşti, pînă cînd inima sa îndurerată nu mai putea suporta.

În fiecare dimineaţă, înainte ca Jackie să-şi înceapă lecţiile, scria pe o bucată albă de hîrtie: *Tarde venientibus ossa.*

Ultimii veniţi se aleg cu oasele.

Vorbea despre problemele acestea doar cu trei oameni. Primul, desigur, era soţia lui, Socorro. Socorro (trebuie menţionat aici) era un Talent, în felul ei. O frumuseţe celebră, venită din Est (Higüey) şi sursa frumuseţii fiicelor sale, Socorro arătase în tinereţe ca o Dejah Thoris oacheşă (unul din motivele principale pentru care Abelard curtase o fată cu mult mai prejos decît el, ca statut social) şi era, de asemeni, una din cele mai bune asistente medicale practicante cu care el avusese vreodată onoarea de a lucra în Mexic sau în Republica Dominicană, ceea ce, dată fiind stima pe care le-o purta colegilor lui mexicani, nu era o laudă deşartă. (Al doilea motiv pentru care o curtase.) Puterea ei de muncă şi cunoştinţele enciclopedice legate de leacurile populare şi remediile tradiţionale făceau din ea un partener de lucru indispensabil. Reacţia ei la grijile pe care el şi le făcea în privinţa lui Trujillo era totuşi tipică; era o femeie deşteaptă, pricepută, harnică, ce nu clipea atunci cînd avea de-a face cu vreo arteră deschisă a unui ciot de braţ retezat cu un machete, din care sîngele ţîşnea cu zgomot,

dar cînd venea vorba de ameninţări mai abstracte precum, să zicem, Trujillo, refuza cu încăpăţînare şi bună ştiinţă să accepte că ar putea exista o problemă, în tot acest timp îmbrăcînd-o pe Jacquelyn în hainele cele mai strîmte. De ce le spui oamenilor că sînt loca? întreba ea.

Mai vorbea despre asta şi cu amanta lui, Señora Lydia Abenader, una dintre cele trei femei care-i refuzaseră cererea în căsătorie la întoarcerea de la studii, din México; văduvă acum şi iubita lui numărul unu, ea era femeia pe care tatăl său ar fi dorit ca el s-o cucerească şi atunci cînd nu a fost în stare să ducă lucrul acesta la bun sfîrşit, tatăl său şi-a bătut joc de el tratîndu-l de parcă ar fi fost doar jumătate de bărbat pînă la sfîrşitul zilelor lui colerice (al treilea motiv pentru care alergase după Socorro).

În ultimul rînd vorbea cu vecinul şi prietenul său dintotdeauna, Marcus Applegate Román, pe care trebuia adesea să-l ducă şi să-l aducă de la evenimentele prezidenţiale, pentru că Marcus nu avea maşină. În faţa lui Marcus avusese o izbucnire spontană, gravitatea problemei apăsîndu-l pe suflet cu adevărat; se întorceau în La Vega pe una dintre vechile şosele ale Forţelor Marine de Ocupaţie, în mijlocul unei nopţi de august, trecînd pe lîngă terenurile întunecate-întunecate ale fermelor din Cibao, era atît de cald încît trebuiau să meargă cu geamurile deschise, ceea ce însemna că un şuvoi constant de ţînţari le intra în nas şi, din senin, Abelard a început să vorbească. Tinerele n-au nici o şansă să crească în această ţară fără să fie molestate, s-a plîns el. Apoi a dat ca exemplu numele unei tinere de care El Jefe profitase de curînd, una muchacha pe care o cunoşteau amîndoi, o absolventă a Universităţii din Florida şi fiica unei cunoştinţe. La început Marcus nu a spus nimic; în bezna din interiorul automobilului Packard, chipul lui era o absenţă, un spaţiu al umbrelor. O tăcere îngrijorătoare. Marcus nu era un fan al lui El Jefe, numindu-l de mai multe ori un „bruto“ y un „imbécil“ în prezenţa lui Abelard, dar acest lucru nu l-a împiedicat pe Abelard să-şi dea brusc seama de indiscreţia colosală pe care o comisese (aşa era viaţa în acele zile ale Poliţiei Secrete). Într-un final Abelard a spus: Asta nu te nelinişteşte?

Marcus s-a aplecat să-şi aprindă o ţigară şi în final chipul i-a reapărut, distant, dar familiar. Nu avem ce face, Abelard.

Dar imaginează-ţi că ai fi într-o situaţie asemănătoare: *tu* cum te-ai proteja?

M-aş asigura că am fiice urîte.

Lydia a fost mult mai realistă. Era aşezată la măsuţa de toaletă, periindu-şi părul maur. El era întins pe pat, la fel de gol, trăgîndu-se absent de el rípio. Lydia spusese: Trimite-o la măicuţe. Trimite-o în Cuba. Familia mea de acolo va avea grijă de ea.

Cuba era visul Lydiei; era El México al ei. Întotdeauna spunea că voia să se mute acolo.

Dar aş avea nevoie de permisiunea statului!

Cere-o, atunci.

Şi dacă El Jefe supraveghează cererile?

Lydia şi-a lăsat peria jos cu un zgomot ascuţit. Cîte şanse există ca asta să se întîmple?

Nu se ştie niciodată, a rostit Abelard defensiv. În ţara asta, nu se ştie niciodată.

Amanta sa era pentru Cuba, soţia sa pentru arestul la domiciliu, prietenul său cel mai bun nu spusese nimic. Propria lui precauţie îi spunea să mai aştepte şi alte indicaţii. Şi la sfîrşitul anului le-a primit.

La unul din interminabilele evenimente prezidenţiale, El Jefe dăduse mîna cu Abelard, dar în loc să treacă mai departe, acesta s-a oprit – coşmarul devenea realitate –, i-a reţinut degetele şi a rostit cu vocea lui ascuţită: Dumneata eşti Doctorul Abelard Cabral? Abelard s-a înclinat. La ordinele dumneavoastră, Excelenţă. În mai puţin de o nanosecundă pe Abelard l-au trecut toate sudorile; ştia ce avea să urmeze; Ratatul Hoţ de Vite nu-i adresase mai mult de trei cuvinte în toată viaţa lui, ce altceva putea să fie? Nu a îndrăznit să-şi îndepărteze privirea de la faţa puternic pudrată a lui Trujillo, dar cu colţul ochiului îi zărea pe los lambesacos, dînd tîrcoale, începînd să-şi dea seama că se pregătea un schimb de replici.

Te-am văzut adesea pe aici, doctore, dar în ultimul timp fără soţia dumitale. Ai divorţat de ea?

Încă sînt căsătorit, Măreţia Voastră. Cu Socorro Hernández Batista.

Ce bine, a spus El Jefe, mi-era teamă că poate te-ai transformat într-un *maricón*. Apoi s-a întors către los lambesacos şi a rîs. O,

Jefe, au strigat ei, *eşti mare figură.*

În acest moment un alt negru, într-un impuls transmis de los cojones, ar fi spus ceva ca să-şi apere onoarea. Abelard nu era acel negru. El n-a spus nimic.

Dar, desigur, a continuat El Jefe, ştergîndu-şi o lacrimă de la ochi, nu eşti un maricón, pentru că, din cîte am auzit, ai două fiice, doctore Cabral, una que es muy bella y elegante, no?

Abelard repetase o mulţime de răspunsuri la această întrebare, dar replica lui a fost un simplu reflex, venit de niciunde: Da, Jefe, aveţi dreptate, am două fiice. Dar, ca să vă spun sincer, sînt frumoase doar în măsura în care vă plac femeile cu mustaţă.

Pentru un moment El Jefe n-a spus nimic şi în acea tăcere încordată Abelard îşi putea vedea fiica violată în faţa lui în timp ce el era coborît înfiorător de încet în bine-cunoscutul bazin plin cu rechini al lui Trujillo. Dar apoi, minunea minunilor, El Jefe şi-a schimonosit faţa-i porcină şi a rîs, Abelard a rîs şi el, şi El Jefe a trecut mai departe. Atunci cînd Abelard s-a întors acasă, în La Vega, tîrziu în seara aceea, şi-a trezit soţia dintr-un somn adînc, ca să se poată ruga amîndoi şi mulţumi Cerului pentru salvarea familiei lor. În conversaţie, Abelard nu fusese niciodată spontan. Inspiraţia trebuie să fi venit doar din spaţiile ascunse ale sufletului meu, i-a spus el soţiei. De la o Fiinţă Atotputernică.

Dumnezeu, vrei să spui? a insistat soţia sa.

Vreau să spun, cineva, a răspuns întunecat Abelard.

AŞA, ŞI?

În următoarele trei luni, Abelard a aşteptat Sfîrşitul. A aşteptat ca numele să înceapă să-i apară la rubrica „Foro Popular“ a ziarului, unde critici uşor voalate să fie îndreptate împotriva unui oarecare doctor prost din La Vega – acesta era adesea felul în care regimul pornea distrugerea unui cetăţean respectabil aşa cum era şi el – cu bîrfe despre felul în care şosetele tale nu se asortau cu cămaşa; a aşteptat să-i sosească vreo scrisoare care să-i ceară o întîlnire particulară cu El Jefe, a aşteptat ca fiica să-i dispară la întoarcerea de la şcoală. A pierdut aproape 10 kilograme în timpul acestei aşteptări îngrozitoare. A început să bea zdravăn. Aproape a

omorît un pacient din neglijenţă. Dacă soţia sa nu ar fi observat greşeala înainte de a coase rana, cine ştie ce s-ar fi putut întîmpla. Ţipa la fiice şi soţie aproape în fiecare zi. N-o prea mai putea satisface nici pe amantă. Dar anotimpul ploios a devenit fierbinte şi clinica s-a umplut de neputincioşi, răniţi şi suferinzi, iar cînd, după patru luni, nu s-a întîmplat nimic, Abelard a oftat de uşurare.

Poate, şi-a scris el pe dosul mîinii păroase. Poate.

SANTO DOMINGO CONFIDENŢIAL

În anumite privinţe, a trăi în Santo Domingo în timpul Trujillatului era ca şi cînd ai fi fost în acel episod din *Zona crepusculară* care-i plăcea lui Oscar atît de mult, cel în care puştiul cel alb şi monstruos, cu puteri supranaturale stăpîneşte un oraş care e complet izolat de restul lumii, un oraş numit Peaksville. Puştiul cel alb este malefic şi imprevizibil şi toţi oamenii din „comunitate“ trăiesc cu groaza lui, denunţîndu-se şi trădîndu-se unii pe alţii la cea mai mică mişcare, ca să nu fie următoarea persoană pe care el s-o mutileze sau, şi mai groaznic, s-o trimită la dracu'. (După fiecare atrocitate pe care o comite – fie că-i dă vreunui fraier trei capete sau îl trimite la dracu' pe un tovarăş de joacă care nu-l mai interesează sau trimite zăpadă asupra ultimei recolte – oamenii îngroziţi din Peaksville trebuie să spună: Ai făcut un lucru bun, Anthony. Un lucru *bun*.)

Între 1930 (atunci cînd Ratatul Hoţ de Vite a preluat puterea) şi 1961 (anul în care a crăpat), Santo Domingo a fost Peaksville al Caraibelor, cu Trujillo jucînd rolul lui Anthony şi noi, ceilalţi, preluînd rolul Omului care a fost Transformat în Hopa-Mitică. Poate că vă miraţi de această comparaţie, dar, prieteni: ar fi greu să exagerăm puterea pe care Trujillo o exercita asupra poporului şi spectrul groazei pe care-l aruncase asupra regiunii. Tipul a dominat Santo Domingo ca şi cînd ar fi fost propriul său Mordor[6]; nu numai că a zăvorît ţara la distanţă de restul lumii, a izolat-o în spatele Cortinei de Plátano, s-a purtat ca şi cînd era propria lui plantaţie, s-a purtat de parcă ar fi fost stăpîn peste tot şi toate, a omorît pe oricine voia să omoare, fii, fraţi, taţi, mame, a luat femeile de lîngă soţi în noaptea nunţii şi apoi s-a lăudat în public

cu „luna de miere grozavă“ pe care-o avusese cu o noapte înainte. Ochiul său era pretutindeni; avea o Poliţie Secretă care era mai ceva decît Stasi, care îi ţinea pe toţi sub supraveghere, chiar şi pe cei care trăiau *în State*; era un aparat al securităţii atît de ridicol asemănător unei manguste încît puteai spune ceva rău despre El Jefe la opt patruzeci dimineaţa şi înainte ca ceasul să bată ora zece ai fi fost în Cuarenta, cu un corn de vită înfipt în cur. (Cine zice că noi, cei din Lumea a Treia, nu sîntem eficienţi?) Nu trebuia să-ţi faci griji doar din pricina domnului Marţi, treisprezece, mai era şi întreaga Naţiune Chivato pe care el o ajuta să se înmulţească, pentru că, asemeni oricărui Stăpîn al Întunericului demn de Umbra sa, avea întreaga devoţiune a poporului.[7] Se credea cu tărie că, în fiecare moment, între patruzeci şi doi şi optzeci şi şapte la sută din populaţia dominicană era pe statul de plată al Poliţiei Secrete. Propriii tăi vecini nenorociţi puteau să acabar contigo doar pentru că aveai ceva după care tînjeau ei sau pentru că te băgai în faţa lor la coadă într-un colmado. Foarte mulţi oameni erau eliminaţi în felul acela, trădaţi de către cei pe care-i consideraseră sus panas, de către membri ai propriilor familii, de cuvinte scăpate fără voia lor. Azi erai un cetăţean care respecta legea, care spărgea nuci în tinda casei, iar a doua zi te trezeai la Cuarenta, cu nucile *tale* strivite. Situaţia era de tot rahatul pînă într-atît încît mulţi oameni credeau că Trujillo avea puteri supranaturale! Se şoptea că nu dormea, nu transpira, că putea să vadă, să miroasă, să simtă chiar şi la sute de mile distanţă, că era protejat de cel mai groaznic fukú de pe Insulă. (Vă întrebaţi de ce două generaţii mai tîrziu părinţii noştri încă mai sînt atît de al naibii de secretoşi, de ce nu vei afla decît din întîmplare că fratele tău nu este fratele tău.)

Dar hai să nu exagerăm: Trujillo era cu siguranţă extraordinar, iar regimul lui semăna în multe privinţe cu un Mordor caraibian, dar existau mulţi oameni care-l dispreţuiau pe El Jefe, care-şi exprimau în moduri nu prea discrete dispreţul lor, care se *opuneau.* Dar pur şi simplu Abelard nu era unul dintre aceştia. Omul nu era precum colegii lui mexicani care erau tot timpul la curent cu ce se întîmpla în restul lumii, care credeau că schimbarea era posibilă. El nu visa la revoluţie, nu-i păsa că Troţki trăise şi murise la nici zece cvartale depărtare de căminul lui

studenţesc din Coyoacán; voia doar să-şi îngrijească pacienţii înstăriţi şi suferinzi, şi după asta să se întoarcă în biroul său, fără să-şi facă griji că ar putea fi împuşcat în cap sau aruncat la rechini. Din cînd în cînd, vreunul din cunoscuţii lui – de obicei Marcus – îi descria cea mai recentă Atrocitate a lui Trujillo: un clan bogat deposedat de proprietăţi şi trimis în exil, o familie întreagă dată la rechini pentru că un fiu îndrăznise să-l compare pe Trujillo cu Adolf Hitler în faţa unui public îngrozit format din cei de-o seamă cu el, un asasinat suspect în Bonao al unui bine-cunoscut unionist. Abelard asculta încordat aceste orori şi apoi, după o tăcere stînjenitoare, schimba subiectul. Pur şi simplu nu voia să se gîndească la soarta celor Năpăstuiţi, la ceea ce se întîmpla în Peaksville. Nu voia asemenea poveşti în casa lui. Aşa cum vedea Abelard lucrurile – filozofia lui legată de Trujillo, dacă vreţi – trebuia doar să-şi ţină capul plecat, gura ferecată, buzunarele deschise, fiicele ascunse pentru încă vreo zece sau douăzeci de ani. Pînă atunci, profeţea el, Trujillo va fi mort, iar Republica Dominicană va fi o adevărată democraţie.

S-a dovedit că Abelard avea nevoie de ajutor în domeniul profeţiei. Santo Domingo n-a devenit niciodată o democraţie. Nici el n-a mai avut la dispoziţie cîteva decenii. Norocul l-a părăsit mai devreme decît s-ar fi aşteptat oricine.

LUCRUL CEL RĂU

O mie nouă sute patruzeci şi cinci ar fi trebuit să fie un an capital pentru Abelard şi Familia sa. Două dintre articolele lui Abelard au fost publicate cu aprecieri modeste, unul în prestigiosul… şi al doilea într-un jurnal mic din Caracas, şi a primit răspunsuri de laudă de la vreo cîţiva doctori de pe Continent, un lucru foarte măgulitor, într-adevăr. Afacerile din supermercados mergeau pe cît se poate de bine; Insula era încă pustiită după război, iar oamenilor săi nu le rămînea nimic pe rafturi. Las fincas produceau şi aduceau profituri; prăbuşirea pe scară mondială a preţurilor în agricultură era încă la o distanţă de cîţiva ani buni. Abelard avea o clientelă numeroasă, era în stare de anumite şmecherii chirurgicale cu o îndemînare desăvîrşită; fiicele sale

creşteau (Jacquelyn fusese acceptată la o şcoală prestigioasă din Le Havre, începînd cu anul următor – şansa ei de evadare); soţia şi amanta îl copleşeau cu adoraţia lor; pînă şi servitorii păreau mulţumiţi (nu că ar fi vorbit vreodată cu ei cu adevărat). Una peste alta, bunul nostru doctor trebuie să fi fost foarte mulţumit de el însuşi. Probabil că-şi sfîrşea fiecare zi cu picioarele ridicate, cu un cigarro în colţul gurii şi un zîmbet larg încreţindu-i trăsăturile de urs.

Era – să îndrăznim s-o spunem? – o viaţă *bună*.

Doar că nu era aşa.

În februarie a mai fost un alt Eveniment Prezidenţial (de Ziua Independenţei!) şi de data aceasta invitaţia era explicită. Pentru Dr. Abelard Luis Cabral *şi* soţia *şi* fiica Jacquelyn. Partea cu fiica Jacquelyn fusese subliniată de către gazda petrecerii. Nu o dată, nu de două ori, ci de trei ori. Abelard aproape că a leşinat cînd a văzut blestemăţia. S-a prăbuşit înapoi la biroul lui, cu inima împingîndu-i esofagul. S-a uitat la pătratul de hîrtie subţire timp de aproape o oră înainte de a-l împături şi de a-l pune în buzunarul cămăşii. În dimineaţa următoare i-a făcut o vizită gazdei, unul dintre vecinii săi. Omul era afară, în el corral, uitîndu-se trist cum cîţiva dintre servitorii lui încercau să-l facă pe unul dintre armăsarii săi să se împerecheze. Cînd l-a zărit pe Abelard, faţa i s-a întunecat. Ce dracu' vrei de la mine? Ordinul a venit direct de la Palacio. Atunci cînd Abelard s-a întors la maşină, a încercat să nu lase să se vadă că tremura.

S-a consultat încă o dată cu Marcus şi Lydia. (Nu a pomenit nimic despre invitaţie soţiei sale, nevrînd s-o alarmeze, şi, prin urmare, nici fiicei sale. Nu voia nici măcar să rostească acele cuvinte în casa lui.)

Dacă ultima dată fusese oarecum rezonabil, de data aceasta a fost fuera de serie, a ocărît ca un nebun. A perorat indignat către Marcus aproape o oră despre nedreptate, despre starea generală de neputinţă (un şir nesfîrşit de circumlocuţiuni pentru că în nici un moment nu l-a numit nici măcar o singură dată în mod direct pe cel împotriva căruia se plîngea). A oscilat între furia neputincioasă şi autocompătimire jalnică. În final prietenul său a trebuit să-i acopere gura doctorului nostru ca să poată şi el strecura o vorbă, dar Abelard a continuat să vorbească. E o

nebunie! Curată nebunie! Sînt capul familiei mele! Eu sînt cel care hotărăşte ce se întîmplă!

Ce poţi să faci? a rostit Marcus plin de fatalism. Trujillo este preşedintele, iar tu eşti doar un doctor. Dacă el o vrea pe fiica ta la petrecere nu poţi decît să te supui.

Dar e inuman!

Cînd a fost vreodată umană ţara asta, Abelard? Tu eşti istoricul. Dintre toţi oamenii, tu ar trebui să ştii asta.

Lydia a fost încă şi mai puţin înţelegătoare. A citit invitaţia şi a înjurat un coño pe înfundate, iar apoi s-a întors către el. Te-am avertizat, Abelard. Nu ţi-am zis s-o trimiţi pe fiica ta în străinătate cînd încă mai puteai? Ar fi putut sta la familia mea în Cuba, teafără şi nevătămată, dar acum eşti jodido. Acum el e cu Ochiul pe tine.

Ştiu, ştiu, Lydia, dar ce *să fac*?

Jesú Cristo, Abelard, a spus ea cu voce tremurătoare. Ce opţiuni există. Vorbim despre Trujillo.

Acasă, portretul lui Trujillo, pe care orice bun cetăţean îl avea atîrnat în locuinţa lui, îi zîmbea de sus cu o bunăvoinţă insipidă şi înveninată.

Poate dacă doctorul şi-ar fi luat imediat fiicele şi soţia şi le-ar fi dus pe toate cu barca pînă în Puerto Plata sau dacă s-ar fi furişat cu ele peste graniţa cu Haiti, ar mai fi avut vreo şansă. Cortina de Plátano era puternică, dar nu într-atît de puternică. Dar vai, în loc să facă ceva, Abelard s-a agitat inutil irosind timpul, cuprins de disperare. Nu putea să mănînce, nu putea să doarmă, străbătea în lung şi în lat coridoarele casei lor cît era noaptea de lungă şi a pierdut imediat toate kilogramele pe care le recîştigase în ultimele luni. (Dacă vă gîndiţi bine, poate ar fi trebuit să dea atenţie filozofiei fiicei sale: *Tarde venientibus ossa.*) Orice moment prindea îl petrecea alături de fiicele sale. Jackie, cea care era Copilul de Aur al părinţilor ei, cea care memorase deja toate străzile din Cartierul Francez şi care, doar în acel an, primise nu patru, nu cinci, ci douăsprezece cereri în căsătorie. Toate comunicate, desigur, lui Abelard şi soţiei sale. Fără ca Jackie să ştie nimic despre asta. Dar totuşi. Şi Astrid, în vîrstă de zece ani, cea care semăna mai mult cu tatăl ei la înfăţişare şi temperament; era mai simplă, mai glumeaţă, credincioasă, cea care cînta la pian cel mai bine din tot Cibao şi care era aliata surorii ei mai mari în toate. Surorile se minunau de

atenţia bruscă a tatălui lor: Eşti în vacanţă, Papi? El clătina trist din cap. Nu, doar că-mi place să-mi petrec timpul cu voi, atîta tot.

Ce se-ntîmplă cu tine? îl întreba soţia, dar el refuza să-i vorbească. Lasă-mă în pace, mujer.

Lucrurile s-au înrăutăţit atît de mult încît a mers chiar şi la biserică, o premieră pentru Abelard (ceea ce poate a fost o idee cu adevărat proastă din moment ce toată lumea ştia că în acea vreme Biserica era în buzunarul lui Trujillo). A mers la spovedanie aproape în fiecare zi şi a vorbit cu preotul, dar nu s-a ales cu nimic în afara sfatului de a se ruga, a spera şi a aprinde prosteşte nişte afurisite de lumînări. Ajunsese la trei sticle de whisky pe zi.

Prietenii săi din Mexico şi-ar fi luat puştile şi şi-ar fi tras un glonţ în cap (cel puţin asta îşi închipuia el că ar fi făcut), dar el era fiul tatălui său în mai multe privinţe decît i-ar fi plăcut să recunoască. Tatăl său, un om educat care se opusese să-şi trimită fiul în Mexico, însă care totdeauna se trăsese de şireturi cu Trujillo. Cînd în 1937 armata începuse să ucidă toţi haitienii, tatăl său le-a permis să se folosească de caii lui, iar atunci cînd nu i-au mai fost înapoiaţi, nu i-a zis nimic lui Trujillo. I-a trecut pe seama pierderilor în afaceri. Abelard continua să bea şi să se agite inutil, a încetat să se mai vadă cu Lydia, s-a izolat în biroul său şi în cele din urmă s-a convins pe sine însuşi că nu se va întîmpla nimic. Era doar un test. Le-a spus soţiei şi fiicei sale să se pregătească pentru petrecere. Nu a menţionat că era petrecerea lui Trujillo. Făcea ca totul să pară a fi cum trebuie. S-a urît profund pentru ipocrizie, dar ce altceva ar fi putut să facă?

Tarde venientibus ossa.

Şi probabil că totul s-ar fi desfăşurat fără încurcături, dar Jackie era atît de încîntată. Din moment ce era prima ei mare petrecere, cine se mai mira că asta devenise pentru ea un fel de eveniment măreţ? A mers să-şi cumpere o rochie împreună cu mama ei, şi-a făcut părul la salon, şi-a cumpărat pantofi noi şi una din rude i-a dat chiar şi o pereche de cercei cu perle. Socorro a ajutat-o pe fată în toate etapele pregătirii, fără să bănuiască nimic, dar cam cu o săptămînă înainte de petrecere a început să aibă nişte vise cumplite. Era în bătrînul ei oraş, acolo unde crescuse înainte ca mătuşa ei să o adopte şi să o dea la şcoala de asistente medicale, înainte să descopere că avea darul Tămăduirii. Se uita de-a lungul

drumului prăfuit, mărginit de frangipani, despre care toată lumea spunea că ducea spre capitală, şi în arşiţa care făcea ca aerul să tremure în depărtare a zărit un bărbat care se apropia, o siluetă îndepărtată care a provocat în ea atîta groază încît s-a trezit ţipînd. Abelard a sărit din pat de frică, fetele ţipau în camerele lor. A avut acel vis aproape în fiecare noapte blestemată din acea săptămînă, ca un ceas care numără secundele invers.

Cu două bătăi înainte de ora T, Lydia l-a îndemnat pe Abelard să plece cu ea pe un vas cu destinaţia Cuba. Îl cunoştea pe căpitan, acesta urma să-i ascundă, jura că se putea face. O să le luăm şi pe fetele tale după aceea, îţi promit.

Nu pot s-o fac, a rostit el nefericit. Nu pot să-mi părăsesc familia.

Ea a început din nou să-şi pieptene părul. Nu şi-au mai spus nimic altceva.

În după-amiaza petrecerii, pe cînd Abelard îşi aranja trist maşina, a zărit-o pe fiica lui, în rochie, stînd în la sala, aplecată deasupra uneia din cărţile ei de franceză, arătînd de-a dreptul divin, foarte tînără, şi chiar atunci a avut una din acele epifanii, despre care noi, cei specializaţi în literatură, sîntem tot timpul forţaţi să vorbim. Nu s-a petrecut într-o vîlvătaie de lumină sau într-o culoare nouă sau însoţită de vreo anumită senzaţie în inimă. Pur şi simplu a ştiut. A ştiut că nu putea s-o facă. I-a spus soţiei să-şi ia gîndul de la petrecere. Cam tot aşa i-a spus şi fetei. Le-a ignorat protestele îngrozite. A sărit în maşină, l-a luat pe Marcus şi s-a îndreptat spre petrecere.

Şi Jacquelyn? a întrebat Marcus.

Nu vine.

Marcus a clătinat din cap. Nu a mai spus nimic.

Cînd a venit momentul să se formeze culoarul de întîmpinare, Trujillo s-a oprit din nou în faţa lui Abelard. A adulmecat aerul ca o pisică. Dar soţia şi fiica?

Abelard tremura, dar încerca oarecum să-şi ţină firea. Simţea deja cum totul avea să se schimbe. Scuzele mele, Excelenţa Voastră. Nu au putut să vină.

Ochii lui porcini s-au îngustat. Înţeleg, a spus rece, şi apoi l-a expediat pe Abelard cu un gest din încheietura mîinii.

Nici măcar Marcus n-a mai vrut să-l privească.

CHISTE APOCALYPTUS

După mai puţin de patru săptămîni de la petrecere, Dr. Abelard Luis Cabral a fost arestat de Poliţia Secretă. Învinuirea? „Defăimare şi gravă calomnie împotriva Persoanei Preşedintelui.“

Dacă e să dăm crezare poveştilor, totul avea de-a face cu o glumă.

Într-o după-amiază, se povesteşte, la puţin timp după fatala petrecere, Abelard, care, ar fi bine să lămurim, era un om scund, bărbos, îndesat, cu o putere fizică surprinzătoare şi ochi curioşi, apropiaţi, a plecat spre Santiago, în vechiul său automobil Packard, ca să cumpere un birou pentru soţia sa (şi, bineînţeles, ca să-şi vadă amanta). Încă era tulburat, şi cei care l-au văzut în acea zi îşi amintesc înfăţişarea lui răvăşită. Tulburarea. Biroul a fost achiziţionat cu succes şi legat la întîmplare de capota automobilului, dar înainte ca Abelard să poată ateriza în cuibuşorul Lydiei, a fost tras de mînecă pe stradă de cîţiva „amici“ şi invitat la o băută în Club Santiago. Cine ştie de ce s-a dus? Poate ca să încerce să păstreze aparenţele sau pentru că orice invitaţie părea o afacere de viaţă şi de moarte. În noaptea aceea, în Club Santiago, a încercat să scape de senzaţia de destin implacabil, vorbind cu însufleţire despre istorie, medicină, Aristofan, îmbătîndu-se foarte, foarte rău şi, cînd noaptea era pe sfîrşite, le-a cerut „băieţilor“ ajutorul ca să mute biroul în portbagajul maşinii sale Packard. Nu avea încredere în angajaţii barului pentru că erau neîndemînatici. Los muchachos cei buni la suflet au fost de acord. Dar în timp ce Abelard se moşmondea cu cheile încercînd să deschidă portbagajul, a spus cu voce tare: Sper că nu sînt cadavre înăuntru. Că a făcut această remarcă memorabilă nici nu încape îndoială. Abelard a recunoscut asta în „mărturisirea“ lui. Această glumă pe seama portbagajului a provocat stînjeneală printre „băieţi“, care erau cu toţii conştienţi de umbra pe care automobilul Packard o aruncă asupra istoriei dominicane. Era maşina din care, în primii săi ani, Trujillo îşi terorizase el pueblo ţinîndu-l la distanţă de primele două alegeri. În timpul Uraganului din 1931, acoliţii lui Trujillo îşi conduceau adesea automobilele Packard pînă la locurile unde voluntarii îi ardeau pe morţi şi scoteau din portbagajele lor „victime ale uraganului“. Care toate arătau ciudat

de uscate şi adesea ţineau strîns încleştate în mîini materiale subversive la adresa partidului. Vîntul, glumeau acoliţii, a făcut în aşa fel încît un glonţ să treacă drept prin capul acestuia. Ha-ha!

Ceea ce a urmat este încă, pînă în ziua de azi, subiectul unor discuţii aprinse. Există unii care jură pe mamele lor că atunci cînd Abelard a deschis într-un final portbagajul, şi-a băgat capul înăuntru şi a spus: Nu, nici un cadavru înăuntru. Asta este ceea ce şi Abelard a susţinut că ar fi spus. O glumă proastă, cu siguranţă, dar nicidecum „defăimare“ sau „gravă calomnie“. În versiunea lui Abelard asupra celor întîmplate, prietenii lui au rîs, biroul a fost aşezat în siguranţă, iar el a plecat spre apartamentul său din Santiago, acolo unde Lydia îl aştepta (avea patruzeci şi doi de ani şi era încă drăguţă şi încă îngrijorată de moarte din pricina fiicei lui). Totuşi, ofiţerii de la tribunal şi „martorii“ lor ascunşi au susţinut că s-a întîmplat ceva cu totul diferit, că atunci cînd Dr. Abelard Luis Cabral a deschis portbagajul maşinii Packard a spus: Nu, nici un cadavru înăuntru, *probabil că Trujillo le-a descărcat în locul meu.*

Închid citatul.

DUPĂ UMILA MEA PĂRERE

Pare cea mai crasă jiringonza auzită vreodată în partea aceasta a munţilor Sierra Madre. Dar jiringonza unui om înseamnă viaţa altui om.

PRĂBUŞIREA

Şi-a petrecut noaptea cu Lydia. Fusese o perioadă ciudată pentru ei. Cu mai puţin de zece zile înainte, Lydia îl anunţase că era gravidă. Urmează să-ţi nasc un fiu, a ciripit ea fericită. Dar două zile mai tîrziu fiul s-a dovedit a fi o alarmă falsă, probabil vreo indigestie. A fost o uşurare – ca şi cînd n-ar mai fi avut nevoie de alte probleme pe cap, şi ce se-ntîmpla dacă era încă o fiică? –, dar şi dezamăgire, pentru că pe Abelard nu l-ar fi deranjat să aibă un băieţel, chiar dacă el carajito ar fi fost copilul unei amante, născut în cel mai rău moment. Ştia că Lydia voia ceva de o bucată

bună de vreme, ceva real pe care ea să-l poată considera al lor şi doar al lor. Îl tot îndemna să-şi părăsească soţia şi să se mute cu ea, şi chiar dacă lucrul acesta ar fi putut părea atrăgător atîta vreme cît erau împreună în Santiago, posibilitatea dispărea imediat ce păşea înapoi în casa lui şi cele două fiice frumoase ale sale alergau la el. Era un om previzibil şi îi plăcea confortul său previzibil, dar Lydia nu renunţa niciodată să încerce să-l convingă, într-un fel ponderat, că dragostea era dragoste, şi pentru motivul acesta trebuia să i te supui. S-a prefăcut a fi încrezătoare după descoperirea absenţei fiului lor: De ce-aş vrea să-mi stric sînii aceştia, glumea ea, dar el îşi dădea seama că era descurajată. Şi el era la fel. Pentru că, în ultimele zile, Abelard avusese vise confuze, agitate, bîntuite de copii plîngînd în noapte şi de prima casă a tatălui său. Acestea lăsaseră urme pline de nelinişte asupra orelor lui de veghe. Fără să se gîndească la asta cu adevărat, nu o mai văzuse pe Lydia din noaptea aceea cînd veştile deveniseră proaste, cînd ieşise să bea, în parte, cred eu, pentru că se temea că ne-naşterea fiului său i-ar fi putut despărţi, dar în loc de asta, simţea pentru ea vechea dorinţă, cea care aproape îl dăduse gata prima dată cînd se întîlniseră la ziua vărului lui Amilcar, pe vremea cînd amîndoi erau atît de zvelţi şi tineri şi atît de plini de speranţe.

De data aceasta n-au vorbit despre Trujillo.

Îţi vine să crezi cît de mult a trecut? a întrebat-o el uimit, în timpul ultimei lor întîlniri de sîmbătă noaptea.

Îmi vine să cred, a spus ea tristă, ciupindu-şi pielea de pe stomac. Sîntem nişte ceasuri, Abelard. Nimic mai mult.

Abelard a clătinat din cap. Sîntem mai mult de-atît. Sîntem minuni, mi amor.

Aş vrea să mă pot opri în acest moment, aş vrea să pot prelungi zilele fericite ale lui Abelard, dar e cu neputinţă. În săptămîna următoare doi ochi atomici s-au deschis asupra unor centre civile din Japonia şi, deşi nimeni nu ştia încă, lumea se refăcea în acea clipă. La nici două zile după ce bombele atomice au mutilat Japonia pentru totdeauna, Socorro a visat că omul fără chip se apleca deasupra patului soţului ei, iar ea nu putea să ţipe, nu putea să zică nimic şi apoi, în noaptea următoare, l-a visat aplecîndu-se şi deasupra copilelor ei. Am visat, i-a spus ea soţului ei, dar el şi-a fluturat mîinile, neluînd-o în seamă. A început să pîndească

drumul din faţa casei lor şi să aprindă lumînări în camera ei. În Santiago, Abelard sărută mîinile Lydiei, iar ea oftează de plăcere, şi noi ne îndreptăm deja spre Victoria din Pacific şi spre cei trei ofiţeri ai Poliţiei Secrete în Chevroletul lor strălucitor aflat pe drumul care şerpuieşte către casa lui Abelard. Prăbuşirea se petrece deja.

ABELARD ÎN LANŢURI

N-ar fi ceva exagerat să spunem că cel mai mare şoc din viaţa lui Abelard a fost atunci cînd ofiţerii Poliţiei Secrete (e prea devreme s-o numim SIM, dar o s-o numim totuşi SIM) i-au pus cătuşele şi l-au condus la maşina lor, dacă n-ar fi faptul că Abelard urma să-şi petreacă următorii nouă ani primind cele mai mari şocuri din viaţa sa, unul după altul. Vă rog, a implorat Abelard, cînd şi-a recăpătat graiul, trebuie să-i las un bilet soţiei mele. Manuel va avea grijă de asta, a explicat SIMianul Número Uno, arătînd înspre cel mai corpolent dintre SIMieni, care scotocea deja cu privirea prin casă. Ultima imagine a casei sale pe care a mai avut-o Abelard a fost cea în care Manuel îşi descărca puşca în biroul său cu o neglijenţă studiată.

Abelard îşi imaginase întotdeauna că SIM-ul era plin de persoane de ultimă speţă şi de nemernici fără carte, dar cei doi ofiţeri care l-au închis în maşina lor erau de fapt politicoşi şi nu aduceau a torţionari sadici mai mult decît aduceau vînzătorii ambulanţi de aspiratoare. SIMianul Número Uno l-a asigurat pe drum că „neplăcerile“ sale urmau, cu siguranţă, să fie lămurite. Am mai văzut asemenea cazuri, a explicat Número Uno. Cineva a vorbit urît despre dumneata, dar va fi dat repede la iveală drept mincinos. Sper să fie aşa, a spus Abelard, pe jumătate indignat, pe jumătate îngrozit. No te preocupes, a spus SIMian Número Uno. El Jefe nu are obiceiul să închidă nevinovaţi. Número Dos a rămas tăcut! Costumul lui era foarte jerpelit şi amîndoi bărbaţii, a observat Abelard, duhneau a whisky. A încercat să rămînă calm – frica, după cum ne învaţă *Dune*, este ucigaşul minţii –, dar nu reuşea. Îşi vedea fiicele şi soţia violate iar şi iar. Îşi vedea casa în flăcări. Dacă nu şi-ar fi golit vezica tocmai înainte ca porcii aceia să

apară, ar fi făcut pe el chiar acolo.

Abelard a fost dus rapid cu maşina la Santiago (toţi cei pe care i-a întîlnit pe drum şi-au ferit, cu bună ştiinţă, privirile la vederea broscuţei VW) şi condus la Fortăreaţa San Luis. Marginea ascuţită a fricii sale s-a transformat în cuţit atunci cînd au oprit înăuntrul acelui loc bine-cunoscut. Sînteţi siguri că nu-i o greşeală? Abelard era atît de înfricoşat încît îi tremura vocea. Nu-ţi face griji, doctore, a spus Número Dos, eşti acolo unde trebuie să fii. Rămăsese tăcut atîta timp încît Abelard aproape uitase că putea să vorbească. Número Dos era acum cel care zîmbea, iar Número Uno, cel care-şi îndrepta atenţia spre fereastră.

Odată ajunşi înăuntrul zidurilor de piatră, ofiţerii SIM cei politicoşi l-au predat unei perechi de gardieni nu-chiar-atît-de-politicoşi care i-au luat pantofii, portofelul, cureaua, verigheta şi apoi l-au aşezat într-un birou strîmt, nearisit, ca să completeze nişte formulare. În aer plutea un miros pătrunzător de cur încins. Nu a apărut nici un ofiţer care să-i explice cazul, nimeni nu i-a ascultat cererile şi atunci cînd a început să ridice vocea povestind despre felul în care fusese tratat, gardianul care bătea la maşină formularele s-a aplecat şi l-a pocnit peste faţă. La fel de nepăsător cum te-ai întinde după o ţigară. Bărbatul purta un inel şi i-a spart buza lui Abelard, în mod groaznic. Durerea a fost atît de bruscă, nedumerirea lui atît de mare încît Abelard chiar a întrebat, printre degetele încleştate: De ce? Gardianul l-a lovit puternic din nou, brăzdîndu-i un şanţ pe frunte. Aşa răspundem noi la întrebări pe-aici, a spus paznicul indiferent, aplecîndu-se ca să vadă dacă formularul era drept aşezat în maşina de scris. Abelard a început să suspine, cu sîngele curgîndu-i printre degete. Ceea ce gardianului care dactilografia i-a plăcut la culme; şi-a chemat prietenii din celelalte birouri. Ia uitaţi-vă la ăsta! Ia uitaţi-vă ce-i mai place să plîngă!

Înainte ca Abelard să-şi dea seama ce se întîmpla, a fost împins într-o celulă comună care puţea a sudoare malarică şi diaree şi care era înţesată cu reprezentanţi necuviincioşi ai „clasei criminale“, cum poate i-ar fi numit. Gardienii i-au informat apoi pe ceilalţi prizonieri că Abelard era homosexual şi comunist – *Nu este adevărat*! a protestat Abelard, dar cine-l asculta pe un comunist poponar? În următoarele ore Abelard a fost hărţuit drăgăstos şi

despuiat de marea parte a hainelor. Un cibaeño robust i-a cerut pînă şi chiloţii şi după ce Abelard şi i-a scos tuşind, bărbatul şi i-a tras pe deasupra pantalonilor. Son muy cómodos, şi-a anunţat el prietenii. Abelard a fost forţat să se ghemuiască gol pe lîngă oalele cu rahat; dacă încerca să se tîrască mai aproape de zonele uscate, ceilalţi prizonieri urlau la el – Quédate ahí con la mierda, maricón – şi aşa a trebuit să doarmă, printre urină, fecale şi muşte, şi de mai multe ori a fost trezit de cîte cineva care-i gîdila buzele cu o bucată uscată de căcat. Grija faţă de igienă nu era la mare preţ printre los Fortalezanos. Ciudaţii nici nu l-au lăsat să mănînce, furîndu-i trei zile la rînd porţiile sărăcăcioase care-i reveneau. În cea de-a patra zi, unui hoţ de buzunare cu o singură mînă i s-a făcut milă de el şi a reuşit să mănînce o banană întreagă fără să fie întrerupt, a încercat să mestece chiar şi coaja fibroasă, într-atît de flămînd era.

Sărmanul Abelard. Şi tot în a patra zi cineva din lumea de afară i-a acordat, într-un sfîrşit, atenţie. Tîrziu în seara aceea, cînd toţi ceilalţi dormeau, un detaşament de gardieni l-a tîrît într-o celulă mai mică, puternic iluminată. A fost întins pe masă, nu fără delicateţe, şi legat. Din momentul în care fusese ridicat, nu încetase să vorbească. Totul este o neînţelegere, vă rog, provin dintr-o familie foarte respectabilă, trebuie să luaţi legătura cu soţia şi avocaţii mei, ei vor putea să lămurească totul, nu pot să cred că am fost tratat atît de josnic, cer ca ofiţerul-şef să-mi asculte nemulţumirile. Nu putea să-şi desprindă cuvintele de pe buze suficient de repede. Doar atunci cînd a observat ustensila electrică la care gardienii tot meştereau într-un colţ, a tăcut. Abelard s-a uitat la ea cu o groază teribilă şi apoi, pentru că suferea de impulsul de nestăvilit de a face taxonomii, a întrebat: Pentru numele lui Dumnezeu, cum numiţi chestia aceea?

O numim el pulpo, a spus unul dintre gardieni.

Şi-au petrecut toată noaptea arătîndu-i cum funcţiona.

Era cu trei zile înainte ca Socorro să fi putut da de urma soţului ei şi au mai trecut alte cinci înainte ca ea să primească de la capitală permisiunea de a-l vizita. Camera de vizită, acolo unde Socorro şi-a aşteptat soţul, părea să fi fost înainte o latrină. În ea se afla o singură lampă cu gaz care pîlpîia şi arăta de parcă o mulţime

de oameni ridicase un munte de căcat într-un colţ. O umilire intenţionată care n-a avut nici un efect asupra lui Socorro; era prea supărată ca să mai observe. După aproape o oră de aşteptare (din nou o altă señora ar fi protestat, dar Socorro a suportat cu stoicism mirosul de căcat, întunericul şi lipsa unui scaun), Abelard a fost adus încătuşat. Îi fusese dată o cămaşă prea mică şi o pereche de pantaloni prea mici; îşi tîra picioarele ca şi cînd s-ar fi temut să nu scape ceva din mîini sau buzunare pe jos. Era închis doar de-o săptămînă, dar arăta deja înspăimîntător. Avea ochii învineţiţi; mîinile şi gîtul acoperite de vînătăi, iar buza ruptă i se umflase monstruos şi era de culoarea cărnii dinăuntrul ochiului. Cu o noapte înainte fusese interogat de gardieni, iar aceştia îl bătuseră fără milă, cu bastoane de cauciuc; unul dintre testicule îi va rămîne pentru totdeauna contractat din cauza loviturilor.

Sărmana Socorro. Iată o femeie a cărei preocupare de-o viaţă fusese dezastrul. Mama ei a fost mută; beţivanul de taică-său a risipit patrimoniul de clasă mijlocie al familiei, o tarea după alta, pînă cînd gospodăria lor fusese redusă la o cocioabă şi cîţiva pui, iar bătrînul a fost nevoit să muncească pe pămîntul altora, condamnat la o viaţă de veşnică peregrinare, de sănătate şubrezită şi mîini rupte; se spunea că Pa Socorro nu-şi revenise niciodată după ce-şi văzuse propriul tată bătut de moarte de către un vecin care se întîmpla să fie şi sergent în poliţie. Copilăria lui Socorro însemnase doar mese sărite şi haine împrumutate de la veri, însemnase să-şi vadă tatăl de trei, patru ori pe an, vizite în timpul cărora acesta nu vorbea cu nimeni; doar zăcea beat în camera lui. Socorro a devenit o muchacha „neliniştită“; pentru o perioadă de timp şi-a rărit părul smulgîndu-şi-l din cap, avea şaptesprezece ani cînd a atras asupra ei privirile lui Abelard într-un spital universitar, dar menstruaţia nu i-a venit decît la un an *după* ce s-au căsătorit. Chiar şi adultă, Socorro avea obiceiul să se trezească în mijlocul nopţii, îngrozită, convinsă că întreaga casă era cuprinsă de foc, fugea dintr-o cameră într-alta, aşteptîndu-se să fie întîmpinată de un carnaval de flăcări. Atunci cînd Abelard îi citea ziarul era în special interesată de cutremure şi incendii, inundaţii şi cirezi lovite de streche şi scufundări de nave. În familia ei, era omul catastrofelor, pînă şi Cuvier ar fi fost mîndru de ea.

La ce se aşteptase în timp ce se juca cu nasturii de la rochie, în

timp ce-şi muta geanta de pe un umăr pe celălalt şi încerca să nu-şi deranjeze pălăria de la Macy? La un om tulburat, un toyo, cu siguranţă, dar nu la un soţ care părea aproape distrus, care-şi tîra picioarele precum un bătrîn, în ai cărui ochi strălucea acel soi de teamă care nu te cuprinde prea uşor. Era mai rău decît îşi imaginase ea, cu tot zelul ei apocaliptic. Era Prăbuşirea.

Cînd l-a îmbrăţişat pe Abelard acesta a început să plîngă foarte tare, în mod foarte ruşinos. Lacrimile îi şiroiau pe faţă în timp ce încerca să-i povestească tot ce i se întîmplase.

Nu la mult timp după acea vizită, Socorro şi-a dat seama că era însărcinată. Cu Cea de-a Treia şi Ultima Fiică a lui Abelard.

Zafa sau Fukú?

Asta să-mi spuneţi voi.

Întotdeauna se vor face speculaţii. Mai întîi şi-ntîi, a spus-o sau n-a spus-o? (Cu alte cuvinte: A avut vreun rol în propria lui distrugere?) Chiar şi părerile familiei erau împărţite. La Inca era ferm convinsă că vărul ei nu spusese nimic; totul fusese o înscenare, pusă la cale de inamicii lui Abelard ca să fure averea familiei, proprietăţile şi afacerile lor. Alţii nu erau atît de siguri. Probabil *spusese* ceva în acea seară la club şi din păcate pentru el fusese auzit de agenţii lui El Jefe. Nu vreo uneltire elaborată, doar prostie la beţie. Cît despre măcelul care a urmat: que sé yo – mult ghinion.

Majoritatea celor cu care vorbeşti preferă varianta supranaturală a poveştii. Ei cred nu numai că Trujillo o voia pe fiica lui Abelard, dar că atunci cînd nu a putut pune mîna pe ea, de ciudă, a aruncat un fukú asupra întregii familii. De aceea s-a întîmplat tot dezastrul care s-a întîmplat.

Deci cum a fost? mă întrebaţi. Un accident, o conspiraţie sau fukú? Singurul răspuns pe care vi-l pot da este cel mai puţin satisfăcător: va trebui să hotărîţi singuri. Ceea ce e sigur este că nimic nu e sigur. Peste tot ne lovim de tăceri. Trujillo şi Acoliţii săi nu au lăsat mărturii scrise – nu împărtăşeau pasiunea contemporanilor lor germani pentru documentaţie. Iar fukú nici atît, n-ar putea lăsa memorii sau ceva de genul acesta. Cabralii care au mai rămas nu sînt nici ei de prea mare ajutor; în toate aspectele legate de arestarea lui Abelard şi distrugerea clanului, care i-a

urmat, familia păstrează o tăcere care s-a transformat într-un monument peste generaţii, care împietreşte ca un sfinx toate încercările de reconstituire narativă. O şoaptă pe ici, pe colo, dar nimic mai mult.

Ceea ce vrea să spună, dacă vreţi să aflaţi povestea completă, că nu o am. Şi Oscar a căutat-o în ultimele lui zile, şi nu e sigur dacă a găsit-o sau nu.

Dar hai să fim sinceri. Tărăboiul legat de Fata Dorită de Trujillo este ceva destul de obişnuit pe Insulă.[8] La fel de obişnuit precum planctonul. (Nu că planctonul ar fi ceva prea des întîlnit pe Insulă, dar aţi prins ideea.) Atît de obişnuit încît Mario Vargas Llosa n-a avut prea mare lucru de făcut în afară de-a deschide gura şi a-l culege din aer. Există o astfel de poveste bellaco aproape în oraşul oricui. Este una din acele povestiri la îndemînă pentru că de fapt *explică totul.* Trujillo v-a luat casele, proprietăţile, v-a aruncat taţii şi mamele în închisoare? Ei bine, a făcut-o pentru că a vrut să i-o tragă fiicei celei frumoase din casă! Iar familia nu a vrut să-l lase!

Toată tărăşenia e perfectă. Te distrezi bine citind-o.

Dar mai există o altă variantă, mai puţin cunoscută, a poveştii Abelard *vs* Trujillo. O istorie secretă care susţine că Abelard n-a intrat în bucluc din cauza fiicei sale şi-al ei culo sau din pricina vreunei glume nesăbuite.

Această versiune pretinde că a dat de necaz din pricina unei cărţi.

(Acordaţi-vă instrumentele muzicale electronice, vă rog.)

Cîndva prin 1944 (spune povestea), pe cînd Abelard era încă îngrijorat dacă intrase sau nu în conflict cu Trujillo, a început să scrie o carte despre – ce altceva? – Trujillo. Pînă prin 1945 exista deja o tradiţie ca fostele persoane oficiale să scrie cărţi-mărturii despre regimul Trujillo. Dar se pare că nu acesta era tipul de carte pe care o scria Abelard. Subiectul lui, dacă e să dăm crezare şuşotelilor, era o expunere asupra originilor supranaturale ale regimului Trujillo! O carte despre Puterile Întunecate ale Preşedintelui, o carte în care Abelard susţinea că poveştile oamenilor din popor care circulau despre preşedinte – cum că era

supranatural, că nu era uman – puteau fi, în anumite privinţe, *adevărate*. Că era posibil ca Trujillo să fie, dacă nu în fapt, atunci în principiu, o creatură din altă lume!

Mi-aş fi dorit să fi putut citi lucrul acela. (Ştiu că şi Oscar şi-ar fi dorit.) Toată istorisirea ar fi fost o lectură al dracului de interesantă. Dar, vai, opera cu pricina (ne spune povestea) a fost distrusă după arestarea lui Abelard. Nici o copie nu a supravieţuit. Şi nici măcar soţia sau copiii săi nu au ştiut de existenţa ei. Doar unul dintre servitori, care l-a ajutat să culeagă poveştile despre ticălos etc., etc. Ce pot să vă spun? În Santo Domingo, o poveste nu este poveste pînă nu aruncă o umbră supranaturală asupra lucrurilor. Era una dintre acele născociri pe care mulţi le răspîndesc, dar nimeni nu le crede. Oscar, după cum vă puteţi imagina, a găsit această versiune a Prăbuşirii foarte, foarte atrăgătoare. Îşi găsea ecou în structurile profunde ale creierului lui tocilar. Cărţi misterioase, un dictator supranatural sau poate extraterestru, care se instalase singur pe prima Insulă a Lumii Noi şi apoi a izolat-o de restul lumii, care putea arunca un blestem pentru a-şi distruge inamicii – asta era o tîmpenie Lovecraft a Noului Val.

Ultima Carte Pierdută a doctorului Abelard Luis Cabral. Sînt sigur că nu este nimic mai mult decît o născocire a imaginaţiei voodoo hipertrofiate a Insulei noastre. Nici mai mult, nici mai puţin. Fata Dorită de Trujillo poate fi o poveste banală în ceea ce priveşte miturile originilor, dar cel puţin este ceva în care chiar poţi să crezi, nu? Ceva real.

Ciudat totuşi că, după tot ce s-a spus şi s-a întîmplat, Trujillo n-a urmărit-o niciodată pe Jackie, chiar şi după ce l-a avut pe Abelard la cheremul său. Era cunoscut drept imprevizibil, dar totuşi e ciudat, nu-i aşa?

De asemeni, mai este ciudat faptul că nici una din cărţile lui Abelard, nici cele patru al căror autor era, nici sutele ale căror posesor era, nu a supravieţuit. Nici în vreo arhivă, nici în vreo colecţie particulară. Nici măcar una. Toate au fost fie pierdute, fie distruse. Orice hîrtie pe care o avea în casă a fost confiscată şi, din cîte s-a raportat, arsă. Vreţi ceva înspăimîntător? N-a mai rămas nici măcar un singur rînd scris de mîna lui. Adică, OK. Trujillo era meticulos. Dar nici măcar un petic de hîrtie cu scrisul lui? Asta era

mai mult decît meticulozitate. Trebuie să te temi groaznic de un nenorocit sau de ceea ce scrie el ca să faci aşa ceva.

Dar, hei, e doar o poveste, fără nici o dovadă concretă, genul de aiureală care i-ar putea plăcea doar unui tocilar.

SENTINŢA

Indiferent ce credeţi: în februarie 1946, Abelard a fost găsit vinovat pentru toate capetele de acuzare şi condamnat la optsprezece ani. Optsprezece ani! Istovitul Abelard a fost tîrît afară din sala de judecată înainte să poată rosti vreun cuvînt. Socorro, însărcinată şi imensă, a trebuit să fie ţinută ca să nu-l atace pe judecător. Poate veţi întreba: De ce nu a existat nici un ecou în ziare, nici o acţiune a grupurilor pentru drepturi civile, nici ralieri ale partidelor de opoziţie la această cauză? Negrule, fii serios: nu existau nici ziare, nici grupuri pentru drepturi civile, nici partide de opoziţie; exista numai Trujillo. Şi pentru că tot vorbim de jurisprudenţă: avocatul lui Abelard a primit un telefon de la Palacio şi a renunţat imediat la apel. E mai bine să nu zicem nimic, a sfătuit-o pe Socorro. Va trăi mai mult. Să nu spui nimic, să spui totul – nu conta. Era Prăbuşirea. Casa cu paisprezece camere din La Vega, apartamentul luxos din Santiago, grajdurile care cu uşurinţă ar fi adăpostit doisprezece cai, cele două supermercados prospere şi lanţul de fincas au pierit în deflagraţie, au fost confiscate toate de către Trujillato şi au sfîrşit împărţite între El Jefe şi protejaţii săi, dintre care doi fuseseră împreună cu Abelard în noaptea în care acesta rostise Lucrul cel Rău. (Aş putea dezvălui numele lor, dar cred că deja îl ştiţi pe unul dintre ei; era un anumit vecin de încredere.) Dar nici o dispariţie n-a fost definitivă, precum cea a lui Abelard.

Pierderea casei şi a tuturor proprietăţilor, toate astea mergeau mînă-n mînă cu tradiţia Trujillatului – dar arestarea (sau, dacă preferaţi varianta fantastică, atunci cartea) a declanşat o scădere fără precedent a norocului familiei. Poticnit la vreun nivel cosmic, un nivel potrivnic familiei. Numiţi-l ghinion cras, imensă datorie karmică sau oricum altcumva. (Fukú?) Orice era, a început să se abată asupra familiei în mod groaznic şi mai sînt unii oameni care

ar spune că n-a încetat niciodată.

DEZASTRUL

Familia susţine că primul semn a fost că cea de-a treia şi ultima fiică a lui Abelard, care a văzut lumina zilei la începutul încarcerării tatălui ei, s-a născut neagră. Şi nu orice fel de negru. Ci negru *negru* – negru congo, negru shango, negru kali, negru zapote, negru rekha – şi nici un fel de scamatorie rasială dominicană nu avea să ascundă acest fapt. Aceasta este cultura căreia îi aparţin: oamenii au luat pielea cea neagră a copilului drept un semn rău.

Vreţi cu adevărat un prim semn?

La nici două luni de la naşterea celei de-a treia şi ultime fiice (numită Hypatía Belicia Cabral) Socorro, probabil orbită de durere, de dispariţia soţului ei, de faptul că toată familia soţului ei începuse să le ocolească precum, ei bine, un fukú, de depresia postpartum, a păşit în faţa unui camion cu muniţie în plină viteză şi a fost tîrîtă pînă aproape în dreptul Casei Amarilla înainte ca şoferul să-şi dea seama că s-a întîmplat ceva. Dacă n-a murit la impact, a murit cu siguranţă pînă să-i scoată trupul dintre osiile camionului.

A fost cel mai mare ghinion, dar ce se putea face? Cu o mamă moartă şi un tată în puşcărie, cu familia împuţinată (şi vreau să spun împuţinată-din-motivul-Trujillo), fiicele au trebuit să fie trimise oricui voia să le ia. Jackie a fost trimisă la naşii ei înstăriţi din La Capital, în timp ce Astrid a sfîrşit prin a ajunge la nişte rude în San Juan de la Maguana.

Nu s-au mai văzut niciodată una pe cealaltă şi nici pe tatăl lor.

Chiar şi aceia dintre voi care nu cred în nici un fel de fukú s-ar putea întreba ce se întîmpla, pentru numele lui Dumnezeu şi al creaţiei sale. La scurt timp după groaznicul accident al lui Socorro, Esteban de Gallo, servitorul numărul unu al familiei, a fost înjunghiat mortal în faţa unui cabaret; atacatorii nu au fost găsiţi niciodată. Lydia s-a stins şi ea curînd după aceea, unii spun că de durere, alţii de cancer al părţilor femeieşti.

Trupul nu i-a fost găsit luni în şir. În definitiv, locuia singură.

În 1948 Jackie, Copilul de Aur al familiei, a fost găsită înecată în piscina casei naşilor ei. Piscina care fusese golită de apă pînă la vreo jumătate de metru. Pînă atunci fusese neobosit de voioasă, felul acela de negra vorbăreaţă care putea găsi o parte bună pînă şi-ntr-un atac cu gaz lacrimogen. În ciuda traumelor sale, în ciuda împrejurărilor în care fusese despărţită de părinţi, nu a dezamăgit pe nimeni, a depăşit toate aşteptările. Era prima la învăţătură în clasa ei, întrecîndu-i chiar şi pe copiii şcolilor particulare din Colonia Americană, era atît de neobişnuit de inteligentă încît îşi făcuse un obicei din a corecta greşelile profesorilor ei la examene. Era căpitanul echipei de oratorie, căpitanul echipei de înot, iar la tenis nu avea egal, era pur şi simplu remarcabilă. Dar nu şi-a revenit niciodată după Prăbuşire sau după rolul jucat de ea în aceasta – cam aşa suna explicaţia pe care o dădeau oamenii. (Deşi e foarte ciudat că a fost acceptată la şcoala medicală din Franţa cu trei zile înainte să se „sinucidă“ şi, după toate aparenţele, de-abia aştepta să plece din Santo Domingo.)

Sora ei, Astrid – pe tine nu prea te cunoaştem, iubire –, n-a fost nici ea mai norocoasă. În 1951, în timp ce se ruga într-o biserică din San Juan, acolo unde locuia cu su tíos, un glonţ rătăcit a zburat printre rîndurile de scaune şi a lovit-o în ceafă, omorînd-o pe loc. Nimeni nu ştia de unde venise glonţul. Nimeni nu-şi amintea măcar să fi auzit vreo armă descărcîndu-se.

Din cvartetul original al familiei, Abelard a trăit cel mai mult. Ceea ce este ironic din moment ce aproape toţi cei apropiaţi, inclusiv La Inca, i-au crezut pe cei de la guvern cînd i-au anunţat în 1953 că a murit. (De ce au făcut asta? De-aia.) Doar după ce a murit cu adevărat s-a scos la iveală faptul că fusese în închisoarea Nigüa în tot acest timp. A ispăşit paisprezece ani la rînd în închisorile lui Trujillo. Ce coşmar.[9] Vă pot spune o mie de poveşti despre perioada de detenţie a lui Abelard – o mie de poveşti care să vă stoarcă *lacrimi* sărate – dar o să vă scutesc de neliniştea, de tortura, de singurătatea şi de boala acelor paisprezece ani irosiţi, o să vă scutesc de fapt de evenimente şi o să vă ofer doar consecinţele (şi o să vă întrebaţi, pe bună dreptate, dacă v-am scutit de ceva).

În 1960, la momentul de vîrf al mişcării clandestine de rezistenţă împotriva lui Trujillo, Abelard a suferit un tratament cu adevărat îngrozitor. A fost prins cu cătuşe de un scaun, lăsat afară

în soarele fierbinte şi apoi i-a fost strînsă cu cruzime o funie udă în jurul frunţii. Se numea La Corona, o tortură simplă, dar cumplit de eficientă. La început, funia doar îţi înconjoară ţeasta, dar pe măsură ce soarele o usucă şi o strînge, durerea devine insuportabilă, te înnebuneşte. Printre întemniţaţii Trujillatului, puţine torturi erau mai de temut decît aceasta. Asta pentru că nici nu te omora, nici nu te lăsa să scapi cu viaţă. Abelard i-a supravieţuit, dar n-a mai fost niciodată acelaşi. L-a transformat într-o legumă. Mîndra flacără a intelectului său s-a stins. Pentru tot restul scurtei sale vieţi a trăit într-o letargie imbecilă, dar erau prizonieri care îşi aminteau de momente în care părea aproape lucid, cînd stătea pe cîmp şi-şi privea fix mîinile şi plîngea, ca şi cînd şi-ar fi adus aminte că existase o vreme cînd fusese mai mult decît atît. Ceilalţi prizonieri, din respect, au continuat să-l strige El Doctor. Se spunea c-a murit cu cîteva zile înainte ca Trujillo să fie asasinat. A fost îngropat într-un mormînt fără nume, undeva lîngă Nigüa. Oscar a vizitat locul în ultimele lui zile. Nimic demn de povestit. Arăta ca oricare alt cîmp sărăcăcios din Santo Domingo. A aprins lumînări, a pus flori, s-a rugat şi s-a întors la hotel. Guvernul trebuia să aşeze o placă memorială pentru morţii din închisoarea Nigüa, dar n-a făcut-o niciodată.

CEA DE-A TREIA ŞI ULTIMA FIICĂ

Dar ce s-a întîmplat cu cea de-a treia şi ultima fiică, Hypatía Belicia Cabral, care nu avea decît două luni atunci cînd a murit mama ei, care nu şi-a cunoscut niciodată tatăl, care a fost luată în braţe de către surorile ei doar de cîteva ori înainte ca şi acestea să dispară, care n-a trăit nici un moment în Casa Hatüey, cea care era la propriu Copilul Apocalipsei? Ce s-a întîmplat cu ea? Ea nu a fost dată la fel de uşor precum Astrid sau Jackie; la urma urmei era nou-născută şi, ei bine, gurile rele din familie susţin că era atît de neagră că nimeni din partea lui Abelard nu voia s-o ia. Şi ca totul să fie şi mai rău de-atît, se născuse bakiní – sub greutate, bolnăvicioasă. Avea probleme cînd plîngea, era dificil de îngrijit şi nimeni din afara familiei nu voia ca pruncul cel negru să trăiască. Ştiu că e tabu să aduci această acuzaţie, dar la fel de tare mă

îndoiesc şi că cineva din familie ar fi vrut ca ea să trăiască. Timp de cîteva săptămîni s-a zbătut între viaţă şi moarte, şi dacă n-ar fi fost o femeie bună la suflet, cu pielea smeadă, numită Zoila, care s-o alăpteze din laptele pruncului ei şi s-o ţină în braţe cîteva ore pe zi, probabil n-ar fi rezistat. Pînă la sfîrşitul celei de-a patra luni, copila părea că-şi revine la viaţă. Încă era bakiní, dar începea să cîştige în greutate, iar plînsul ei, care înainte suna precum un murmur venit din mormînt, se auzea acum din ce în ce mai pătrunzător. Zoila (care devenise un fel de înger păzitor) mîngîia capul cel pestriţ al copilului şi declara: Încă şase luni, mi'jita, şi vei fi más fuerte que Lílis.

Lui Beli nu i s-au mai dat cele şase luni. (Stabilitatea nu era scrisă în stele pentru fata noastră, ci numai Schimbarea.) Fără de veste, un grup de rude îndepărtate de-ale lui Socorro au apărut şi au cerut copila, au smuls-o din braţele Zoilei (aceleaşi rude pe care Socorro le lăsase fericită în urmă atunci cînd se măritase cu Abelard). Bănuiesc că de fapt aceşti oameni nu intenţionaseră să aibă grijă de fată cîtuşi de puţin, o făceau doar pentru că se aşteptau la o recompensă bănească din partea Cabralilor, şi atunci cînd nici o pradă nu s-a ivit la orizont, Prăbuşirea a fost totală, los brutos au expediat-o pe fată la alte rude, încă şi mai îndepărtate, de la periferia oraşului Azua. Şi aici lucrurile se complică. Oamenii aceştia din Azua păreau să fie ţăcăniţi rău de tot, genul de oameni pe care mama mea îi numeşte sălbatici. După numai o lună de îngrijit pruncul cel nefericit, mama familiei a dispărut într-o după-amiază cu copil cu tot, şi cînd s-a întors în satul ei, copilul nu mai era cu ea. Le-a spus vecinilor că pruncul murise. Unii oameni au crezut-o. La urma urmei, Beli bolise o bună bucată de timp. Cea mai firavă negrita de pe planetă. Fukú, partea a treia. Dar majoritatea oamenilor şi-au dat seama că ea vînduse fata unei alte familii. Pe vremea aceea, ca şi acum, vînzarea şi cumpărarea copiilor erau ceva destul de obişnuit.

Şi exact asta s-a întîmplat. Aidoma unui personaj dintr-una din cărţile fantastice ale lui Oscar, orfana (care poate fusese obiectul unei vendete supranaturale sau poate nu) a fost vîndută unor oameni total necunoscuţi din altă parte a regiunii Azua. E adevărat – a fost vîndută. A devenit o criada, un copil al nimănui. A trăit anonimă în cele mai sărace zone ale Insulei, neştiind

niciodată cine erau părinţii ei adevăraţi şi, ca urmare, a fost pierdută din vedere pentru mult, mult timp.[10]

ARSURA

Atunci cînd reapare este în 1955. Ca o şoaptă la urechea lui La Inca.

Cred că ar trebui să fim foarte expliciţi şi foarte sinceri în privinţa stării de spirit a lui La Inca în timpul perioadei pe care am numit-o Prăbuşirea. În ciuda unor zvonuri cum că trăia în exil în Puerto Rico, în timpul Prăbuşirii, La Inca era de fapt în Baní, ruptă de familia ei, jelind moartea soţului ei, survenită cu trei ani înainte. (O lămurire pentru cei obsedaţi de conspiraţii: moartea lui avusese loc înaintea Prăbuşirii, aşa că în mod clar nu a fost o victimă a ei.) Acei primi ani de doliu au fost grei; soţiorul ei fusese singura persoană pe care o iubise cu adevărat, care o iubise vreodată cu adevărat, şi fuseseră căsătoriţi doar cîteva luni înainte ca el să se stingă. Ea s-a pierdut în sălbăticia durerii, aşa că atunci cînd s-a auzit că vărul ei Abelard avea Mari Probleme cu Trujillo, La Inca, spre veşnica ei ruşine, nu a făcut nimic. Era atît de îndurerată. Ce ar fi putut să facă? Atunci cînd vestea morţii lui Socorro şi risipirea fiicelor ei a ajuns pînă la ea, încă o dată, spre veşnica ei ruşine, tot n-a făcut nimic. Lasă să se ocupe de asta restul familiei. Dar cînd a auzit că şi Jackie şi Astrid muriseră, a reuşit în final să iasă din starea ei de letargie pentru suficient de mult timp cît să-şi dea seama că, văduvă sau nu, îndoliată sau nu, eşuase complet în răspunderea pe care o avea faţă de vărul ei, care fusese întotdeauna bun cu ea şi care-i sprijinise căsătoria atunci cînd restul familiei se împotrivise. Această revelaţie a ruşinat-o şi în acelaşi timp a umplut-o de remuşcări. S-a primenit şi a plecat s-o caute pe Cea de-a Treia şi Ultima Fiică – dar cînd a ajuns la familia din Azua care cumpărase fata, aceştia i-au arătat un mormînt micuţ, şi asta a fost tot. Avea dubii serioase legate de această familie malefică, legate de fată, dar din moment ce nu era medium, şi nici nu făcea parte din CSI, nu putea face nimic. Trebuia să accepte că fata murise şi că, în parte, era vina ei. Un lucru bun legat de acea ruşine şi vinovăţie: au scos-o din doliu. A revenit la

viaţă. A deschis un lanţ de brutării. Şi-a dedicat viaţa servirii clienţilor ei. Din cînd în cînd o visa pe micuţa negrita, ultimul vlăstar al răposatului ei văr. Bună, tía, îi spunea fata, iar La Inca se trezea cu un nod în piept.

Şi apoi a venit anul 1955. Anul Binefăcătorului. Brutăriile lui La Inca mergeau ca pe roate, ea îşi reafirmase prezenţa în oraş, cînd într-o bună zi a auzit o poveste uluitoare. Se pare că o campesina micuţă care locuia pe coasta Azua încercase să meargă la noua şcoală rurală pe care Trujillatul o construise acolo, dar părinţii ei, care nu erau părinţii ei, nu au vrut s-o lase. Fata, totuşi, era grozav de încăpăţînată, iar părinţii care nu erau părinţii ei şi-au pierdut cumpătul atunci cînd fata a continuat să chiulească de la muncă pentru a merge la şcoală, şi în cearta care a urmat, sărmana muchachita a fost arsă într-un mod cumplit; tatăl, care nu era tatăl ei, i-a aruncat o tigaie cu ulei încins pe spatele gol. Arsura aproape a ucis-o. (În Santo Domingo veştile bune circulă ca tunetul, dar cele rele circulă ca fulgerul.) Şi partea cea mai ciudată a poveştii? Se zvonea că fata cea arsă era rudă cu La Inca!

Cum era posibil? a întrebat La Inca.

Ţi-l aminteşti pe vărul tău care era doctor în La Vega? Cel care a intrat în puşcărie pentru că a spus Lucrul cel Rău despre Trujillo? Ei bine, cutărică, cel care-l cunoaşte pe cutărică, ce-l ştie pe cutărică, a spus că acea fetiţă este fiica lui!

Timp de două zile nu a vrut să creadă. În Santo Domingo oamenii stîrneau tot timpul zvonuri legate de orice. Nu voia să creadă că acea fată ar fi putut supravieţui, ar fi putut fi în viaţă tocmai pe Coasta Azua![11] Două nopţi a dormit prost, a trebuit să se dreagă cu marijuana şi în final, după ce l-a visat pe răposatul ei soţ, într-atît cît să i se tulbure conştiinţa, La Inca l-a rugat pe vecinul ei şi numărul unu la frămîntat coca, Carlos Moya (bărbatul care îi frămîntase şi ei coca cîndva, înainte să-şi ia tălpăşiţa şi să se însoare) să o ducă cu maşina pînă la locul unde se presupunea că trăia această fată. Dacă ea este fiica vărului meu o voi recunoaşte fie şi numai privind-o, a anunţat ea. Douăzeci şi patru de ore mai tîrziu La Inca se întorcea trăgînd după ea o Belicie mai mult moartă decît vie, incredibil de înaltă, incredibil de scheletică, iar sufletul lui La Inca era cuprins de o hotărîtă şi veşnică ranchiună împotriva tuturor los campos şi a locuitorilor lor. Nu numai că

sălbaticii aceştia o arseseră pe fată, o mai şi pedepsiseră încuind-o noaptea în coteţul puilor! La început nu voiseră s-o scoată de acolo. Nu poate fi din familia dumitale, e o prieta. Dar La Inca a insistat, a ridicat vocea la ei, şi atunci cînd fata a ieşit din coteţ, neputînd să-şi îndrepte trupul din pricina arsurii, La Inca privise atentă în ochii acesteia, sălbatici şi furioşi, şi îi văzuse pe Abelard şi pe Socorro privind-o prin ei. Lăsînd la o parte pielea cea neagră – ea era. Cea de-a Treia şi Ultima Fiică. Crezută pierdută, acum regăsită.

Eu sînt adevărata ta familie, a rostit La Inca cu putere. Sînt aici ca să te salvez.

Şi aşa, preţ de-o bătaie de inimă, plecînd de la o şoaptă, două vieţi s-au schimbat irevocabil. La Inca a instalat-o pe Beli în camera liberă din casa ei, acolo unde soţul său îşi făcea odinioară somnul de după- amiază şi lucra la sculpturile lui. A întocmit actele pentru a-i da fetei o identitate, a chemat doctorii. Arsurile fetei erau incredibil de sălbatice. (O sută zece băşici pe puţin). O pată monstruoasă de răni purulente care se întindeau de la ceafă pînă la baza coloanei. Un crater de bombă, o cicatrice mare cît o lume, precum cele ale unei hibakusha. Imediat ce a putut să poarte haine normale, La Inca a îmbrăcat-o pe fată şi i-a făcut prima fotografie adevărată, în faţa casei.

Iat-o: Hypatía Belicia Cabral, Cea de-a Treia şi Ultima Fiică. Bănuitoare, furioasă, încruntată, tăcută, o campesina rănită şi flămîndă, dar cu o expresie şi o atitudine pe care era întipărit cu litere groase, gotice, cuvîntul: SFIDĂTOARE. Cu pielea întunecată, dar, în mod clar, fiica familiei. În privinţa asta nu exista nici o îndoială. Era deja mai înaltă decît Jackie, în floarea vîrstei. Ochii ei aveau exact aceeaşi culoare ca aceia ai tatălui ei despre care nu ştia nimic.

NU-MĂ-UITA

Despre acei nouă ani (şi despre Arsură) Beli nu vorbea. Se pare că imediat ce zilele ei pe Coasta Azua au luat sfîrşit, imediat ce a ajuns în Baní, tot acel capitol al vieţii ei a fost azvîrlit într-unul din acele containere în care guvernul păstrează deşeuri nucleare, triplu sigilate cu lasere industriale şi depozitate în întunecatele

tranşee neexplorate ale sufletului ei. Faptul că, timp de *patruzeci de ani*, n-a lăsat să-i scape nici un cuvînt despre acea perioadă din viaţa ei spune multe despre Beli: nici faţă de su madre, nici prietenilor, nici iubiţilor, nici Gangsterului, nici soţului ei. Şi cu siguranţă nici mult iubiţilor ei copii, Lola şi Oscar. *Patruzeci de ani.* Puţinele lucruri ştiute despre zilele petrecute de Beli în Azua vin exclusiv din ceea ce La Inca a aflat în ziua cînd a salvat-o pe Beli din mîinile aşa-numiţilor ei părinţi. Chiar şi astăzi La Inca rareori spune mai mult decît *Casi la acabaron.*

De fapt, cred că în afară de aceste momente cheie Beli nu s-a mai gîndit niciodată la viaţa aceea. S-a lăsat cuprinsă de amnezia care era atît de răspîndită pe Insulă, cinci părţi negare, cinci părţi halucinaţie negativistă. S-a lăsat cuprinsă de puterea Antilelor. Şi, datorită acesteia, s-a recreat pe sine.

ADĂPOST

Destul. Ceea ce contează este că în Baní, în casa lui La Inca, Belicia Cabral a găsit adăpost. Iar în La Inca, mama pe care nu a avut-o niciodată. Ea a învăţat-o pe fată să citească, să scrie, să se îmbrace, să mănînce, să se poarte normal. La Inca oferea o educaţie intensivă, setată pe derulare rapidă; căci ea era o femeie cu o *misiune civilizatoare*, o femeie mînată de propriile sentimente nemărginite de vinovăţie, trădare şi eşec. Iar Beli, în ciuda tuturor celor îndurate (sau poate din cauza lor), s-a dovedit a fi o elevă foarte dotată. Începuseră să-i placă metodele civilizatoare ale lui La Inca aşa precum mangustei îi plac puii de găină. Pînă la sfîrşitul primului an la Adăpost, firea sălbatică a lui Beli fusese îmblînzită; poate că înjura mai mult, avea mai mult temperament, mişcările îi erau mai agresive şi fără reţinere, ochii neîndurători ai unui şoim, dar avea ţinuta şi felul de a vorbi (şi aroganţa) unei muchacha respetable. Iar atunci cînd purta mîneci lungi cicatricile erau vizibile doar la gît (marginea unei răni mai întinse, cu siguranţă, dar considerabil redusă de croiala hainei). Aceasta era fata care avea să călătorească spre SUA în 1962, cea pe care Oscar şi Lola n-o vor cunoaşte niciodată. La Inca era singura care o văzuse pe Beli la începuturile ei, atunci cînd dormea îmbrăcată şi ţipa în mijlocul

nopţii, care a văzut-o înainte ca aceasta să se reconstruiască într-o fiinţă mai cizelată, una cu maniere victoriene şi dezgust pentru mizerie şi oameni săraci.

După cum vă puteţi imagina, relaţia lor era una ciudată. La Inca n-a încercat niciodată să discute cu Beli despre perioada ei în Azua, nu se referea niciodată la asta sau la Arsură. Se prefăcea că nu a existat (în acelaşi fel în care se prefăcea că nătîngii cei săraci din el barrio nu existau cînd, de fapt, împînziseră locul). Chiar şi atunci cînd îi oblojea fetei spinarea, în fiecare dimineaţă şi în fiecare seară, La Inca spunea doar: Siéntese aquí, señorita. Era o tăcere, o evitare a întrebărilor scormonitoare, pe care Beli le găsea foarte plăcute. (Ce bine ar fi fost ca şi valurile de sentimente care o năpădeau din cînd în cînd să fi putut fi la fel de uşor uitate.) În loc să-i vorbească despre Arsură sau despre Coasta Azua, La Inca îi vorbea lui Beli despre trecutul ei pierdut, uitat, despre tatăl ei, faimosul doctor, despre mama ei, frumoasa asistentă, despre surorile ei, Jackie şi Astrid, şi despre minunatul castel din Cibao: Casa Hatüey.

Poate că n-au devenit niciodată cele mai bune prietene – Beli, prea furioasă, La Inca, prea corectă –, însă La Inca i-a dat într-adevăr lui Beli cel mai mare dar pe care aceasta îl va aprecia doar mult mai tîrziu; într-o seară La Inca a scos un ziar vechi şi a arătat înspre o fotografie: Aceştia sînt tatăl şi mama ta, a spus ea. Asta este, a mai spus ea, ceea ce eşti.

Era ziua în care îşi deschiseseră clinica: atît de tineri şi arătînd amîndoi atît de serioşi.

Pentru Beli acele luni au reprezentat cu adevărat singurul ei Adăpost, o lume a siguranţei pe care n-a crezut-o niciodată posibilă. Avea haine, avea mîncare, avea timp, iar La Inca nu ţipa absolut niciodată la ea. Pentru nimic, şi nici nu lăsa pe altcineva să ţipe la ea. Înainte ca La Inca s-o înscrie la El Colegio El Redentor laolaltă cu bogaţii, Beli a frecventat şcoala publică cea prăfuită şi plină de muşte, alături de copii cu trei ani mai mici decît ea, fără să-şi facă prieteni (nici nu şi-ar fi închipuit altminteri), şi pentru prima dată în viaţa ei a început să-şi amintească visele. Era un lux pe care nu îndrăznise niciodată să şi-l permită, şi la început păreau la fel de puternice precum furtunile. Avea o varietate întreagă, de la a zbura pînă la a se rătăci, şi a visat chiar şi arsura, cum faţa

tatălui ei se golise de expresie atunci cînd a ridicat tigaia. În visele ei nu era niciodată speriată. Îşi clătina doar capul. A trecut, spunea. Gata.

Era totuşi un vis care nu-i dădea pace. În care mergea singură printr-o casă goală, imensă, pe al cărei acoperiş se auzea ropotul ploii. A cui era casa? Nu avea habar. Dar auzea voci de copii înăuntru.

La sfîrşitul primului an, profesoara i-a cerut să meargă la tablă şi să scrie data, un privilegiu acordat doar „celor mai buni“ copii din clasă. Beli este cît un uriaş la tablă şi, în mintea lor, copiii o strigă aşa cum o strigau pe stradă: variante ale poreclei La Prieta Quemada sau La Fea Quemada. Apoi, cînd Beli s-a aşezat la loc, profesoara a privit pe sub sprîncene şi a rostit: Foarte bine, Señorita Cabral! Nu avea să uite niciodată ziua aceea, nici măcar atunci cînd a devenit Regina Diasporei.

Foarte bine, Señorita Cabral!

Nu avea să uite niciodată. Avea nouă ani şi unsprezece luni. Era Epoca lui Trujillo.

1. Cu siguranţă există şi alte începuturi, mai bune, fără îndoială – dacă mă întrebaţi pe mine, eu aş fi început cu momentul cînd spaniolii au „descoperit“ Lumea Nouă – sau cînd SUA a invadat Santo Domingo în 1916 –, dar dacă acesta a fost începutul pe care şi l-au ales cei din familia de León, atunci cine sînt eu să le pun la îndoială istoriografia?
2. Hatüey, în caz că aţi uitat, era el Taino Ho Chi Minh. Atunci cînd spaniolii comiteau Primul Genocid în Republica Dominicană, Hatüey a părăsit Insula şi a ajuns vîslind pînă în Cuba, în căutare de ajutoare, călătoria sa fiind o precursoare a călătoriei pe care Máximo Gómez o va face aproape trei sute de ani mai tîrziu. Casa Hatüey a fost numită Hatüey pentru că în Timpurile Trecute se presupunea că a fost în posesia unui descendent al preotului care a încercat să-l boteze pe Hatüey chiar înainte ca spaniolii să-l ardă pe rug. (Ceea ce Hatüey a rostit pe rug rămîne o legendă: Există albi în Rai? Atunci aş prefera să merg în Iad.) Istoria, totuşi, nu a fost blîndă cu Hatüey. Dacă nu se schimbă ceva urgent, va sfîrşi precum el camarade Crazy Horse. Cu numele pus pe o bere, într-o ţară care nu este a lui.
3. Dar ceea ce era şi mai ironic era faptul că Abelard a avut reputaţia de a se fi dat la fund în timpul celei mai mari nebunii din perioada

regimului – de a nu fi văzut nimic, la o adică. În 1937, de exemplu, în timp ce Prietenii Republicii Dominicane îi trimiteau la moarte pe haitieni şi pe dominicano-haitieni şi pe dominicanii care arătau a haitieni, în timp ce, de fapt, se pregătea genocidul, Abelard îşi ţinea capul, ochii, nasul în siguranţă băgate în cărţi (a lăsat-o pe soţia lui să se îngrijească de ascunderea servitorilor, n-a întrebat-o nimic în legătură cu asta) şi atunci cînd supravieţuitori ai rănilor de machete intrau clătinîndu-se în cabinetul lui, îi trata cît putea de bine fără să facă nici un comentariu asupra grozăviei rănilor lor. Se purta ca şi cînd ar fi fost o oricare altă zi.

4. Ar fi dorit ca tot aşa să stea lucrurile şi în cazul contactelor cu Balaguer. În zilele acelea, Demonul Balaguer nu devenise încă Hoţul Alegerilor; era doar Ministru al Educaţiei în guvernul lui Trujillo – vă puteţi da seama cît succes a avut în funcţia *aceea* – şi nu pierdea nici o ocazie de a-l aborda pe Abelard. Voia să discute cu Abelard despre *teoriile* lui – care reprezentau patru părţi de Gobineau, patru părţi de Goddard şi două părţi de eugenie rasială nemţească. Teoriile germane, îl asigura el pe Abelard, erau la mare modă pe Continent. Abelard încuviinţa. Înţeleg. (Dar, mă întrebaţi voi, cine era cel mai deştept? Nici nu încăpea comparaţie. Într-o partidă de lupte *Tables and Ladders*, Abelard, El Cerebro del Cibao, l-ar fi trimis în spaţiul virtual pe el „Genio de Genocidio“ în doi timpi şi trei mişcări.)
5. După ce Trujillo a lansat în 1937 genocidul împotriva haitienilor şi a dominicanilor haitieni, nu mai vedeai prea mulţi astfel de haitieni la muncă în RD. Cel puţin nu pînă pe la sfîrşitul anilor ’50. Esteban era excepţia pentru că a) semăna atît de-al dracului de bine cu un dominican şi b) în timpul genocidului, Socorro îl ascunsese în interiorul căsuţei pentru păpuşi a fiicei sale Astrid. A petrecut patru zile acolo, îngrămădit precum o Alice cu pielea maronie.
6. Poate că Anthony izolase Peaksville cu puterea minţii, dar Trujillo a făcut acelaşi lucru cu puterea funcţiei sale! Aproape imediat ce a înhăţat preşedinţia, Ratatul Hoţ de Vite a izolat ţara de restul lumii – o izolare forţată pe care o vom numi Cortina de Plátano. În ceea ce priveşte graniţa fluidă, din punct de vedere istoric, a ţării cu Haiti – care era mai mult baká decît graniţă –, ratatul Hoţ de Vite a devenit asemeni Doctorului Gull *Din Iad*; îmbrăţişînd crezul Arhitecţilor Dionisieni, el aspira să devină un arhitect al istoriei şi prin ritualul îngrozitor al tăcerii şi al sîngelui, al machetei şi perejil-ului, al întunericului şi negării, le-a impus ţărilor o graniţă adevărată, o graniţă care există dincolo de hărţi, care e gravată direct în istoriile şi imaginaţiile oamenilor. Pe la mijlocul celei de-a doua decade a lui

Trujillo în „funcţie“, Cortina de Plátano funcţiona atît de bine încît atunci cînd Aliaţii au învins în cel de-al Doilea Război Mondial, majoritatea celor din el pueblo nu aveau nici cea mai vagă idee că acel lucru se întîmplase. Cei care totuşi aflaseră credeau în propaganda care susţinea că Trujillo jucase un rol important în înfrîngerea japonezilor şi a hunilor. Flăcăul n-ar fi putut avea un domeniu mai privat nici dacă ar fi înconjurat insula cu un cîmp de forţe. (În definitiv, cine are nevoie de generatoare futuriste atunci cînd ai puterea machetei?) Cei mai mulţi oameni susţin că El Jefe încerca să ţină restul lumii la distanţă; unii totuşi scot în evidenţă faptul că părea la fel de interesat în a ţine ceva înăuntru.

7. De fapt într-atît de devotat era poporul, după cum povesteşte Galíndez în *La Era de Trujillo*, încît atunci cînd unui student i s-a cerut de către o comisie de examen să vorbească despre cultura precolumbiană în Americi, acesta a răspuns fără ezitare că cea mai importantă cultură precolumbiană din Americi a fost „Republica Dominicană din timpul Epocii lui Trujillo“. O, Doamne. Dar ce e şi mai hilar este că examinatorii au refuzat să-l pice pe student, pe motivul că „îl menţionase pe El Jefe“.
8. Anacaona, cunoscută drept Floarea de Aur. Este una din Maicile Fondatoare ale Lumii Noi şi cea mai frumoasă indiancă din lume. (Mexicanii se pot mîndri cu Malinche a lor, dar noi, dominicanii, o avem pe Anacaona noastră). Anacaona era soţia lui Caonabo, unul dintre cei cinci caciques care stăpîneau Insula în vremea „Descoperirii“. În istorisirile sale, Bartolomé de las Casas a descris-o ca pe „o femeie de o mare înţelepciune şi autoritate, foarte elegantă şi graţioasă prin felul de a vorbi şi de a se purta“. Alte mărturii o descriu mai succint: tipa era trăsnet şi, după cum se va dovedi, vitează ca un războinic. Cînd europenii au început s-o facă pe Hannibal Lecter cu băştinaşii Tainos, l-au ucis pe soţul Anacaonei (asta-i o altă poveste). Şi, ca toate femeile-războinice, ea a încercat să-i adune pe oameni, a încercat să se opună, dar europenii erau precum el fukú iniţial, nu a fost chip să-i oprească. Masacru după masacru după masacru. Atunci cînd a fost prinsă, Anacaona a încercat să-i îmbuneze spunînd: „Crima nu este onorabilă şi nici onoarea noastră nu poate fi recuperată prin violenţă. Haideţi să clădim o punte a dragostei pe care duşmanii noştri s-o poată trece, lăsînd urme pe care toată lumea să le vadă“. Dar spaniolii nu încercau să clădească nici o punte. În urma unui fals proces, au spînzurat-o pe viteaza Anacaona. În Santo Domingo, la umbra uneia dintre primele noastre biserici. Sfîrşit.

O poveste despre Anacaona pe care-o auzi la tot pasul în RD este aceea cum că în ajunul execuţiei i s-a oferit şansa de a se salva: tot ce trebuia să facă era să se căsătorească cu un spaniol care era obsedat de ea. (Vedeţi asemănarea? Trujillo le-a vrut pe Surorile Mirabal, Spaniolul a vrut-o pe Anacaona.) Oferiţi-i aceeaşi alegere unei fete de pe Insulă acum şi o să vedeţi cît de repede va completa cererea pentru paşaport. Totuşi, Anacaona, în mod tragic aparţinînd altei lumi, se spune că ar fi zis: Albilor, să mă pupaţi în curul meu cel trecut prin uragane! Şi acesta a fost sfîrşitul Anacaonei. Floarea de Aur. Una din Maicile Fondatoare ale Lumii Noi şi cea mai frumoasă indiancă din lume.

9. Nigüa şi El Pozo de Nagua erau lagăre ale morţii – Ultamos – considerate cele mai rele închisori din Lumea Nouă. Majoritatea negrilor care au ajuns în Nigüa în timpul Trujillatului nu au mai ieşit niciodată vii de acolo, iar aceia care au reuşit să iasă vii şi-au dorit probabil să nu fi fost aşa. Tatăl unuia dintre prietenii mei a petrecut opt ani în Nigüa, pentru că nu arătase supunerea cuvenită tatălui lui El Jefe, şi a povestit odată despre un tovarăş de închisoare care a făcut greşeala de a se plînge temnicerilor din cauza unei dureri de măsea. Gardienii i-au îndesat ţeava unei puşti în gură şi i-au zburat creierii prin orbite. Pun pariu că acum nu mai doare, au hohotit gardienii. (Cel care de fapt a comis crima a rămas cunoscut de atunci încolo drept El Dentista.) Nigüa a avut mulţi prizonieri celebri, incluzîndu-l pe scriitorul Juan Bosch, care urma să ajungă Exilatul Anti-Trujillista Numărul Unu şi, în cele din urmă, preşedinte al Republicii Dominicane. După cum spunea Juan Isidro Jiménes Grullón în cartea sa *Una Gestapo en América*, „es mejor tener cien niguas en un pie que un pie en Nigüa“.

10. Am locuit în Santo Domingo doar pînă am împlinit nouă ani, şi pînă şi eu ştiam cum erau las criadas. Două dintre ele trăiau în acel callejón din spatele casei noastre, şi fetele acestea erau cele mai distruse fiinţe pe care le văzusem vreodată pînă atunci, muncite pînă la extenuare. Una dintre fete, Sobeida, era singura care gătea, făcea curat, aducea apa şi avea grijă de cei doi bebeluşi ai unei familii de *opt* oameni – iar copiliţa avea doar şapte ani! N-a mers niciodată la şcoală şi dacă Yohana, prima iubită a fratelui meu, nu şi-ar fi făcut timp – pe furiş, fără ştirea alor ei – ca s-o înveţe alfabetul, aceasta n-ar fi ştiut nada. În fiecare an mă întorceam acasă din State, situaţia era aceeaşi; tăcuta şi harnica Sobeida se oprea o secundă ca să le zică vreun cuvînt bunicului şi mamei mele (şi ca să se uite timp de cîteva minute la o telenovelă) înainte să fugă să-şi ducă la capăt

următoarea corvoadă. (Mama îi oferea întotdeauna un cadou în bani; singura dată cînd i-a cumpărat o rochie, „ai ei“ au fost cei care o îmbrăcaseră a doua zi.) Am încercat să-i vorbesc, bineînţeles – domnul Activist Comunitar –, dar ea o ştergea de lîngă mine şi întrebările mele tîmpite. Despre ce puteţi vorbi voi doi? întreba mama. La pobrecita nu poate nici măcar să-şi scrie numele. Şi apoi, cînd a împlinit optsprezece ani, unul dintre idioţii din callejón au violat-o, şi acum, îmi spune mama, familia i-a obligat şi copilul să muncească pentru ei, aducînd apă în locul mamei lui.

11. Aceia dintre voi care cunosc Insula (sau sînt familiarizaţi cu opera lui Kinito Méndez) ştiu exact despre ce fel de peisaj vorbesc. Acestea nu sînt los campos despre care tot povestesc părinţii voştri. Acestea nu sînt los guanábana campos din visele noastre. Coasta Azua este una dintre zonele cele mai sărace din RD; este un tărîm pustiu, propriul nostru sertão arid, care semăna cu terenurile iradiate din acele scenarii ale sfîrşitului lumii care-i plăceau atît de mult lui Oscar – Coasta Azua era pămîntul de la Capătul Lumii, Locurile Rele, Pămîntul Blestemat, Zona Interzisă, Marele Pustiu, Deşertul de Sticlă, Tărîmurile Fierbinţi, Dobenalul, era Salusa Secundus, era Ceti Alpha Şase, era Tatooine. Chiar şi locuitorii de-acolo ar fi putut fi luaţi drept supravieţuitori ai unui holocaust- nu-prea-de-mult-sfîrşit. Săracii – şi tocmai cu aceşti infelices locuise Beli – purtau adesea zdrenţe, umblau desculţi şi trăiau în case care arătau ca şi cînd ar fi fost construite din dărîmăturile unei lumi apuse. Dacă l-ai fi lăsat pe Astronautul Taylor printre aceşti oameni, s-ar fi prăbuşit la pămînt şi ar fi urlat: Pînă la urmă, ai făcut-o! (Nu, Charlton, nu este Sfîrşitul Lumii, este doar Coasta Azua.) Singurele forme de viaţă fără-ghimpi, care-să-nu-fie-insectă, care-să-nu-fie-şopîrlă care rezistau la aceste altitudini erau operaţiile miniere Alcoa şi faimoasele capre din regiune (los que brincan las Himalayas y cagan en la bandera de España).

Coasta Azua era într-adevăr un tărîm pustiu. Mama, leat cu Belicia, a petrecut un timp record de cincisprezece ani pe Coasta Azua. Şi în timp ce copilăria i-a fost mult mai frumoasă decît cea a lui Beli, povesteşte totuşi că la începutul anilor ’50 aceste locuri erau pline de fum, de incesturi, de viermi intestinali, mirese de doisprezece ani şi bătăi zdravene. Familiile erau numeroase ca-n ghetourile din Glasgow, susţine ea, pentru că nu era nimic de făcut după lăsarea întunericului şi pentru că rata mortalităţii infantile era atît de mare, iar calamităţile atît de groaznice încît era nevoie de un număr serios de întăriri dacă sperai ca neamul să-ţi meargă mai departe. Un copil

care *nu* trecuse la un pas de Moarte era privit cu suspiciune. (Mama mea a supravieţuit unei febre reumatice care a omorît-o pe verişoara ei preferată; în momentul în care febra i-a cedat, iar ea şi-a recăpătat cunoştinţa, my abuelos îi cumpăraseră deja coşciugul în care se aşteptau să o îngroape.)

Tărîmul celor pierduţi
1992-1995

EPOCA ÎNTUNERICULUI

După absolvire, Oscar s-a mutat din nou acasă. A plecat virgin, s-a întors la fel. A dat jos posterele din copilărie – *Răzbunătorii stelari, Căpitanul Harlock* – şi le-a fixat în pioneze pe cele din facultate – *Akira* şi *Terminator 2*. Acum că Reagan şi Imperiul cel Rău fuseseră înghiţiţi de tărîmul nimănui, Oscar nu se mai gîndea la sfîrşit. Ci doar la Cădere. Şi-a pus deoparte jocul cu Lumea de Apoi şi a luat Opera Spaţială.

Aceştia erau anii de început ai lui Clinton, dar economia încă mai sugea mădularul anilor ’80, iar el se-nvîrtea fără rost, nefăcînd nada timp de aproape şapte luni, se întorcea la suplinire în Don Bosco ori de cîte ori vreunul din profesori se îmbolnăvea. (O, ce ironie!) A început să-şi trimită povestirile şi romanele pe la edituri, dar nimeni nu părea interesat. Totuşi el continua să încerce şi continua să scrie. Un an mai tîrziu, suplinirea s-a transformat în slujbă cu normă-ntreagă. Ar fi putut refuza, ar fi putut „dribla“ Tortura, dar în loc de asta, s-a lăsat dus de val. A privit cum perspectivele i se năruiau, şi-a spus că nu conta.

Fusese oare Don Bosco transformat în mod miraculos de către spiritul solidarităţii creştine de cînd l-am vizitat noi ultima oară? Oare bunăvoinţa eternă a Domnului îi curăţase pe elevi de răutatea lor? Negrule, fii serios. Cu siguranţă că şcoala îi părea acum lui Oscar mai mică, iar în ultimii cinci ani fîrtaţii mai în vîrstă păreau să fi dobîndit cu toţii „aspectul“ Innsmouth, şi erau ceva mai mulţi puşti de culoare – dar unele lucruri (precum

supremaţia albilor şi ura de sine a celor de culoare) nu se schimbă niciodată: aceeaşi atmosferă de sadism voios, pe care şi-o amintea din adolescenţa lui, încă mai electriza coridoarele. Şi dacă atunci cînd era mai tînăr îşi imagina Don Bosco ca pe un infern imbecil – gîndiţi-vă ce era în mintea lui acum, cînd era mai în vîrstă şi preda engleza şi istoria. Jesú Santa María. Un coşmar. Nu era grozav la predat. Nu-l trăgea inima înspre asta, iar băieţii din toate clasele şi de toate felurile îşi băteau joc de el la greu. Elevii rîdeau cînd îl vedeau pe coridoare. Se prefăceau că-şi ascund sendvişurile. Era întrebat în mijlocul orelor dacă s-a culcat cu cineva vreodată şi indiferent ce răspundea, ei hohoteau fără milă. Elevii rîdeau, ştia asta, în egală măsură de stînjeneala lui ca şi de imaginea pe care o aveau despre el storcind sub greutatea lui vreo fată ghinionistă. Desenau imagini ale sus-pomenitei storceli, iar Oscar le găsea pe podea, după ore, completate cu dialoguri. *Nu, domnule Oscar, nu*! Cît de descurajator era asta? În fiecare zi îi vedea pe puştii cei şmecheri torturîndu-i pe cei graşi, urîţi, deştepţi, săraci, de culoare, negri, nepopulari, africani, indieni, arabi, imigranţi, ciudaţi, feminino, homosexuali – şi în fiecare din aceste ciocniri se vedea pe sine. În vremurile de demult puştii albi fuseseră torţionarii principali, dar acum le luaseră locul puştii de culoare. Uneori încerca să ajungă la sufletul celor oropsiţi, să le ofere cuvinte de mîngîiere. Nu sînteţi singuri pe lumea asta, ştiţi bine, dar ultimul lucru pe care şi-l doreşte un ciudat este o mînă de ajutor din partea altui ciudat. Băieţii aceştia fugeau cu groază de el. Într-un acces de entuziasm a încercat să înfiinţeze un club SF, a postat afişe pe coridoare şi două joi la rînd a rămas după ore în sala de clasă, cu cărţile lui preferate aranjate pe masă într-un fel atrăgător, a ascultat zgomotul paşilor care se îndepărtau pe coridoare, strigătele sporadice de *Băga-mi-aş*! şi salutul lui Mork, *Nanoo-Nanoo*! pe lîngă uşa lui; apoi, după treizeci de minute de nefăcut nimic, îşi strîngea cărţile, încuia sala şi pleca pe aceleaşi coridoare, singur, paşii săi răsunînd ciudat de sprinţari.

Singura lui prietenă printre cadrele didactice era o altă antică alterna-latina de vreo douăzeci şi nouă de ani, pe nume Nataly (da, îi amintea de Jenni, mai puţin frumuseţea ei scandaloasă, mai puţin focul ei ascuns). Nataly petrecuse patru ani într-un spital de boli nervoase (nervii, spunea ea) şi era o adeptă WICCA înfocată.

Iubitul ei, Stan Conservă, pe care-l cunoscuse la nebuni („în luna noastră de miere“), lucra ca infirmier pe ambulanţă, şi Nataly i-a povestit lui Oscar că trupurile pe care Stan le vedea de sus căzute pe stradă îl excitau pentru cine ştie care motiv. Stan, a zis el, pare un tip ciudat. Puţin spus, a oftat Nataly. În ciuda urîţeniei lui Nataly şi a ceţei provocate de medicamente în care plutea, Oscar avea nişte fantezii destul de ciudate legate de ea, în genul Harold Lauder. Pentru că, în mintea lui, nu arăta suficient de trăsnet ca să-i dea întîlnire, îşi imagina că erau implicaţi într-una din acele relaţii exclusiv de dormitor. Se imagina intrînd în apartamentul ei şi cerîndu-i să se dezbrace şi să-i pregătească nişte budincă de cereale, goală. Două secunde mai tîrziu ea îngenunchea, doar în şorţ, pe gresia din bucătărie, în timp ce el rămînea complet îmbrăcat.

De aici încolo devenea şi mai ciudat.

La sfîrşitul primului său an, Nataly, care obişnuia să-i strecoare pe furiş whisky în timpul pauzelor, care l-a familiarizat cu *Sandman* şi *Eightball* şi care a împrumutat o grămadă de bani de la el şi nu i-a mai înapoiat niciodată, s-a transferat la Ridgewood. Iuhuu, a spus ea, cu faţa ei lipsită de expresie, periferia – şi acesta a fost sfîrşitul prieteniei lor. A încercat s-o sune de cîteva ori, dar iubitul ei paranoic parcă trăia cu telefonul înfipt în cap, nu părea niciodată să-i transmită vreunul din mesajele lui, aşa că a lăsat-o baltă.

Viaţă socială? În acei cîţiva ani petrecuţi acasă n-a avut aşa ceva. O dată pe săptămînă mergea cu maşina pînă la Woodbridge Mall şi verifica noutăţile din domeniul jocurilor cu eroi la Raionul de Jocuri, revistele de benzi desenate la Hero’s World, romanele fantastice la Waldenbooks. Traseul tocilarului. Se holba la fata uscată ca o scobitoare care lucra la Friendly, de care era îndrăgostit, dar cu care nu vorbea niciodată.

Al şi Miggs – nu mai luase legătura cu ei de mult timp. Amîndoi renunţaseră la facultate, Monmouth şi respectiv Jersey City, amîndoi lucrau într-un centru de închirieri de filme din partea cealaltă a oraşului. Probabil amîndoi vor sfîrşi în acelaşi mormînt.

Nici pe Maritza n-a mai văzut-o. A auzit că se căsătorise cu un tip din Cuba, locuia în Teaneck, avea un copil şi cam aşa ceva.

Şi Olga? Nimeni nu ştia exact. Se zvonea că încercase să

jefuiască supermarketul local Safeway, ca o adevărată Dana Plato – nu se sinchisise să-şi pună o mască, chiar dacă toată lumea din supermarket o cunoştea – şi se spunea că încă mai era la Middlesex şi nu urma să iasă de acolo pînă nu împlineau toţi cincizeci de ani.

Nici o fată care să-l iubească? Nici o fată în viaţa lui?

Nici una. Cel puţin la Rutgers fuseseră grămezi şi existase pretextul instituţional care-i permitea unui mutant ca el să se apropie fără să provoace panică. În lumea adevărată nu era chiar atît de simplu. În lumea adevărată fetele îi întorceau dezgustate spatele atunci cînd trecea pe lîngă ele. Schimbau locurile la cinematograf, iar o femeie din autobuzul care traversa oraşul chiar i-a spus să nu se mai gîndească la ea! Ştiu ce-i în mintea ta, a şuierat ea. Aşa că încetează.

Sînt veşnicul burlac, i-a scris el într-o scrisoare surorii lui care lăsase Japonia ca să vină la New York pentru a fi cu mine. Nimic nu e veşnic pe pămînt, i-a răspuns sora lui. El şi-a înfipt pumnul în ochi. A scris: Este, în mine.

Viaţa de acasă? Nu l-a omorît, dar nici nu i-a priit. Mama lui, mai slabă, mai tăcută, mai puţin afectată de nebunia tinereţii ei, continua să fie un golem al muncii, continua să le permită chiriaşilor ei peruani să înghesuie cît de multe rude voiau la primul etaj. Iar tío Rudolfo, Fofo pentru prieteni, îşi reluase unele din obiceiurile rele de dinainte de închisoare. Era din nou pe caballo, apărea la cină în trening marca Lightning, se mutase în camera Lolei, iar acum Oscar era nevoit să-l audă trăgîndu-le-o prietenelor lui stripteuze, aproape în fiecare noapte. Tío, a urlat el odată, mai uşor cu basul la căpătîiul patului, dacă eşti amabil. Pe pereţii camerei sale, tío Rudolfo atîrnase fotografii din primii lui ani în Bronx, pe vremea cînd avea şaisprezece ani şi purta rahaturile alea de haine ca de proxenet, în genul lui Willie Colón, înainte să plece în Vietnam, singurul dominican, susţinea el, în toată armata aia blestemată. Şi mai erau fotografii cu mama şi tatăl lui Oscar. Tineri. Făcute în cei doi ani cît durase relaţia lor.

L-ai iubit, i-a spus el mamei sale.

Ea a rîs. Nu vorbi despre ce nu ştii.

Pe dinafară, Oscar părea pur şi simplu obosit, nici mai înalt, nici mai gras, doar pielea de sub ochi, umflată din pricina anilor de disperare tăcută, se schimbase. Pe dinăuntru, suferea cumplit.

Vedea fulgere negre prin faţa ochilor. Se vedea prăbuşindu-se în gol. Ştia în ce se transforma. Se transforma în cel mai rău fel de fiinţă de pe planetă: un tîmpit bătrîn şi acru. Se vedea pe sine la Raionul de Jocuri, frunzărind printre mărunţişuri pentru tot restul vieţii. Nu-şi dorea viitorul acesta, dar nu vedea cum l-ar fi putut evita, nu-şi închipuia cum ar fi putut scăpa de el.

Fukú.

Întunericul. În unele dimineţi se trezea, dar nu era în stare să se ridice din pat. Ca şi cînd ar fi avut o greutate de cîteva tone pe piept. Ca şi cînd ar fi fost sub puterea forţelor de acceleraţie. Ar fi fost distractiv dacă asta nu i-ar fi rănit inima atît de tare. Visa că rătăcea pe planeta malefică Gordo căutînd bucăţi din nava lui spaţială prăbuşită, dar tot ce găsea erau ruine carbonizate, fiecare clocotind de noi forme de radiaţie. Nu ştiu ce se-ntîmplă cu mine, i-a spus la telefon surorii sale. Cred că termenul potrivit este *criză*, dar de fiecare dată cînd deschid ochii văd doar *distrugere*. Asta s-a întîmplat atunci cînd i-a dat afară pe elevi din clasă pentru că respirau, cînd i-a spus mamei sale să-l lase dracului în pace, cînd nu era în stare să scrie nici un rînd, cînd a intrat în debaraua unchiului său şi şi-a pus Coltul la tîmplă, cînd s-a gîndit la pasarela peste calea ferată. Ziua zăcea în pat şi se gîndea la mama lui pregătindu-i farfuria cu mîncare pentru tot restul vieţii, la ceea ce o auzise spunîndu-i mai zilele trecute unchiului său, cînd credea că el nu era prin preajmă: *Nu-mi pasă, sînt fericită că e aici.*

După asta – cînd nu s-a mai simţit pe dinăuntru ca un cîine biciuit, cînd a putut să ia în mînă un stilou fără să-i vină să plîngă – a fost cuprins de sentimente copleşitoare de vinovăţie. S-a scuzat în faţa mamei sale. Dacă există o parte bună a creierului meu, e ca şi cînd cineva ar fi fugit cu ea cu tot. E în regulă, hijo, a spus ea. S-a urcat în maşină şi i-a făcut o vizită Lolei. După un an petrecut în Brooklyn acum era în Washington Heights, îşi lăsase părul să-i crească, rămăsese o dată însărcinată, un moment cu adevărat emoţionant, dar avortase pentru că eu o înşelam cu o fată. M-am întors, a anunţat el cînd a intrat pe uşă. Iar ea i-a spus că era în regulă, i-a gătit, iar el a stat cu ea şi a fumat din ierburile ei, nesigur, fără să înţeleagă de ce nu putea păstra pentru totdeauna în inima sa acel sentiment de iubire.

A început să plănuiască o tetralogie SF care urma să fie

încununarea eforturilor sale. J. R. R. Tolkien combinat cu E. E. „Doc“ Smith. Pleca în călătorii lungi. Conducea pînă în ţinutul Amish, mînca singur la vreun bufet de pe marginea şoselei, stătea cu ochii pe fetele Amish, se imagina pe sine într-un costum de misionar, dormea pe bancheta din spate a maşinii şi apoi se întorcea acasă.

Uneori, noaptea, visa mangusta.

(Şi în caz că vă gîndiţi că viaţa lui nu putea deveni mai rea de atît: într-o zi a intrat în Raionul de Jocuri şi a fost surprins să descopere că, peste noapte, tînăra generaţie de tocilari nu mai cumpăra jocuri cu personaje. Erau obsedaţi de cărţile de joc *Magic*! Nimeni nu anticipase lucrul acesta. Gata cu personajele sau scenariile, rămîneau doar bătăliile nesfîrşite între cărţile de joc. Orice urmă de naraţiune era eliminată din joc, orice dramatizare, un simplu artificiu mecanic, fără ornamente. Şi cît le mai plăcea rahatul ăsta afurisiţilor de puştani! A încercat să dea cărţilor *Magic* o şansă, a încercat să joace ca lumea o mînă la cărţi, dar n-a fost să fie. A pierdut totul în faţa unui puşti de unsprezece ani şi a descoperit că de fapt nici nu-i păsa. Era primul semn că Epoca lui se apropia de sfîrşit. Atunci cînd ultima idioţenie deşteaptă nu te mai atrage, atunci cînd preferi vechiul în locul noului.)

OSCAR INTRĂ ÎN VACANŢĂ

În momentul cînd Oscar împlinea deja aproape trei ani de predat la Don Bosco, mama lui l-a întrebat ce planuri avea pentru vară. În ultimii cîţiva ani unchiul său îşi petrecuse cea mai bună perioadă a lui iulie şi august în Santo Domingo, iar anul acesta mama sa hotărîse că era timpul să-l însoţească. N-am văzut-o pe mi madre de mult, mult timp, a spus ea liniştită. Am de îndeplinit multe promesas, aşadar mai bine acum decît atunci cînd voi fi moartă. Oscar nu mai fusese acasă de ani de zile, de cînd servitorul numărul unu al lui abuela, ţintuit la pat de luni întregi şi convins că graniţa era gata să fie invadată, strigase: *Haitienii*! Şi apoi murise, iar ei merseseră cu toţii la înmormîntare.

E ciudat. Dacă ar fi spus nu, poate că negrul nostru ar fi fost bine mersi şi acum. (Dacă să te afli sub blestem fukú, să fii dincolo

de limita nefericirii înseamnă să fii bine mersi.) Dar asta nu este o speculaţie gen *Ce-ar fi dacă*? din revista Marvel Comics – speculaţiile mai trebuie să aştepte –, timpul, cum se spune, ne presează. În luna mai, Oscar a fost şi el o dată în toane bune. Cu cîteva luni în urmă, după o ciocnire destul de neplăcută cu Întunericul, se apucase din nou de una din dietele lui şi o combinase cu plimbări lungi prin cartier, şi ce credeţi? Negrul s-a ţinut de treabă şi a slăbit aproape zece kilograme! Un milagro! În final îşi reparase ionul zburător; planeta malefică Gordo îl trăgea înapoi, dar nava lui, *Hijo de Sacrificio*, construită în stilul anilor ’50, nu se dădea bătută. Priviţi-l pe exploratorul nostru cosmic: cu ochii larg deschişi, fixat pe scaunul de comandă, cu mîna aşezată deasupra inimii lui de mutant.

Nu era zvelt, în nici un caz, dar nici nu mai semăna cu nevasta lui Joseph Conrad. Pe la începutul lunii chiar vorbise în autobuz cu o fată cu ochelari. Îi spusese: Deci te pasionează fotosinteza, iar ea îşi lăsase mai jos numărul pe care-l citea din revista *Cell* şi spusese: Da, aşa e. Şi ce dacă nu l-au interesat niciodată Ştiinţele Naturii şi n-a fost în stare să transforme conversaţia aceea într-un număr de telefon sau o întîlnire? Şi ce dacă a coborît la prima staţie şi ea nu, aşa cum sperase el? Amicul se simţea, pentru prima dată în zece ani, reînviat; nimic nu părea să-l tulbure, nici elevii, nici faptul că postul de televiziune PBS sistase transmisiunea lui *Doctor Who*, nici singurătatea lui, nici şuvoiul nesfîrşit de scrisori de refuz; se simţea *de neînvins*, iar Santo Domingo... ei bine, verile în Santo Domingo aveau un farmec aparte, chiar şi pentru cineva într-atît de tocilar precum Oscar.

În fiecare vară, Santo Domingo băga motorul diasporei în marche-arrière, aducîndu-i înapoi pe atît de mulţi dintre copiii lui izgoniţi, pe cît putea; aeroporturile sînt ticsite cu cei împopoţonaţi; gîturile şi cărucioarele pentru bagaje gem sub greutatea apăsătoare a tuturor las cadenas şi paquetes strînse în acel an, iar piloţii se tem pentru avioanele lor – supraîncărcate mai mult decît ai putea crede – şi pentru ei înşişi; restaurante, baruri, cluburi, teatre, malecones, plaje, staţiuni, hoteluri, moteluri, camere în plus, barrios, colonias, campos, ingenios roiesc de quisqueyanos veniţi din toată lumea. Ca şi cînd cineva ar fi lansat un ordin de evacuare inversă: Înapoi acasă, toată lumea! Înapoi acasă! Din

Washington Heights pînă la Roma, de la Perth Amboy pînă la Tokio, de la Brijeporr la Amsterdam, de la Lawrence la San Juan; acesta este punctul în care principiul de bază al termodinamicii se modifică astfel încît realitatea să poată reflecta un ultim aspect, agăţarea fetelor bine dotate şi conducerea sus-numitelor la moteluri; totul este o mare petrecere; o mare petrecere pentru toată lumea cu excepţia celor săraci, a celor de culoare, a şomerilor, a celor bolnavi, a haitienilor, a copiilor lor, a caraibienilor din batey, a copiilor pe care unii turişti canadieni, americani, germani şi italieni le place să-i violeze – da, domnule, nimic nu se compară cu o vară în Santo Domingo. Aşa că, pentru prima dată în ani de zile, Oscar a spus: Ma, spiritele mai vîrstnice mi-au vorbit. Cred c-aş putea să te însoţesc. Se imagina pe sine în mijlocul acelei vînători de aventuri, se imagina îndrăgostit de o fată de pe Insulă. (Un fîrtat nu se poate înşela la nesfîrşit, nu-i aşa?)

Era o schimbare de atitudine atît de bruscă încît pînă şi Lola l-a luat la întrebări. Tu nu mergi *niciodată* la Santo Domingo.

El a dat din umeri. Cred că vreau să încerc ceva nou.

AGENDA ÎN REZUMAT A UNEI ÎNTOARCERI ÎN PATRIA MAMĂ

Familia de León a decolat către Insulă pe cincisprezece iunie. Oscar era speriat de moarte şi emoţionat, dar nimeni nu era mai caraghios decît mama lor, care se înţolise de parcă mergea la Regele Juan Carlos al Spaniei în persoană. Dacă ar fi avut o haină de blană ar fi purtat-o, orice care să sugereze distanţa de la care venise, să scoată în evidenţă cît de diferită era de restul dominicanilor. Oscar, unul, n-o mai văzuse niciodată atît de dichisită şi elegantă. Sau purtîndu-se atît de comparona. Belicia, cea care le dăduse bătăi de cap *tuturor*, începînd cu funcţionarii de la îmbarcare, pînă la personalul din avion, şi atunci cînd s-au aşezat pe locurile lor de la clasa întîi (ea plătea) s-a uitat în jur ca şi cînd ar fi fost scandalizată: Aceştia nu sînt gente de calidad!

Se mai spune că lui Oscar i-au curs balele şi că nu s-a trezit nici pentru masă, nici pentru film, ci doar atunci cînd avionul a atins pămîntul şi lumea a aplaudat.

Ce se-ntîmplă? a întrebat alarmat.

Linişteşte-te, domnule. Asta vrea doar să-nsemne că am ajuns cu bine.

Căldura ucigătoare era aceeaşi, şi tot aşa era şi mirosul tropical fecund pe care nu-l uitase niciodată, care pentru el era mai evocator decît orice madeleine, şi tot aşa şi poluarea din aer şi miile de motociclete, maşini şi camioane prăpădite pe şosele şi pîlcurile de negustori ambulanţi la fiecare semafor (atît de negri, a observat el, iar mama lui a rostit indiferentă: Maldito haitianos) şi oameni mergînd agale fără nimic care să-i ferească de soare şi autobuzele care treceau atît de ticsite de pasageri încît din afară păreau ca şi cînd urmau să facă o livrare grabnică de membre de rezervă în vreun război îndepărtat şi ruina generală în care se aflau multe clădiri, de parcă Santo Domingo era locul în care ziduri de ciment şchioape şi prăbuşite veniseră să moară – şi foamea întipărită pe feţele unora dintre copii, nu pot uita asta –, dar în multe locuri părea că o întreagă ţară nouă se materializa deasupra ruinelor celei vechi –, iar acum existau drumuri mai bune şi maşini mai frumoase şi autobuze noi-nouţe înzestrate cu luxul unor sisteme de aer condiţionat, care circulau pe rutele mai lungi, pînă la Cibao şi dincolo, şi restaurante fast-food americane (Dunkin' Donuts şi Burger King) şi unele locale al căror nume şi logo nu le recunoştea (Pollos Victorina şi El Provocón Nr. 4) şi semafoare pretutindeni cărora nimeni nu părea să le dea atenţie. Cea mai mare schimbare dintre toate? Cu cîţiva ani înainte, La Inca îşi mutase întreaga afacere în La Capital – sîntem prea mari pentru Baní – iar acum familia avea o casă nouă în Mirador Norte şi şase brutării prin zonele mărginaşe ale oraşului. Sîntem capitaleños, l-a anunţat mîndru vărul său, Pedro Pablo (cel care îi luase de la aeroport).

Şi La Inca se schimbase de la ultima vizită a lui Oscar. Întotdeauna păruse fără vîrstă, propriul Galadriel al familiei, dar acum vedea că nu era adevărat. Aproape tot părul îi albise şi în ciuda ţinutei severe şi drepte, pielea îi era fin brăzdată de riduri şi trebuia să-şi pună ochelarii ca să poată citi ceva. Încă era activă şi mîndră, iar atunci cînd l-a văzut, prima dată după şapte ani, şi-a aşezat mîinile pe umerii lui şi a spus: Mi hijo, te-ai întors în sfîrşit la noi.

Bună, Abuela. Şi apoi, stînjenit: Bendición.

(Nimic mai emoţionant, totuşi, decît La Inca şi mama lui. La început fără să-şi spună nimic, şi apoi mama sa şi-a acoperit faţa şi a cedat, rostind cu voce de fetiţă: Madre, am venit acasă. Şi apoi amîndouă s-au strîns în braţe una pe cealaltă şi au plîns şi Lola li s-a alăturat şi Oscar, neştiind ce să facă, s-a alăturat vărului său Pedro Pablo care muta toate bagajele din dubiţă în el patio de atrás.)

Era de-a dreptul uimitor cît de multe lucruri legate de RD uitase: micile şopîrle care erau peste tot şi cocoşii dimineaţa, urmaţi din scurt de ţipetele acelor plataneros şi ale tipului bacalao şi ale unchiului său, tío Carlos Moya, care-l făcuse praf în acea primă noapte cu paharele de Brugal şi care s-a emoţionat rău de tot evocînd amintirile pe care le avea despre el şi sora lui.

Dar ceea ce uitase în primul rînd era cît de incredibil de frumoase erau femeile dominicane.

Mda, a spus Lola.

În plimbările cu maşina pe care le-a făcut în acele prime cîteva zile, aproape că şi-a lungit gîtul tot scoţîndu-l pe fereastră.

Sînt în Rai, a scris el în jurnal.

Rai? a şuierat printre dinţi vărul lui, Pedro Pablo, cu un dispreţ exagerat. Esto aquí es un maldito *infierno*.

MĂRTURII DIN TRECUTUL UNUI FÎRTAT

Printre fotografiile pe care Lola le-a adus acasă există instantanee cu Oscar în spatele casei citind Octavia Butler, poze cu Oscar pe Malecón cu o sticlă de Presidente în mînă, poze cu Oscar la farul Columb, acolo unde se ridica odinioară jumătate din Vila Duarte, poze cu Oscar împreună cu Pedro Pablo la Villa Juana cumpărînd bujii, poze cu Oscar probînd o pălărie pe Conde, poze cu Oscar stînd lîngă un burro în Baní, poze cu Oscar lîngă sora lui (ea într-o pereche de bikini tanga care ar fi făcut să-ţi crape corneea din ochi). Se poate observa că făcea şi el tot posibilul. Zîmbea mult, în ciuda dezamăgirii din ochi.

Şi aţi putea observa că nici nu poartă haina lui de om gras.

OSCAR DEVINE UNUL DINTRE BĂŞTINAŞI

După prima săptămînă de stat acasă, după ce a fost purtat pe la o grămadă de puncte turistice de către verii săi, după ce s-a obişnuit oarecum cu vremea caniculară şi cu surpriza de a se trezi în cîntec de cocoşi şi de a fi numit Huáscar de toată lumea (acesta era numele lui dominican, alt lucru pe care-l uitase), după ce a refuzat să cedeze în faţa şoaptei pe care toţi imigranţii pe termen lung o poartă în ei, şoapta care spune *Nu eşti de aici*, după ce mersese prin vreo cincizeci de cluburi şi, pentru că nu putea dansa salsa, merengue sau bachata, stătuse şi băuse Presidente în timp ce Lola şi verii săi făceau găuri în podele, după ce le explicase oamenilor de sute de ori că fusese despărţit de sora lui la naştere, după ce a petrecut cîteva dimineţi liniştite singur, scriind, după ce-şi împărţise cerşetorilor toţi banii de taxi şi trebuise să-l sune pe vărul său Pedro Pablo ca să treacă şi să-l ia cu maşina, după ce-i privise pe puştii de şapte ani dezbrăcaţi, desculţi, bătîndu-se pe resturile pe care el le lăsase în farfurie la o terasă, după ce mama lui i-a dus pe toţi la cină în Zona Colonial, iar chelnerii s-au tot uitat chiorîş la grupul lor (Ai grijă, mami, a spus Lola, probabil cred că eşti haitiană! La única haitiana aquí eres tú, mi amor, i-a replicat ea), după ce o vieja scheletică l-a apucat de mîini şi i-a cerut un bănuţ, după ce sora lui îi spusese: Dacă crezi că asta e rău ar trebui să-i vezi pe caraibienii din batey, după ce petrecuse o zi în Baní (în el campo unde fusese crescută La Inca) şi se uşurase într-o budă şi se ştersese la fund cu un cocean de porumb – asta da, distracţie, a scris în jurnal –, după ce s-a obişnuit într-o oarecare măsură cu vîrtejul suprarealist al vieţii din El Capital – cu las guaguas, poliţiştii, sărăcia lucie, Dunkin' Donuts, cerşetorii, haitienii care vindeau alune prăjite la intersecţii, sărăcia lucie, nenorociţii de turişti care împînzeau toate plajele, telenovelele lui Xica da Silva în care cîte-o fetişcană se despuia la fiecare cinci secunde, după care Lola şi verişoarele lui se dădeau în vînt, plimbările de după-amiază pe Conde, sărăcia lucie, străzile încîlcite şi cocioabele din tablă ruginită care alcătuiau los barrios populares, grupurile de negri printre care înota în fiecare zi, care l-ar fi călcat în picioare dacă ar fi stat pe loc, cu paznicii cei slăbănogi care stăteau în faţa magazinelor cu pistoalele lor stricate, muzica, glumele deocheate

auzite pe străzi, sărăcia lucie, călătoriile claie peste grămadă în vreun colţ al unui concho, strivit de greutatea altor patru clienţi, muzica, noile tunele care traversau măruntaiele pămîntului plin de bauxită, semnele care interziceau căruţelor trase de măgari accesul în aceste tunele –, după ce mersese la Boca Chica şi Villa Mella şi mîncase atît de mulţi chicharrones încît vomitase la marginea drumului – ei, *asta* da, distracţie, a spus tío Rudolfo –, după ce tío Carlos Moya l-a certat pentru că stătuse departe atît de mult timp, după ce abuela l-a certat pentru că stătuse departe atît de mult timp, după ce verii lui l-au certat pentru că stătuse departe atît de mult timp, după ce a văzut din nou frumuseţea de neuitat a oraşului Cibao, după ce a ascultat poveştile legate de mama lui, după ce s-a oprit minunîndu-se de grămada de materiale de propagandă politică zugrăvite pe fiecare zid liber – ladrones, a declarat mama lui, fiecare în parte şi toţi laolaltă –, după ce tío cel-căzut-în-cap, care fusese torturat pe timpul regimului lui Balaguer, a venit pînă la ei şi a intrat într-o dispută politică aprinsă cu Carlos Moya (după care s-au îmbătat amîndoi), după ce fusese prima dată ars de soare în Boca Chica, după ce înotase în Marea Caraibelor, după ce tío Rudolfo îl făcuse praf şi pulbere cu marijuana de marisco, după ce văzuse pentru prima dată haitieni doborîţi de pe un guagua pentru că negrii pretindeau că aceştia „miroseau“, după ce aproape că-şi pierduse minţile după toate las bellezas pe care le-a văzut, după ce a ajutat-o pe mama lui să instaleze două aparate noi de aer condiţionat şi şi-a strivit degetul atît de rău încît a rămas cu sînge negru pe sub unghie, după ce toate darurile pe care le aduseseră au fost distribuite cum se cuvine, după ce Lola l-a prezentat iubitului cu care se întîlnea cînd era adolescentă, acum şi el un capitaleño, după ce văzuse poze cu Lola în uniforma ei de la şcoala particulară, o muchacha înaltă cu ochi care frîng inimi, după ce dusese flori la mormîntul servitorului numărul unu al abuelei, cel care avusese grijă de el cînd era mic, după ce a avut o diaree atît de rea încît gura i se umplea de apă înainte de fiecare detunătură, după ce vizitase toate muzeele prăpădite din el capital împreună cu sora lui, după ce a încetat să mai pună la suflet faptul că toată lumea îl striga gordo (şi, chiar mai rău, gringo), după ce i se ceruse un preţ mai mare pentru aproape orice a vrut să cumpere, după ce La Inca s-a rugat pentru el aproape în fiecare

dimineaţă, după ce a răcit pentru că abuela a dat prea tare aerul condiţionat din camera sa, a hotărît brusc şi fără de veste să rămînă pe Insulă pentru tot restul verii împreună cu mama sa şi el tío. Să nu meargă acasă cu Lola. A fost o hotărîre pe care a luat-o într-o noapte pe Malecón, în timp ce privea peste ocean. Ce mă aşteaptă în Paterson? voia să ştie. Nu preda în vara aceea şi avea toate caietele de notiţe la el. Mie mi se pare o idee bună, a spus sora lui. Ai nevoie să-ţi petreci ceva timp în la patria. Poate chiar o să-ţi găseşti vreo campesina drăguţă. Părea cel mai bun lucru pe care putea să-l facă. Îl ajuta să-şi limpezească mintea şi inima de toată amărăciunea care le umpluse în aceste luni. Mama lui a fost mai puţin încîntată de idee, dar La Inca a redus-o la tăcere cu un gest. Hijo, poţi rămîne aici toată viaţa. (Deşi i s-a părut ciudat că l-a pus imediat după aceea să poarte un crucifix.)

Aşa că după ce Lola a zburat înapoi în State (Ai mare grijă de mătăluţă, domnule), iar groaza şi bucuria întoarcerii lui se atenuaseră, după ce s-a stabilit în casa Abuelei, casa pe care o construise Diaspora, şi a încercat să-şi dea seama ce avea să facă în restul verii acum că Lola plecase, după ce fantezia lui legată de vreo iubită de pe Insulă a părut o glumă îndepărtată – Pe cine dracului păcălea *el*? Nu ştia să danseze, nu avea parale, nu ştia să se îmbrace, nu avea încredere în el, nu era frumos, nu era din Europa, nu şi-o punea cu nici o fată de pe Insulă –, după ce a petrecut o săptămînă scriind şi (destul de ironic) a refuzat oferta verilor săi de a-l duce la un bordel cam de vreo cincizeci de ori, Oscar s-a îndrăgostit de o puta semipensionată.

Numele ei era Ybón Pimentel. Oscar a considerat-o începutul *adevăratei* lui vieţi.

LA BEBA

Ea locuia la distanţă de două case şi, ca şi familia de León, era nou-venită în Mirador Norte. (Mama lui Oscar cumpărase casa lor cu ture duble la cele două slujbe ale sale. Ybón a cumpărat-o pe a ei tot cu ture duble, dar într-o vitrină din Amsterdam.) Era una din acele mulatas de aur pe care caraibienii vorbitori de limbă franceză le numesc chabines, pe care băieţii mei le numeau chicas

de oro; avea un păr încîlcit, apocaliptic, ochi de cupru şi doar o rudă cu pielea albă o despărţea de jaba.

La început Oscar a crezut că această puicuţă micuţă, uşor durdulie, care ţopăia întotdeauna în pantofii ei cu toc înalt pînă la automobilul Pathfinder, era doar în vizită. (Nu avea privirea aceea de vreau-să-fiu-american, tipică celor din Nuevo Mondo, pe care-o aveau majoritatea vecinilor săi.) În cele două dăţi cînd Oscar s-a ciocnit de ea – în timpul pauzelor de scris ieşea să se plimbe de-a lungul străduţelor fierbinţi, impersonale, sau să stea la cafeneaua locală – ea i-a zîmbit. Şi a treia oară cînd s-au văzut – aici, oameni buni, începe minunea – ea s-a aşezat la masa lui şi a spus: Ce citeşti? Prima dată el n-a ştiut ce se întîmpla, şi apoi şi-a dat seama: *Sfinte Sisoe*! O femeie vorbea cu *el*. (Era o răsturnare a norocului fără precedent, ca şi cum Iţele uzate ale Destinului său s-ar fi întîlnit din întîmplare cu cele ale unui fîrtat mai de Doamne-ajută, mai norocos.) S-a dovedit că Ybón o ştia pe abuela, o ducea cu maşina ori de cîte ori Carlos Moya era plecat să facă livrări. Tu eşti băiatul din fotografiile ei, a zis ea cu un zîmbet şiret. Eram mic, a spus el precaut. Şi în afară de asta, toate astea se întîmplau înainte ca războiul să mă schimbe. Ea nu a rîs. Probabil aşa este. Ei bine, trebuie să plec. Şi uite-aşa, umbrele s-au mişcat, şi uite-aşa curul a plecat, şi uite-aşa, belleza a dispărut. Erecţia lui Oscar a urmat-o precum varga unui fîntînar.

Ybón frecventase UASD cu mult timp în urmă, dar nu fusese la facultate, avea riduri în jurul ochilor şi părea, cel puţin după părerea lui Oscar, nebuneşte de deschisă, nebuneşte de sociabilă, avea acel fel de gravitaţie fluctuantă intensă pe care femeile sexy între două vîrste o degajă fără efort. Data viitoare cînd a întîlnit-o în faţa casei ei (o urmărise), ea a spus: Bună dimineaţa, domnule de León, în engleză. Ce mai faci? Bine, a spus el. Dumneata? Ea a zîmbit larg. Bine, mulţumesc. El nu ştia ce să facă cu mîinile, aşa că şi le-a prins la spate precum un paroh sever.

Şi timp de un minut nu s-a întîmplat nimic şi ea îşi descuia poarta, iar el a spus, disperat: E foarte cald. Ay, sí, a răspuns ea. Iar eu care credeam că e doar din cauza menopauzei. Şi apoi, privindu-l peste umăr, curioasă poate în privinţa acestui personaj ciudat care încerca să nu se uite la ea deloc sau dîndu-şi seama cît de mort era după ea şi fiindu-i milă de el, a spus: Hai înăuntru. O

să-ţi dau ceva de băut.

Casa era aproape goală – căminul bunicii lui era sărăcăcios, dar aici era şi mai şi. Nu am avut timp să-mi aduc toate lucrurile încă, a spus ea deodată – şi pentru că nu existau alte piese de mobilier în afară de o masă de bucătărie, un scaun, un birou, un pat şi un televizor, au fost nevoiţi să se aşeze pe pat. (Oscar a tras cu ochiul la cărţile de astrologie de sub pat şi la o colecţie a romanelor lui Paulo Coelho. Ea i-a urmărit privirea şi a rostit cu un zîmbet: Paulo Coelho mi-a salvat viaţa.) I-a dat o bere, ea a băut un scotch dublu şi apoi în următoarele şase ore l-a răsfăţat cu poveşti din viaţa ei. Îţi puteai da seama că nu mai avusese cu cine să vorbească de mult. Lui Oscar nu-i rămînea decît să încuviinţeze dînd din cap şi să încerce să rîdă atunci cînd rîdea ea. În tot acest timp îşi făcuse o mie de probleme. Se întreba dacă acela era momentul în care trebuia să încerce ceva. De-abia pe la mijlocul discuţiei lui Oscar i-a picat fisa că profesia despre care povestea Ybón atît de aprins era prostituţia. Era *Sfinte Sisoe*! partea a doua. Deşi las putas erau unele dintre principalele produse de export în Santo Domingo, Oscar nu mai fusese niciodată în viaţa lui în casa vreunei prostituate.

Privind pe fereastra dormitorului ei, a văzut-o pe abuela pe gazonul din faţa casei, uitîndu-se după el. A vrut să deschidă fereastra şi să o strige, dar Ybón nu putea fi întreruptă.

Ybón era o pasăre ciudată rău de tot. Poate că era vorbăreaţă, genul de femeie de viaţă, în preajma căreia omul se relaxează, dar mai exista ceva uşor distant la ea; ca şi cînd (cuvintele lui Oscar acum) ar fi fost o prinţesă extraterestră rătăcită care trăia parţial într-o altă dimensiune; felul acela de femeie care, aşa beton cum era, îţi iese din minte puţin prea repede, o calitate de care era conştientă şi pentru care era recunoscătoare, ca şi cînd ar fi încîntat-o scurtele izbucniri de atenţie pe care le provoca bărbaţilor, dar nu şi cele de durată. Nu părea să-i pese că era fata pe care o sunai la cîteva luni o dată, la unsprezece noaptea, doar ca să vezi „ce mai face“. Avea la relaţii cît nu putea duce. Îmi aminteşte de plantele morir-vivir cu care ne jucam cînd eram mici, doar că în sens invers.

Totuşi şmecheriile ei mentale de tip Jedi nu aveau efect asupra lui Oscar. Atunci cînd venea vorba de fete, fîrtatul avea o minte ca

de yoghin. Se lega şi rămînea legat. Cînd a venit vremea să plece de la ea, în acea noapte, şi să meargă acasă sub atacurile milioanelor de ţînţari de pe Insulă, era deja pierdut.

(Mai conta că Ybón începuse să amestece italiana cu spaniola după cel de-al patrulea pahar sau că aproape căzuse lată atunci cînd l-a condus spre ieşire? Bineînţeles că nu!)

Era îndrăgostit.

Mama şi abuela lui l-au întîmpinat la uşă; scuzaţi stereotipia, dar amîndouă aveau părul pe rolos şi nu le venea să creadă de cîtă sinvergüencería fusese în stare. Ştii că femeia aia este o PUTA? Ştii că şi-a cumpărat casa aia CULEANDO?

Pentru moment a fost copleşit de furia lor, dar apoi şi-a regăsit cumpătul şi a replicat: Ştiţi că mătuşa ei a fost JUDECĂTOARE? Ştiţi că tatăl ei a lucrat pentru COMPANIA DE TELEFOANE?

Vrei o femeie, o să-ţi fac eu rost de o femeie cumsecade, a spus mama lui, uitîndu-se furioasă pe fereastră. Dar puta aia nu are de gînd decît să-ţi ia banii.

Nu am nevoie de ajutorul tău. Şi nu e puta.

La Inca îşi aţintise asupra lui una din Privirile ei Incredibil de Puternice. Hijo, ascult-o pe mama ta.

Pentru un moment aproape c-a făcut-o. Amîndouă femeile îşi concentrau toată energia asupra lui, şi apoi a simţit gustul berii pe buze şi a clătinat din cap.

Tío Rudolfo, care se uita la meci la televizor, a strigat tocmai în acel moment, cu vocea sa de Bunicul Simpson: Prostituatele mi-au distrus viaţa.

Alte minuni. În dimineaţa următoare Oscar s-a trezit şi în ciuda conflictelor puternice din inima lui, în ciuda faptului că voia să fugă pînă la casa lui Ybón şi să se lege cu cătuşe de patul ei, n-a făcut-o. Ştia că trebuia să cogerlo con ia-o mai încet, ştia că trebuia să-şi ţină în frîu inima cea nebună sau altfel ar fi stricat totul. Orice ar fi însemnat acest *totul*. Bineînţeles că negrului îi treceau prin minte fantezii nebuneşti. La ce vă aşteptaţi? Era un gras nu chiar-atît-de-gras care nu sărutase niciodată o fată, care nu stătuse niciodată în acelaşi pat cu una, iar acum lumea îi flutura o puta frumoasă pe sub nas. Ybón, era sigur de asta, era ultima încercare a Puterii Supreme de a-l aşeza pe calea cea bună a virilităţii dominicane. Dacă o rata şi pe asta, nu-i mai rămînea decît să joace

din nou Hoţii şi Vigilantes. Asta e, şi-a spus. Şansa lui de a învinge. S-a hotărît să joace totul pe cea mai veche carte. Aşteptarea. Aşa că o zi întreagă a pierdut timpul prin casă, a încercat să scrie, dar nu a putut, şi s-a uitat la un program de divertisment în care nişte dominicani negri în fuste din ierburi îi puneau pe nişte dominicani albi îmbrăcaţi în haine de safari în ceaune de canibali şi toată lumea se întreba cu voce tare unde le era el biscocho. De groază. Pe la prînz, o adusese la disperare pe Dolores, „muchacha“ de treizeci şi opt de ani cea plină de cicatrici, care gătea şi făcea curat pentru familie.

În ziua următoare la unu, şi-a pus o chacabana curată şi a mers pînă la ea acasă. (Ei bine, de fapt s-a furişat.) Un jeep roşu era parcat afară, bară la bară cu Pathfinderul ei. Cu o plăcuţă de înmatriculare de la Policía Nacional. A stat în faţa porţii ei în timp ce îl dogorea soarele. Se simţea ca un prost. Normal că era măritată. Normal că avea iubiţi. Optimismul lui, acel gigant umflat şi roşu, s-a prăbuşit pînă într-un punct distrugător al disperării, de unde nu mai exista scăpare. Asta nu l-a împiedicat să se întoarcă a doua zi, dar nu era nimeni acasă, şi atunci cînd a văzut-o din nou, trei zile mai tîrziu, începuse să creadă că se întorsese în oricare ar fi fost lumea aceea din viitor care o crease. Pe unde ai fost? a întrebat el, încercînd să nu pară atît de nefericit pe cît se simţea. Am crezut că poate ai căzut în cadă sau ceva de felul ăsta. Ea a zîmbit şi şi-a mişcat uşor fundul. Îmi revigoram la patria, mi amor.

O prinsese în faţa televizorului, făcînd aerobic într-o pereche de colanţi şi ceea ce s-ar putea descrie drept o bustieră. Îi era greu să nu se holbeze la trupul ei. Cînd l-a lăsat să intre prima dată a strigat: Oscar, querido! Intră! Intră!

NOTĂ DIN PARTEA AUTORULUI

Ştiu ce vor spune negrii. Ia uite, acum scrie în dialect Tropical Suburban. O puta care să nu fie o epavă minoră alcoolică? De necrezut. Să mă duc pînă la Feria şi să-mi aleg un model mai reprezentativ? Ar fi mai bine dacă aş transforma-o pe Ybón într-o altă puta pe care o cunosc, Jahyra, o prietenă şi vecină din Villa Juana, care încă mai trăieşte într-una din casele acelea roz din

lemn, de modă veche, cu acoperişuri de tablă? Jahyra – chintesenţa unei puta caraibiene, pe jumătate drăguţă, pe jumătate nu – care plecase de-acasă la vîrsta de cincisprezece ani şi locuise în Curaçao, Madrid, Amsterdam şi Roma, care mai avea şi doi copii, care-şi făcuse nişte implanturi enorme la sîni pe cînd avea şaisprezece ani, în Madrid, aproape că erau mai mari decît ai lui Luba din *Dragoste şi rachete* (dar nu la fel de mari ca ai lui Beli), care susţinea mîndră că acel aparato al ei pavase jumătate din străzile oraşului de baştină al mamei sale. Ar fi mai bine dacă l-aş pune pe Oscar s-o întîlnească pe Ybón la Lavacarro cel Faimos în Lumea-ntreagă, acolo unde Jahyra lucrează şase zile pe săptămînă, acolo unde un fîrtat s-ar alege şi cu capul *şi* cu amortizoarele lustruite în timp ce aşteaptă, că tot vorbeam de convenienţă? Ar fi mai bine? Da?

Dar atunci aş minţi. Ştiu că am pus o grămadă de fantezie şi de SF în acest amestec, dar se presupune că aceasta este povestea *adevărată* a Scurtei şi Minunatei Vieţi a lui Oscar Wao. Nu putem admite că o Ybón ar putea exista şi că unui fîrtat precum Oscar i s-ar cuveni puţin noroc după douăzeci şi trei de ani?

Aceasta este şansa voastră. Dacă alegeţi pilula albastră, continuaţi. Dacă alegeţi pilula roşie, întoarceţi-vă la Matrix.

FATA DIN SABANA IGLESIA

În fotografiile lor, Ybón arată tînără. E din cauza zîmbetului ei şi a felului în care-şi încordează trupul pentru fiecare poză, ca şi cum s-ar prezenta lumii, ca şi cînd ar spune: Ta-da, iată-mă, asta sînt, vă place sau nu. Se şi îmbrăca în haine tinereşti, dar avea treizeci şi şase de ani bunicei, o vîrstă perfectă pentru oricine în afară de o stripteuză. În portrete i se văd ridurile laba-gîştei de la ochi, şi se plîngea tot timpul de burtică, de felul în care sînii şi fundul începeau să-şi piardă fermitatea, motiv pentru care, spunea ea, trebuia să meargă la sală cinci zile pe săptămînă. Cînd ai şaisprezece ani, un trup ca acesta e gratis; cînd ai patruzeci – pffft! – e o slujbă cu normă întreagă. A treia oară cînd Oscar a trecut pe la ea, Ybón şi-a mai turnat nişte scotch dublu şi a scos albumele cu fotografii din dulap şi i-a arătat toate imaginile cu ea

de cînd avea şaisprezece, şaptesprezece, optsprezece ani, mereu pe plajă, mereu în bikini, moda de început a anilor ’80, mereu cu părul lung, mereu zîmbitoare, mereu îmbrăţişînd vreun yakoub al anilor ’80, între două vîrste. Privindu-i pe acei blancos bătrîni şi păroşi, Oscar nu putea să nu se simtă plin de speranţă. (Lasă-mă să ghicesc, a spus el, aceştia sînt unchii tăi?) Fiecare fotografie avea pe spate o dată şi un loc şi în felul acesta putea să urmărească evoluţia de puta a lui Ybón prin Italia, Portugalia şi Spania. Eram atît de frumoasă pe vremea aceea, a rostit ea nostalgică. Era adevărat, zîmbetul ei ar fi putut eclipsa soarele, dar Oscar nu credea că era cu nimic mai prejos nici acum, micile semne de bătrîneţe din înfăţişarea ei păreau doar să-i sporească strălucirea (ultima licărire dinaintea amurgului) şi chiar i-a spus-o.

Eşti atît de dulce, mi amor. A mai răsturnat pe gît încă una dublă şi a cîrîit: Ce zodie eşti?

Cît de cuprins de dragoste era! A încetat să mai scrie şi a început să meargă la ea acasă aproape în fiecare zi, chiar şi atunci cînd ştia că lucra, în caz că se îmbolnăvise sau hotărîse să se lase de meserie ca să se poată căsători cu el. Porţile inimii lui se desfăcuseră larg şi se simţea uşor, imponderabil, se simţea *sprinten.* Abuela îl bătea la cap în mod constant, îi spunea că nici măcar Dumnezeu nu iubeşte o puta. Mda, rîdea el tío, dar toată lumea ştie că Dumnezeu *iubeşte* un puto. Su tío părea încîntat că nu mai avea un pájaro drept nepot. Nu-mi vine să cred, spunea el cu mîndrie. El palomo e în sfîrşit bărbat! Şi i-a cuprins lui Oscar gîtul în îmbrăţişarea de negru, ucigătoare, a braţelor sale tatuate cu însemnele Poliţiei de Stat NJ. Cînd s-a întîmplat asta? Vreau să mai derulez înregistrarea pînă la data aceea imediat ce voi ajunge acasă.

Şi iată-ne din nou: Oscar şi Ybón la ea acasă, Oscar şi Ybón la film, Oscar şi Ybón pe plajă. Ybón vorbea întruna, iar Oscar mai strecura şi el cîteva cuvinte. Ybón i-a povestit despre cei doi fii ai ei, Sterling şi Perfecto, care locuiau cu bunicii lor în Puerto Rico, pe care-i vedea doar în vacanţe. (Ei o ştiau doar din fotografii şi după banii trimişi în tot timpul cît stătuse în Europa şi cînd într-un sfîrşit se întorsese pe Insulă, ei erau deja măricei şi n-a mai avut inima să-i rupă de lîngă singura familie pe care o cunoscuseră vreodată. Asta m-ar fi făcut pe mine să-mi dau ochii peste cap cu

neîncredere, dar Oscar a pus botul, a înghiţit momeala, undiţa şi mulineta.) I-a povestit despre cele două avorturi pe care le făcuse, i-a povestit despre perioada în care fusese închisă la Madrid, i-a povestit cît de greu era să-ţi vinzi curul şi a întrebat: Poate ceva să fie imposibil şi deloc imposibil în acelaşi timp? I-a vorbit despre faptul că dacă n-ar fi studiat engleza la UASD probabil ar fi sfîrşit-o mult mai rău. I-a povestit despre o excursie pe care o făcuse la Berlin în compania unui travestit brazilian reconstruit din cap pînă-n picioare, un prieten, sau cum uneori trenurile mergeau atît de încet încît ai fi putut culege o floare pe geam fără să le deranjezi pe cele de lîngă ea. I-a povestit despre iubitul ei dominican, el capitán, şi despre iubiţii ei străini: italianul, germanul şi canadianul, cei trei banditos; fiecare dintre ei o vizita în luni diferite. Eşti norocos că au cu toţii familii, a spus ea. Altfel aş fi *lucrat* toată vara. (A vrut să o roage să nu mai vorbească despre toţi aceşti tipi, dar ea ar fi rîs doar. Aşa că tot ce a spus a fost: I-aş fi putut plimba prin Zurza, am auzit că le plac turiştii, iar ea a rîs şi i-a spus să stea cuminte.) La rîndul lui el i-a povestit despre singura dată cînd el şi colegii lui de facultate cei tîmpiţi au mers cu maşina pînă în Wisconsin pentru o adunare pe teme legate de jocuri, singura lui călătorie la distanţă, cum s-au instalat în aer liber într-o rezervaţie Winnebago şi au băut Pabst cu unii dintre indienii locului. I-a vorbit despre dragostea pe care i-o purta surorii lui Lola şi despre ce i se întîmplase acesteia. A vorbit despre încercarea lui de a-şi lua viaţa. Aceasta a fost singura dată cînd Ybón nu a spus nimic. A turnat în schimb de băut pentru amîndoi şi şi-a înălţat paharul. Pentru viaţă!

Nu au vorbit niciodată despre perioada lungă de timp pe care o petreceau împreună. Poate ar trebui să ne căsătorim, a spus el o dată, fără să glumească, iar ea a spus: Aş fi o nevastă groaznică. Era atît de des în preajma ei încît a apucat chiar s-o vadă de cîteva ori în „toanele“ ei bine-cunoscute, atunci cînd partea de prinţesă extraterestră din ea ieşea la iveală, iar ea devenea foarte rece şi necomunicativă, cînd îl numea idiot americano pentru că-şi vărsa berea. În astfel de zile ea îi deschidea uşa, se arunca pe pat şi nu făcea nimic. Era greu să-i fii prin apropiere, dar el spunea: Hei, am auzit că Iisus a coborît în Plaza Central şi împarte prezervative; o convingea să vadă un film, ieşitul în oraş şi mersul la cinema

păreau s-o ţină oarecum în frîu pe prinţesă. După asta era un pic mai binedispusă; îl ducea la un restaurant italienesc şi indiferent de cît de mult i se schimbase dispoziţia, insista să bea pînă devenea caraghioasă. Atît de rău încît el era nevoit s-o bage în maşină şi să conducă spre casă printr-un oraş pe care nu-l cunoştea. (Curînd s-a gîndit la această măreaţă şmecherie: l-a sunat pe Clives, taximetristul evanghelist pe care-l folosea întotdeauna familia sa, care apărea imediat şi-i ducea acasă.) Cînd conducea el, ea îşi aşeza mereu capul în poala lui şi îi vorbea, uneori în italiană, alteori în spaniolă, uneori despre cum se băteau între ele femeile în închisoare, alteori despre dulcegării, şi faptul că avea gura atît de aproape de ouţele lui era mai frumos decît şi-ar fi imaginat.

LA INCA VORBEŞTE

Nu a întîlnit-o pe stradă aşa cum v-a spus. Verii lui, los idiotas, l-au dus la un cabaret şi acolo a văzut-o prima dată. Şi acolo ella se metió por sus ojos.

YBÓN, CONFORM ÎNSEMNĂRILOR LUI OSCAR

N-am vrut niciodată să mă întorc în Santo Domingo. Dar după ce am fost eliberată din închisoare, mi-a fost greu să înapoiez banii persoanelor cărora le eram datoare, şi mama era bolnavă, aşa că m-am întors.

A fost greu la început. Odată ce ai fost fuera, Santo Domingo îţi pare cel mai mic loc de pe pămînt. Dar dacă am învăţat ceva din călătoriile mele este faptul că o persoană se obişnuieşte cu orice. Chiar şi cu Santo Domingo.

CEEA CE NU SE SCHIMBĂ NICIODATĂ

O, s-au apropiat mult, asta-i cert, dar trebuie să punem din nou întrebările cele grele: s-au sărutat vreodată în Pathfinder? Şi-a strecurat vreodată mîinile pe sub fusta ei superscurtă? Ea s-a lipit

oare vreodată de el rostindu-i numele într-o şoaptă gîtuită? I-a mîngîiat el oare vreodată acea încîlceală de sfîrşit-de-lume care era părul ei, în timp ce ea i-o sugea? Şi-au pus-o vreodată?

Bineînţeles că nu. Doar minunile merg atît de departe. O urmărea ca să vadă semnele, semne care să-i spună că îl iubea. Începea să se teamă că s-ar fi putut să nu se întîmple în vara aceea, dar avea deja în plan să se întoarcă de Ziua Recunoştinţei şi apoi de Crăciun. Atunci cînd i-a spus, ea l-a privit ciudat şi doar i-a rostit numele, Oscar, puţin tristă.

Îl plăcea, era evident, îi plăcea cînd îi vorbea în felul lui ciudat, cînd se uita fix la vreun lucru nou ca şi cînd ar fi putut fi de pe vreo altă planetă (ca atunci cînd l-a surprins în baie holbîndu-se la saponitul ei. Ce dracu' este *acest* mineral ciudat? a spus.) Lui Oscar i se părea că era unul dintre puţinii ei prieteni adevăraţi. În afară de iubiţi, străini şi de prin părţile locului, în afară de sora ei, psihiatră în San Cristóbal şi de mama ei cea suferindă din Sabana Iglesia, viaţa ei părea la fel de goală precum îi era şi casa.

Să călătoreşti cu bagaj puţin, asta a fost tot ce a spus vreodată despre casă atunci cînd el i-a sugerat să-i cumpere o lampă sau ceva şi bănuia că ea ar fi zis acelaşi lucru şi despre ideea de a avea mai mulţi prieteni. Ştia totuşi că nu era singurul ei vizitator. Într-o zi a găsit trei folii de prezervative folosite pe podea, lîngă patul ei şi a întrebat-o: Ai probleme cu strigoii? Ea a zîmbit fără ruşine. Iată un om care nu cunoaşte cuvîntul *las-o baltă*.

Săracul Oscar. Noaptea visa că racheta lui, *Hijo de Sacrificio*, decolase şi o luase din loc, dar că se îndrepta cu viteza luminii spre Bariera Ana Obregón.

OSCAR LA RUBICON

La începutul lui august, Ybón a început să-l pomenească pe iubitul ei, el capitán, mult mai des. Se părea că acesta auzise de Oscar şi voia să-l întîlnească. E foarte gelos, a spus Ybón destul de firav. Lasă-l să mă întîlnească, a spus Oscar. Eu îi fac pe toţi iubiţii să se simtă mai bine în pielea lor. Nu ştiu, a spus Ybón. Poate n-ar trebui să petrecem atît de mult timp împreună. N-ar trebui să-ţi cauţi o iubită?

Am una, a spus el. Este iubita din mintea mea.

Un iubit gelos, poliţist din Lumea a Treia? Poate nu ar trebui să petrecem atît de mult timp împreună? Oricare alt negrotei ar fi avut o reacţie întîrziată de surpriză precum Scooby-Doo – Haaaa – gîndindu-se de două ori dacă să mai stea încă o zi în Santo Domingo. Ceea ce aflase despre el capitán n-a făcut decît să-l deprime, ca şi tîmpenia de mai-puţin-timp-împreună. Nu putea să se abţină să nu ia în considerare faptul că atunci cînd un poliţist dominican spune că vrea să te întîlnească, nu se referă tocmai la a-ţi aduce flori.

Într-o noapte, nu la mult timp după incidentul cu prezervativele, Oscar s-a trezit în camera lui mult prea răcoroasă din cauza aerului condiţionat şi şi-a dat seama cu o luciditate neobişnuită că mergea din nou pe acelaşi drum – devenea atît de nebun după o fată încît înceta să mai gîndească. Drumul pe care se întîmplau lucruri foarte rele. Ar trebui să te opreşti chiar acum, şi-a spus. Dar ştia, cu o siguranţă de nezdruncinat, că nu avea să se oprească. O iubea pe Ybón. (Şi pentru puştiul acesta, dragostea era un blestem, ceva ce nu putea fi nici zdruncinat, nici tăgăduit.) Cu o noapte înainte fusese atît de beată încît trebuise să o ajute să se urce în pat, şi în tot acest timp ea zicea: Doamne, trebuie să fim atenţi, Oscar, dar imediat ce s-a întins pe saltea a început să-şi scoată hainele, fără să-i pese că el era acolo; el a încercat să nu se uite pînă ce ea nu s-a băgat sub cearşaf, dar ce-a apucat să vadă i-a ars colţurile ochilor. Cînd s-a întors să plece, ea stătea în capul oaselor, cu pieptul pe de-a-ntregul şi încîntător de gol. Nu pleca încă. Aşteaptă să adorm. S-a întins lîngă ea, peste cearşafuri, n-a plecat acasă pînă n-a început să se lumineze de ziuă. Îi văzuse pieptul cel frumos şi ştia acum că era mult prea tîrziu să-şi facă bagajul şi să plece acasă, aşa cum îi şopteau vocile acelea – mult prea tîrziu.

ULTIMA ŞANSĂ

Două zile mai tîrziu, Oscar l-a găsit pe unchiul său examinînd uşa de la intrare. Ce s-a întîmplat? Su tío i-a arătat uşa şi a făcut semn înspre zidul de ciment de pe cealaltă parte a salonului. Cred

că cineva a tras în casa noastră noaptea trecută. Era furios. Mama lor de dominicani. Probabil au ciuruit tot cartierul. Avem noroc că sîntem în viaţă.

Mama lui şi-a băgat degetul în gaura lăsată de glonţ. Nu cred că ăsta-i noroc.

Nici eu nu cred, a spus La Inca, uitîndu-se drept la Oscar.

Timp de o secundă, Oscar a simţit zvîcnirea aceea ciudată în ceafă, pe care altcineva ar fi putut-o numi Instinct, dar în loc să se aplece şi să cerceteze orificiul, a spus: Probabil n-am auzit din cauza tuturor aparatelor de aer condiţionat, şi apoi a plecat la Ybón. În ziua aceea trebuiau să meargă la Duarte.

OSCAR IA BĂTAIE

La mijlocul lui august Oscar l-a întîlnit în sfîrşit pe el capitán. Dar a şi primit primul lui sărut. Aşa că aţi putea spune că acea zi i-a schimbat viaţa.

Ybón adormise din nou (după ce îi ţinuse un lung discurs despre cum ar trebui să-şi dea unul celuilalt mai mult „spaţiu“, pe care el îl ascultase cu capul plecat, mirîndu-se de ce mai insistase atunci să-l ţină de mînă în timpul cinei). Era foarte tîrziu, iar el îl urmărea pe Clives în Pathfinder, ca de obicei, cînd nişte poliţişti aflaţi mai în faţă pe drum l-au lăsat pe Clives să treacă şi apoi l-au rugat pe Oscar să coboare din maşină. Nu este maşina mea, le-a explicat, este a ei. A arătat înspre Ybón, care dormea. Înţelegem, fiţi amabil şi trageţi pe dreapta o secundă. Aşa a făcut, puţin îngrijorat, dar chiar atunci Ybón s-a ridicat şi l-a fixat cu ochii ei cei luminoşi. Ştii ce vreau, Oscar?

Mi-e prea frică să întreb, a spus el.

Vreau, a spus ea, aşezîndu-se mai bine, un beso.

Şi înainte ca el să mai poată spune ceva, era grămadă peste el.

Prima atingere a unui trup de femeie lipit de al tău – care dintre noi poate uita asta vreodată? Şi primul sărut adevărat – ei bine, ca să fiu sincer, eu am uitat ambele premiere, dar Oscar nu le va uita niciodată. Pentru o secundă nu i-a venit să creadă. Asta e, asta e cu adevărat! Buzele îi erau catifelate şi moi, iar limba ei i se împingea în gură. Şi apoi s-au aprins lumini de jur împrejurul lor şi el s-a

gîndit: Sînt pe cale să mă înalţ! Transcendenţa e a meeea! Dar apoi şi-a dat seama că cei doi civili care-l trăseseră pe dreapta – care arătau amîndoi de parcă ar fi crescut pe planetele G-superioare şi pe care îi vom numi, ca să simplificăm lucrurile, Solomon Grundy şi Gorilla Grod – îşi îndreptaseră lanternele înspre maşină. Şi cine stătea în spatele lor, urmărind scena din interiorul maşinii cu o expresie de-a dreptul criminală? Păi, el capitán, desigur. Iubitul lui Ybón!

Grod şi Grundy l-au scos din maşină. Şi oare s-a luptat Ybón ca să-l reţină în braţele ei? A protestat oare la brutala întrerupere a giugiulelii lor? Bineînţeles că nu. Fata a adormit din nou.

El capitán. Un jabao slăbănog de vreo patruzeci şi ceva de ani, care stătea lîngă jeepul său cel roşu, impecabil de curat, îmbrăcat frumos, în pantaloni marinăreşti şi o cămaşă albă închisă pînă în gît, proaspăt călcată şi apretată, cu pantofii strălucind ca nişte scarabei. Era unul dintre acei negri înalţi, aroganţi, impresionant de frumoşi, în faţa cărora majoritatea locuitorilor planetei se simt inferiori. De asemeni, unul dintre acei bărbaţi foarte răi pe care nici măcar postmodernismul nu-i poate explica. Fusese tînăr în timpul Trujillatului, aşa că nu a avut niciodată şansa să fie cu adevărat la putere, de-abia după Invazia nord-americană şi-a cîştigat şi el tresele. Ca şi tatăl meu, şi el i-a sprijinit pe Invadatorii SUA, şi pentru că era meticulos şi nu arăta absolut nici o urmă de îndurare pentru cei de stînga, s-a lansat – ba nu, a sărit – în rangurile de sus ale poliţiei militare. A fost foarte ocupat sub regimul Demonului Balaguer. Trăgînd în los sindicatos de pe banchetele din spate ale maşinilor. Arzînd pînă-n temelii casele liderilor. Zdrobind cu răngi feţele oamenilor. Cei Doisprezece Ani au fost vremuri bune pentru oameni ca el. În 1974 a ţinut capul unei bătrîne sub apă pînă cînd aceasta a murit (ea încercase să-i organizeze pe nişte ţărani pentru a cere drepturi pentru pămînt în San Juan); în 1977 a jucat mazel-tov pe gîtul unui băiat de cincisprezece ani cu tocul de la unul din pantofii lui marca Florsheim (un alt agitator comunist, bine că s-a descotorosit dracului de el). Îl cunosc bine pe tipul acesta. Are familie în Queens şi la fiecare Crăciun le aduce verilor săi sticle de Johnnie Walker Black. Prietenii lui îl strigă Fito şi, atunci cînd era tînăr, voia să devină avocat, dar apoi scena de pe calie l-a atras şi a uitat complet

de treaba avocăţească.

Deci tu eşti newyorkezul. Cînd Oscar a văzut ochii lui el capitán a înţeles că era în rahat pînă la gît. El capitán, vedeţi voi, avea şi el ochii apropiaţi; deşi aceştia erau albaştri şi cumpliţi. (Ochii lui Lee Van Cleef!) De n-ar fi fost curajul sfincterului său, prînzul, cina şi micul dejun ale lui Oscar ar fi ţîşnit din el cît colo.

N-am făcut nimic, a scîncit Oscar. Apoi a aruncat: Sînt cetăţean american.

El capitán a gonit cu mîna un ţînţar. Şi eu sînt cetăţean american. Sînt de fel din oraşul Buffalo, statul New York.

Eu mi l-am cumpărat pe al meu în Miami, a spus Gorilla Grod. Eu nu, s-a plîns Solomon Grundy. Eu am doar viza de flotant.

Te rog, trebuie să mă credeţi, n-am făcut *nimic.*

El capitán a zîmbit. Nenorocitul dracului avea pînă şi dinţi din Lumea Întîi. Ştii cine sînt?

Oscar a încuviinţat din cap. Era lipsit de experienţă, dar prost nu era. Eşti fostul iubit al lui Ybón.

Nu sînt fostul-novio, maldito parigüayo! a ţipat el capitán, venele de pe gîtul său ieşind în evidenţă ca-ntr-un desen Krikfalusi.

Ea a spus că eşti fostul, a insistat Oscar.

El capitán l-a apucat de gît.

Aşa a spus ea, s-a smiorcăit el.

Oscar a avut noroc; dacă ar fi arătat ca mi pana, Pedro, Superman dominicanul, sau ca amicul Benny care era manechin, ar fi fost probabil împuşcat pe loc. Dar pentru că era un pămpălău urît, pentru că chiar arăta ca un maldito parigüayo care nu avusese niciodată noroc în viaţă, lui el capitán i s-a făcut o milă de Gollum de el şi l-a pocnit doar de cîteva ori. Oscar, care nu mai fusese niciodată „pocnit de cîteva ori“ de către un adult instruit în armată, s-a simţit de parcă fusese călcat în picioare de întreaga defensivă a echipei Steelers prin 1977. Respiraţia i se oprise atît de rău încît credea cu adevărat că urma să moară asfixiat. Faţa căpitanului i-a apărut deasupra lui: dacă te mai atingi vreodată de mi mujer o să te omor, parigüayo, iar Oscar a reuşit să şoptească: Eşti fostul… înainte ca domnii Grundy şi Grod să-l ridice (cu ceva dificultate), să-l înghesuie în maşina lor Camry şi s-o ia din loc. Ultima imagine a lui Ybón pe care a mai prins-o Oscar? El capitán trăgînd-o afară din Pathfinder, de păr.

A încercat să sară din maşină, dar Gorilla Grod l-a înghiontit cu cotul atît de tare, încît i-a pierit tot spiritul de luptă.

Noaptea în Santo Domingo. Pană de curent, desigur. Pînă şi farul era stins în noaptea aceea.

Unde l-au dus? Unde altundeva. În lanurile de trestie.

Cum sună asta apropo de eterna reîntoarcere? Oscar era atît de uimit şi înspăimîntat încît a făcut pe el.

N-ai crescut undeva pe aici? l-a întrebat Grundy pe amicul lui cu pielea mai închisă.

Cretinule, am crescut în Puerto Rico.

Eşti sigur? Arăţi de parcă ai şti puţină franceză.

Pe drumul pînă acolo Oscar a încercat să-şi recapete vocea, dar fără să reuşească. Era prea zdruncinat. (În situaţii ca acestea îşi imaginase întotdeauna că eroul lui secret ar apărea şi ar frînge nişte gîturi, à la Jim Kelly, dar în mod clar, eroul lui secret era prin oraş şi servea vreo plăcintă.) Totul părea să se deruleze atît de repede. Cum se întîmplase asta? Pe ce drum greşit o apucase? Nu-i venea să creadă. Urma să moară. Încerca să şi-o imagineze pe Ybón la înmormîntare, în rochia ei neagră, aproape transparentă, dar nu putea. Le vedea pe mama sa şi pe La Inca la capătul mormîntului. Nu ţi-am spus noi? Nu ţi-am spus noi? Privea cum Santo Domingo aluneca pe lîngă el şi se simţea groaznic de singur. Cum se putea întîmpla una ca asta? Tocmai lui? Era plictisitor, era gras şi îi era atît de frică. S-a gîndit la mama sa, la sora lui, la toate miniaturile pe care nu le pictase încă şi a început să plîngă. Trebuie să-ţi ţii pliscul, i-a spus Grundy, dar Oscar nu se putea opri, ba chiar şi-a pus şi mîinile la gură.

Au mers mult timp şi apoi, în sfîrşit, brusc, s-au oprit. În cîmpul de trestie, domnii Grod şi Grundy l-au scos pe Oscar din maşină. Au deschis portbagajul, dar bateriile de la lanternă muriseră, aşa că au mers înapoi pînă la un colmado ca să cumpere baterii şi apoi s-au întors. În timp ce se certau cu proprietarul acelui colmado asupra preţului, Oscar s-a gîndit să fugă, s-a gîndit să sară din maşină şi să fugă pe stradă, ţipînd, dar n-a putut s-o facă. Frica este ucigaşul minţii, îşi repeta el în cap, dar nu se putea forţa să acţioneze. Aveau arme! Se holba în noapte, sperînd că poate cîţiva ofiţeri din Marina SUA s-ar putea plimba pe acolo, dar nu era decît un bărbat singur care stătea în balansoarul său afară, în faţa casei

sale dărăpănate şi pentru un moment Oscar ar fi putut jura că tipul nu avea chip, dar apoi ucigaşii s-au întors la maşină şi au luat-o din loc. Cu lanterna proaspăt pusă-n funcţiune, l-au dus pînă în lanul de trestie – niciodată nu mai auzise ceva atît de tare şi străin, susurul, trosnetul, crîmpeiele de mişcare prinse în fasciculul de lumină de sub picioare (şarpe? mangustă?), deasupra capului pînă şi stelele se strînseseră la sfat măreţ. Şi totuşi lumea aceasta i se părea ciudat de familiară; avea sentimentul copleşitor că mai fusese exact în acelaşi loc, cu mult timp în urmă. Era mai puternic decît un déjà-vu, dar înainte să se poată opri asupra lui, clipa fugise, înecată în frica lui, şi apoi cei doi bărbaţi i-au spus să se oprească şi să se întoarcă. Avem ceva să-ţi dăm, au spus ei binevoitori. Ceea ce l-a adus pe Oscar înapoi la Realitate. Vă rog, a ţipat el, nu! Dar în loc de o scînteie din gura puştii şi de bezna eternă, Grod l-a lovit o dată, cu putere, cu patul pistolului în cap. Pentru o secundă, durerea i-a frînt jugul fricii şi a găsit puterea de a-şi mişca picioarele, era gata să se întoarcă şi să fugă, dar atunci amîndoi au început să-l lovească cu pistoalele.

Nu e clar dacă aveau de gînd să-l sperie sau să-l omoare. Poate că el capitán ordonase una, iar ei au făcut alta. Poate au făcut exact ce le-a cerut sau poate Oscar chiar a fost norocos. N-aş putea spune. Tot ce ştiu este că a fost o bătaie crîncenă. A fost Götterdämmerungul căsăpelilor, o bătaie atît de cruntă şi neobosită încît pînă şi Camden, Oraşul Snopelii Supreme, ar fi fost mîndru. (Da, domnule, nimic nu se compară cu loviturile în plină figură, aplicate cu acele paturi de armă Pachmayr cu licenţă.) *A ţipat*, însă asta n-a oprit bătaia; a implorat, dar nici asta n-a oprit-o; a leşinat, dar nu i-a fost de nici un ajutor; negroteii l-au lovit în fudulii şi l-au ridicat în picioare! A încercat să se tîrască prin lanul de trestie, însă ei l-au tras înapoi! Era ca-ntr-unul din acele coşmaruri de la seminariile MLA de la opt dimineaţa: *interminabil*. Băi, a spus Gorilla Grod, puştiul ăsta m-a făcut să *transpir*. În cea mai mare parte a timpului l-au lovit cu rîndul, dar uneori îşi uneau forţele amîndoi şi au fost momente cînd Oscar a fost convins că era bătut de trei oameni, nu doi, că omul fără chip din faţa acelui colmado li s-a alăturat. Spre final, cînd viaţa părea să i se scurgă, Oscar s-a trezit faţă în faţă cu abuela; stătea în balansoarul ei şi atunci cînd l-a văzut a bombănit: Ce ţi-am spus eu despre las

putas? Nu ţi-am spus c-o să mori?

Şi apoi, într-un sfîrşit, Grod i-a sărit pe cap cu amîndoi bocancii şi, chiar înainte ca asta să se întîmple, Oscar ar fi putut jura că mai era şi un al treilea bărbat cu ei şi că acesta stătea în spatele lanului, dar înainte ca Oscar să-i poată vedea faţa, s-a făcut Noapte Bună, Dulce Prinţ, şi el se simţea de parcă s-ar fi prăbuşit din nou, se prăbuşea direct pe autostrada 18 şi nu putea face nimic, absolut nimic, pentru a opri căderea.

CLIVES SARE ÎN AJUTOR

Singurul motiv pentru care nu a rămas să zacă în acele lanuri nesfîrşite de trestie foşnitoare pentru tot restul vieţii sale a fost acela că el taxista, evanghelistul Clives, avusese curajul, isteţimea şi, da, bunătatea de a-i urmări pe poliţişti pe ascuns şi atunci cînd aceştia au întins-o, a aprins farurile şi a oprit în locul de unde plecaseră ei. El nu avea lanternă şi după aproape o jumătate de oră de orbecăit în întuneric era gata să renunţe la căutare pînă dimineaţa. Şi atunci a auzit pe cineva *cîntînd.* Era o voce chiar frumoasă, iar Clives, care cînta în parohia lui, şi-a dat seama de lucrul acesta. S-a îndreptat cu toată viteza înspre locul de unde venea şi atunci, tocmai cînd era pe cale să dea la o parte ultimele trestii, s-a stîrnit în lan un vînt puternic care aproape l-a doborît din picioare, precum prima rafală a unui uragan, precum prima bătaie de aripi a unui înger care se înalţă, şi apoi, la fel de repede pe cît se stîrnise, s-a stins, lăsînd în urmă doar mirosul de scorţişoară arsă, şi drept acolo, chiar în spatele unui pîlc de trestii, zăcea Oscar. Inconştient, sîngerînd din ambele urechi şi arătînd ca şi cum ar fi fost la un milimetru depărtare de moarte. Clives a făcut tot posibilul, dar nu a putut să-l tîrască singur pe Oscar pînă la maşină, aşa că l-a lăsat acolo unde era – Rezistă! –, a condus pînă la un batey din apropiere şi a ales cîţiva braceros haitieni care să-l ajute, lucru care a luat ceva timp, pentru că los braceros se temeau să-şi părăsească el batey ca să nu fie şi ei căsăpiţi la fel de rău precum Oscar de către supraveghetorii lor. În final, Clives a cîştigat şi s-au întors în viteză la locul faptei. E grasă problema, a glumit unul dintre braceros. Mucho plátanos, a glumit altul. Mucho

mucho plátanos, a spus un al treilea, şi apoi l-au ridicat şi l-au pus pe bancheta din spate. Imediat ce s-a închis portiera, Clives a băgat maşina în viteză şi dus a fost. Gonind în numele Domnului. Haitienii au aruncat cu pietre în urma lui pentru că le promisese să-i ducă cu maşina înapoi în tabăra lor.

ÎNTÎLNIRI NEAŞTEPTATE DE TIP CARAIBIAN

Oscar îşi aminteşte că a avut un vis în care o mangustă îi vorbea. Doar că mangusta era Mangusta.

Cum să fie, muchacho? a întrebat ea. Mai mult sau mai puţin?

Şi pentru un moment aproape că a spus mai puţin. Atît de obosit era şi atît de multă durere – Mai puţin! Mai puţin! Mai puţin! –, dar apoi într-un colţ al minţii şi-a adus aminte de familia lui. De Lola şi de mama lui şi de Nena Inca. Şi-a adus aminte cum era cînd era mai tînăr şi mai optimist. Cutia cu pachetul pentru prînz, aşezată lîngă patul lui, era primul lucru pe care-l vedea dimineaţa. *Planeta maimuţelor*.

Mai mult, a gemut el.

… … …, a spus Mangusta, şi apoi vîntul l-a purtat pe aripile sale din nou în întuneric.

…

VIU SAU MORT

Nasul rupt, arcada zigomatică sfărîmată, al şaptelea nerv cranian zdrobit, trei dinţi smulşi din gingie, contuzii.

Dar e încă în viaţă, nu-i aşa? a întrebat mama sa.

Da, au admis doctorii.

Să ne rugăm, a spus supărată La Inca. A luat-o pe Beli de mîini şi şi-a plecat capul.

Chiar dacă au observat asemănările dintre Trecut şi Prezent, nu au vorbit despre asta.

INSTRUCŢIUNI PENTRU O COBORÎRE ÎN INFERN

A fost inconştient timp de trei zile.

În tot acest timp a avut impresia că trecea prin cea mai fantastică serie de vise, deşi atunci cînd a ajuns să ia prima masă, un caldo de pollo, din păcate, nu şi le-a mai putut aminti. Tot ce i-a rămas a fost imaginea unei figuri asemănătoare lui Aslan, cu ochi aurii, care tot încerca să-i vorbească, dar Oscar nu putea auzi nici un cuvînt din cauza zgomotului de merengue care venea din casa vecinului.

De abia mai tîrziu, în timpul ultimelor lui zile de viaţă, îşi va aminti cu adevărat unul din aceste vise. Un bătrîn stătea în faţa lui în curtea unui castel în ruine, ţinînd ridicată o carte pentru ca el să poată citi. Bătrînul purta o mască. A durat ceva pînă ce ochii lui Oscar să poată distinge clar, dar atunci a văzut că acea carte era goală.

Cartea este goală. Acelea erau cuvintele pe care servitorul lui La Inca l-a auzit rostindu-le chiar înainte de a trece de graniţa inconştienţei şi a ajunge în universul Realului.

ÎN VIAŢĂ

Acela a fost sfîrşitul. Imediat ce mama de Léon a avut permisiunea doctorilor, a sunat la companiile aeriene. Nu era fraieră, avea propria ei experienţă în treburi de felul acesta. I-a spus-o în termenii cei mai simpli, astfel încît, pînă şi în starea de tulburare în care se afla el, să poată pricepe. Tu, hijo-de-la-gran-puta prost şi bun de nimic, o să mergi acasă.

Nu, a rostit el printre buzele distruse. Nici el nu glumea. Atunci cînd s-a trezit prima dată şi şi-a dat seama că era în viaţă, a chemat-o pe Ybón. O iubesc, a şoptit, iar mama lui a spus: Taci! Taci din gură!

De ce strigi la băiat? a întrebat La Inca.

Pentru că este idiot.

Doctorul familiei a exclus ipoteza unui hematom epidural, dar nu putea garanta că Oscar nu avea leziuni pe creier. (Era iubita unui poliţist? a fluierat tío Rudolfo. Eu rămîn de părere că i-a fost afectat creierul.) Trimiteţi-l acasă chiar acum, a spus el doctora, dar timp de patru zile Oscar s-a opus oricărei încercări de a fi

expediat cu avionul, ceea ce spune multe despre tăria acestui puşti gras; mînca morfină cu pumnul, iar gura îi era în *agonie*, avea în permanenţă o migrenă cvadruplă, iar cu ochiul drept nu vedea nimic; capul nefericitului era atît de umflat încît semăna cu John Merrick Junior şi ori de cîte ori încerca să se ridice, pămîntul îi fugea de sub picioare. Hristos într-un coş! se gîndea el. Deci aşa te simţi atunci cînd *o iei pe cocoaşă.* Durerea pur şi simplu nu înceta să-l chinuiască şi, indiferent cît de tare încerca, nu putea să o stăpînească. Şi-a jurat să nu mai scrie niciodată vreo scenă de bătaie cîte zile va mai avea. Nu era chiar atît de rău, totuşi; bătaia îi provoca revelaţii stranii; şi-a dat seama neputincios că dacă între el şi Ybón n-ar fi fost ceva serios, el capitán nu şi-ar fi pus niciodată mintea cu el. Era dovada clară că el şi Ybón aveau o relaţie. Să sărbătoresc, a întrebat el şifonierul, sau să plîng? Alte revelaţii? Într-o zi pe cînd o urmărea pe mama lui schimbînd cearşafurile de pe pat i-a trecut prin cap că blestemul familiei, despre care auzise vorbindu-se toată viaţa lui, ar putea fi, de fapt, *adevărat*.

Fukú.

Şi-a rostogolit cuvîntul prin gură, experimentîndu-l. *Futu-i.*

Mama lui a ridicat pumnul furioasă, dar La Inca a prins-o, mîinile lor plesnindu-se. Ai înnebunit? a spus La Inca, iar Oscar nu şi-a dat seama dacă i se adresa mamei lui sau lui însuşi.

În ceea ce o privea pe Ybón, ea nu i-a răspuns la pager şi, de puţinele ori cînd reuşise să ajungă şchiopătînd pînă la fereastră, a văzut că Pathfinderul ei nu era acolo. Te iubesc, a strigat străzii. Te iubesc! O dată a ajuns pînă la uşa ei şi a sunat la sonerie înainte ca el tío să-şi dea seama că ieşise şi să-l tragă înăuntru. Tot ce făcea Oscar noaptea era să zacă în pat şi să sufere, imaginîndu-şi tot felul de finaluri groaznice pentru Ybón, în stilul *Sucesos*. Atunci cînd îşi simţea capul gata să-i plesnească, încerca să ajungă pînă la ea cu puterile lui telepatice.

Şi în ziua a treia a venit. În timp ce ea stătea pe marginea patului său, mama lui zdroncănea oalele prin bucătărie şi rostea *puta* suficient de tare ca să audă şi ei.

Iartă-mă că nu mă ridic, a şoptit Oscar. Am mici probleme cu craniul.

Era îmbrăcată în alb, iar părul îi era încă ud de la duş, o cascadă de bucle castanii. Bineînţeles că el capitán o bătuse şi pe ea de-i

sunase apa în cap, bineînţeles că avea ochii negri (îi mai băgase ţeava unui Magnum 44 în vagin şi o întrebase pe cine iubea *cu adevărat*). Şi totuşi nu exista nici o părticică din ea pe care Oscar n-ar fi sărutat-o bucuros. Ea şi-a aşezat degetele pe mîna lui şi i-a spus că nu vor mai putea fi niciodată împreună. Pentru un motiv sau altul Oscar nu-i putea vedea faţa, era neclară, se retrăsese complet în cealaltă dimensiune a ei. Auzea doar suferinţa din răsuflarea ei. Unde era fata care-l observase întorcînd capul după o flaquita cu o săptămînă în urmă şi spusese, pe jumătate în glumă: Doar unui cîine îi place osul, Oscar. Unde era fata care trebuia să probeze cinci toalete diferite pînă să iasă din casă? Încerca să-şi forţeze ochii să vadă, dar tot ce vedea era dragostea lui pentru ea.

I-a întins paginile pe care le scrisese. Am atît de multe să-ţi spun despre…

Eu şi… ne căsătorim, a spus ea sec.

Ybón, a spus el, încercînd să articuleze cuvintele, dar ea plecase deja.

Se acabó. Mama lui, abuela şi el tío i-au transmis ultimatumul şi asta a fost tot. Oscar nu s-a uitat înspre ocean şi nici n-a privit peisajul în drum spre aeroport. Încerca să descifreze ceea ce scrisese cu o noapte înainte, silabisind cuvintele încet. E frumos astăzi, a spus Clives. El a privit în sus, cu lacrimi în ochi. Da, aşa e.

În timpul zborului a stat între el tío şi mama sa. Iisuse, Oscar, a spus Rudolfo agitat. Arăţi de parcă au pus o cămaşă pe-un căcat.

Sora lui i-a aşteptat la JFK şi atunci cînd i-a văzut faţa a plîns şi nu s-a mai oprit, nici măcar după ce s-a întors la apartamentul meu. Ar trebui să-l vezi pe Domnul, a suspinat ea. Au încercat să-l *omoare*.

Ce dracului, Oscar, am spus la telefon. Te las singur cîteva zile şi te întorci aproape căsăpit?

Vocea îi era înfundată. Am sărutat o fată, Yunior. În sfîrşit am sărutat o fată.

Dar, O, aproape că te-au omorît.

N-a fost o bumbăceală ieşită din comun, a spus el. Încă le-au mai scăpat cîteva locuri nelovite.

Dar apoi, două zile mai tîrziu, i-am văzut faţa şi a fost ceva de genul: Drace, Oscar. Drăcia dracului.

A clătinat din cap. Sînt chestii mai nasoale decît felul în care

arăt.

Mi-a scris în aer cuvîntul: *fukú.*

UN SFAT

Călătoreşte cu bagaj puţin. Ea şi-a deschis braţele pentru a-şi îmbrăţişa casa, poate lumea întreagă.

IARĂŞI PATERSON

S-a întors acasă. A stat la pat, s-a însănătoşit. Mama lui era atît de furioasă încît nici nu se uita la el.

Era cu totul şi pe de-a-ntregul o epavă. Ştia că o iubea cum nu mai iubise pe nimeni niciodată. Ştia ce trebuia să facă – să facă precum Lola şi să zboare înapoi. La dracu' cu el capitán. La dracu' cu Grundy şi Grod. La dracu' cu toată lumea. Uşor de spus cu luciditatea din timpul zilei, dar noaptea fuduliile i se transformau în gheaţă şi i se scurgeau în jos pe picioarele-i nenorocite precum pişatul. Visa întruna lanul de trestie, trestia cea groaznică, cu excepţia faptului că acum nu mai era el cel care primea bătaia, ci sora lui, mama lui, le-a auzit ţipînd, implorîndu-i să se oprească: Doamne, vă rog, *încetaţi,* dar în loc să alerge înspre voci, a *fugit de ele! Nu pe mine*! *Nu pe mine*!

S-a uitat la *Virus* pentru a mia oară şi tot pentru a mia oară a lăcrimat atunci cînd savantul japonez a ajuns în final în Tierra del Fuego şi la iubirea vieţii sale. A citit *Stăpînul inelelor* pentru a milioana oară, după estimările mele, una dintre cele mai mari iubiri şi alinări ale sale de cînd îl descoperise prima dată, pe vremea cînd avea nouă ani şi era pierdut şi singur, iar bibliotecarul lui preferat îi spusese: Uite, încearcă asta, şi cu o singură sugestie i-a schimbat viaţa. A trecut prin aproape toată trilogia, dar apoi a dat peste cuvintele „şi atunci au ieşit din Far Harad oameni negri, pe jumătate parcă troli" şi a trebuit să se

oprească, întrucît capul şi inima îl dureau prea mult.

La şase săptămîni după Colosala Cotonogeală, a visat iarăşi lanul de trestie. Dar în loc s-o ia la goană atunci cînd au început ţipetele, cînd oasele au început să i se rupă, el şi-a adunat tot curajul pe care l-a avut vreodată, îl va avea vreodată, şi s-a forţat să facă singurul lucru pe care nu voia să-l facă, pe care nu suporta să-l facă.

A ascultat.

Asta s-a întîmplat în ianuarie. Eu şi Lola locuiam în Heights, în apartamente separate – era înainte ca puştii cei albi să-şi înceapă invazia, cînd încă puteai străbate toată partea de sus a Manhattanului de la un capăt la altul fără să vezi nici un covoraş pentru yoga. Eu şi Lola nu făceam prea bine. Aş putea să vă zic că o făceam din plin, dar asta nu înseamnă prea mare lucru. Tot ce trebuie să ştiţi este că ne puteam considera norocoşi dacă ne vorbeam o dată pe săptămînă, chiar dacă teoretic eram iubiţi. Numai din vina mea, bineînţeles. Nu-mi puteam ţine el rabo în pantaloni, chiar dacă ea era fata cea mai al dracului de frumoasă din lume.

În orice caz, eram acasă în acea săptămînă, nici un telefon din partea agenţiei de angajări temporare, cînd Oscar m-a sunat din stradă. Nu-i mai văzusem moaca de săptămîni întregi, din primele zile de la întoarcerea lui. Iisuse, Oscar, am spus. Urcă, urcă. L-am aşteptat pe hol şi cînd a ieşit din lift, l-am îmbrăţişat. Ce mai faci, frăţioare? Sînt în regulă, a spus. Ne-am aşezat, iar eu am desfăcut nişte iarbă în timp ce el îmi spunea noutăţile. În curînd mă întorc la Don Bosco.

Pe cuvînt? am spus. Pe cuvînt, a răspuns el. Faţa îi era încă pocită, partea stîngă puţin mai bleagă.

Tragi un fum?

Aş putea să-ţi ţin companie. Doar un pic totuşi. N-aş vrea să-mi tulbur minţile.

În acea ultimă zi, pe canapeaua noastră, arăta ca un om împăcat cu sine însuşi. Un pic absent, dar împăcat. Îi spuneam Lolei în acea noapte că asta se întîmpla pentru că hotărîse în sfîrşit să trăiască, dar adevărul s-a dovedit a fi puţin mai complicat. Trebuia să-l fi văzut. Era atît de slab, pierduse foarte mult în greutate şi era calm, calm.

Ce mai făcuse? Scrisese, desigur, şi citise. De asemenea se pregătise să se mute din Paterson. Voia să lase trecutul în urmă, să înceapă o viaţă nouă. Încerca să se hotărască ce va lua cu el. Nu-şi permitea să ia cu el decît zece din cărţile sale, esenţa canonului său

(după spusele lui), încerca să reducă totul la strictul necesar. Doar ce pot duce cu mine. Părea o altă ciudăţenie de-a lui Oscar, pînă mai tîrziu, cînd aveam să ne dăm seama că nu era aşa.

Şi apoi, după ce a tras aer în piept, a spus: Te rog, iartă-mă, Yunior, dar sînt aici şi dintr-un alt motiv. Aş vrea să ştiu dacă mi-ai putea face un serviciu.

Orice, frăţioare. Spune-mi numai.

Avea nevoie de bani pentru un avans, găsise un anunţ pentru un apartament în Brooklyn. Ar fi trebuit să mă gîndesc la asta – Oscar nu a cerut niciodată bani cuiva –, dar n-am făcut-o, m-am dat peste cap să-i fac rost de ei. Conştiinţa mea cea încărcată.

Am fumat iarbă şi am vorbit despre problemele pe care le aveam eu şi Lola. N-ar fi trebuit niciodată să ai relaţii trupeşti cu fata aceea paraguaiană, a acentuat el. Ştiu, am spus, ştiu.

Te iubeşte.

Ştiu asta.

Atunci de ce o înşeli?

Dac-aş şti, n-ar mai fi o problemă.

Poate ar trebui să încerci să afli.

S-a ridicat.

N-ai de gînd s-o aştepţi pe Lola?

Trebuie să plec spre Paterson. Am o întîlnire.

Îţi baţi joc de mine?

A clătinat din cap, păcăleală afurisită.

Am întrebat: Este frumoasă?

A zîmbit. Este.

Sîmbătă a plecat.

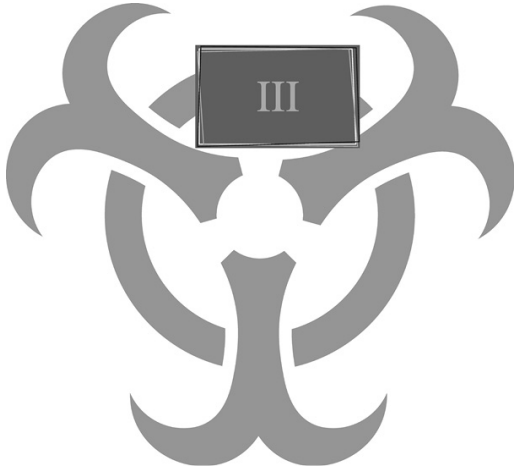
III

ŞAPTE

Ultima călătorie

Ultima dată cînd zburase spre Santo Domingo fusese surprins cînd au izbucnit aplauzele, dar de data aceasta era pregătit, iar cînd avionul a aterizat, a aplaudat pînă l-au durut mîinile.

De cum a ajuns la ieşirea din aeroport l-a sunat pe Clives şi acesta l-a luat o oră mai tîrziu, l-a găsit înconjurat de taxistas care încercau să-l tragă în taxiurile lor. Cristiano, a spus Clives, ce faceţi aici?

E din cauza Puterilor Străvechi, a rostit Oscar posomorît. Nu vor să mă lase în pace.

Au parcat în faţa casei ei şi au aşteptat-o aproape şapte ore să se întoarcă. Clives a încercat să-l facă să se răzgîndească, dar n-a vrut să-l asculte. Apoi şi-a parcat şi ea Pathfinderul. Arăta mai slabă. Inima i se strînsese în piept ca un cîrcel la picior şi pentru un moment s-a gîndit să lase totul baltă, să se întoarcă la Bosco şi să-şi vadă de viaţa lui cea jalnică, dar atunci ea s-a aplecat, ca şi cînd lumea întreagă ar fi privit, şi asta l-a făcut să se hotărască. A coborît geamul maşinii. Ybón, a strigat. Ea s-a oprit, şi-a umbrit ochii, apoi l-a recunoscut. Şi ea i-a rostit numele, *Oscar*. El a trîntit portiera şi a mers pînă acolo unde stătea ea şi a îmbrăţişat-o.

Primele ei cuvinte? Mi amor, trebuie să pleci imediat.

În mijlocul străzii el i-a explicat cum stătea treaba. I-a spus că era îndrăgostit de ea şi că suferise, dar că acum era bine şi că dacă ar fi avut măcar o săptămînă singur cu ea, o săptămînă scurtă, atunci totul va fi bine, iar el va fi în stare să facă faţă lucrurilor cărora trebuia să le facă faţă, şi ea a spus că nu înţelege, aşa că el i-a mai spus o dată că o iubea mai mult decît Universul şi că nu era ceva ce putea evita, aşa că te rog, vino cu mine pentru un timp, dă-mi din puterea ta şi apoi totul urma să se sfîrşească dacă aşa voia

ea.

Poate chiar îl iubea şi ea puţin. Poate că în adîncul inimii şi-a lăsat geanta cu echipamentul de sală pe trotuar şi s-a urcat în taxi cu el. Dar toată viaţa ei cunoscuse bărbaţi precum el capitán, fusese obligată să muncească în Europa un an întreg de către negrotei de felul acesta, înainte să poată să-şi cîştige propriii ei bani. Mai ştia totodată că în RD divorţul de un poliţist se numea glonţ. Geanta cu echipamentul de sală nu a rămas pe trotuar.

Am să-l sun, Oscar, a spus ea, tulburîndu-se puţin. Aşa că te rog, pleacă înainte să ajungă el aici.

Nu plec nicăieri, a spus el.

Pleacă, a zis ea.

Nu, a răspuns el.

A intrat în casa lui abuela (încă mai avea cheia). El capitán a apărut o oră mai tîrziu, a claxonat un timp îndelungat, dar Oscar nu s-a sinchisit să iasă afară. Scosese toate fotografiile pe care le avea La Inca şi se uita la fiecare. Cînd La Inca s-a întors de la brutărie l-a găsit scriind pe masa din bucătărie.

Oscar?

Da, abuela, a spus el, fără să ridice privirea. Eu sînt.

E greu de explicat, i-a scris mai tîrziu surorii sale.

Pun pariu că era greu.

BLESTEMUL CARAIBELOR

Timp de douăzeci şi şapte de zile n-a făcut decît două lucruri: a cercetat-scris şi a urmărit-o. A stat în faţa casei ei, a sunat-o pe pager, s-a dus la Malul Rîului Faimos în Lumea-ntreagă, unde lucra ea, a mers în supermarketuri ori de cîte ori i-a văzut camioneta parcată afară, în caz că era în drum spre ele. De nouă ori din zece, se înşela. Vecinii, atunci cînd îl vedeau pe trotuar, dădeau din cap şi spuneau: Ia uitaţi-vă la acel loco.

La început, ea a fost îngrozită. Nu voia să aibă nimic de-a face cu el; nu voia să-i vorbească, nu-l băga în seamă, şi prima dată cînd l-a văzut la club a fost atît de înspăimîntată încît i s-au tăiat picioarele. El ştia că o speria de moarte, dar nu se putea abţine.

Deşi pînă în a zecea zi chiar şi groaza presupunea prea mult efort, iar atunci cînd el o urmărea printre rafturi sau îi zîmbea cînd era la treabă, ea îi şoptea: Pleacă acasă, Oscar.

Era nefericită cînd îl vedea şi nefericită, i-a spus mai tîrziu, atunci cînd nu-l vedea, convinsă că a fost ucis. El îi strecura scrisori lungi şi pline de pasiune pe sub poartă, scrise în engleză, şi singurul răspuns pe care l-a primit a fost atunci cînd el capitán şi prietenii lui l-au sunat şi l-au ameninţat că-l taie în bucăţi. După fiecare ameninţare nota ora şi apoi telefona ambasadei şi le spunea că ofiţerul… îl ameninţase că-l omoară, puteţi, vă rog mult, aţi putea să interveniţi?

Avea speranţe, pentru că dacă ea chiar ar fi vrut ca el să plece l-ar fi momit undeva afară şi l-ar fi lăsat pe el capitán să-l distrugă. Pentru că dacă ea ar fi vrut, ar fi putut face astfel încît să nu mai fie primit la Malul Rîului. Dar n-a făcut-o.

Doamne, ce *bine* dansezi, i-a spus într-o scrisoare. În alta îi expunea planurile pe care le avea, să se căsătorească cu ea şi s-o ia în State.

Ea a început să-i scrie bileţele şi să i le trimită la club sau prin poştă la el acasă. Te rog, Oscar, n-am mai dormit de o săptămînă. Nu vreau să sfîrşeşti rănit sau mort. Du-te acasă.

Dar, fată frumoasă, mai presus de toate fetele frumoase, îi răspundea el. Aceasta este casa mea.

Casa ta cea adevărată, mi amor.

Un om nu poate avea două?

În a nouăsprezecea noapte, Ybón a sunat la poartă, iar el şi-a lăsat stiloul jos, a ştiut că era ea. Ea s-a aplecat şi a descuiat portiera camionetei şi atunci cînd el a intrat, a încercat s-o sărute, dar ea i-a spus: Te rog, încetează. Au mers cu maşina pînă la La Romana, unde se presupunea că el capitán nu avea prieteni. Nu s-a discutat nimic nou, dar el a spus: Îmi place noua ta tunsoare, iar ea a început să rîdă şi să plîngă şi a zis: Chiar aşa? Nu crezi că mă face să par ieftină?

Tu eşti incompatibilă cu ideea de ieftin, Ybón.

Ce puteam face noi? Lola a plecat cu avionul ca să-l vadă, l-a implorat să vină acasă, i-a spus că nu făcea altceva decît să provoace moartea lui Ybón şi a lui; el a ascultat-o şi apoi i-a spus liniştit că ea nu înţelegea ce anume era în joc. Înţeleg perfect, a

ţipat ea. Nu, a rostit el trist, nu înţelegi. Abuela a încercat să-şi folosească puterea, a încercat să-şi folosească Vocea, dar nu mai era băiatul pe care-l ştia ea. Ceva se schimbase în el. Căpătase o putere proprie.

După două săptămîni de la Ultima sa călătorie a sosit mama lui, şi a venit gata de luptă. Mergi acasă, chiar acum. El a clătinat din cap. Nu pot, mami. Ea l-a apucat şi a încercat să tragă de el, dar era precum Unul cel de Neatins. Mami, a spus uşor. O să te loveşti.

Iar tu o să te omori.

Nu asta încerc să fac.

Dacă eu am zburat pînă acolo? Bineînţeles că da. Împreună cu Lola. Nimic nu uneşte cuplurile mai bine decît o catastrofă.

Et tu, Yunior? a spus el cînd m-a văzut.

Nimic n-a mers.

ULTIMELE ZILE ALE LUI OSCAR WAO

Cît de incredibil de scurte sînt douăzeci şi şapte de zile! Într-o seară el capitán şi prietenii lui au dat buzna la Malul Rîului, iar Oscar s-a holbat la tip cam vreo zece secunde şi apoi, tremurînd din tot trupul, a plecat. Nu s-a mai obosit să-l sune pe Clives, a sărit în primul taxi pe care l-a putut găsi. Odată ajuns în parcarea de la Malul Rîului, a încercat din nou să o sărute, dar ea şi-a îndepărtat capul de el, nu şi trupul. Nu, te rog. O să ne omoare pe amîndoi.

Douăzeci şi şapte de zile. A scris în fiecare dintre ele, a scris aproape trei sute de pagini dacă e să dăm crezare scrisorilor. Aproape am terminat, mi-a spus el într-o noapte la telefon, într-una din puţinele dăţi cînd ne-a sunat. Ce? am vrut eu să ştiu. Ce?

O să vezi, a fost tot ce-a spus.

Şi apoi inevitabilul s-a produs. Într-o noapte, el şi Clives se întorceau cu maşina de la Malul Rîului cel Faimos în Lumea-ntreagă şi au fost nevoiţi să oprească la semafor, unde doi bărbaţi s-au urcat în taxiul lor. Erau, bineînţeles, Gorilla Grod şi Solomon Grundy. Îmi pare bine să te revăd, a spus Grod, şi apoi l-au bătut cît de bine au putut, avînd în vedere spaţiul limitat din taxi.

De data aceasta Oscar nu a plîns atunci cînd l-au dus din nou în lanul de trestie. Zafra va veni şi el în curînd, şi trestia crescuse

frumoasă şi deasă şi din loc în loc tulpinile se loveau unele de altele trosnind precum plantele trifide şi se puteau auzi voci de krïyol rătăcite în noapte. Mirosul trestiei coapte era de neuitat şi era lună, o lună frumoasă, iar Clives i-a implorat pe bărbaţi să-l cruţe pe Oscar, dar ei au rîs. Ar trebui să-ţi faci griji pentru tine, a spus Grod. Oscar a rîs şi el puţin cu gura ruptă. Nu-ţi face griji, Clives, a spus el. Au ajuns prea tîrziu. Grod l-a contrazis. Eu zic, de fapt, că am ajuns exact la timp. Au trecut pe lîngă o staţie de autobuz şi, pentru o secundă, Oscar şi-a imaginat întreaga lui familie urcîndu-se într-un guagua, chiar şi sărmanul, răposatul su abuelo şi sărmana, răposata su abuela, şi cine oare conducea autobuzul dacă nu chiar Mangusta, şi cine oare era el cobrador dacă nu chiar Bărbatul Fără Chip, dar nu a fost decît o ultimă fantezie, care a dispărut într-o clipită, şi atunci cînd maşina a oprit, Oscar le-a trimis mesaje telepatice mamei sale (Te iubesc, señora), unchiului său (Renunţă, tío, şi trăieşte), Lolei (îmi pare rău că s-a întîmplat aşa; te voi iubi mereu), tuturor femeilor pe care le iubise vreodată – Olga, Maritza, Ana, Jenni, Nataly şi tuturor celorlalte ale căror nume nu le ştiuse niciodată – şi, bineînţeles, lui Ybón.[1]

L-au dus în lanul de trestie şi l-au întors. El a încercat să se ţină pe picioare cu curaj. (Pe Clives l-au lăsat legat în taxi şi în timp ce ei erau întorşi cu spatele, el s-a strecurat în lan, şi el va fi cel care îl va duce pe Oscar familiei.) S-au uitat la Oscar, iar el s-a uitat la ei şi apoi a început să vorbească. Cuvintele îi ieşeau de parcă aparţineau altcuiva, spaniola prinzîndu-i bine o dată în viaţă. Le-a spus că ceea ce făceau nu era bine, că urmau să şteargă o mare iubire de pe faţa pămîntului. Iubirea era un lucru rar, uşor de confundat cu un milion de alte lucruri, şi dacă era cineva care să ştie că toate astea erau adevărate, atunci el era acela. Le-a vorbit despre Ybón şi despre felul în care o iubea el şi cît de mult riscaseră şi că începuseră să viseze aceleaşi vise şi să rostească aceleaşi cuvinte. Le-a spus că doar datorită iubirii ei fusese în stare să facă ceea ce făcuse, ceea ce ei nu mai puteau împiedica, le-a spus că dacă îl omorau, probabil nu aveau să simtă nimic şi probabil nici copiii lor nu aveau să simtă nimic, pînă cînd nu ajungeau bătrîni şi neputincioşi sau gata să fie loviţi de o maşină şi atunci aveau să-l simtă pe el aşteptîndu-i de cealaltă parte şi acolo, el nu va mai fi nici grasul, nici cretinul, nici puştiul pe care nici o

fată nu l-a iubit vreodată; acolo el va fi un erou, un răzbunător. Pentru că poţi să fii (a ridicat mîna) tot ceea ce poţi visa.

L-au aşteptat respectuoşi să termine ce avea de zis şi apoi, cu feţele dispărîndu-le încet în întuneric, au spus: Ascultă, o să-ţi dăm drumul dacă ne spui ce înseamnă *fuego* în engleză.

Foc, a lăsat el să-i scape, neputînd să se abţină.

Oscar…

1. „Indiferent cît de departe ai călători… către care întinderi ale acestui univers nelimitat… nu vei fi niciodată… SINGUR!“ (Privitorul, *Cei Patru Fantastici*, # 13 mai, 1963).

Sfîrşitul poveştii

Cam asta ar fi tot.

Am luat avionul pînă acolo ca să-i cerem trupul. Am aranjat înmormîntarea. Nu mai era nimeni altcineva în afară de noi, nici măcar Al sau Miggs. Lola plîngea întruna. Un an mai tîrziu cancerul mamei lor a recidivat şi de data aceasta a făcut ravagii şi n-a mai plecat. Am vizitat-o la spital împreună cu Lola. De şase ori în total. A mai trăit încă zece luni, dar pînă atunci se dăduse bătută, mai mult sau mai puţin.

Am făcut tot ce-am putut.

Ai făcut destule, mami, a spus Lola, dar ea n-a vrut să audă. S-a întors cu spatele ei cel distrus către noi.

Am făcut tot ce-am putut şi tot n-a fost de-ajuns.

Au îngropat-o lîngă fiul ei, iar Lola a citit o poezie pe care o scrisese, şi asta a fost tot. Din ţărînă a plecat, în ţărînă s-a întors.

De patru ori familia a angajat avocaţi, dar acuzaţiilor nu li s-a dat curs niciodată. Ambasada nu a ajutat şi nici guvernul. Ybón, din cîte am auzit, trăieşte încă în Mirador Norte, încă mai dansează la Malul Rîului, dar La Inca a vîndut casa un an mai tîrziu, mutîndu-se din nou în Baní.

Lola a jurat că nu se mai întoarce niciodată în ţara aceea groaznică. Într-una din ultimele noastre nopţi ca novios a spus: Zece milioane de Trujillo, asta sîntem cu toţii.

ÎN CEEA CE NE PRIVEŞTE

Aş vrea să pot spune că lucrurile s-au aranjat, că moartea lui Oscar ne-a unit. Eu eram un dezastru prea mare, şi după o

jumătate de an în care o îngrijise pe mama ei, Lola a avut ceea ce multe femei numesc Întoarcerea lui Saturn. Într-o zi m-a sunat, m-a întrebat unde fusesem cu o noapte înainte şi pentru că nu am avut o scuză bună, mi-a spus: La revedere, Yunior, te rog, ai grijă de tine, şi timp de un an am ieşit cu tipe ciudate şi am oscilat între La dracu' cu Lola şi speranţele incredibil de narcisiste de împăcare, pentru împlinirea cărora n-am făcut nimic. Şi apoi în august, după ce m-am întors dintr-o excursie la Santo Domingo, am auzit de la mama că Lola cunoscuse pe cineva în Miami, care era locul unde se mutase, că era însărcinată şi urma să se căsătorească.

Am sunat-o. Ce dracu', Lola…

Dar mi-a închis.

ASUPRA UNEI NOTE DE FINAL

Au trecut ani şi ani şi încă mă mai gîndesc la el. La incredibilul Oscar Wao. Am vise în care el stă aşezat pe marginea patului meu. Sîntem din nou la Rutgers, în Demarest, acolo unde se pare, vom rămîne întotdeauna. În visul acesta anume, el nu e niciodată slab ca la sfîrşit, e tot timpul imens. Vrea să-mi vorbească, e nerăbdător să pălăvrăgească, dar în cea mai mare partea a timpului eu nu pot scoate nici un cuvînt şi nici el. Aşa că doar stăm acolo în linişte.

La aproape cinci ani după ce a murit am început să am un altfel de vis. Legat de el sau de cineva care seamănă cu el. Sîntem într-un soi de castel în ruine care este plin ochi cu cărţi vechi şi prăfuite. El stă pe unul dintre coridoare, foarte misterios, purtînd o mască a mîniei care îi ascunde faţa, dar prin orificiile ei văd o pereche familiară de ochi apropiaţi. Tipul ţine în mînă o carte, făcîndu-mi semn să arunc o privire mai de-aproape, şi recunosc această scenă dintr-unul din filmele lui ciudate. Vreau să fug de el şi pentru o bună bucată de timp asta şi fac. Îmi ia ceva pînă să observ că mîinile lui Oscar sînt imateriale şi paginile cărţii sînt goale.

Şi că în spatele măştii ochii lui zîmbesc.

Zafa.

Totuşi cîteodată îmi ridic privirea către el şi el nu are chip, iar eu mă trezesc ţipînd.

VISELE

S-au scurs zece ani pînă-n ziua de azi, am trecut prin chestii mai nasoale decît v-aţi putea imagina, am rătăcit un timp îndelungat – fără Lola, fără mine, fără nimic – pînă cînd, într-un sfîrşit, m-am trezit lîngă cineva pe care nu dădeam doi bani, cu buza de sus plină de muci amestecaţi cu cocaină şi cocaină amestecată cu sînge şi am spus: OK, Wao, OK. Tu cîştigi.

ÎN CEEA CE MĂ PRIVEŞTE

În zilele acestea locuiesc în Perth Amboy, New Jersey, predau creaţie literară şi principii de compoziţie la Colegiul Middlesex Community, şi chiar am o casă la capătul lui Elm Street, nu departe de oţelărie. Nu una din cele mari pe care le cumpără proprietarii de bodega din veniturile lor, dar nici una prea prăpădită. Majoritatea colegilor mei cred că Perth Amboy este o cloacă, dar eu mă rog să nu fie aşa.

Nu este tocmai ceea ce visam pe vremea cînd eram un puşti, şi anume să predau, să locuiesc în New Jersey, dar mă descurc cum pot mai bine. Am o soţie pe care o ador şi care mă adoră, o negrita din Salcedo pe care nu o merit, şi cîteodată chiar facem vagi aluzii la a avea copii. Din cînd în cînd mă simt împăcat cu posibilitatea asta. Nu mai alerg după fete. Nu prea mult, oricum. Cînd nu predau sau nu antrenez echipa de baseball, cînd nu merg la sală şi nu ies cu nevestica, stau acasă şi scriu. În zilele astea scriu mult. De la crăpatul zorilor pînă cînd se întunecă de tot. Am învăţat asta de la Oscar. Sînt un om nou, înţelegeţi, un om nou, un om nou.

ÎN CEEA CE NE PRIVEŞTE

Credeţi sau nu, încă ne mai întîlnim. Ea, Ruben cubanezul şi fiica ei s-au mutat înapoi în Paterson acum cîţiva ani, au vîndut casa cea veche, au cumpărat una nouă, călătoresc peste tot împreună (cel puţin aşa îmi spune mama – Lola, aşa cum e Lola, încă o mai vizitează). Din cînd în cînd, cînd stelele se aliniază, mai

dau peste ea la întruniri, prin librăriile în care obişnuiam să ne pierdem vremea, pe străzile din NYC. Uneori Ruben cubanezul este cu ea, alteori nu. Totuşi fiica ei este mereu acolo. Ochii lui Oscar. Părul Hypatíei. Privirii ei nu-i scapă nimic. E şi ea o mică cititoare, dacă e s-o credem pe Lola. Spune-i bună lui Yunior, porunceşte Lola. El a fost prietenul cel mai bun al lui tío.

Bună, tío, spune ea îndărătnică.

Prietenul lui tío, o corectează ea.

Bună, *pietenul* lui tío.

Părul Lolei este lung acum şi niciodată drept; e mai solidă şi mai puţin neprihănită, dar mai este încă la ciguapa viselor mele. Întotdeauna fericită să mă vadă, fără resentimente, entiendes. Absolut nici unul.

Yunior, ce mai faci?

Sînt bine. Tu ce mai faci?

Înainte ca orice speranţă să moară, aveam mereu visul acesta tîmpit că lucrurile puteau fi salvate, că vom fi în pat împreună, ca în vremurile bune, cu ventilatorul aprins, cu fumul ierburilor plutind deasupra noastră, şi încercam în final să rostesc cuvintele care ne-ar fi putut salva.

… … … ….

Dar înainte să pot articula vocalele, mă trezeam, cu faţa udă, şi aşa-mi dădeam seama că nu se va îndeplini niciodată.

Absolut niciodată.

Deşi nu e tocmai rău. În timpul întîlnirilor noastre întîmplătoare ne zîmbim, rîdem şi rostim cu rîndul numele fiicei ei.

Nu întreb niciodată dacă fiica ei a început să viseze. Nu aduc niciodată vorba despre trecutul nostru.

Întotdeauna vorbim doar despre Oscar.

E aproape gata. Aproape s-a isprăvit. Doar cîteva lucruri să vă mai arăt înainte ca Privitorul să-şi îndeplinească datoria cosmică şi să se retragă într-un sfîrşit în Partea Albastră a Lunii, ca să nu se mai audă nimic despre el pînă în Zilele de Apoi.

Priviţi-o pe fată, frumoasa muchachita, fiica Lolei. Brunetă şi ameţitor de iute, după spusele străbunicii sale, La Inca: una jurona. Ar fi putut să fie fiica mea dacă eram mai deştept, dacă aş fi fost… …. Asta n-o face mai puţin drăgălaşă. Se urcă în copaci, îşi freacă fundul de tocul uşilor, foloseşte malapalabras atunci cînd crede că n-o aude nimeni. Vorbeşte spaniola şi engleza.

Nu e nici Căpitanul Minune, nici Billy Batson, ci fulgerul.

Un copil fericit, pe cît se pare. Fericit!

Dar pe un şnur în jurul gîtului ei, trei azabaches: cea pe care Oscar a purtat-o cînd era copil, cea pe care Lola a purtat-o cînd era copil şi cea pe care La Inca i-a dat-o lui Beli cînd aceasta a ajuns la Adăpost. Străveche magie puternică. Trei scuturi împotriva Ochiului. Susţinute de un reazem de şase mile de rugăciuni. (Lola nu e proastă; le-a făcut şi pe mama, şi pe La Inca las madrinas ale fetei.) Paveze puternice, într-adevăr.

Într-o zi, totuşi, Cercul va da greş.

Aşa cum se-ntîmplă mereu cu Cercurile.

Şi pentru prima dată va auzi cuvîntul *fukú.*

Şi va avea un vis despre Bărbatul Fără Chip.

Nu acum, dar în curînd.

Dacă seamănă familiei în care s-a născut – şi bănuiesc că seamănă – într-o zi va înceta să se mai teamă şi va porni să caute răspunsuri.

Nu acum, dar în curînd.

Într-o zi, cînd mă voi aştepta mai puţin, se va auzi o bătaie la uşa mea.

Soy Isis. Hija de Dolores de León.

Drace! Intră, chica! Intră!

(Am să observ că încă mai poartă las azabaches, că are picioarele mamei sale, ochii unchiului său.)

Îi voi turna ceva de băut, iar soţia îi va pregăti, în felul ei special, nişte pastelitos; o voi întreba despre mama ei pe cît de subtil voi putea şi voi scoate fotografiile cu noi trei din vremurile de demult, şi atunci cînd se va face tîrziu, o voi duce la subsol şi voi deschide cele patru frigidere în care păstrez toate cărţile, jocurile, manuscrisul, revistele de benzi desenate, hîrtiile fratelui ei – frigiderele, cel mai bun adăpost împotriva focului, împotriva cutremurului, împotriva aproape a orice.

O lumină, un birou, un pătuţ – am pregătit totul.

Cîte nopţi va sta la noi?

Cîte va fi nevoie.

Şi poate, zic poate, dacă va fi pe atît de deşteaptă şi de curajoasă pe cît mă aştept eu să fie, va lua tot ceea ce am făcut noi şi tot ce am învăţat şi va adăuga propriile ei intuiţii şi va pune capăt poveştii.

Asta este ceea ce sper, în zilele mele cele mai bune. Ceea ce visez.

Şi totuşi mai sînt şi alte zile în care sînt deprimat şi posomorît, cînd mă trezesc la birou, noaptea tîrziu, incapabil să dorm, frunzărind (din toate lucrurile posibile) volumul cu pagini îndoite al lui Oscar, *Watchmen*. Unul dintre puţinele lucruri pe care le-a luat cu el în Ultima Călătorie, pe care l-am recuperat. Original tipul. Răsfoiesc cartea, una dintre cele trei preferate ale lui, fără întrebări, pînă la ultimul capitol înfricoşător: „O lume iubitoare mai puternică“. Pînă la ultima parte pe care o încercuise. Oscar – cel care nu mîzgălise vreo carte niciodată în viaţa lui – a încercuit un titlu de trei ori în acelaşi fel apăsat în care scrisese ultimele lui scrisori acasă. Fragmentul în care Adrian Veidt şi Dr. Manhattan au ultima lor conversaţie. După ce creierul mutant a distrus New York City; după ce Dr. Manhattan l-a ucis pe Rorschach; după ce planul lui Veidt a reuşit să „salveze lumea“.

Veidt spune: „Am făcut ce trebuia, nu-i aşa? Totul s-a rezolvat, în sfîrşit“.

Iar Manhattan, înainte să dispară din Univers, a replicat: „În sfîrşit? Nimic nu se sfîrşeşte, Adrian. Nimic nu se sfîrşeşte niciodată“.

ULTIMA SCRISOARE

A reuşit să trimită corespondenţa acasă înainte de sfîrşit. Cîteva vederi cu banalităţi uşurele scrise pe spate. Mi-a scris una, în care mă numea Contele Fenris. Recomanda plajele din Azua dacă nu le vizitasem încă. I-a scris şi Lolei; o numea Draga mea Vrăjitoare Bene Gesserit.

Şi apoi, la aproape opt luni după ce a murit, acasă, în Paterson, a ajuns un pachet. Şi mai vorbim despre Expresul dominican. Conţinea două manuscrise. Unul cuprindea mai multe capitole din volumul lui care nu-va- mai-fi-niciodată-terminat, o operă spaţială în patru părţi, în genul lui E. E. „Doc“ Smith, numită *Războinicul stelar*, iar celălalt era o lungă scrisoare către Lola, ultimul lucru pe care l-a scris, se pare, înainte de a fi omorît. În acea scrisoare vorbea despre investigaţiile lui şi despre cartea cea nouă pe care o scria, o carte pe care o trimitea în secret. I-a spus să urmărească sosirea unui al doilea pachet. Acesta conţine tot ceea ce am scris în această călătorie. Tot ceea ce cred că veţi avea nevoie să ştiţi. Veţi înţelege cînd veţi citi concluziile mele. (Este leacul durerilor noastre, a mîzgălit el pe margini. Cosmo ADN.)

Singura problemă a fost că blestematul acela de pachet n-a ajuns niciodată! Fie s-a pierdut pe drum, fie l-au omorît înainte ca el să-l pună la poştă, fie cel căruia i l-a încredinţat ca să-l trimită a uitat.

În orice caz, pachetul care a sosit cuprindea nişte veşti uluitoare. Se pare că spre finalul celor douăzeci şi şapte de zile, el palomo *chiar* a luat-o pe Ybón din capitală. Timp de un întreg sfîrşit de săptămînă s-au ascuns pe o plajă din Barahona în timp ce el capitán era plecat cu „afaceri“, şi ia ghiciţi? Ybón chiar *l-a sărutat*. Ia mai ghiciţi! Ybón chiar s-a culcat cu el. Lăudat fie Iisus! Povestea că îi plăcuse şi că ştiţi voi ce a lui Ybón nu avusese gustul la care se aşteptase el. Are gust de Heineken, remarca el. Scria că în fiecare noapte Ybón avea coşmaruri cum că el capitán îi găsise; o

dată se trezise şi rostise cu vocea spaimei adevărate: Oscar, e aici, crezînd cu adevărat că era acolo, iar Oscar s-a trezit şi s-a aruncat asupra căpitanului, dar s-a dovedit a fi doar o carapace de broască ţestoasă pe care cei din hotel o agăţaseră pe perete drept ornament. Aproape mi-am spart nasul! A scris că Ybón avea fire mici de păr care urcau pînă aproape de buric şi că închidea ochii atunci cînd intra în ea, dar ceea ce l-a înnebunit nu a fost bumbăceala sexului – au fost micile intimităţi pe care nu le anticipase niciodată în viaţa sa, cum era să-i pieptene părul sau să-i ia lenjeria de la uscat, s-o privească ducîndu-se goală la baie sau felul în care se aşeza deodată la el în poală şi-şi lipea faţa de gîtul lui. Intimităţi cum ar fi s-o asculte povestind despre vremurile cînd era fetiţă, iar el să-i spună că fusese virgin toată viaţa. A scris că nu putea să creadă că trebuise să aştepte asta atît de mult timp. (Ybón a fost cea care i-a sugerat să numească în alt fel aşteptarea. Mda, cum anume? La o adică, a spus ea, ai putea s-o numeşti viaţă.) A scris: Aşadar despre asta vorbeşte mereu toată lumea! Diablo! Dac-aş fi ştiut. Frumuseţea! Frumuseţea!

Mulţumiri

Aş vrea să le aduc mulţumiri următorilor:

El pueblo dominicano. Şi Celor Care Au Vegheat Asupra Noastră.

Mi querido abuelo Osterman Sánchez.

Mi madre, Virtudes Díaz, şi mis tías Irma şi Mercedes.

Domnului şi doamnei El Hamaway (care mi-au adus primul dicţionar şi m-au înscris la Clubul de lectură SF).

Santo Domingo, Villa Juana, Azua, Parlin, Old Bridge, Perth Amboy, Ithaca, Syracuse, Brooklyn, Hunts Point, Harlem, el Distrito Federal de México, Washington Heights, Shimokitazawa, Boston, Cambridge, Roxbury.

Fiecărui profesor care mi-a inspirat blîndeţe, fiecărui bibliotecar care mi-a dat cărţi. Studenţilor mei.

Anitei Desai (care m-a ajutat să aterizez în povestea cu MIT-ul: niciodată n-am apucat să-ţi mulţumesc îndeajuns, Anita); lui Julie Grau (a cărei încredere şi perseverenţe au făcut posibilă această carte); şi lui Nicole Aragi (care în unsprezece ani nu m-a lăsat o dată baltă, nici chiar în momentele în care mă lăsam eu baltă).

Fundaţiei Memoriale John Simon Guggenheim, Fondului Reader's Digest de la Lila Wallace, Institutului Radcliffe pentru Studii Avansate de la Universitatea Harvard.

Lui Jaime Manrique (pentru că a fost primul scriitor care m-a

luat în serios), lui David Mura (maestrul Jedi care mi-a luminat calea), Francisco Goldman, Infamului Frankie G (care m-a adus în Mexic şi a fost acolo cînd a început totul), lui Edwidge Danticat (pentru că a fost mereu mi querida hermana).

Lui Deb Chasman, Eric Gansworth, Juleyka Lantigua, Dr. Janet Lindgren, Ana María Menéndez, Sandra Shagat şi Leonie Zapata (pentru lectura cărţii).

Alejandrei Frausto, Xanitei, Aliciei Gonzalez (pentru México).

Lui Oliver Bidel, Harold del Pino, Victor Díaz, Victoria Lola, Chris Abani, Juana Barrios, Tony Capellan, Coco Fusco, Silvio Torres-Saillant, Michelle Oshima, Soledad Vera, Fabiana Wallis, Ellis Cose, Lee Llambelis, Elisa Cose, Patricia Engel (pentru Miami), Shreerekha Pillai (pentru negresele frumoase pe care le număra pe degete), Lily Oei (pentru şuturi în fund), Sean McDonald (pentru că a terminat-o).

Lui Manny Perez, Alfredo da Villa, Alexis Peña, Farhad Ashgar, Ani Ashgar, Marisol Álcantara, Andrea Greene, Andrew Simpson, Diem Jones, Denise Bell, Francisco Espinosa, Chad Milner, Tony Davis şi Anthony (pentru că mi-a construit un adăpost).

MIT. Riverhead Books. *The New Yorker*. Tuturor şcolilor şi instituţiilor care m-au susţinut.

Familiei: Dana, Maritza, Clifton şi Daniel.

Clanului Hernandez: Rada, Soleil, Debbie şi Reebee.

Clanului Moyer: Peter şi Gricel. Şi lui Manuel del Villa (Odihnească-se în Pace, Fiu al Bronxului, Fiu al Brooklinului, Erou Adevărat).

Clanului Benzan: Milagros, Jason, Javier, Tanya şi gemenilor Mateo y India.

Clanului Sanchez: Ana (pentru că e mereu acolo pentru Eli) şi Michael şi Kiara (pentru că au primit-o înapoi).

Clanului Piña: Nivia Piña y mi ahijado Sebastian Piña. Şi pentru Merengue.

Clanului Ohno: doctorului Tsuneya Ohno, doamnei Makiko Ohno, lui Shinya Ohno şi, desigur, lui Peichen.

Ameliei Burns (Brookline şi Vineyard Haven), lui Nefertiti Jaquez (Providenţa), Fabiano Maisonnave (Campe Grande şi São Paolo) şi lui Homero del Pino (care m-a adus prima dată la Peterson).

Clanului Rodriguez: Luis, Sandra şi fiicelor mele de aur Camila şi Dalia (vă iubesc pe amîndouă).

Clanului Batista: Pedro, Cesarina, Junior, Elijah y mi ahijada Alondra.

Clanului Bernard-de León: Doña Rosa (mi otra madre), Celines de León (prieten adevărat), Rosemary, Kelvin şi Kayla, Marvin, Rafael (a.k.a. Rafy), Ariel şi băiatului meu Ramon.

Lui Bertrand Wang, Michiyuki Ohno, Shuya Ohno, Brian O'Halloran, Hisham El Hamaway, pentru că au fost fraţii mei de la început.

Lui Dennis Benzan, Benny Benzan, Peter Moyer, Héctor Piña: pentru că au fost fraţii mei la sfîrşit.

Şi lui Elizabeth de León: pentru că m-a condus afară din întunericul măreţ şi mi-a oferit darul luminii.